Strategie území správního obvodu

ORP Trutnov

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, servisu samosprávám a komunikační strategii v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci

Dokument je zpracováván na období 2015–2024.

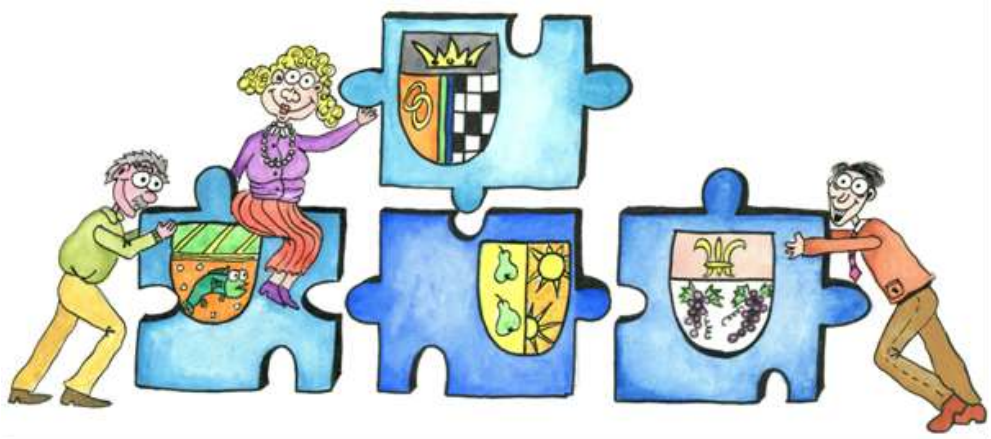

„**Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR**.“

1. Úvod 6
1.1. Základní informace o strategii 6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu 8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie 10
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována 10
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží 10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty 11
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza 12
2.1. Profil území správního obvodu 12
2.1.1. Identifikace správního obvodu 12
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu 13
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území 25
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje 28
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu 30
3. Téma 1.: Školství 32
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů 32
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 32
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj 34
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy 66
3.1.4. SWOT analýza školství 71
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části) 72
3.2. Návrhová část pro oblast základního a předškolního vzdělávání 74
3.2.1. Struktura návrhové části 74
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy) 77
3.2.3. Popis cílů v oblasti školství a předškolního vzdělávání 81
3.2.4. Indikátory 86
3.3. Pravidla pro řízení strategie 92
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 92
3.3.2. Systém změn strategie 94
3.3.3. Akční plán 94
3.4. Závěr a postup zpracování 97
3.4.1. Shrnutí 97
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie 97
3.5. Přílohy 98
3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4 98
3.5.2. Seznam zkratek 98

4. Téma 2.: Sociální služby 99
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů 99
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 99
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj 100
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy 114
4.1.4. SWOT analýza oblasti 118
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části) 119
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb 121
4.2.1. Struktura návrhové části 121
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy) 124
4.2.3. Popis cílů v oblasti sociálních služeb 129
4.2.4. Indikátory 138
4.3. Pravidla pro řízení strategie 151
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 151
4.3.2. Systém změn strategie 155
4.3.3. Akční plán 155
4.4. Závěr a postup zpracování 158
4.4.1. Shrnutí 158
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie 159
4.5. Přílohy 160
5. Téma 3.: Odpadové hospodářství 164
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů 164
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému 164
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj 165
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy 195
5.1.4. SWOT analýza oblasti 200
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části) 202
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství 204
5.2.1. Struktura návrhové části 204
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy) 207
5.2.1. Popis cílů v oblasti odpadového hospodářství 210
5.2.2. Indikátory 215
5.3. Pravidla pro řízení strategie 221
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 221
5.3.2. Systém změn strategie 223

5.3.3. Akční plán ... 223
5.4. Závěr a postup zpracování ... 226
5.4.1. Shrnutí ... 226
5.4.2. Popis postupu tvorby strategie ... 226
5.5. Přílohy ... 227
5.5.1. Seznam zkratek ... 227
6. Téma 4.: Servis samosprávám ... 254
6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů ... 254
6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému ... 254
6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj ... 258
6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy ... 294
6.1.4. SWOT analýza oblasti ... 298
6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části) ... 299
6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu ... 303
6.2.1. Struktura návrhové části ... 303
6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy) ... 305
6.2.3. Popis cílů v oblasti tématu Servis samosprávám ... 307
6.2.4. Indikátory ... 309
6.3. Pravidla pro řízení strategie ... 312
6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie ... 312
6.3.2. Systém změn strategie ... 314
6.3.3. Akční plán ... 314
6.4. Závěr a postup zpracování ... 317
6.4.1. Shrnutí ... 317
6.4.2. Popis postupu tvorby strategie ... 317
6.5. Přílohy ... 318
7. Téma 5: Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „KRAJ POD SNĚŽKOU“ ... 326
7.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů ... 326
7.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému ... 326
7.1.2. Popis situace ve vymezeném aglomeračním území (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj ... 328
7.1.3. Analýza předpokladů rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“. ... 330
7.1.4. Analýza současných trendů v cestovním ruchu a jejich očekávaný dopad na cestovní ruch ... 332
7.1.5. Analýza faktorů ovlivňujících návštěvnost turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“ ... 333
7.1.6. Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“ ... 334

7.1.7. Analýza subjektů cestovního ruchu působících v rámci destinace 347
7.1.8. Analýza komunikace, spolupráce a PR v regionu 366
7.1.9. SWOT analýzy 369
7.1.10. Souhrn výsledků analýz (analytické části) 372
7.2. Návrhová část pro Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci 373
7.2.1. Struktura návrhové části 373
7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy) 375
7.2.3. Popis cílů v aglomerační oblasti 379
7.2.4. Indikátory 381
7.3. Pravidla pro řízení strategie 387
7.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie 387
7.3.2. Systém změn strategie 389
7.3.3. Akční plán 389
7.4. Závěr a postup zpracování 392
7.4.1. Shrnutí 392
7.4.2. Popis postupu tvorby strategie 392
8. Závěr a kontakty na zpracovatele strategie 393
8.1. Závěr 393
8.2. Zpracovatelé strategie 395
9. Přílohy 396
9.1. Seznam tabulek 397
9.2. Seznam grafů 402
9.3. Seznam mapových podkladů 404
9.4. Seznam obrázků 405

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Trutnov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a doplnit volitelné téma
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a doplnit volitelné téma)
Řešené území	Správní obvod ORP Trutnov
	Počet obyvatel správního obvodu: 64 381
	Počet obcí ve správním obvodu: 31
	Rozloha správního obvodu: 59 556 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Trutnov, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Žacléř, Pilníkov, Úpice a Rtyně v Podkrkonoší.
	Obce: Batňovice, Bernartice, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Horní Maršov, Horní Olešnice, Chotěvice, Chvaleč, Jívka, Královec, Lampertice, Libňatov, Malá Úpa, Malé Svatoňovice, Maršov u Úpice, Mladé Buky (městys), Radvanice, Staré Buky, Suchovršice, Velké Svatoňovice, Vlčice, Zlatá Olešnice.
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Svazek obcí Východní Krkonoše
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014–2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Trutnov
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne ...Schváleno na shromáždění starostů dne …Projednáno / schváleno usnesením DSO dne …
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2015–2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Trutnov

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Trutnov realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazkem obcí Východní Krkonoše a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována projektovým týmem, který se v čase částečně měnil. Na pozici koordinátora projektu působil nejdříve Radek Etrych, poté pozici převzala Lada Nevečeřalová spolu s Andreou Röszlerovou. Andrea Röszlerová je také pracovnicí pro aglomeraci a analýzy. Dále se na práci podílela Ivana Drejslarová (pracovnice pro analýzy). Na pozici asistenta působili Karel Turek, Jan Balcar a Kateřina Valdová. Strategie byla zpracována od listopadu roku 2013.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: servis samosprávám
	5. komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „KRAJ POD SNĚŽKOU“

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 31 obcí, z toho 8 má statut města.

Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Batňovice Počet obyvatel: 750 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Maršov u Úpice Počet obyvatel: 171 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bernartice Počet obyvatel: 944 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Název obce: Mladé Buky Počet obyvatel: 2257 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dolní Olešnice Počet obyvatel: 379 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Název obce: Pec pod Sněžkou Počet obyvatel: 643 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hajnice Počet obyvatel: 996 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Název obce: Pilníkov Počet obyvatel: 1226 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Havlovice Počet obyvatel: 963 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Název obce: Radvanice Počet obyvatel: 1016 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Horní Maršov Počet obyvatel: 1036 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Rtyně v Podkrkonoší Počet obyvatel: 2999 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Horní Olešnice Počet obyvatel: 291 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Název obce: Staré Buky Počet obyvatel: 526 Zapojení do tvorby strategie: ne – více info

	Název obce: Chotěvice		Název obce: Suchovršice
	Počet obyvatel: 1029		Počet obyvatel: 365
	Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Chvaleč		Název obce: Svoboda nad Úpou
	Počet obyvatel: 650		Počet obyvatel: 2128
	Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Janské Lázně		Název obce: Trutnov
	Počet obyvatel: 777		Počet obyvatel: 30860
	Zapojení do tvorby strategie: ne – více info		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jívka		Název obce: Úpice
	Počet obyvatel: 583		Počet obyvatel: 5781
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ne – více info
	Název obce: Královec		Název obce: Velké Svatoňovice
	Počet obyvatel: 189		Počet obyvatel: 1237
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano/ne
	Název obce: Lamperti-ce		Název obce: Vlčice
	Počet obyvatel: 463		Počet obyvatel: 524
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano/ne

	Název obce: Libňatov Počet obyvatel: 359 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zlatá Olešnice Počet obyvatel: 186 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Malá Úpa Počet obyvatel: 143 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žacléř Počet obyvatel: 3385 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Malé Svatoňovice Počet obyvatel: 1525 Zapojení do tvorby strategie: ano		

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Trutnov a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Svazek obcí Východní Krkonoše je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Lada Nevečeřalová, MBA.

Strategie byla zpracována projektovým týmem, který se v čase částečně měnil. Na pozici koordinátora projektu působil nejdříve Radek Etrych, poté pozici převzala Lada Nevečeřalová spolu s Andreou Röszlerovou, Andrea Röszlerová je také pracovnicí pro aglomeraci a analýzy. Dále se na práci podílela Ivana Drejslarová (pracovnice pro analýzy). Na pozici asistenta působili Karel Turek, Jan Balcar a Kateřina Valdová. Strategie byla zpracována od listopadu roku 2013.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu – mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika
2	Politika územního rozvoje České republiky (2008–…)	http://databaze-strategie.cz/
3	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (2010–2030)	http://databaze-strategie.cz/
4	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011–2015	http://databaze-strategie.cz/
5	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011–2015	http://databaze-strategie.cz/
6	Politika ochrany klimatu ČR 2009–2020	http://databaze-strategie.cz/
7	Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020	http://databaze-strategie.cz/
8	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020	http://databaze-strategie.cz/
9	Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek 2011–2015	http://databaze-strategie.cz/
	Kraj	
1	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2011–…)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani
2	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007–2015 (Dodatek č. 1)	http://databaze-strategie.cz/
3	Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje (2004–…)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
4	Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
5	Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji (2010–…)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
	Mikroregiony, města a obce	
1	Integrovaná strategie MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s.	http://kjh.cz/isru.php
2	Strategie CLLD MAS Krkonoše	http://www.mas-krkonose.cz/downloads/mas-krkonose-profil-uzemi.pdf
3	Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše	http://rozvoj.krkonose.eu/cz/dokumenty/
4	Strategický plán města Trutnov	http://www.trutnov.cz/mestsky-urad/strategicky-plan
5	Územní analytické podklady města Trutnov	http://upd.trutnov.cz/uap/textova-cast-uap/

Zdroj: vlastní šetření

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Hranice řešeného území je beze zbytku vymezena v hranicích správního území obce s rozšířenou působností Trutnov (dále ORP Trutnov). Správní obvod ORP Trutnov se nachází v severovýchodních Čechách, v severní části Královéhradeckého kraje. Hranici na severu a severovýchodě tvoří státní hranice s Polskou republikou, na východě a jihovýchodě sousedí s obcemi správního obvodu ORP Broumov a Náchod, na jihu pak s ORP Dvůr Králové nad Labem. Na západě se nalézá území ORP Vrchlabí. ORP Trutnov je plošně třetím největším obvodem v rámci Královéhradeckého kraje, svojí rozlohou (59 552 ha) zaujímá 12,5 % rozlohy kraje. Území zahrnuje větší část východních Krkonoš, prameniště řeky Úpy a nejvyšší horu Sněžku, směrem k jihu klesá do Podkrkonoší. Trutnovsko je velmi atraktivním regionem pro rekreaci a cestovní ruch. Správní území ORP Trutnov zahrnuje k roku 2014 31 obcí dělených na 75 částí a 97 katastrálních území. V ORP Trutnov se nacházejí čtyři lokální správní centra – obce s pověřeným obecním úřadem, a to Trutnov, Úpice, Svoboda nad Úpou a Žacléř. Statut města užívají Trutnov, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Žacléř, Pilníkov, Úpice a Rtyně v Podkrkonoší. V ORP se dále nachází jeden městys – Mladé Buky[1].

Mapa 1: Administrativní členění správního obvodu

Zdroj: http://weby.trutnov.cz/uap/Mapa.pdf

[1] *Zdroj: http://weby.trutnov.cz/uap/textRURU.pdf*

Výčet měst, městysů a obcí: Batňovice, Bernartice, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Horní Maršov, Horní Olešnice, Chotěvice, Chvaleč, Janské Lázně, Jívka, Královec, Lampertice, Libňatov, Malá Úpa, Malé Svatoňovice, Maršov u Úpice, Mladé Buky, Pec pod Sněžkou, Pilníkov, Radvanice, Rtyně v Podkrkonoší, Staré Buky, Suchovršice, Svoboda nad Úpou, Trutnov, Úpice, Velké Svatoňovice, Vlčice, Zlatá Olešnice a Žacléř.

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Následující tabulky se zabývají charakteristikou a obyvatelstvem v ORP Trutnov.

Tabulka 4: Charakteristika území ORP Trutnov

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	31	31	31	31	31	31	31	31
Počet částí obcí	74	74	75	76	75	75	75	75
Počet katastrálních území	97	97	97	97	97	97	97	97
Počet obcí se statutem města	7	7	8	8	8	8	8	8
Počet obcí se statutem městyse	0	1	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	59 550	59 549	59 552	59 552	59 555	59 553	59 555	59 556
zemědělská půda	24 814	24 795	24 760	24 730	24 646	24 624	24 599	24 571
lesní pozemky	28 950	28 964	28 995	29 017	29 043	29 053	29 082	29 100
zastavěné plochy	790	790	784	786	788	790	791	793
Hustota zalidnění (osoby/km2)	108,4	108,3	108,5	108,8	108,6	108,3	108,3	108,1

Zdroj: www.czso.cz

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

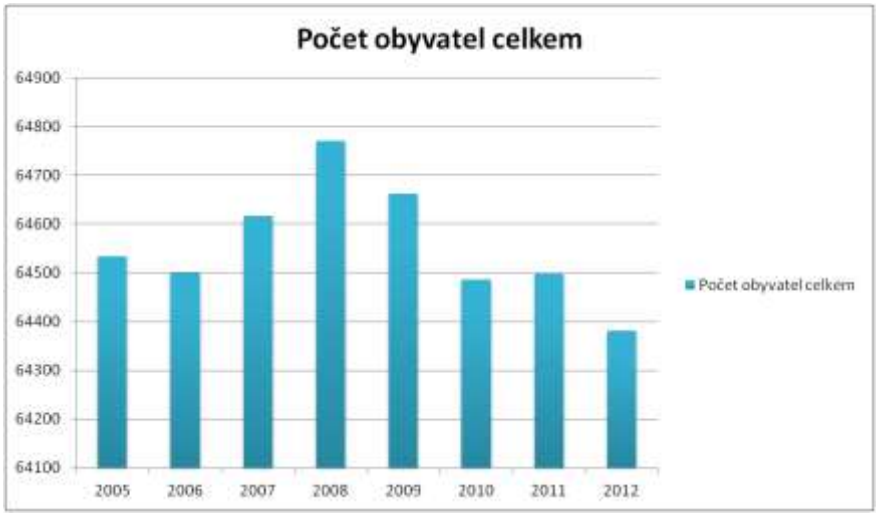

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Trutnov

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		64 533	64 500	64 617	64 771	64 663	64 486	64 499	64 381
v tom:	muži	31 537	31 559	31 644	31 815	31 785	31 700	31 718	31 602
	ženy	32 996	32 941	32 973	32 956	32 787	32 786	32 781	32 779
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	9 665	9 501	9 448	9 351	9 436	9 483	9 506	9 523
	15 - 64	46 157	46 101	46 084	46 002	45 537	45 015	4 600	43 950
	65 +	8 711	8 898	9 085	9 418	9 690	9 988	10 393	10 908
Průměrný věk (celkem)		39,7	40	40,4	40,6	40,8	41,4	41,4	41,6
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		90,1	93,7	96,2	100,7	102,7	105,3	109,3	114,5
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	5 017	4 931	4 906	4 901	4 938	4 989	4 977	4 913
	15 - 64	23 157	24 166	23 187	23 214	23 018	22 751	22 568	22 305
	65 +	3 363	3 462	3 551	3 700	3 829	3 960	4 173	4 384
Průměrný věk		38	38,3	38,7	38,9	39,1	39,4	39,8	40,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		67,0	70,2	72,4	75,5	77,5	79,4	83,8	89,2
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	4 648	4 570	4 542	4 450	4 498	4 494	4 529	4 610
	15 - 64	23 000	21 935	22 897	22 788	22 519	22 264	22 032	21 645
	65 +	5 348	5 436	5 534	5 718	5 861	6 028	6 220	6 524
Průměrný věk		41,3	41,6	42	42,2	42,4	42,7	42,9	43,2
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		115,1	118,9	121,8	128,5	130,3	134,1	137,3	141,5
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
Celková		0,2	-0,5	1,8	2,4	-1,7	-2,7	-3,9	-1,8
přirozená		-0,7	-0,5	1,9	1,8	0,4	0,9	-1	-1,4
stěhováním (mechanická)		0,9	0	-0,1	0,6	-2,1	-3,7	-2,9	-0,5

Zdroje dat: http://www.czso.cz, průměrný věk rok 2005: tabulky ČSÚ, 2006 – tabulky SMO, průměrný věk 2007-2012: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OBY5082PU_OK, data za rok 2013 nebyla nedostupná

V rámci řešených let není rozdíl v celkových počtech obyvatel příliš veliký, nicméně od roku 2009 můžeme v ORP Trutnov zaznamenat pozvolný úbytek obyvatel, a to celkem o 390 občanů. Takový vývoj byl ale zřejmě odrazem celorepublikové i celosvětové hospodářské krize, kdy ani zahraniční zaměstnavatelé, kteří v ORP Trutnov zaměstnávají značný podíl obyvatel, nedokázali zamezit jejím dopadům; v roce 2008 byly také v Trutnově uzavřeny provozovny posledních dvou továren Texlen. To se odráží i v počtu nezaměstnaných - v roce 2008 byla míra nezaměstnanosti 6,99 % a v roce 2009 už 10,32 %. S nárůstem míry nezaměstnanosti jde tedy ruku v ruce odliv obyvatel z regionu za prací.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 6: Stručná charakteristika školství v území ORP Trutnov

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zaří-zení	Komentář
Počet obcí s MŠ	25	80,65	
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	21	67,74	
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	10	32,26	
Počet středních škol:	4		
-obory gymnázií	2	6,45	Městské gymnázium a SOŠ Úpice, Gymná-zium Trutnov
-obory středních od-borných škol a prak-tických škol	4	9,68	Janské Lázně, Malé Svatoňovice, Trutnov 2x
-obory středních od-borných učilišť a od-borných učilišť	0		
Počet základních uměleckých škol	4	12,9	Úpice, Rtyně v Podkrkonoší, Trutnov, Žac-léř
Počet konzervatoří	0		
Počet jazykových škol	0		Dle tabulek na portálu obce sobě se v ORP Trutnov nenachází ani jedna jazyková ško-la, nicméně existuje tu minimálně jedna s akreditací MŠMT (Quatro, quatro.cz).
Počet vyšších odbor-ných škol	2	6,45	Zdravotnická a lesnická, Trutnov
Počet vysokých škol	0		V ORP Trutnov působí pobočky vysokých škol – Slezská univerzita v Opavě a Česká zemědělská univerzita v Praze.

Zdroj: Městská a obecní statistika, http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525

Tabulka 6 shrnuje oblast školství a předškolního vzdělávání. Tato problematika je náplní jedné celé kapitoly dokumentu (kap. 3), kde je podrobně rozebrána.

Z tabulky 7 vyplývá, že každá obec v ORP Trutnov disponuje minimálně jedním kulturním zařízením a hřištěm. Všechny obce dále disponují alespoň jedním zařízením pro tělovýchovu (buď samostatná tělocvična, sál kulturních domů či venkovní sportoviště). Na druhé straně jsou některá zařízení koncentrována pouze do centra ORP, např. krytý stadion, což je logické a dostačující. V ORP Trutnov funguje také pouze jedno Středisko volného času (konkrétně v Trutnově), což není moc.

Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP Trutnov

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	28	70,97	ve 22 obcích
Stálá kina	8	25,81	v 8 obcích
Divadlo	3	9,68	ve 3 obcích
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	6	19,35	v 6 obcích
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	5	16,13	v 5 obcích
Kulturní zařízení ostatní	52	100	každá obec má minimálně jedno své zařízení
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	3,23	Trutnov
Koupaliště a bazény	12	35,48	v 11 obcích
- z toho kryté	5	16,13	v 5 obcích
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	76	100	každá obec má minimálně jedno své zařízení
Tělocvičny (vč. školních)	93	90,32	ve 28 obcích
Stadiony otevřené	8		
Stadiony kryté	1	3,23	Trutnov
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	3,23	Trutnov
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	84	100	obce, které nemají samostatnou tělocvičnu, často využívají sály kulturních domů, nebo mají jiné venkovní sportoviště

Zdroj: Městská a obecní statistika, http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525

Z pohledu zdravotnické péče v ORP Trutnov (tabulka 8) je většina zdravotnických zařízení koncentrována buď do centra ORP, případě do populačně větších obcí (Svoboda nad Úpou, Úpice, Žacléř, apod.). Řada populačně malých nedisponuje žádným zdravotnickým zařízením a ani zde není zajištěna lékařská péče nějaký den v týdnu (např. Horní Olešnice, Královec, Maršov u Úpice, apod.).

Tabulka 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP Trutnov

	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	3,23	
Ambulantní zařízení	2	6,45	ve 2 obcích
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0		
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	29	38,71	ve 12 obcích
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	18	35,48	v 11 obcích
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – stomatologa	36	38,71	ve 12 obcích
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – gynekologa	7	6,45	ve 2 obcích
Zařízení lékárenské péče	16	19,35	v 6 obcích
Nemocnice	2	6,45	ve 2 obcích
Odborné léčebné ústavy	1	3,23	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	3,23	
Ostatní lůžková zařízení	2	6,45	ve 2 obcích

Zdroj: Městská a obecní statistika, http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Trutnov

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			30 051	16 347	13 704
v tom:	Zaměstnaní		27 023	14 773	12 250
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	20 953	11 424	10 674
		zaměstnavatelé	934	684	269
		pracující na vlastní účet	3 576	2 563	1 013
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 415	672	743
		ženy na mateřské dovolené	504	0	504
	Nezaměstnaní		3 028	1 574	1 454
Ekonomicky neaktivní celkem			30 184	13 030	17 154
z toho	nepracující důchodci		15 218	5 884	9 334
	žáci, studenti, učni		8 837	4 542	4 295
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			1 580	1 371	1 445

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			14 757
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		10 604
	v tom	v rámci obce	4 668
		do jiné obce okresu	4 256
		do jiného okresu kraje	908
		do jiného kraje	610
		do zahraničí	162
	vyjíždějící do škol		4 153
	v tom	v rámci obce	1 543
		mimo obec	2 610

Zdroj: www.czso.cz

Z tabulky 10 vyplývá, že převážná část obyvatel vyjíždějících do zaměstnání se pracovně uplatňuje v rámci okresu Trutnov (přibližně 84 %). Z pohledu celkového počtu vyjíždějících obyvatel představují vyjíždějící do zaměstnání 72 %, vyjíždějící do škol 28 %.

Z tabulky 11 vyplývá, že v případě hospodařících domácností, které jsou tvořené jednou rodinou, je 79 % rodin úplných. Přibližně jedna pětina rodin je neúplných.

Tabulka 11: Charakteristika domácností v ORP Trutnov

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				27 099
v tom:	tvořené 1 rodinou			16 770
	v tom	úplné	bez závislých dětí	7 952
			se závislými dětmi	5 250
		neúplné	bez závislých dětí	1 615
			se závislými dětmi	1 953
	tvořené 2 a více rodinami			259
	domácnosti jednotlivců			9 003
	vícečlenné nerodinné domácnosti			1 067

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP Trutnov

NEZAMĚSTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	3 316	3 108	3 139	3 242	3 534	3 389	3 455	3 482	3 268
z toho (%): občané se zdravotním postižením	18,5	18,3	17,8	15,9	19,8	16,2	11,9	10,5	10,7
z toho (%): absolventi	8,4	6,4	5,4	6,2	4,9	6,1	6	6,1	7,5
z toho (%): osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	39,8	39,5	38,1	36	38,4	20,2	18,4	27	32,6
Volná pracovní místa	261	250	228	434	634	429	233	208	236
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	12,7	12,4	13,8	7,5	4	5,6	14,8	16,7	13,8
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	10,08	9,45	9,06	9,46	7,37	6,99	10,32	10,4	9,77

Zdroj: http://portal.mpsv.cz/

Nárůst míry nezaměstnanosti po roce 2008 (tabulka 12) je důsledkem krize v regionu, který byl mj. charakterizován uzavíráním provozů továren v roce 2008.

V měřítku Královéhradeckého kraje (v letech 2003–2012) je ORP Trutnov kromě roku 2005 okresem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti, v roce 2012 je to téměř o 2,5 % více než v ostatních částech kraje. Míra nezaměstnanosti spíše kopíruje republikový než krajský průměr.

Tabulka 13: Charakteristika trhu práce v území ORP Trutnov

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	13 925	13 877	13 911	14 103	14 362	14 717	14 849	15 112	15 300	15 370
fyzické osoby celkem	11 798	11 650	11 559	11 668	11 808	12 011	12 000	12 137	12 275	12 292
z toho zemědělští podnikatelé	494	507	523	530	534	538	176	187	191	201
vyjádření v %	4,2	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	1,5	1,5	1,6	1,6
právnické osoby celkem	2 127	2 227	2 352	2 435	2 554	2 706	2 849	2 975	3 025	3 078
z toho obchodní společnosti	1 082	1 116	1 173	1 210	1 270	1 344	1 380	1 393	1 387	1 408
vyjádření v %	50,9	50,1	49,9	49,7	49,7	49,7	48,4	46,8	45,9	45,7
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	6,3	6,5	6,5	6,6	6,6	6,5	4,5	4,7	4,8	4,9
průmysl celkem	13,9	14	13,8	13,5	13,2	12,6	12,6	12	11,7	11,1
stavebnictví	12,3	13,1	13,3	13,7	14	13,9	14,2	14,4	14,4	14,4
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel								22,78	22,37	22,4

Zdroj: www.czso.cz

D. Doprava

Území ORP má poměrně hustou dopravní síť (mapa 2), která ve směru na sever řídne v návaznosti na krajinu (Krkonoše). Samotná ORP Trutnov má výhodnou polohu v centru území. Největším problémem dopravní infrastruktury je špatný technický stav, který se posléze odráží i v nedostatečné kapacitě, jedná se především o hlavní tahy územím, tedy tři silnice první třídy I/14 (Trutnov – Vrchlabí – Náchod), I/16 (Jičín – SO ORP Trutnov – Lubawka) a I/37 (Trutnov – Hradec Králové). Stále také není uzavřena otázka dostavby R11, která bude mít přímé napojení přes celé ORP do Polska. Silnice II. a III. třídy pak propojují města a obce hustě přes celé ORP, zejména např. II/300 spojující Trutnov a Žacléř nebo silniční tahy do zimních center v Krkonoších. Silnice III. třídy a místní a účelové komunikace tvoří zásadní dopravní spojení mezi ostatními menšími obcemi. V rámci železniční dopravy neprotíná území ORP žádný tranzitní železniční koridor, pouze regionální tratě směr Jaroměř, Chlumec nad Cidli-

nou, Žacléř nebo Svoboda nad Úpou. V území také není provozované žádné vnitrostátní letiště, pouze letiště pro ultralighty – Trutnov-Volanov, Jívka (Adršpach) a Oblanov u Trutnova.
V území také není provozována žádná vodní doprava[2].

Mapa 2: Dopravní infrastruktura v ORP Trutnov

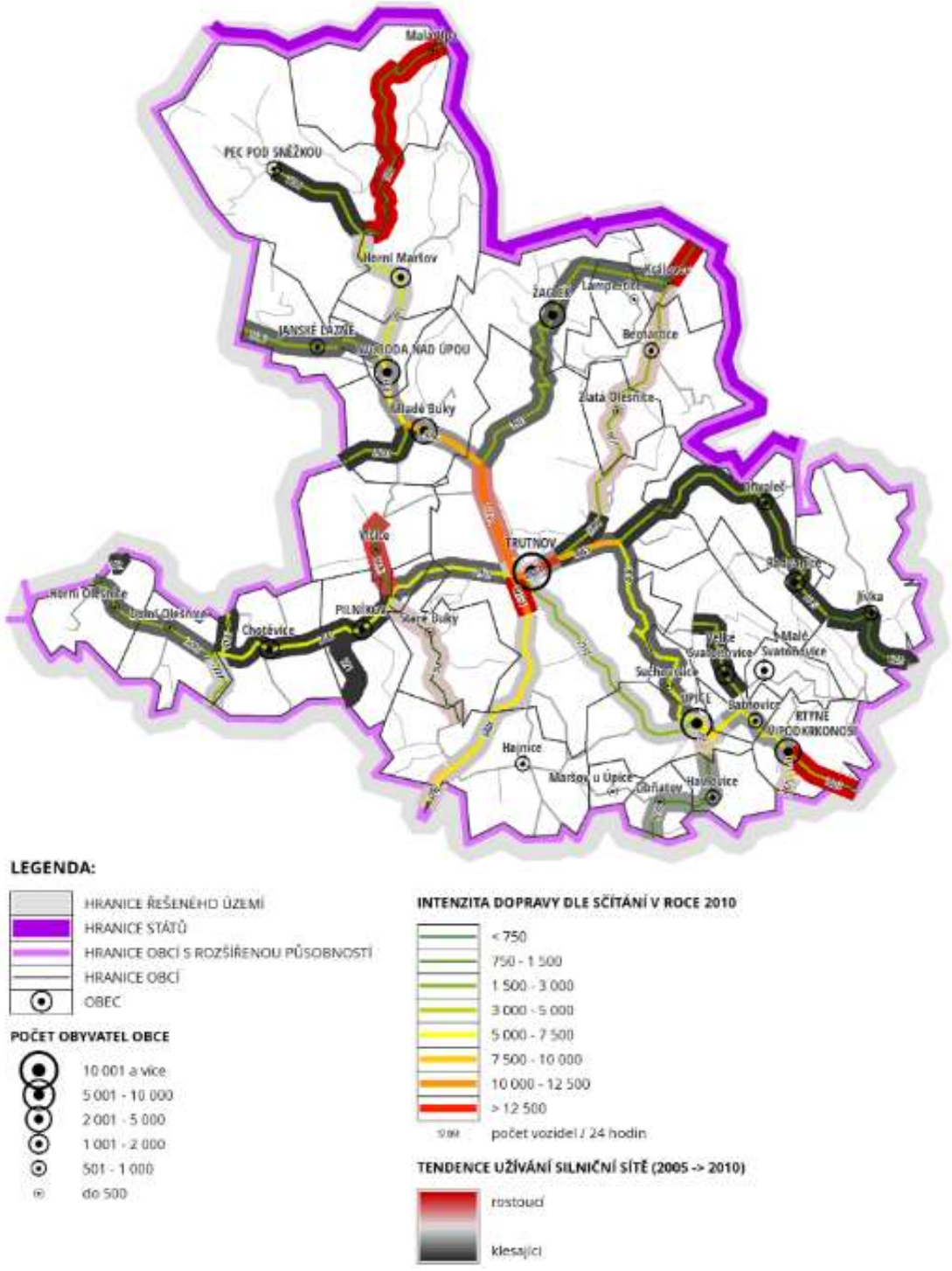

Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov

[2] http://weby.trutnov.cz/uap/textRURU.pdf

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Z pohledu těžby nerostných surovin bývala velmi významná těžba černého uhlí, konkrétně v oblasti Žacléřska, Svatoňovicka a Radvanicka. Strukturální změny národního hospodářství po roce 1990 však s sebou přinesly kromě jiného i snižování těžby uhlí. To se projevilo v poptávce po uhlí z této oblasti. Důvodem byly přebytky uhlí v ostatních revírech, potřeba dalších investic, vysoké náklady spojené s těžbou a horší užitné vlastnosti uhlí. Další faktorem byla cena uhlí. Od konce roku 1990 docházelo k ukončení těžby v jednotlivých dolech. Ke kompletnímu ukončení dobývání černého uhlí v této oblasti došlo na konci března 1994 uzavřením Dolu Kateřina II v Radvanicích[3].

V současné době se v ORP Trutnov těží stavební kámen, konkrétně v lomu v Babí, části obce Trutnova). Dále se zde těží dekorační a stavební kámen v Dolních Lysečinách, části obce Horní Maršov (lom Suchý Důl)[4].

Na území ORP Trutnov je soustředěn zejména průmysl elektrotechnický, dále také strojírenský, textilní a potravinářský s vysokým podílem zahraničního kapitálu. Nejvýznamnější zaměstnavatelé, včetně působících v oblasti průmyslu, jsou uvedeny v kap. 2.1.4. Průmysl je nadprůměrně exportně orientován. Poměrně solidně je zastoupen vývoj nových produktů a výrobních postupů, jak pro zlepšení kvality výrobků, tak pro snížení nákladů jejich výroby, nedostává se však pracovníků do vývoje. Potenciál pro výzkum a vývoj v odvětví je v území považován za slabý. Naopak čistě regionálním negativním vlivem na rozvoj průmyslu v ORP Trutnov je nedostatečná dopravní dostupnost. Stavebnictví a veškerá řemesla vykazují stále vysokou produktivitu, sídlí zde významní výrobci a dodavatelé materiálu a konstrukcí pro stavební výrobu. Řemeslná výroba je standardního charakteru. Drobné podnikatelské aktivity jsou v ORP různorodého charakteru, jmenovat lze např. aktivity ve stavebnictví, různorodé maloobchodní činnosti, činnosti související s cestovním ruchem (ubytování, stravování), apod. Žádná aktivita nemá v ORP dominantní postavení[5].

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Z pohledu ekologické situace a ochrany životního prostředí obsahuje území ORP Trutnov velkou pestrost krajinných typů, významných migračních koridorů. V ORP Trutnov se nachází a z pohledu ochrany je nejvíce chráněn Krkonošský národní park, který se dotýká správního obvodu obcí Horní Maršov, Janské Lázně, Malá Úpa, Mladé Buky, Pec pod Sněžkou, Svoboda nad Úpou, Trutnov a Žacléř. Dále do území zasahuje část CHKO Broumovsko, konkrétně do správních obvodů obcí Chvaleč, Jívka, Malé Svatoňovice, Radvanice, Rtyně v Podkrkonoší a Velké Svatoňovice. Dále do ORP Trutnov zasahují i lokality zařazené do programu NATURA 2000 – ptačí oblasti (Krkonoše, Broumovsko) a evropsky významné lokality (Krkonoše, Stárkovské bučiny, Metuje a Dřevíč, Žaltman, Hrádeček, Adršpašsko-Teplické skály, Kamenná a Luční potok v Podkrkonoší). Kategorií ochrany Národní přírodní rezervace do ORP zasahují již výše zmíněné Adršpašsko-Teplické skály. Kategorií ochrany „Přírodní památka“ se v ORP nacházejí celkem tři lokality – Sklenářovické údolí, Slunečná stráň a Žaltman. Dále se na území nachází řada památných stromů[6].

[3] *Zdroj: http://www.zdarbuh.cz/reviry/vud/ukonceni-tezebni-cinnosti-ve-vychodoceskych-uhelnych-dolech/*
[4] *Zdroj: http://www.geology.cz/*
[5] *Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov, dostupné z: http://weby.trutnov.cz/uap/index.html*
[6] *blíže http://drusop.nature.cz/)*

Na území ORP Trutnov se nachází i územní systémy ekologické stability (ÚSES). Konkrétně řada regionálních a lokálních biocenter, regionálních a lokálních biokoridorů. Ochranu přírody a krajiny v ORP Trutnov znázorňuje přehledně mapa 3[7].

Mapa 3: Ochrana přírody a krajiny v ORP Trutnov

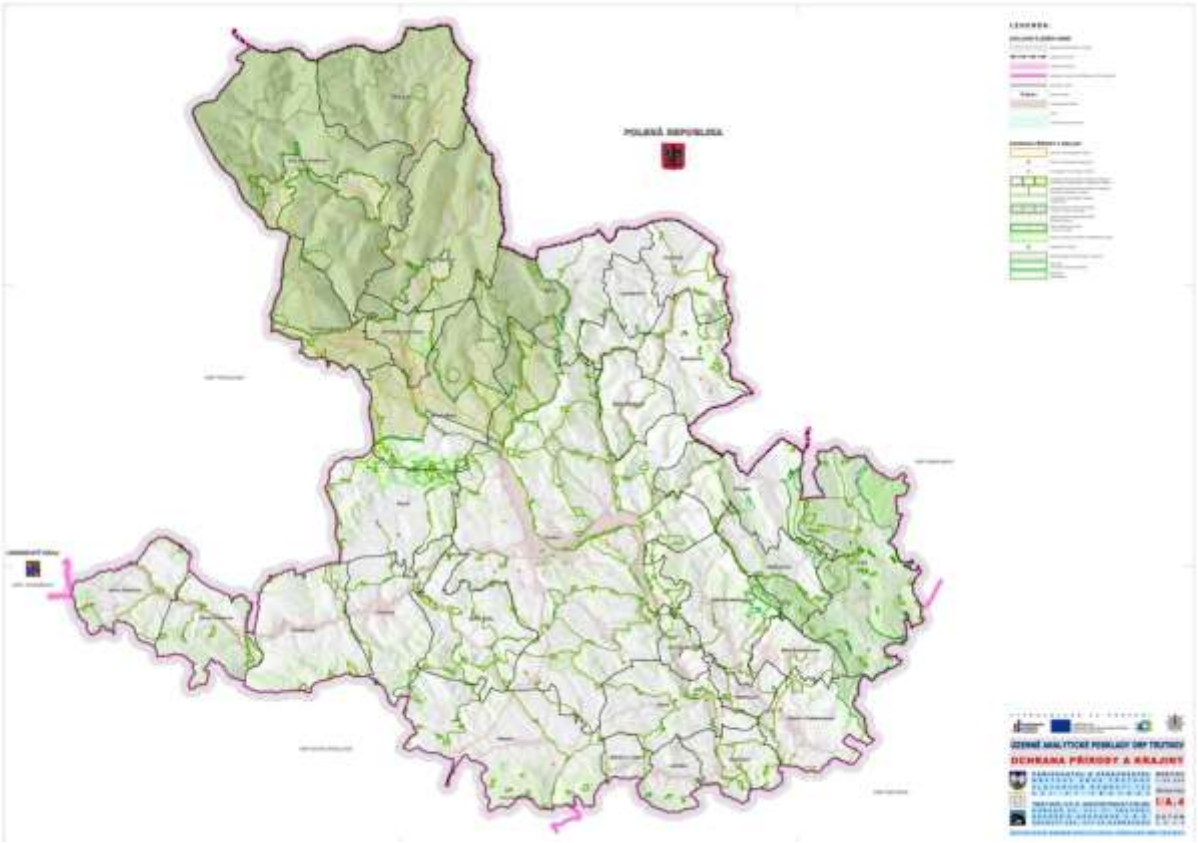

Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov

Tabulka 14 znázorňuje strukturu pozemků v ORP Trutnov. Z této tabulky vyplývá, že lesní pozemky tvoří téměř polovinu území ORP a je zde zastoupeno velké množství lesů zvláštního určení a ochranných lesů (díky přítomnosti KRNAPu). Druhé místo zaujímá orná půda s přibližně pětinovým podílem z celku, následovaná trvalými travními porosty (zaujímají téměř jednu pětinu).

Tabulka 14: Struktura pozemků v ORP Trutnov k 1. 12. 2012

Druh pozemku	Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	Trvalé travní porosty	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy	Celkem
Výměra (v ha)	12 689	1 032	28	10 855	29 082	460	791	4 625	59 562
Podíl z celkové výměry (v %)	21,3	1,73	0,05	18,22	48,83	0,77	1,33	7,77	100

Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov

[7] *Větší a přehlednější rozlišení viz http://weby.trutnov.cz/uap/images/temvyk/04.jpg.*

Velkým problémem je druhová a věková skladba jednotlivých lesních porostů, především nepůvodní monokultury smrku. U těchto nepůvodních lokalit hrozí pak zvýšená riziko poškození, a to jak povětrnostními vlivy (počasí, znečištění ovzduší atd.) nebo i škůdci - především kůrovcem nebo doposud patrné problémy z těžby dřeva. Jako nevhodné se také jeví zalesňování nepůvodních stanovišť.

Co se týká zemědělství, z pohledu rostlinné výroby převládá stále velké zastoupení pěstování pícnin a brambor. V současné době však již dochází k obměně vlivem podpory biopaliv, jelikož v posledních letech se rostlinná výroba začíná orientovat na řepku olejku, rychle rostoucí dřeviny a kukuřici. Z živočišné výroby stále převládá chov skotu[8].

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Vybavenost území ORP Trutnov technickou infrastrukturou je znázorněno na mapě 4.

Mapa 4: Technická infrastruktura v ORP Trutnov

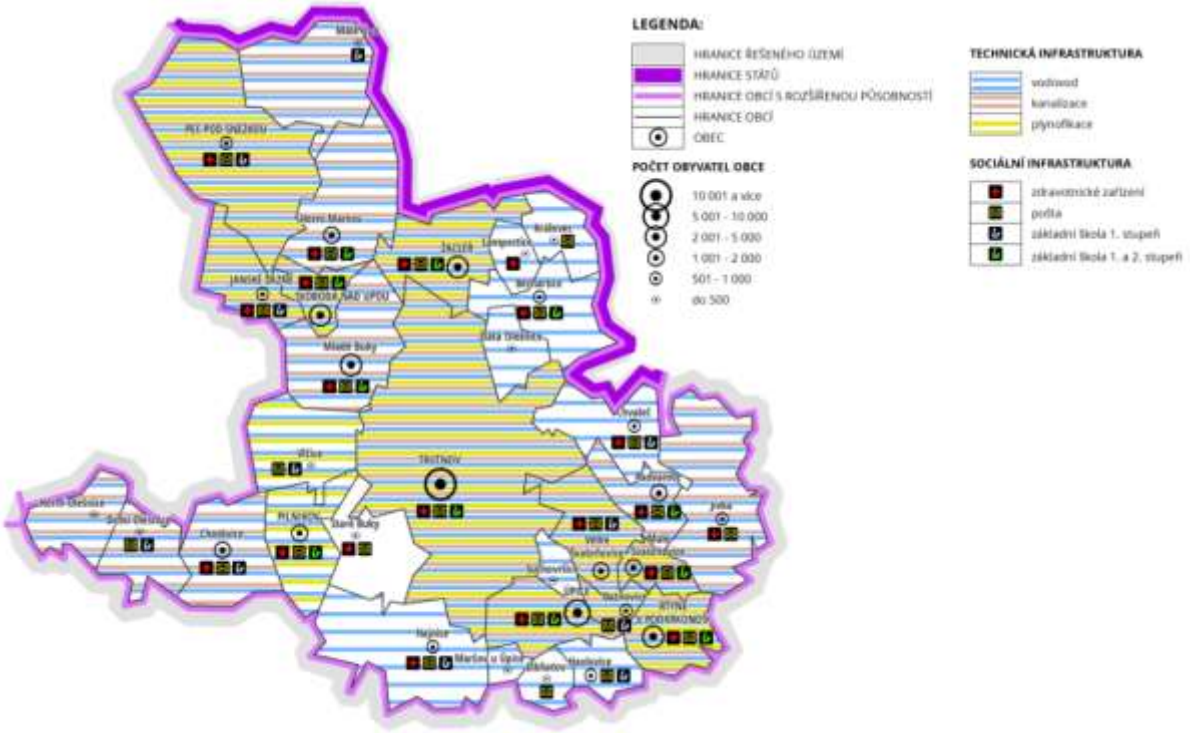

Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov

Z pohledu technické infrastruktury u vodního hospodářství je z celkového počtu trvale bydlících obyvatel vodou zásobeno přes 91 % obyvatel, což znamená v poměru k celému Královéhradeckému kraji téměř o 10 % lepší pokrytí. Vodovody se v území nacházejí v majetku vodohospodářských společností, obcí i soukromých osob. Území je závislé na povrchových zdrojích vody a jejich kapacita je i přes významné navýšení počtu obyvatel v turistické sezoně dostačující. Co se týká odpadních vod, zasíťováno kanalizací je pouze necelých 70 % území, což je pod krajským průměrem. Významnou roli v tom ale hraje fakt, že území obcí ORP Trutnov je pokryto velmi rozptýlenou zástavbou.

[8] *Zdroj: územně analytické podklady ORP Trutnov, dostupné z: http://weby.trutnov.cz/uap/index.html*

Protipovodňová opatření byla v území stanovena pro několik záplavových území, a to na některých úsecích řek Úpy a Labe, toku Ličná a Pilníkovském potoku.

V území ORP se nachází významný výrobce elektrické energie – Elektrárna Poříčí u Trutnova, která zásobuje elektrickou energii celé území, které ale není energeticky náročnou průmyslovou oblastí. Elektrárna je také významným zdrojem tepla (teplovod, horkovod); dalšími zdroji v regionu pak jsou lokální topidla, zdroje tepla středních a větších výkonů. Z území ORP Trutnov je plynofikováno zemním plynem celkem 12 obcí. Území ORP je pokryto plošně v plném rozsahu telefonní sítí a krom horských oblastí i 100% signálem jednotlivých mobilních operátorů i digitálním televizním signálem.
Komunální odpad z řešeného území se zneškodňuje skládkováním, největší skládka je v Trutnově na Kryblici a další pak ve Rtyni v Podkrkonoší. Ukládání velkoobjemového a nebezpečného odpadu je v území bez problémů.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Volnočasové aktivity a cestovní ruch představují významnou součást života obyvatel a podílejí se tak i na celkové kvalitě života a spokojenosti v regionu. Příjmy z cestovního ruchu jsou nezanedbatelnou součástí příjmů všech zapojených subjektů a zároveň tento sektor nabízí nové pracovní příležitosti. Je třeba ho ale využívat v souladu s kapacitou regionu - ať z pohledu únosnosti počtu turistů, tak z pohledu ekologické zátěže pro region. Díky různorodosti území je region velmi vyhledávaný, v zimě zvláště horská turistická centra v Krkonoších a běžkařské trasy Podkrkonoším, v ostatních měsících pak láká území na cykloturistiku.

Řešené území má mimořádně vysokou kulturní hodnotu s řadou historicky cenných oblastí s množstvím unikátních staveb. Mnoho těchto památek je prohlášeno za kulturní památku. Existují tu také celkem tři městské památkové zóny (Pilníkov, Trutnov a Žacléř), pět vesnických památkových zón (Dolní Vernéřovice, Malá Úpa – Šímovy chalupy, Pec pod Sněžkou – Modrý Důl, Pec pod Sněžkou – Velké Tippeltovy boudy a Radvanice), jedna národní kulturní památka (Dřevěnka v Úpici) a 532 nemovitých kulturních památek, což je průměrně více než 16 na jednu obec (velkou měrou je to ovlivněno přítomností větších měst).

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka 15 uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu. Mapa 5 znázorňuje tuto problematiku graficky.

Tabulka 15: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	21	67,74	
Počet obcí s plánem v přípravě	10	0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	15	48,39	

Zdroj: vlastní šetření

Mapa 5: Územně plánovací dokumentace v ORP Trutnov

Zdroj: www.trutnov.cz; upraveno

Se zásadami územního rozvoje Královéhradeckého kraje je možné se seznámit na webových stránkách kraje[9].

K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu[10]
- Politika územního rozvoje ČR (2008)[11]
- Územně analytické podklady Královéhradeckého kraje (aktualizace 2013)[12]
- Územně analytické podklady ORP Trutnov (aktualizace 2012)[13]

[9] Dostupné z: *http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/*

[10] Dostupné z: http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Legislativa-v-priprave/Platne-pravni-predpisy/Oblast-uzemniho-planovani-a-stavebniho-radu

[11] Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_CR_2008

[12] Dostupné z: http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uap-kralovehradeckeho-kraje--28795/

[13] Dostupné z: http://weby.trutnov.cz/uap/index.html

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

1) Navržená rychlostní silnice R11 a její případná realizace významně zlepší dostupnost území ORP a celkově zkvalitní úroveň dopravy v regionu
2) V rámci politiky územního rozvoje ČR je přes území ORP Trutnov navržena jedna rozvojová osa mezinárodního a regionálního významu (OS4: Praha – Hradec Králové/Pardubice – Trutnov – hranice ČR/Polsko a dále směr Wroclaw), dále jedna specifická oblast mezinárodního a republikového významu (SOB7: Krkonoše – Jizerské hory)
3) V rámci Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje je v území ORP navržena jedna rozvojová osa nadmístního významu (NOS3: Vrchlabí-Trutnov), částečně do území ORP zasahuje také specifická oblast nadmístního významu (NSO1: Broumovsko) a dále jsou v území ORP navrženy dvě území s vyváženým rozvojovým potenciálem
4) V území ORP se nacházejí také ÚSES regionálního a lokálního významu (viz kap. 2.1.2 F)

Co se týče mezinárodní spolupráce měst v ORP Trutnov, většina z nich spolupracuje se zahraničními partnerskými městy. Níže v rámečku jsou partnerská města daných měst vyjmenována.

Město Janské Lázně: Polanica Zdrój (Polsko)

Město Pec pod Sněžkou: Kowary, Karpacz (oboje Polsko)

Město Rtyně v Podkrkonoší: Halštrov (Německo), Jelcz-Laskowice (Polsko)

Město Trutnov: Würzburg (Německo), Kepno (Polsko), Kamienna Góra (Polsko), Lohfelden (Německo), Świdnica (Polsko), Strzelin (Polsko) a Senica (Slovensko).

Město Úpice: Piechowice (Polsko), Oberbipp (Švýcarsko)

Město Žacléř: Goldkronach (Německo), Lubawka, Kowary (oboje Polsko)

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 16: Popis klíčových aktérů v ORP Trutnov

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Trutnov	1	Trutnov je přirozeným centrem sledované oblasti. Na území města je soustředěna nejvýznamnější průmyslová výroba regionu a zároveň jsou zde poskytovány všechny základní služby v oblasti zdravotní, sociální a školní.
Další města a populačně větší obce v ORP	8	Horní Maršov, Janské Lázně, Malá Úpa, Mladé Buky, Pec pod Sněžkou, Svoboda nad Úpou, Úpice, Žacléř. V případě Úpice a Žacléře se jedná o přirozená centra pro okolní obce, především z pohledu zajištění řady služeb občanské vybavenosti. V případě Horního Maršova, Janských Lázní, Malé Úpy, Mladých Buků, Pece pod Sněžkou a Svobody nad Úpou se jedná o krkonošská střediska, která jsou především aktéry rozvoje v oblasti cestovního ruchu.
Ostatní obce SO ORP	22	Všechny zbývající obce pečují o rozvoj svého území.
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic.
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (plánovaný dopravní koridor E65 půjde přes území SO).
Státní instituce		Pobočky a odloučená pracoviště orgánů státní správy (např. Pobočka Státního pozemkového úřadu v Trutnově a problematika komplexních pozemkových úprav).
Mikroregion	5	Svazek obcí Východní Krkonoše Svazek obcí Jestřebí hory Společenství obcí Podkrkonoší Svazek obcí Horní Labe Svazek měst a obcí Krkonoše Jedná se o přirozené spádové celky spolupracující za účelem určitých tematických aktivit, především cestovního ruchu.
MAS	2	MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s. – působí v ORP na území 19 obcí MAS Krkonoše, o.s. – působí na území 9 obcí
Významní zaměstnavatelé	23	*TYCO Electronics EC Trutnov, s.r.o.* – výroba elektrických strojů a přístrojů *Continental Automotive Czech Republic, s.r.o.* (Trutnov) – výroba komponentů pro automobilový průmysl *BAK stavební společnost, a.s.* (Trutnov) – výstavba bytových a nebytových budov *Oblastní nemocnice Trutnov a.s.* – Ústavní zdravotní péče *KASPER KOVO s.r.o.* (Trutnov) – Výroba strojů na výrobu textilu, oděvních výrobků a výrobků z usní *mdexx Magnetronic Devices s.r.o.* (Trutnov) – Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů *Město Trutnov* – Všeobecné činnosti veřejné správy

Významní zaměstnavatelé		*JUTA a.s.* (Úpice) – textilní výroba *Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov* - Ostatní činnosti související se zdravotní péčí *Státní léčebné lázně Janské Lázně, státní podnik* – Ústavní zdravotní péče *Česká lesnická akademie Trutnov* – střední škola a vyšší odborná škola *FM SERVIS TRUTNOV, s.r.o.* – Všeobecný úklid budov *GEMEC-UNION a.s.* (Jívka) – Výroba kovových konstrukcí *GRUND a.s.* (Mladé Buky) – Výroba koberců a kobercových předložek *KERAMTECH s. r. o.* (Žacléř) – Výroba ostatních technických keramických výrobků *NYPRO hutní prodej, a.s.* (Malé Svatoňovice) – Velkoobchod s rudami, kovy a hutními výrobky *PORFIX CZ a.s.* (Trutnov) – Výroba betonových výrobků pro stavební účely *TONAVA, akciová společnost* (Úpice) – Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely *ZPA Smart Energy a.s.* (Trutnov) – Výroba měřicích, zkušebních a navigačních přístrojů *Mateřská škola, Trutnov* – Předškolní vzdělávání *OSNADO spol. s r. o.* (Svoboda nad Úpou) – Městská a příměstská pozemní osobní doprava *HARDS HAJNICE spol. s r.o.* – Výroba elektroinstalačních zařízení *KARA Trutnov, a.s.* – Maloobchod s oděvy
Vyšší odborné školy	2	Vyšší odborná škola zdravotnická a lesnická (obě v Trutnově)
Střední školy	6	Blíže viz kap. 2.1.2 B
Základní školy	29	Na území ORP se nachází celkem 29 škol, z toho 11 má pouze 1. stupeň.

Zdroj: internetové stránky jednotlivých obcí, stránky ČSÚ, vlastní šetření

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka 17: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Významné území z hlediska cestovního ruchu: • blízkost Krkonoš s nejvyšší horou Sněžkou • celkem dostatečná infrastruktura	**1.** Nevyhovující stav veřejných prostranství: • nedostatečná údržba a výsadba zeleně a veřejných prostranství a péče o vodní plochy • nedostatek oddechových míst pro různé cílové skupiny • nedostatek koupacích ploch a koupališť
2. Atraktivní území se spoustou přírodních zajímavostí: • výjimečná pestrost • značný přírodní potenciál • na území se nachází CHKO a Národní park	**2.** Nedostatek ubytování pro seniory: • chybí nízkometrážní byty pro seniory tzv. samostatné bydlení s využitím nových směrů terénní péče • nedostatek Hospiců
3. Uspokojivá úroveň občanské vybavenosti většiny obcí: • zázemí pro sportovní a kulturní aktivity	**3.** Nedostatečná spolupráce obcí: • v oblasti školství (spolupráce v oblasti optimalizace naplněnosti tříd, využívání alternativních metod ve výuce) • v oblasti sociálních služeb
4. Pestrost ekonomických aktivit: • velikosti i zaměření ekonomických subjektů • přítomnost významných průmyslových odvětví především v Trutnově (elektrotechnický, strojírenský)	**4.** Stále nedostačující kvalita služeb a infrastruktury v oblasti cestovního ruchu zaostávající za evropským průměrem především poměr cena a kvality: • stravovací zařízení • ubytovací zařízení • vybavení pro děti • vybavení pro seniory • nevstřícný přístup k návštěvníkům
5. Přítomnost dobře fungujících územních celků aktivních v rozvoji regionu: • 3 DSO • 2 MAS • 2 destinační společnosti	**5.** Neochota subjektů v cestovním ruchu spolupracovat především v soukromém sektoru: • na společných produktech – balíčky • propagace • společná infrastruktura
6. Vcelku dobrá úroveň, pokrytí a dostupnost služeb: • oblast sociálních služeb • zdravotních služeb • školských zařízení	**6.** Zaostalost periferních oblastí: • bývalé Sudety • odlehlejší horských a příhraničních vesniček

Příležitosti:	Hrozby:
1. Rozvoj příhraniční spolupráce s polskými partnery: • v oblasti soukromého, veřejného a neziskového sektoru • možnost podpory z EU	**1.** Neustále se zvyšující potřeba sociálních a zdravotních služeb: • stárnutí obyvatelstva
2. Rozvoj potenciálu CR • zlepšování kvality služeb • rozšíření nabídky	**2.** Zvyšující se nezaměstnanost: • v návaznosti na rušení velkých firem, nebo jejich přesídlení za lepšími podmínkami
3. Rozvoj služeb • v oblasti školství zavádění nových inovativních metod ve vzdělávání • sociální péče a nových služeb v oblasti sociální péče (terénní služby, Hospic apod.)	**3.** Odliv obyvatelstva do větších měst • v souvislosti s možným rušením velkých zaměstnavatelů v regionu • odliv kvalifikované pracovní síly
4. Rozvoj regionu na základě spolupráce • zapojení klíčových subjektů z různých odvětví a sektorů	**4.** Nedostatek finančních prostředků: • na zkvalitnění místních komunikací • výstavbu zařízení sociální péče • opravu kulturních památek • opravu budov občanské vybavenosti
5. Zlepšení dopravní dostupnosti do regionu: • dobudování rychlostní silnice R11 • budoucí napojení na polskou S3 • budoucí napojení mezinárodní dopravní koridor E65	**5.** Úbytek zahraničních i tuzemských návštěvníků • z důvodu hledání lepší kvality služeb (poměr cena /kvalita) • klimatické změny – (mírná zima, studené léto)
6. Dosídlování vesnic: • příliv mladých rodin na venkov v souvislosti se zlepšováním životních podmínek na venkově	**6.** Tlak na těžbu břidlicového plynu

Zdroj: vlastní šetření

Z pohledu silných stránek území ORP Trutnov lze jednoznačně deklarovat, že hlavní devizou tohoto území je především blízkost Krkonoš, jedná se území, které je velmi atraktivní a velmi malebné z pohledu cestovního ruchu, ekonomické aktivity se proto také, kromě jiného, zaměřují na tuto oblast. Silně je zastoupen elektrotechnický a strojírenský průmysl.

Občanská vybavenost obecně je spíše dobrá. Co pokulhává, je péče o seniory, nedostatek zelených prostranství a převažuje nízká kvalita služeb v oblasti cestovního ruchu, přestože nabídka není až tak malá. Obrovskou příležitostí, je proto zapracovat právě na využití potenciálu cestovního ruchu, zvýšit kvalitu služeb, zintenzivnit spolupráci subjektů činných v této oblasti, využít blízkosti polských partnerů tak, aby profitovali všichni. Velkou výzvou je také dobudování R11, rychlostní silnice dálničního typu vedoucí do Polska, která by samozřejmě přispěla ke zlepšení dopravní obslužnosti, rozvoji obchodu a cestovního ruchu. Zavádění moderních a inovativních metod ve vzdělávání je také velkou příležitostí. Bohužel příliv mladých rodin do venkovského regionu, tak je současným trendem ohrožuje nedostatek práce a zvyšující se nezaměstnanost a s tím souvisí nedostatek finančních prostředků na výstavbu bydlení mladých rodin, ale také na zkvalitňování služeb pro občany. Stárnutí obyvatelstva je také nepříznivým jevem a hrozbou rozvoje do budoucna.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich

ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Následující část je věnována oblasti základního a předškolního vzdělávání a rozboru jednotlivých oblastí a aspektů projevujících se v průběhu sledovaných osmi školních let.

Tabulka 18: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
-Počet obcí	4	5	10	6	4	1		1			31
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	1	7	2							11
-Počet MŠ		2	1	1	2	1		12			19
-Gymnázia						1		1			2
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	1	8	5	2			1			18
-Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Nejvíce zařízení předškolního vzdělávání je soustředěno v Trutnově, kde pod jedním ředitelstvím zřízeným obcí, funguje v současné době celkem 11 pracovišť MŠ**. Vzhledem k tomuto vysokému počtu pracovišť MŠ jsou v rámci celé analýzy uváděna trutnovská pracoviště zvlášť a ne pod jedním ředitelstvím.**

Ve školním roce 2012/2013 byla v Trutnově otevřena soukromá MŠ Meluzínek (jedná se o jediné soukromé zařízení svého druhu v ORP Trutnov). Naopak došlo k uzavření základní školy v Malé Úpě, a to k 31. 7. 2013. **V Úpici pod jedním ředitelstvím fungují 2 pracoviště MŠ: Plickova, Na Veselce.**

V Žacléři fungují pod jedním ředitelstvím 2 pracoviště MŠ: B. Němcové, Na Pilíři. V rámci celé analýzy jsou jednotlivá pracoviště uváděna zvlášť.

MŠ fungující při ZŠ s 1. stupněm mají obce: Batňovice, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Chotěvice, Chvaleč, Janské Lázně, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Velké Svatoňovice, Vlčice. MŠ fungující při ZŠ s 2. stupněm mají obce: Bernartice, Horní Maršov, Mladé Buky, Pilníkov, Radvanice, Svoboda nad Úpou. Mateřské školky ve Rtyni v Podkrkonoší, v Žacléři – Na Pilíři, a v Trutnově – V Domcích, mají každá 1 speciální třídu. Víceletá gymnázia jsou k dispozici v obcích V Trutnově a v Úpici.

Zřizovatelem Městského gymnázia a střední odborné školy Úpice je město. Zřizovatelem Gymnázia Trutnov je Královéhradecký kraj. Mezi jiná zařízení jsou řazena: MŠ speciální, Na Struze 124, Trutnov (zřizovatelem je Královéhradecký kraj), ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení Trutnov 3 – Voletiny 1 (zřizovatelem je obec Trutnov), SVČ Trutnov a Základní umělecké školy ve Rtyni v Podkrkonoší, v Trutnově, v Úpici a v Žacléři.

Tabulka 19: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2011/2012

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2011/2012											
Počet obcí	4	5	10	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	1	7	2							11
Počet MŠ		2	1	1	2	1		11			18
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	1	8	5	2			1			18
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

V reakci na zvýšenou poptávku po místech v mateřských školkách v Trutnově, vzniklo ve školním roce 2011/2012 nové pracoviště MŠ na adrese Náchodská 359. Pod jedním ředitelstvím MŠ zřízeným obcí Trutnov, tak funguje 11 pracovišť.

Tabulka 20: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2010/2011

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2010/2011											
Počet obcí	4	5	10	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	1	7	2							11
Počet MŠ		2	1	1	2	1		10			17
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	1	8	5	2			1			18
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Obec Vlčice postupuje z kategorie počtu obyvatel do 499 do kategorie 500–999 obyvatel, proto se mění počty v kolence ZŠ s 1. stupněm, a to v kolonce „Sloučené organizace“.

Tabulka 21: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2009/2010

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2009/2010											
Počet obcí	4	7	8	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	2	6	2							11
Počet MŠ		2	1	1	2	1		10			17
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	7	5	2			1			18
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Tabulka 22: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2008/2009

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2008/2009											
Počet obcí	4	7	8	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	2	6	2							11
Počet MŠ		2	1	1	2	1		10			17
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	7	5	2			1			18
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Jedinou, zato výraznou změnou ve školním roce 2007/2008 je zrušení pracoviště MŠ Úpice-Radeč, které bylo uzavřeno s účinností od 4. 7. 2008. V Úpici tak pod jedním ředitelstvím zůstávají fungovat 2 pracoviště MŠ.

Tabulka 23: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2007/2008

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2007/2008											
Počet obcí	4	7	8	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	2	6	2							11
Počet MŠ		2	1	1	2	1		10			17
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	7	5	2			1			18
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Mateřská škola ve Svobodě nad Úpou přestala být samostatnou MŠ a sloučila se se ZŠ s 2. stupněm. V Úpici pod jedním ředitelstvím fungují 3 pracoviště MŠ: Plickova, Na Veselce, Radeč. V Žacléři fungují pod jedním ředitelstvím 2 pracoviště MŠ: B. Němcové, Na Pilíři. V rámci celé analýzy jsou jednotlivá pracoviště uváděna zvlášť.

Tabulka 24: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2006/2007

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2006/2007											
Počet obcí	4	7	8	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	2	6	2							11
Počet MŠ		2	1	1	3	1		10			18
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	7	5	1			1			17
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Tabulka 25: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006

Skupina obcí s počtem obyvatel	do 199	200 až 400	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 900	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	Nad 100 000	celkem
2005/2006											
Počet obcí	4	7	8	6	4	1		1			31
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	4	4	2		6			17
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	2	6	2							11
Počet MŠ		2	1	1	3	1		10			18
Gymnázia						1		1			2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	7	5	1			1			17
Počet jiných zařízení					2	1		4			7

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Tabulka 26 shrnuje Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Trutnov. V Trutnově funguje pod jedním ředitelstvím MŠ 11 pracovišť, zřizovatelem je obec. Dále v obci Trutnov figuruje MŠ speciální, Na Struze 124, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj. Další speciální MŠ funguje při ZŠ a Praktické škole, Horská 160, Trutnov a také zde je zřizovatelem Královéhradecký kraj. V obci Žacléři fungují pod jedním ředitelstvím 2 pracoviště MŠ. V Úpici fungují pod jedním ředitelstvím 2 MŠ.

Obce Batňovice, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Janské Lázně, Chotěvice, Chvaleč, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Velké Svatoňovice a Vlčice mají MŠ při ZŠ s ročníky 1. stupně. Obce Bernartice, Horní Maršov, Mladé Buky, Pilníkov, Radvanice a Svoboda nad Úpou mají MŠ při ZŠ s ročníky 1. i 2. stupně.

Tabulka 26: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Trutnov

ORP Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	46	35	25	4	1	4	4	2
Batňovice	1	1	1					
Bernartice	1	1	1					
Dolní Olešnice	1	1	1					
Hajnice	1	1	1					
Havlovice	1	1	1					
Horní Maršov	1	1	1					
Horní Olešnice	0							
Chotěvice	1	1	1					
Chvaleč	1	1	1					
Janské Lázně	1	1	1					
Jívka	1	1						
Královec	0							
Lampertice	0							
Libňatov	1	1						
Malá Úpa	1	1						
Malé Svatoňovice	2	1	1					
Maršov u Úpice	0							
Mladé Buky	1	1	1					
Pec pod Sněžkou	1	1	1					
Pilníkov	1	1	1					
Radvanice	1	1	1					
Rtyně v Podkrkonoší	2	1	1	1			1	
Staré Buky	0							
Suchovršice	1	1						
Svoboda nad Úpou	1	1	1					
Trutnov	14	11	4	1	1	4	3	1
Úpice	5	1	2	1				1
Velké Svatoňovice	1	1	1					
Vlčice	1	1	1					
Zlatá Olešnice	0							
Žacléř	3	1	1	1				

Zdroj: Výkazy MŠMT, webové stránky obcí + jednotlivá školní zařízení

Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Trutnov

Jediným soukromou školou a školským zařízením v ORP Trutnov je soukromá mateřská škola Meluzínek Trutnov, která funguje od školního roku 2012/2013. Majitelem školy je společnost ABLE mateřská škola a znalecká a realitní a.s., MŠ MELUZÍNEK[14], Trutnov-Poříčí, Náchodská 162.

Počty církevních škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Trutnov

Na území ORP Trutnov nefunguje žádná církevní škola ani školské zařízení.

Pracovníci ve školství

Následující tabulky 27 až 34 a graf 2 shrnují počty pracovníků ve školství v ORP Trutnov za sledované období.

U MŠ a ZŠ jsou v rámci sledovaného období počty pedagogických a nepedagogických pracovníků vždy v poměru 3:1. Celkově lze konstatovat, že počet pracovníků v ZŠ od školního roku 2007/2008 mírně klesal a od školního roku 2009/2010 je jejich počet víceméně stabilní. U celkového počtu pracovníků v MŠ se projevil vliv populační exploze a jejich počet proto začal ve školním roce 2009/2010 mírně stoupat. Silný co do počtu předškolních dětí byl i školní rok 2005/2006. Závěrem lze shrnout, že celkový počet všech pedagogických i nepedagogických pracovníků v různých typech škol a školských zařízeních nezaznamenal žádnou výraznou odchylku v celkových počtech a vzájemných poměrech.

Tabulka 27: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	220,429	162,443	57,986
základní školy	440,44	345,471	94,969
základní umělecké školy	57,132	50,481	6,651
gymnázia	14,087	13,331	0,756
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	17,199	14,188	3,011
školní družiny a kluby	48,59	48,59	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,995	4,295	2,7
zařízení školního stravování	131,811	0	131,811
celkem rok 2012/2013	936,683	638,799	297,884

Zdroj: Výkaz MŠMT

[14] *Webové stránky školky: http://www.meluzinek.cz*

Tabulka 28: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2011/2012

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2011/2012			
mateřské školy	211,294	156,139	55,155
základní školy	440,032	346,113	93,919
základní umělecké školy	56,544	49,859	6,685
gymnázia	15,691	13,489	2,202
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	17,711	15,158	2,553
školní družiny a kluby	49,258	49,216	0,042
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,666	3,886	2,78
zařízení školního stravování	135,306	0	135,306
celkem rok 2011/2012	932,502	633,86	298,642

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 29: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2010/2011

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2010/2011			
mateřské školy	204,347	149,659	54,688
základní školy	446,731	346,779	99,952
základní umělecké školy	54,373	48	6,373
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	16,763	14,263	2,5
školní družiny a kluby	50,745	49,725	1,02
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,814	3,951	2,863
zařízení školního stravování	134,885	0	134,885
celkem rok 2010/2011	914,658	612,377	302,281

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 30: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2009/2010

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2009/2010			
mateřské školy	197,745	144,969	52,776
základní školy	446,98	345,697	101,283
základní umělecké školy	53,132	46,905	6,227
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	15,86	13,36	2,5
školní družiny a kluby	50,831	49,625	1,206
střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,196	4,03	3,166
zařízení školního stravování	132,636		132,636
celkem rok 2009/2010	904,38	604,586	299,794

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 31: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2008/2009

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2008/2009			
mateřské školy	196,933	143,224	53,709
základní školy	468,526	360,913	107,613
základní umělecké školy	50,52	45,111	5,409
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	16,309	13,67	2,639
školní družiny a kluby	51,311	49,853	1,458
střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,777	4,643	3,134
dětské domovy	0		
zařízení školního stravování	136,402	0	136,402
celkem rok 2008/2009	927,778	617,414	310,364

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 32: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2007/2008

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2007/2008			
mateřské školy	194,694	143,145	51,549
základní školy	484,718	374,236	110,482
základní umělecké školy	50,373	44,968	5,405
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	16,791	14,331	2,46
školní družiny a kluby	49,475	48,361	1,114
střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,733	4,533	3,2
dětské domovy	0		
zařízení školního stravování	137,293	0	137,293
celkem rok 2007/2008	941,077	629,574	311,503

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 33: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2006/2007

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2006/2007			
mateřské školy	197,538	145,157	52,381
základní školy	488,51	375,145	113,365
základní umělecké školy	51,608	46,065	5,543
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	15,695	13,354	2,341
školní družiny a kluby	45,877	44,877	1
střediska pro volný čas dětí a mládeže	7,756	4,61	3,146
zařízení školního stravování	140,99	0	140,99
celkem rok 2006/2007	947,974	629,208	318,766

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 34: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2005/2006

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2005/2006			
mateřské školy	204,636	148,814	55,822
základní školy	488,933	376,123	112,81
základní umělecké školy	51,64	45,834	5,806
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	14,706	12,383	2,323
školní družiny a kluby	45,939	44,939	1
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,319	5	1,319
zařízení školního stravování	145,763	0	145,763
celkem rok 2005/2006	957,936	633,093	324,843

Zdroj: Výkaz MŠMT

Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v období 2005/2006 až 2012/2013

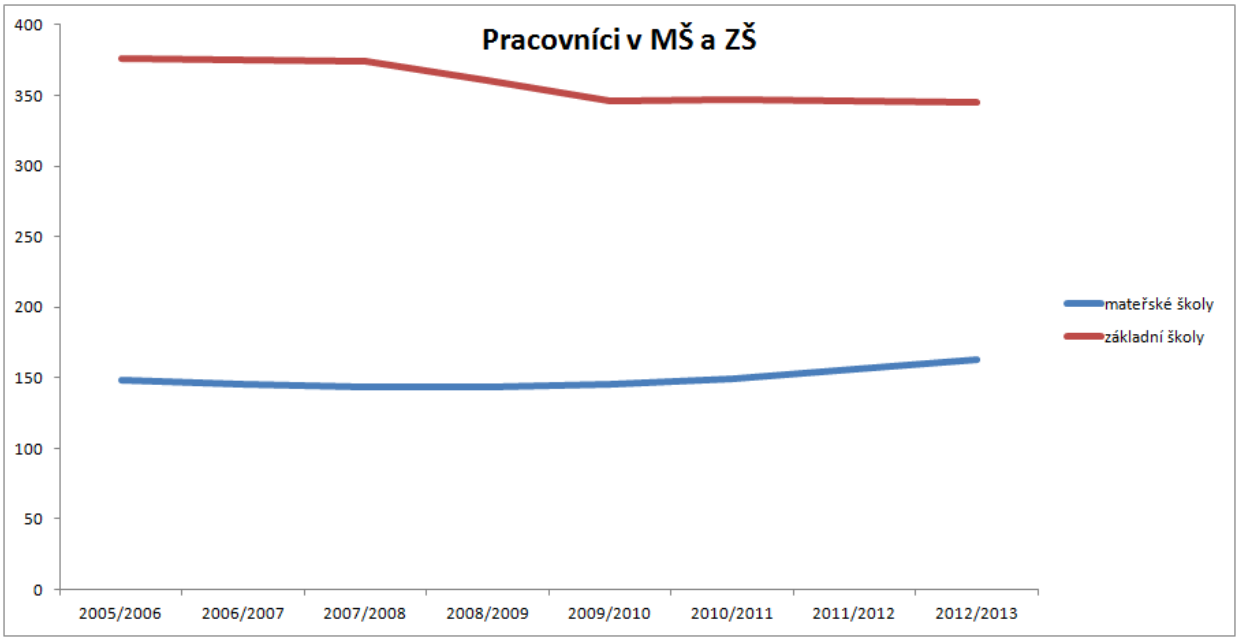

Zdroj: Výkaz MŠMT

Základní vzdělávání

Následující tabulky 35 až 42 shrnují počty ZŠ v ORP Trutnov podle kritéria zřizovatele a úplnosti ve sledovaném období.

Tabulka 35: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2012/2013

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

ZŠ v Malé Úpa byla s účinností k 31. 7. 2013 zrušena. V tabulce ještě figuruje. Poměr počtu úplných a neúplných ZŠ je ve sledovaném období stejný.

Tabulka 36: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2011/2012

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2011/2012			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 37: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2010/2011

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2010/2011			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Od 1. 9. 2010 se součástí speciální ZŠ, Horská 160 v Trutnově stává MŠ, pod společným názvem ZŠ, MŠ a Praktická škola. Zřizovatelem je Královéhradecký kraj. Součástí školy jsou také odloučená pracoviště MŠ a ZŠ, fungující při oblastní nemocnici v Trutnově.

Tabulka 38: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2009/2010

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2009/2010			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 39: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2008/2009			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 40: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2007/2008

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2007/2008			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 41: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2006/2007

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2006/2007			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 42: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2005/2006

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2005/2006			
obec	29	18	11
kraj	1	1	
církev	0		
soukromá ZŠ	0		
celkem	30	19	11

Zdroj: Výkaz MŠMT data od školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 43: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Trutnov

ORP Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	**11**	**4**	**6**	**1**	**0**	**0**	**0**
Batňovice	1		1				
Dolní Olešnice	1	1					
Hajnice	1		1				
Havlovice	1		1				
Chotěvice	1			1			
Chvaleč	1	1					
Janské Lázně	1		1				
Malá Úpa	1	1					
Pec pod Sněžkou	1		1				
Velké Svatoňovice	1		1				
Vlčice	1	1					

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského odboru MÚ Trutnov

V území ORP Trutnov je celkem 30 ZŠ, z toho 29 zřízených obcí a 1 zřizovaná krajem. Celkem 11 ZŠ je tzv. neúplných, tzn. pouze s ročníky 1. stupně.

Tabulka 44: ZŠ zřizované obcemi v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciál-ních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	29	13	231	21	4906	392,2	12,51	21,24	169,17
2011/2012	29	13	229	20	4785	391,1	12,23	20,90	165
2010/2011	29	13	233	21	4809	397,4	12,10	20,64	165,83
2009/2010	29	13	234	20	4844	395,9	12,24	20,70	167,03
2008/2009	29	13	234	20	5043	400,1	12,60	21,55	173,90
2007/2008	29	13	241	24	5252	412,4	12,74	21,79	181,10
2006/2007	29	13	244	25	5467	412,6	13,25	22,41	188,52
2005/2006	29	13	247	26	5638	414,2	13,61	22,83	194,41

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ačkoliv v průměru je počet dětí na třídy i na pedagoga ve sledovaných obdobích stejný, tzn. cca 20 dětí ve třídě a cca 12 dětí na 1 pedagoga, což zní naprosto ideálně, skutečnost je diametrálně odlišná. Z vlastního šetření vyplynulo, že ve větších obcích a městech připadá na 1 třídu až 30 dětí, zatímco v malých obcích a vesnicích je to často pouze 12 dětí na třídu.

Tabulka 45: ZŠ zřizované krajem v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciál-ních tříd	počet žáků	úv. pe-dag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	1		0	9	68	17,3	3,93	7,56	68
2011/2012	1		0	9	74	15,5	4,78	8,22	74
2010/2011	1		0	9	74	16,4	4,51	8,22	74
2009/2010	1		0	10	83	14,2	5,85	8,3	83
2008/2009	1		0	10	78	14	5,57	7,8	78
2007/2008	1		0	10	82	13,1	6,26	8,2	82
2006/2007	1		0	12	96	15	6,4	8	96
2005/2006	1		0	14	113	17,5	6,46	8,07	113

Zdroj: Výkazy MŠMT

Do školního roku 2009/2010 byla pod jedním ředitelstvím vedena 2 pracoviště: Zvláštní škola, Pomocná škola, Horská 160, Trutnov. Od školního roku 2010/2011 byl název sjednocen na MŠ, ZŠ a Praktickou školu, Horská 160, Trutnov. Zřizovatelem je Královéhradecký kraj. Počet žáků klesl ve sledovaném období téměř na polovinu a úměrně tomu klesl i počet tříd.

Tabulka 46: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	30	30	17	30	24	85
Batňovice	1	1	1	1	1	2
Bernartice	1	1	1	1	1	2
Dolní Olešnice	1	1	1	1	1	5

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Hajnice	1	1	1	1	1	2
Havlovice	1	1	1	1	1	2
Horní Maršov	1	1	1	1	1	2
Chotěvice	1	1	1	1	0	2
Chvaleč	1	1	1	1	1	2
Janské Lázně	1	1	1	1	1	1
Malá Úpa	1	1	1	1	1	2
Malé Svatoňovice	1	1	0	1	1	3
Mladé Buky	1	1	1	1	0	2
Pec pod Sněžkou	1	1	1	1	1	2
Pilníkov	1	1	1	1	1	3
Radvanice	1	1	1	1	0	2
Rtyně v Podkrkonoší	1	1	0	1	1	4
Svoboda nad Úpou	1	1	0	1	0	4
Trutnov	8	8	1	8	6	25
Úpice	2	2	0	2	2	9
Velké Svatoňovice	1	1	1	1	1	4
Vlčice	1	1	1	1	1	3
Žacléř	1	1	0	1	1	2

Zdroj: Výkaz MŠMT, weby zřizovatelů

Základní školy v obcích Svoboda nad Úpou, Mladé Buky, Radvanice a Chotěvice a dále v trutnovských základních školách (ZŠ Náchodská 359 a ZŠ Voletiny) mají pouze výdejny jídel, které dovážejí jídla z jiných zařízení. V Trutnově navíc funguje Speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola, která má školní jídelnu a školní tělocvičnu, a jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj.

Tabulka 47 shrnuje počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Trutnov. ZŠ v Malé Úpě byla k 31. 7. 2013 zrušena. Jak už vyplynulo z předchozích komentářů, průměr počtu dětí na třídu v rámci OPR vychází ideálně, zhruba 19 dětí na 1 třídu. V reálu jsou však velké rozdíly mezi ZŠ v malých a menších obcích a ZŠ ve větších obcích. Zatímco v těch malých připadá na 1 třídu pouze kolem 13 dětí, ve větších obcích včetně především Trutnova je to i 28 dětí.

Tabulka 47: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Trutnov

ORP Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	29	252	4906	169,17	19,47
Batňovice	1	2	37	37	18,5
Bernartice	1	9	121	121	13,44
Dolní Olešnice	1	1	19	19	19
Hajnice	1	2	30	30	15
Havlovice	1	2	33	33	16,5
Horní Maršov	1	7	80	80	11,43
Chotěvice	1	3	53	53	17,67
Chvaleč	1	1	29	29	29
Janské Lázně	1	2	29	29	14,5

ORP Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Malá Úpa	1	1	6	6	6
Malé Svatoňovice	1	9	159	159	17,67
Mladé Buky	1	9	138	138	15,33
Pec pod Sněžkou	1	2	34	34	17
Pilníkov	1	9	160	160	17,78
Radvanice	1	7	107	107	15,29
Rtyně v Podkrkonoší	1	11	226	226	20,55
Svoboda nad Úpou	1	9	173	173	19,22
Trutnov	7	126	2630	375,71	20,87
Úpice	2	25	540	270	21,6
Velké Svatoňovice	1	2	30	30	15
Vlčice	1	1	24	24	24
Žacléř	1	12	248	248	20,67

Zdroj: web školského odboru MÚ Trutnov

Tabulka 48: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

ORP Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	30	19	11
Batňovice	1		1
Bernartice	1	1	
Dolní Olešnice	1		1
Hajnice	1		1
Havlovice	1		1
Horní Maršov	1	1	
Chotěvice	1		1
Chvaleč	1		1
Janské Lázně	1		1
Malá Úpa	1		1
Malé Svatoňovice	1	1	
Mladé Buky	1	1	
Pec pod Sněžkou	1		1
Pilníkov	1	1	
Radvanice	1	1	
Rtyně v Podkrkonoší	1	1	
Svoboda nad Úpou	1	1	
Trutnov	8	8	
Úpice	2	2	
Velké Svatoňovice	1		1
Vlčice	1		1
Žacléř	1	1	

Zdroj: data od školského odboru MÚ Trutnov

V rámci ORP Trutnov bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 30 ZŠ, z toho 19 základních škol bylo úplných s ročníky 1. až 9. stupně. ZŠ v Malé Úpě byla na konci školního roku zrušena, aktuálně tak v ORP funguje celkem 29 základních škol.

Tabulka 49: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

ORP		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		383	347,8	288,3
v tom vyučující	na 1. stupni	188	170,9	164,3
	na 2. stupni	195	176,9	124

Zdroj: Výkazy + data od školského odboru MÚ Trutnov

Počty pracovníků v ZŠ na prvním a druhém stupni jsou téměř vyrovnané. Mezi zaměstnanci přitom převažují ženy – na 1. stupni jich je zaměstnáno cca 87 %, na 2. stupni cca přes 60 %.

Tabulka 50: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

ORP		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	21	19	11,3	10,3
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
psychologové		1	1	0,5	0,5
speciální pedagogové		6	5	2,6	1,6
výchovní poradci		19	17	19	17

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka 51: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	29	4906	527,2	9,31
2011/2012	29	4785	528,5	9,05
2010/2011	29	4809	507,4	9,48
2009/2010	29	4844	500,6	9,68
2008/2009	29	5043	503,6	10,01
2007/2008	29	5252	505,1	10,40
2006/2007	29	5467	514,3	10,63
2005/2006	29	5638	506,2	11,14

Zdroj: Výkaz MŠMT

Celkový počet žáků v základních školách zřizovaných obcemi za sledovaných 8 školních let lehce poklesl, cca o 13 %. Naproti tomu počet učitelů se nepatrně navýšil, cca o 4 %. Na jednoho pracovníka školství připadalo na začátku sledovaného období průměrně 11 žáků, zatímco na konci sledovaného období to bylo 9 žáků.

Tabulka 52: Počet absolventů ZŠ v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1.-5. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. roč.	3	2	1	0	2	0	1	0	0	0	1	0	5	0	2	0
	v 8. roč.	17	7	19	6	18	4	15	0	14	1	13	2	5	1	5	3
	v 9. roč.	634	33	597	37	600	46	636	22	517	25	482	23	464	43	422	20
	v 10. roč.	0	0	0	0	0	1			0	0	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. roč.	78	0	68	0	80	0	70	0	83	0	82	0	43	0	45	0
	ze 7. roč.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		25	0	2	1	5	1	1	0	2	0	4	0	0	0	5	3

Zdroj: Výkaz MŠMT

Analýza potvrzuje trend odkladů povinné školní docházky. Dodatečné odklady PŠD narostly během pěti let sledovaného období o více jak 80 %. Při sledování vývoje přechodu žáků z 5. ročníku na střední školu je vidět postupný pokles zájmu, z původních 70 žáků na aktuálních 45 – což představuje cca 36% pokles.

Tabulka 53: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

Typ školského zařízení pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	6	5	1	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	2	2			
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0				
základní škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola praktická	0				
základní škola speciální	2	1	1		
přípravný stupeň základní školy speciální	0				

Zdroj: weby zřizovatelů, data z odboru školství MÚ Trutnov

Všechny uvedené školy se nacházejí na území města Trutnova. Obec je zřizovatelem ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení, Voletiny 1, Trutnov 3. Královéhradecký kraj je zřizovatelem Speciální ZŠ a MŠ, Horská 160, jejíž součástí jsou i odloučená pracoviště MŠ a ZŠ fungující v Oblastní nemocnici Trutnov.

Tabulka 54: Popis ZŠ v ORP Trutnov za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP Trutnov		**7 986**	**4974**	**3 194**	
Základní školy s ročníky 1. -5. tříd:					
ZŠ a MŠ Batňovice	Batňovice	60	37	23	
ZŠ a MŠ Dolní Olešnice	Dolní Olešnice	40	19	21	
ZŠ a MŠ Hajnice	Hajnice	40	30	10	
ZŠ a MŠ Havlovice nad Úpou	Havlovice nad Úpou	44	33	11	
ZŠ a MŠ Chotěvice	Chotěvice	55	53	2	
ZŠ a MŠ Chvaleč	Chvaleč	50	29	21	
ZŠ a MŠ Janské Lázně	Janské Lázně	90	29	61	
ZŠ a MŠ Malá Úpa	Malá Úpa	15	6	9	ZŠ v Malé Úpě byla k 31. 7. 2013 zrušena
ZŠ a MŠ Pec pod Sněžkou	Pec pod Sněžkou	60	34	26	
ZŠ a MŠ Velké Svatoňovice	Velké Svatoňovice	51	30	21	
ZŠ a MŠ Vlčice	Vlčice	26	24	2	

Základní školy s ročníky 1.–9. tříd:					
ZŠ a MŠ Bernartice	Bernartice	180	121	59	
ZŠ a MŠ Horní Maršov	Horní Maršov	240	80	160	
ZŠ Malé Svatoňovice	Malé Svatoňovice	230	159	71	
ZŠ a MŠ Mladé Buky	Mladé Buky	250	138	112	
ZŠ a MŠ Pilníkov	Pilníkov	210	160	50	
ZŠ a MŠ Radvanice	Radvanice	175	107	68	
ZŠ a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší	Rtyně v Podkrkonoší	480	226	254	
ZŠ Svoboda nad Úpou	Svoboda nad Úpou	250	173	77	
ZŠ kapitána Jaroše	Trutnov	650	364	286	
ZŠ Komenského	Trutnov	700	627	73	ZŠ dále provozuje celkem 8 speciálních tříd, ve kterých bylo celkem 76 žáků.
ZŠ Rudolfa Frimla	Trutnov	450	331	119	
ZŠ V Domcích	Trutnov	720	422	298	ZŠ dále provozuje celkem 4 speciální třídy, ve kterých bylo 38 žáků.
ZŠ Mládežnická	Trutnov 2	1 200	480	720	
ZŠ Náchodská	Trutnov 3	350	192	158	
ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení	Trutnov 3 – Voletiny 1	150	100	50	
ZŠ Lány	Úpice	300	281	19	
ZŠ Bratří Čapků	Úpice	500	259	241	
ZŠ Žacléř	Žacléř	420	248	172	

Zdroj: data od školského úřadu MÚ Trutnov

Kapacita převážné většiny ZŠ v ORP Trutnov je nenaplněna. Výrazně podlimitní stav se objevuje u ZŠ v Janských Lázních – kapacita naplněna jen z cca 30 %, u ZŠ v Horním Maršově – kapacita naplněna jen z cca 40 %, a v ZŠ Mládežnická v Trutnově 2 – kapacita naplněna také z cca 40 %. Naopak téměř naplněnou kapacitu lze sledovat u základních škol v Chotěvicích, ve Vlčicích a v ZŠ Úpice-Lány.

Předškolní vzdělávání

Celkové počty MŠ (tabulka 55, graf 3) v regionu jsou stabilní – 36 nebo 37 zařízení. V průběhu sledovaného období došlo pouze ke dvěma změnám: s účinností od 4. 4. 2008 bylo uzavřeno pracoviště MŠ v Úpici-Radči, a od školního roku 2011/2012 začalo fungovat nové pracoviště MŠ v Trutnově – Náchodská 359.

Za posledních 8 školních let vzrostl celkový počet dětí o 337, což je o cca 15 %. Z přehledu jasně vyplývá vzrůstající trend předškolních dětí s výraznějším nárůstem v roce 2009/2010. Největší skok proběhl v roce 2011/2012. S tímto trendem souvisí i navyšování počtu běžných tříd, kdy ve školním roce 2006/2007 bylo běžných tříd celkem 74, v dalších letech se počet lehce zvyšoval, a v posledním sledovaném roce 2012/2013 dosáhl jejich počet 86, což je o 12 běžných tříd více, a zároveň o 346 dětí celkem více.

Tabulka 55: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Trutnov ve sledovaném období 2005/2006 až 2012/2013

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	37	2183	86	2142	3	41
kraj	1	123	0	0	9	123
církev		0				
soukromník	1	0				
celkem:	39	2306	86	2142	12	164
2011/2012						
obec	37	2136	84	2094	3	42
kraj	1	118	0	0	9	118
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	38	2254	84	2094	12	160
2010/2011						
obec	36	2016	79	1973	3	43
kraj	1	118	0	0	9	118
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	37	2134	79	1973	12	161
2009/2010						
obec	36	1951	77	1908	3	43
kraj	1	116	0	0	9	116
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	37	2067	77	1908	12	159
2008/2009						
obec	36	1883	76	1840	3	43
kraj	1	116	0	0	9	116
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	37	1999	76	1840	12	159
2007/2008						
obec	37	1866	76	1820	3	46
kraj	1	119	0	0	9	119
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	38	1985	76	1820	12	165
2006/2007						
obec	37	1841	74	1796	3	45
kraj	1	124	0	0	9	124
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	38	1965	74	1796	12	169
2005/2006						
obec	36	1846	77	1832	1	14
kraj	1	122	0	0	9	122
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	37	1968	77	1832	10	136

Zdroj: Výkaz MŠMT

Počet speciálních tříd v regionu je stabilní, a zároveň i počty jejich dětí. Chybí data od soukromého zřizovatele za soukromou jazykovou školku MELUZÍNEK, která funguje v Trutnově od školního roku 2012/2013. Data se nepodařilo i přes opakované žádosti získat.

Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

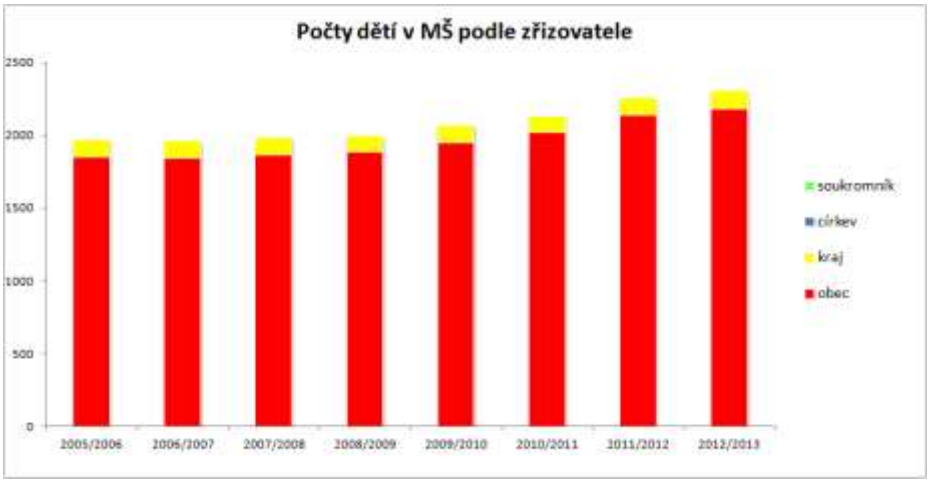

Zdroj: Výkaz MŠMT

Tabulka 56: MŠ zřizované obcí v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet všech tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	37	20	89	2183	164,5	13,27	24,53	59
2011/2012	37	20	87	2136	159,2	13,42	24,55	57,73
2010/2011	36	19	82	2016	152,4	13,23	24,58	56
2009/2010	36	19	80	1951	137,2	14,22	24,39	54,19
2008/2009	36	19	79	1883	134,9	13,96	23,84	52,31
2007/2008	37	20	79	1866	142,9	13,06	23,62	50,43
2006/2007	37	21	77	1841	134,3	13,71	23,91	49,76
2005/2006	36	21	78	1846	142,1	12,99	23,67	51,28

Zdroj: Výkaz MŠMT, data od školského úřadu MÚ Trutnov

MŠ při ZŠ s 1. stupněm fungují v obcích: Batňovice, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Chotěvice, Chvaleč, Janské Lázně, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Velké Svatoňovice a Vlčice. MŠ při ZŠ s 2. stupněm fungují v obcích: Bernartice, Horní Maršov, Mladé Buky, Pilníkov, Radvanice a ve Svobodě nad Úpou. Ve školním roce 2005/2006 měla 1 speciální třídu MŠ v Žacléři – Na Pilíři. Od školního roku 2006/2007 mají po jedné speciální třídě mateřské školky: MŠ v Žacléři – Na Pilíři, MŠ ve Rtyni v Podkrkonoší a MŠ – V Domcích v Trutnově.

Na území ORP funguje 1 soukromá škola: soukromá jazyková škola MELUZÍNEK, Náchodská 162, Trutnov, a to od školního roku 2012/2013. I přes několikeré žádosti se nám bohužel nepodařilo od zřizovatele získat požadovaná data. V území ORP Trutnov nefiguruje žádná MŠ zřízená církví.

Tabulka 57: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi a krajem v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	162,443	57,986	36%
2011/2012	156,139	55,155	35%
2010/2011	149,659	54,688	37%
2009/2010	144,969	52,776	36%
2008/2009	143,224	53,709	38%
2007/2008	143,145	51,549	36%
2006/2007	145,157	52,381	36%
2005/2006	148,814	55,822	38%

Zdroj: Výkaz MŠMT

Počty pedagogických pracovníků v regionu jsou, jak už vyplynulo i z předchozích tabulek, celkově stabilní a jejich mírné navýšení korespondovalo s rostoucím počtem předškolních dětí – viz komentáře k tabulkám 27 až 34. Poměr nekvalifikovaných pracovníků je přibližně třetinový.

Z celkového počtu 37 MŠ je 24 MŠ plně obsazeno, což je více než polovina všech pracovišť – cca 65 % (tabulka 58). Dalších 8 pracovišť MŠ je téměř obsazeno. Z toho vyplývá, že kapacita více jak 85 % MŠ v regionu je využita. Pouze 5 MŠ bojuje s nedostatkem dětí, jedná se o mateřské školy: obě pracoviště v Žacléři, Pec pod Sněžkou, Radvanice, Úpice – Plickova. V samotném Trutnově je plně obsazeno všech 11 pracovišť MŠ a v nejbližších letech se tu proto dá očekávat problém ohledně kapacity v případě rostoucí křivky počtu nově narozených dětí. Co se týče speciální MŠ, Na Struze 124 v Trutnově, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj, tak její kapacita je nyní nedostatečná.

Tabulka 58: Popis MŠ v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		**2 508**	**2 306**	**202**	
Samostatné MŠ					
MŠ Jívka	Jívka 65	25	25	0	plně obsazeno
MŠ Libňatov	Libňatov 40	40	40	0	plně obsazeno
MŠ 17. listopadu 259	Malé Svatoňovice	56	51	5	téměř naplněno
MŠ Na Drahách 736	Rtyně v Podkrkonoší	99	84	15	téměř naplněno
MŠ Suchovršice	Suchovršice 122	48	48	0	plně obsazeno
MŠ Komenského 485	Trutnov	112	112	0	plně obsazeno
MŠ Voletiny 128	Trutnov	28	28	0	plně obsazeno
MŠ Horská 282	Trutnov	168	168	0	plně obsazeno
MŠ Gorkého 289	Trutnov	84	84	0	plně obsazeno
MŠ Úpská 559	Trutnov	112	112	0	plně obsazeno
MŠ V Domcích 106	Trutnov	56	56	0	plně obsazeno
MŠ Benešova 222	Trutnov	56	56	0	plně obsazeno
MŠ Žižkova 465	Trutnov	112	112	0	plně obsazeno
MŠ Novodvorská 617	Trutnov	112	112	0	plně obsazeno
MŠ Tkalcovská 542	Trutnov	84	84	0	plně obsazeno
MŠ Na Struze 124	Trutnov	84	84	0	plně obsazeno
MŠ Na Struze	Trutnov	112	123	-11	přeplněno
MŠ Plickova 781	Úpice	140	75	65	z poloviny obsazeno
MŠ Na Veselce 1018	Úpice	112	100	12	téměř naplněno
MŠ B. Němcové 373	Žacléř	84	68	16	nenaplněno

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
MŠ Na Pilíři 204	Žacléř	56	36	20	výrazně nenaplněno
MŠ při ZŠ pouze s ročníky 1. stupně					
MŠ Batňovice 181	Batňovice	29	28	1	téměř naplněno
MŠ Dolní Olešnice 46	Dolní Olešnice	20	20	0	plně obsazeno
MŠ Hajnice	Hajnice 207	50	50	0	plně obsazeno
MŠ Havlovice nad Úpou 38	Havlovice nad Úpou	43	40	3	téměř naplněno
MŠ Chotěvice 229	Chotěvice	30	29	1	téměř naplněno
MŠ Chvaleč 136	Chvaleč	25	21	4	téměř naplněno
MŠ Školní 251	Janské Lázně	50	28	22	zhruba z poloviny obsazeno
MŠ Horní Malá Úpa 47	Malá Úpa	15	11	4	téměř naplněno
MŠ Pec pod Sněžkou 144	Pec pod Sněžkou	30	20	10	výrazně nenaplněno
MŠ Velké Svatoňovice 326	Velké Svatoňovice	28	28	0	plně obsazeno
MŠ Vlčice 77	Vlčice	28	28	0	plně obsazeno
MŠ při ZŠ s ročníky 1. a 2. stupně					
MŠ Bernartice 167	Bernartice	40	40	0	plně obsazeno
MŠ Horní Maršov 89	Horní Maršov	50	50	0	plně obsazeno
MŠ Mladé Buky 248	Mladé Buky	80	80	0	plně obsazeno
MŠ Úzká 86	Pilníkov	42	42	0	plně obsazeno
MŠ Radvanice 143	Radvanice	60	26	34	velmi výrazně nenaplněno
MŠ 5. května 402	Svoboda nad Úpou	66	66	0	plně obsazeno
Speciální třídy:					
MŠ Na Drahách 736	Rtyně v Podkrkonoší	14	14	0	1 třída plně obsazeno
MŠ V Domcích 106	Trutnov	14	14	0	1 třída plně obsazeno
MŠ Na Pilíři 204	Žacléř	14	13	1	1 třída téměř plně obsazeno

Zdroj: Výkaz MŠMT, weby jednotl. škol

Tabulka 59: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Trutnov k 31. 12. 2013

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
			Celkem	**92**	**16**
Trutnov	Městské jesle Trutnov	6	36	60	0
Trutnov	Mateřské centrum Karolínka	0	72		
Trutnov	Mateřský klub Želvička	0	72		
Horní Maršov	Mateřské centrum Hrošík	0	72		
Úpice	Mateřské centrum Slůně	0	36	12	6
Malé Svatoňovice	Rodinné centrum Žaltmánek	6	72		
Rtyně v Podkrkonoší	Mateřské centrum Bonísek	0	36	20	10

Zdroj: weby zřizovatelů, telefonický kontakt

Mateřské centrum Slůně v Úpici denně navštěvuje v průměru 6 až 7 maminek. V mateřském centru Hrošík v Horním Maršově není stanovena max. kapacita, problémy s kapacitou tady zatím nikdy nenastaly, obsazenost centra se odvíjí v závislosti na prováděných aktivitách, odhadem se akcí účastní okolo 20 dětí. Denní návštěvnost mateřského centra Bonísek ve Rtyni v Podkrkonoší je proměnlivá, cca 10 maminek denně.

Ostatní – Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka 60 shrnuje informace o školních družinách (ŠD) a školních klubech (ŠK) v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013.

Tabulka 60: Školní družiny a školní kluby v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet oddělení školních družin a školních klubů celkem (obec/kraj)	počet zapsaných účastníků celkem		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013	61 (59/2)	2 041 (2 027/14)	382 (377/5)	2 423 (2 404/19)
2011/2012	60 (58/2)	1832 (1819/13)	295 (289/6)	2 127 (2 108/19)
2010/2011	60 (58/2)	1 982 (1 961/21)	413 (407/6)	2 395 (2 368/27)
2009/2010	56 (56/0)	1 906 (1 906/0)	457 (457/0)	2 363 (2 363/0)
2008/2009	56 (56/0)	1 846 (1 846/0)	536 (536/0)	2 382 (2 382/0)
2007/2008	56 (56/0)	1 793 (1 793/0)	586 (586/0)	2 379 (2 379/0)
2006/2007	51 (51/0)	1 676 (1 676/0)	635 (635/0)	2 311 (2 311/0)
2005/2006	50 (50/0)	1 288 (1 288/0)	2 (2/0)	1 290 (1 290/0)

Zdroj: Výkaz MŠMT

Poznámky: čísla v závorce udávají rozdělení výsledné hodnoty na počet obecních a krajských oddělení

Nárůst počtu oddělení školních družin je ve sledovaném období celkem o 9 oddělení a počet zapsaných účastníků se v tomto období postupně zvýšil o téměř 40 %. Z celkových v současnosti 61 oddělení jsou 2 zřízená krajem, a to od školního roku 2010/2011, což byl jeden z nejsilněji naplněných ročníků. V posledním sledovaném školním roce 2012/2013 bylo celkem zapsáno 2 027 dětí. U ZŠ, MŠ a Praktické školy, Horská 160, Trutnov, zřízené krajem, je ve školních letech 2012/2013 a 2011/2012 navíc ještě 1 účastník z přípravného stupně ZŠ speciální.

Tabulka 61: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Trutnov

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	2	2	0	0	0	0
obcemi	62	58	4	17	13	23
církví						
soukromou osobou						
celkem	**64**	**60**	**4**	**17**	**13**	**23**

Zdroj: weby zřizovatelů, Výkaz MŠMT

Speciální ZŠ, Horská 16, v Trutnově, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj, využívá pro zajištění provozu školní družiny pouze interní vychovatele. Ve školních družinách v ZŠ zřizovaných obcemi pracují téměř výhradně interní vychovatelé, a to téměř výlučně ženy (z 94 %), externích vychovatelů je minimum. U ostatních pedagogických pracovníků je více externě zaměstnaných.

Základní umělecké školy

V rámci ORP Trutnov fungují celkem 4 Základní umělecké školy[15], zřizované obcemi. Jsou to: ZUŠ Trutnov, ZUŠ A. M. Buxton Úpice, ZUŠ Žacléř a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší, která je součástí zdejší ZŠ.

Tabulka 62: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Trutnov

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	**82**	**51,3**
Rtyně v Podkrkonoší	12	5,6
Trutnov	41	23,3
Úpice	23	16,4
Žacléř	6	6

Zdroj: Výkaz MŠMT

V tabulce jsou uváděny počty za interní učitele.

Střediska volného času

Jediné fungující středisko volného času v ORP: SVČ[16], R. Frimla 816, Trutnov.

Tabulka 63: SVČ zřizované obcemi v ORP Trutnov

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Trutnov	55	488	101	24	613

Zdroj: weby zřizovatelů, Výkaz MŠMT

Středisko volného času v Trutnově nabízí široký záběr mimoškolních volnočasových aktivit od sportovních kroužků, až po divadelní zájmová uskupení, a to pro děti všech věkových kategorií.

Tabulka 64: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Trutnov

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Trutnov	49	5	3,8	42	4	3	2,7	1

Zdroj: Výkaz MŠMT

Středisko volného času v Trutnově zajišťuje provoz svých aktivit v převážné míře díky externím pracovníkům.

[15] *Weby ZUŠ: http://www.zustrutnov.cz, http://www.zusupice.cz, http://www.zsrtyne.cz*
[16] *http://www.svctrutnov.cz.*

Tabulka 65: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013

Údaje o školních jídelnách v ORP Trutnov	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	**51**	**6 329**	**2 123**	**4 230**	**11 077**
Batňovice	1	63	28	35	140
Bernartice	1	156	40	116	200
Dolní Olešnice	1	39	20	19	60
Hajnice	1	80	50	30	100
Havlovice	1	73	40	33	130
Horní Maršov	1	130	50	80	200
Chotěvice	2	82	29	53	93
Chvaleč	1	47	21	26	75
Janské Lázně	1	57	28	29	100
Jívka	1	25	25	0	70
Libňatov	1	40	40	0	70
Malá Úpa	1	17	11	6	30
Malé Svatoňovice	1	51	51	0	60
Mladé Buky	2	189	65	124	430
Pec pod Sněžkou	1	54	20	34	80
Pilníkov	2	166	42	124	295
Radvanice	1	26	26	70	370
Rtyně v Podkrkonoší	2	299	98	201	400
Suchovršice	1	48	48	0	60
Svoboda nad Úpou	1	189	20	169	376
Trutnov	18	3 410	1 022	2 342	6 058
Úpice	4	616	175	441	850
Velké Svatoňovice	1	57	28	29	90
Vlčice	1	50	28	22	60
Žacléř	3	365	118	247	680

Zdroj: Výkaz MŠMT, rejstřík škol MŠMT

Rozdělení kapacit:

Mladé Buky: 340 kapacita pro školní jídelnu v ZŠ, 90 kapacita pro výdejnu v MŠ. Radvanice: kapacita 310 pro školní jídelnu v ZŠ, 60 kapacita pro výdejnu v MŠ. Svoboda nad Úpou: 330 kapacita pro školní jídelnu v ZŠ, 46 kapacita pro výdejnu v MŠ. Úpice: 400 kapacita pro školní jídelnu ZŠ Úpice-Lány, 450 kapacita pro školní jídelnu ZŠ Bratří Čapků. Žacléř: 500 kapacita pro školní jídelnu v ZŠ, 180 společná kapacita pro školní jídelnu pro dvě MŠ – MŠ B. Němcové 373 a MŠ Na Pilíři 204. Trutnov: 4900 celková kapacita školních jídelen v ZŠ, 1158 celková kapacita školních jídelen a výdejen v MŠ.

Tabulka 66: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	**pracovníci celkem**	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	29	26,9
obcemi	170	135,1

Zdroj: Výkaz MŠMT

Finanční analýza

Tabulka 67: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Trutnov v Kč

rok		**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
mzdové prostředky celkem		198 387 876	208 415 460	213 389 709	225 335 485	218 883 483	233 197 306	238 051 465	245 433 114
z toho	platy	195 644 700	205 736 760	210 626 609	222 984 485	216483183	230 423 606	235 232 665	242 543 914
	ostatní osobní náklady	2 743 176	2 678 700	2 763 100	2 351 000	2400300	2 773 700	2 818 800	2 889 200
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		83 426 267	84 057 440	83 750 105	87 179 515	83152717	86 134 446	85 934 505	91 971 245
neinvestiční výdaje celkem		**281 814 143**	**292 472 900**	**297 139 814**	**312 515 000**	**302 036 200**	**319 331 752**	**323 985 970**	**337 404 359**

Zdroj: SO ORP, odbor SVŠZ

Tabulka 67 shrnuje objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Trutnov za období 2007–2013. Ze zjištěných dat vyplývá, že objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje školám a školským zařízením má ve sledovaném období nejprve trend podobný křivce sinusoida. Pokles v roce 2010 může být způsoben úspornými opatřeními tehdejší vlády. Graf 3a pak znázorňuje procentuální podíl jednotlivých kategorií z celku. Vyplývá z toho, že největší finanční prostředky jsou ze státního rozpočtu poskytovány na platy (okolo 70 % v celém sledovaném období).

Graf 3a: Procentuální podíl jednotlivých kategorií finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Trutnov v jednotlivých letech

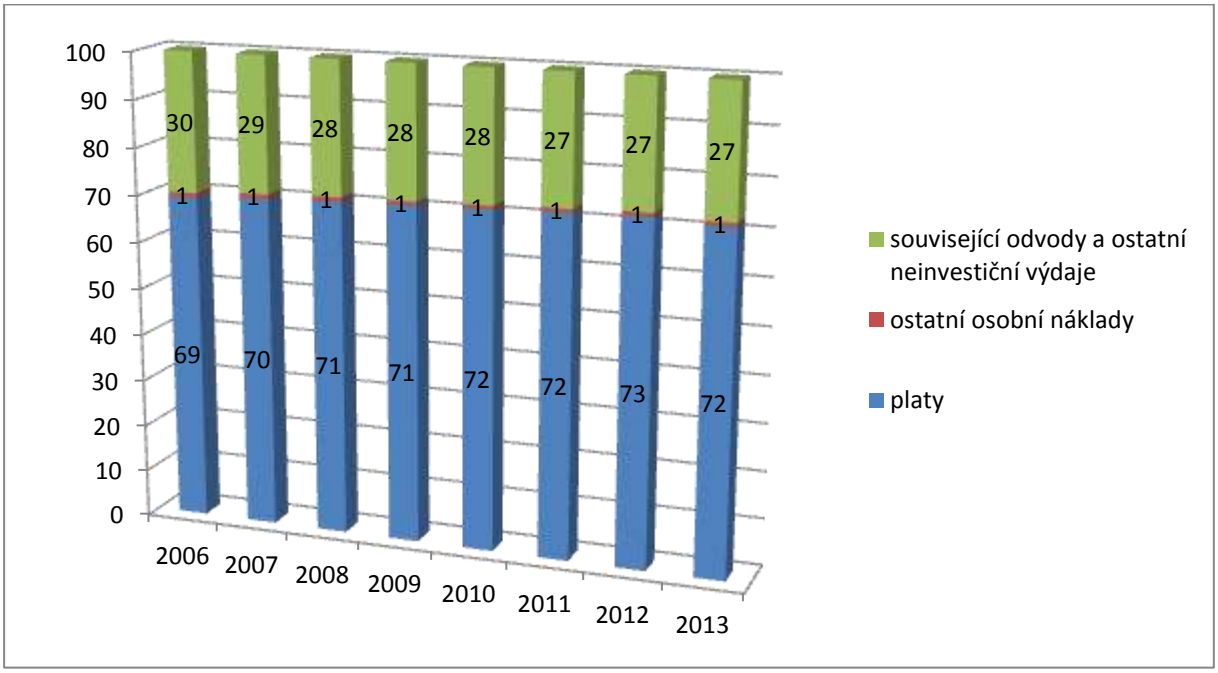

Zdroj: SO ORP, odbor SVŠZ

Tabulka 68: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Trutnov

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	71 734 037	22 789	345
základní školy	180 160 339	26 535	416
gymnázia	5 079 013	26 963	438
stravování MŠ, ZŠ	27 969 143	3 202	35
školní družiny a kluby	18 442 557	5 576	86
základní umělecké školy	23 208 120	10 304	161
využití volného času	3 247 745	3 881	67
celkem použité finanční prostředky	**329 840 955**	**99 252**	**1 548**

Zdroj: školské výkazy poskytnuté z MŠMT
*Poznámky: * = dítě/žák/student/strávník, ONIV = ostatní neinvestiční výdaje*

V tabulce 68 jsou zobrazeny ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání za jednotlivé druhy škol a školských zařízení v roce 2013 v ORP Trutnov. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce přímých nákladů na vzdělávání připadá v ORP Trutnov na ZŠ (55 % z celku), následované zařízeními předškolního vzdělávání (22 % z celku). Výsledná hodnota celkových finančních prostředků v tabulce 67 a 68 za rok 2013 je odlišná z toho důvodu, že každá z tabulek má odlišný zdroj informací. Dokládá to tak nejednotnost sběru dat.

Tabulka 69: Celkové provozní výdaje v ORP Trutnov na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč)

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	62 131 650	60 214 600	59 782 270	66 167 350	70 604 500	60 154 540	62 779 250	67 163 300
MŠ	17 472 900	19 028 640	18 113 470	20 909 150	17 995 090	19 431 110	17 685 300	17 414 310
Jiné	6 715 260	4 902 560	5 119 220	5 324 630	6 646 450	10 147 770	8 401 590	6 537 240
celkem	**86 319 810**	**84 145 800**	**83 014 960**	**92 401 130**	**95 246 040**	**89 733 420**	**88 866 140**	**91 114 850**

Zdroj: databáze výdajů z MF
Poznámka: mezi „Jiné“ zařazeno: ZUŠ, Školní družiny a kluby, SVČ, školní jídelny, speciální ZŠ a MŠ

Graf 3b: Celkové provozní výdaje v ORP Trutnov na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč)

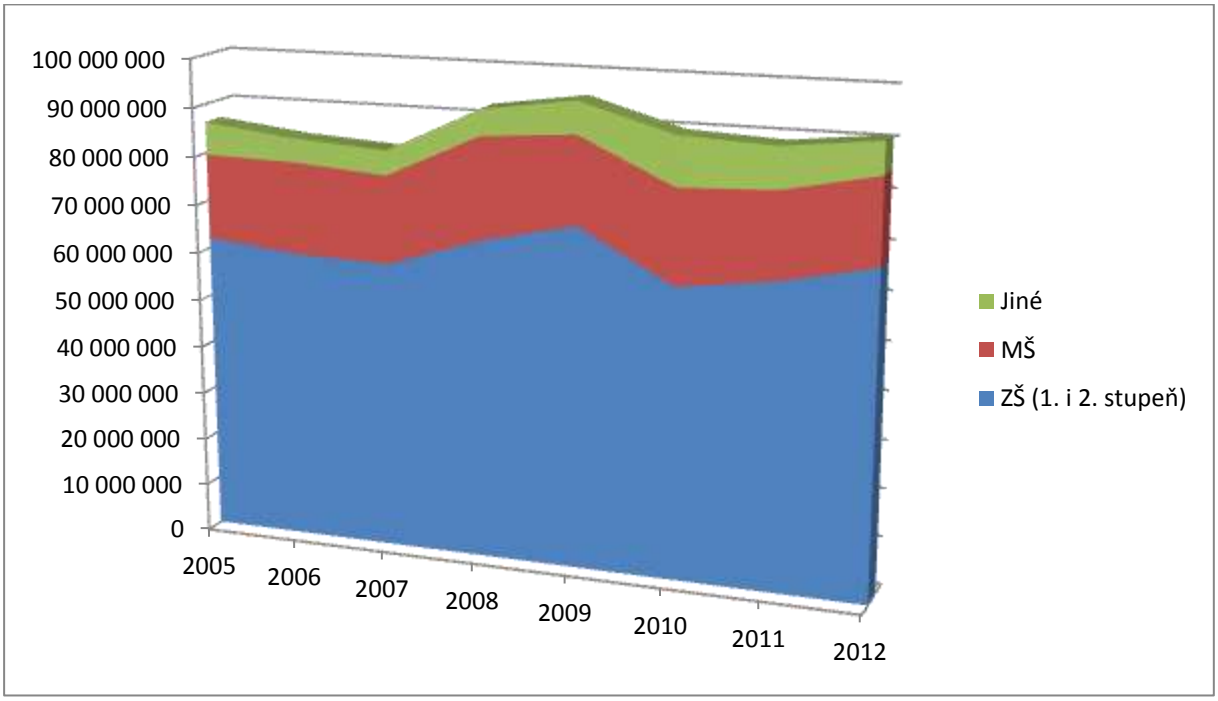

Zdroj: databáze výdajů z MF
Poznámka: mezi „Jiné“ zařazeno: ZUŠ, Školní družiny a kluby, SVČ, školní jídelny, speciální ZŠ a MŠ

Tabulka 69 a graf 3b znázorňuje celkové provozní výdaje v ORP Trutnov na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012. Hodnoty za jednotlivá sledovaná zařízení vycházejí z databáze výdajů obcí za sledované období, které poskytlo Ministerstvo financí. Nutno podotknout, že tato databáze neobsahuje všechny potřebné relevantní hodnoty, proto je nezbytné brát výsledné hodnoty s rezervou. Z tabulky 69 a grafu 3b vyplývá, že největší provozní výdaje jsou v ORP Trutnov vynakládány na ZŠ (v roce 2012 to bylo 74 % z celku), nejméně naopak na jiná zařízení (7 % z celku v roce 2012). Trend vývoje u sledovaných kategorií je následující: v případě ZŠ dochází nejprve k drobnému poklesu, poté k výraznému nárůstu, následně k razantnímu poklesu a v posledním období k postupnému nárůstu provozních výdajů. V případě MŠ dochází nejprve k nepatrnému nárůstu, následně poklesu, poté k výraznějšímu nárůstu následovaného drobným nárůstem, mezi lety 2009 a 2010 dochází k výraznému poklesu a dále v čase je trend množství provozních výdajů postupně stoupající. V případě kategorie „Jiné“ je trend vývoje provozních výdajů podobný křivce sinusoidě (tvar ~).

Celkově mezi lety 2005 až 2012 došlo k nárůstu provozních výdajů v ORP Trutnov (přibližně o 5 mil. Kč).

Tabulka 70: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ zřizovaných obcemi v ORP Trutnov v roce 2012

Název obce	Finanční prostředky z RUD (v Kč)	Celkové skutečné náklady
Batňovice	520 000	
Bernartice	1 288 000	
Dolní Olešnice	312 000	
Hajnice	640 000	
Havlovice	584 000	
Horní Maršov	1 040 000	
Chotěvice	656 000	
Chvaleč	400 000	
Janské Lázně	456 000	
Jívka	200 000	
Libňatov	320 000	
Malá Úpa	136 000	
Malé Svatoňovice	1 680 000	
Mladé Buky	1 744 000	
Pec pod Sněžkou	432 000	
Pilníkov	1 616 000	
Radvanice	1 064 000	
Rtyně v Podkrkonoší	2 592 000	
Suchovršice	384 000	
Svoboda nad Úpou	1 912 000	
Trutnov	29 216 000	
Úpice	5 720 000	
Velké Svatoňovice	464 000	
Vlčice	416 000	
Žacléř	2 920 000	
Celkem	**56 712 000**	**91 114 850**

Zdroj: stanovisko odboru Legislativně správního SMO ČR, databáze výdajů z MF
Poznámka: RUD = rozpočtové určení daní

Hodnoty finančních prostředků z RUD uvedené v tabulce 70 jsou vypočteny na základě stanoviska odboru Legislativně správního SMO ČR. Na základě tohoto stanoviska připadá přibližně příspěvek na jednoho žáka na 8 000 Kč ročně. Finanční prostředky poskytnuté z RUD pak byly vypočteny jako součin celkového počtu žáků v ZŠ a dětí v MŠ navštěvujících tato zařízení v dané obci s uvedenou průměrnou hodnotou příspěvku na jednoho žáka. Je nutno brát tyto údaje s rezervou, reálná hodnota příspěvku na žáka bude u jednotlivých školských zařízení trochu odlišná. Celkové skutečné náklady byly vypočteny z databází výdajů za jednotlivá ORP za sledované období, které poskytlo Ministerstvo

financí. Nutno podotknout, že tato databáze neobsahuje všechny potřebné relevantní hodnoty, proto je nezbytné brát výslednou hodnotu s rezervou. Celkové skutečné náklady ZŠ a MŠ v jednotlivých obcích ORP Trutnov se nepodařily zjistit.

Na základě údajů z této tabulky a na základě údajů z tabulky 69 a grafu 3b můžeme orientačně porovnat rozdíl finančních prostředků, co do škol na provoz přijde a kolik jich je na provoz reálně potřeba. Porovnáním zjistíme, že finanční prostředky poskytnuté na provoz těchto zařízení nepokryjí finanční prostředky potřebné na provoz těchto zařízení. Rozdíl je obrovský, v rámci celého ORP představuje tento rozdíl přibližně 34 mil. Kč. Jak již bylo řečeno, nutno brát tyto výsledky s rezervou.

Vzhledem k výše uvedeným faktům (výpočet hodnot v jednotlivých tabulkách finanční analýzy) nelze říci jednoznačné závěry, které z finanční analýzy vyplývají, neboť je nutné zjištěné informace brát s velkou rezervou. Nicméně lze říci, že finanční prostředky poskytnuté na provoz škol a školských zařízení jsou nedostatečné a nepokryjí skutečné náklady, což může do budoucna pro některá školy a školská zařízení představovat neřešitelný problém.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 71: Analýza dotčených skupin v oblasti školství

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče dětí docházejících do MŠ a ZŠ	- slušné zacházení s dětmi - přijatelný počet žáků ve třídách - kvalitní výuka - dobrá spolupráce s učitelským sborem - maximální informovanost ze strany MŠ a ZŠ - široká nabídka (družina, kroužky) - chutná, zdravá a vyvážená strava - dostupnost z místa bydliště - atraktivita výuky -inovativní a alternativní způsob výuky - individuální přístup ke každému dítěti - motivující prostředí	- Špatné výchovné návyky z rodiny - Nezájem o spolupráci se školou či školkou - Nezájem o studijní výsledky - Nezájem o mimoškolní činnost	- Účast na schůzkách rodičovského sdružení - Osobní schůzky a konzultace - E-mailová korespondence - Telefonicky a SMS, Facebook, webové stránky	- Stanovení pevných termínů schůzek rodičů - individuální přístup ze strany MŠ, ZŠ k rodině - Možnost konzultačních hodin u pedagogů - Možnost účasti rodičů na mimoškolních aktivitách dětí

Děti v MŠ a žáci v ZŠ	- Zaujmout při výuce (atraktivita výuky, pestrost) - Vstřícnost a pochopení vyučujících - Výuka formou hry - Možnost výuky v přírodě - Příjemné stimulující prostředí - Interaktivní pomůcky - Možnost vyjádření vlastních názorů - individuální přístup pedagogů a vychovatelů - dostatek pohybu	- Neplnění povinností - Nedodržování školního řádu - Šikana - Nevhodné chování vůči vyučujícím (nerespektování autorit)	- Žákovské knížky - Elektronická komunikace - Školní parlament - Školní časopisy	- Působnost školního psychologa - Vnímavé vedení školy - Interaktivní a pokrokové metody vyučování - Pravidelná komunikace školy a rodičů - Podpora zvýšení zájmu rodičů o dění ve škole
Pedagogové a další zaměstnanci	- odpovídající finanční ohodnocení - optimální počet vyučovacích hodin - inspirativní pracovní prostředí - možnost celoživotního vzdělávání - možnost odborné psychologické pomoci a konzultací - adekvátní legislativní prostředí - podpora vedení	- Nedostatek prostoru pro individuální přístup k dětem s ADHD a dalšími specifickými poruchami - nedostatečná podpora vedení - nedostatečné pomůcky a vybavení pro moderní výuku - kapacitně předimenzované třídy - nesourodé multikulturní prostředí - nespolupracující rodiče	- Pravidelné porady - Moderní IT technologie - Telefonicky	- Finanční motivace - Společenská prestiž - Možnost osobního růstu a rozvoje – zvyšování kvalifikace

Zřizovatelé ZŠ, MŠ Obce	- Udržení stávajících škol a školských zařízení - naplněná kapacita základních/mateřských škol - dobré reference - dostatek financí pro své základní/mateřské školy - kvalitní vybavení základních/mateřských škol - kvalitní a dobře kvalifikovaní zaměstnanci	- malý zájem o svou základní/mateřskou školu z řad veřejnosti - nedostatek financí - problém sehnat kvalifikovanou pracovní sílu	- Pořádání kulatých stolů za účasti vedení škol a zřizovatelů, zástupců obcí, rodičů	- vzájemná spolupráce obcí a škol v regionu - aktivní spolupráce s médii - využití moderních komunikačních technologií pro PR - Zvýšení positivního PR škol
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	- mít dostatek informací o okolních školách/školkách - zajištění dopravní obslužnosti pro děti z těchto obcí	- nezájem o problematiku školství a potřeby rodin v dané obci	- Veřejná zastupitelstva	- Meziobecní spolupráce

Analýza dotčených cílových skupin jasně deklaruje rozdílnost očekávání jednotlivých aktérů vzdělávacího procesu, proto se jako nejzásadnější dopad jeví celospolečenský přínos vzdělávacího systému s důrazem na zvyšování kvality vzdělávání tak, aby byly respektovány moderní trendy s ohledem na měnící se potřeby současné společnosti.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 72: Analýza rizik v oblasti školství

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	**20**	Průzkum vynaložených financí a zjištění, kde by se dalo ušetřit – např. formou spolupráce více subjektů (sdílená administrativa atd.)	Obec, kraj zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	**16**	Využití fondů z EU, fundraising, sponzoring	Obec, kraj zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	4	**12**	Úprava legislativy, sladění výše normativů, férovost jejich přerozdělování v rámci regionu	Stát

Organizační riziko					
Nevhodné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci regionu	2	3	**6**	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Nárůst počtu dětí předškolního věku	3	4	**12**	Spolupráce zřizovatelů školek s vedením MŠ, případně i ZŠ, v souvislosti s demografickým vývojem a migrace a hledání opatření	Obce a zřizovatelé v daném území
Nedostatek dětí školního věku	3	4	**12**	Spolupráce zřizovatelů školek s vedením MŠ, případně i ZŠ, v souvislosti s demografickým vývojem a migrace a hledání opatření	Obce a zřizovatelé v daném území
Nezájem a neochota obcí spolupracovat	2	3	**6**	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Právní riziko					
Přísná legislativa v oblasti hygienických předpisů	2	3	**6**	osvěta	zřizovatel
Striktně nastavené podmínky zaměstnávání pedagogů bez ohledu na jejich praxi a přínos	3	5	**15**	Upozornění na dopady špatně nastavené legislativy	Zřizovatel a obce, rodiny s dětmi
Technické riziko					
Nevyhovující technický stav budov ZŠ, MŠ	2	4	**8**	Dotace z EU, systémová podpora ze strany státu	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	4	**12**	Dotace z EU či žádost o příspěvek na vybavení (žádost na kraj, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)	Obec zřizující ZŠ, MŠ

Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	**8**	Průběžný monitoring fungování škol, nastavení pravidelného komunikačního systému	Obec zřizující ZŠ, MŠ, rodiče dětí
Nekvalitní a nezajímavá výuka	3	5	**15**	Pravidelné kontroly průběhu výuky ze strany vedení škol, zřizovatele i samotných rodičů, společné řešení kvality výuky obcemi, prosazovaní inovativních způsobů výuky – ŠKOLA HROU	Zřizovatel, rodiny s dětmi, společnost
Nedostatek kvalitního personálu	3	4	**12**	Vzdělávací aktivity pro zaměstnance a pedagogy, podpora zvýšení prestiže pro povolání „učitel“, ocenění učitelů nominovaných dětmi a rodiči	Společnost, zřizovatelé, rodiny s dětmi
Nárůst patologických jevů a rizikového chování dětí na MŠ a ZŠ	3	5	**15**	Systematická práce se samotnými pedagogy a vychovateli – jejich vzdělávání a výcvik v dané problematické oblasti, přítomnost školních psychologů a preventistů, pestrá nabídka volnočasových a mimoškolních aktivit, pravidelná osvěta na školách: přednášky, příklady z praxe, exkurze	Společnost, zřizovatelé, rodiny s dětmi

Jako nejvyšší riziko v oblasti školství se jeví obecně nedostatek financí na běžný provoz škol i nutné investice do budoucna. Jasným rizikem je také silný dopad v případě nekvalitní výuky v podání demotivovaných pedagogů.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka 73: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• dostatečná kapacita ZŠ a jejich optimální dostupnost • rovnoměrné rozmístění ZŠ a MŠ po SO ORP vzrůstající počet dětí předškolního věku • stabilní počet dětí připadajících na jednoho pracovníka, jak u MŠ, tak u ZŠ • zastoupení škol pro děti a žáky se zdravotním handicapem či speciálními potřebami • existence víceletých gymnázií • existence uměleckých škol • existence středních škol v ORP	• absence dostatečného počtu jesliček do budoucna nedostačující kapacita MŠ (jejich aktuální max. naplněnost) • nedostatek aprobovaných učitelů na vesnických školách pro výuku cizích jazyků • absence Středisek volného času • velký rozdíl ve financování městských a vesnických škol v přepočtu na žáka (normativy) • nedostatečně využitá kapacita většiny základních škol • nedostatek zdrojů financování
Příležitosti	**Hrozby**
• spolupráce na společném řešení problémů např. se zachováním škol (optimální naplněnost tříd) na úrovni DSO, platforma pro sdílení informací (kulaté stoly- starostové a ředitelé ZŠ) • optimální počet MŠ s ohledem na budoucí vývoj •využití dotačních prostředků a podpora alternativních forem zajištění předškolních, školních a volnočasových aktivit (dětské skupiny, lesní školky)jako pružná reakce na demografické změny • spolupráce na prevenci sociálně patologických jevů u dětí	• neřešení naplněnosti škol s ohledem na současný demografický vývoj • zhoršující se technický stav budov a technického zázemí a vybavení •stagnující styl výuky, nereflektování nových trendů • špatné vedení • neschopnost využití dotačních příležitostí

K silným stránkám regionu patří především rovnoměrné rozmístění mateřských i základních škol po území ORP i jejich optimální dostupnost. Mezi kladné tendence lze zařadit i vzrůstající počet dětí předškolního věku v posledních letech. Naopak slabou stránkou regionu se jeví hlavně absence nedostatečného počtu zařízení právě o děti předškolního věku formou jesliček. K nepříznivým skutečnostem se řadí také nedostatečně využitá kapacita většiny základních škol v ORP Trutnov. Hlavní příležitostí meziobecní spolupráce se proto nabízí efektivnější rozjetí a nastavení spolupráce mezi jednotlivými školami v regionu, která by řešila stávající problémy. Optimální formou by mohlo být pořádání pravidelných setkání u kulatého stolu pod záštitou dobrovolného svazku obcí, za účasti ředitelů ZŠ a starostů.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP Trutnov je školství zastoupeno hustou sítí škol a školských zařízení zřizovaných převážně obcemi, ale i krajem, a z nepatrné části i soukromými subjekty. Nechybí tu ani dostatečné zastoupení škol pro děti a žáky se zdravotním handicapem či speciálními potřebami. Zastoupena jsou také 2 víceletá gymnázia: v Trutnově (provozované krajem), v Úpici (provozované obcí). V regionu jsou dále provozovány 4 Základní umělecké školy, které jsou kapacitně plně vytížené, a poptávka zde trvale převyšuje nabídku.

Počet mateřských škol v ORP Trutnov byl ve sledovaném období stabilní, v průběhu sledovaných osmi školních let došlo pouze ke dvěma změnám. V roce 2008 bylo uzavřeno pracoviště MŠ v Úpici-Radči a od školního roku 2011/2012 začalo fungovat nové pracoviště MŠ v Trutnově na adrese Náchodská 359. Celkový počet předškolních dětí umístěných v mateřských školách správního obvodu vzrostl v průběhu sledovaného období o cca 15 %. Jasně se tak potvrdil trend vzrůstajícího počtu předškolních dětí, kdy byly výrazné posuny zaznamenány v letech 2009/2010 a 2011/2012. Reakcí na tento trend bylo navyšování počtu běžných tříd.

Logicky nejvíce zařízení předškolního vzdělávání je soustředěno v Trutnově, kde pod jedním ředitelstvím zřízeným obcí funguje v současné době celkem 11 pracovišť, a jejich kapacita je naplněna. Z hlediska sledované kapacity všech MŠ na území ORP Trutnov je 24 MŠ z celkového počtu 37 MŠ plně obsazeno, což představuje zhruba 65 % naplněných škol. Dalších 8 pracovišť MŠ je téměř obsazeno. Z toho vyplývá, že kapacita více jak 85 % mateřských škol v regionu je využita. S nedostatkem předškolních dětí bojuje pouze 5 MŠ v regionu, a jedná se o mateřské školy: obě pracoviště v Žacléři, Pec pod Sněžkou, Radvanice, Úpice – Plickova. Pro potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami slouží celkem tři speciální třídy, které jsou součástí mateřských škol v Trutnově – V Domcích, v Žacléři – Na Pilíři a ve Rtyni v Podkrkonoší. V Trutnově pak funguje speciální MŠ, Na Struze 124, jejímž zřizovatelem je kraj, a její kapacita je v současnosti nedostatečná.

V území ORP Trutnov funguje celkem 30 základních škol, z toho je 29 zřízených obcí a 1 zřizovaná krajem. Celkem 11 ZŠ je tzv. neúplných, tzn. pouze s ročníky 1. stupně. Základní škola v Malé Úpě byla k 31. 7. 2013 zrušena, v aktuálním školním roce 2013/2014 tak v ORP funguje celkem 29 základních škol. Co se týče počtu žáků, tak jejich celkový počet v průběhu sledovaného období lehce poklesl (cca o 13 %), a naproti tomu počet učitelů mírně vzrostl o cca 4 %. Počty pracovníků na prvním a druhém stupni jsou přitom téměř vyrovnané a mezi zaměstnanci stabilně převažují ženy.

Velké rozdíly lze vysledovat v počtech dětí v jednotlivých třídách v porovnání mezi základními školami ve větších městech a naopak v malých a menších obcích. Zatímco v malých obcích a na vesnicích připadá často pouze 12 dětí na jednu třídu, ve větších obcích a městech se často vyskytují i třídy s 30 dětmi.

Jedinou ZŠ v regionu zřízenou krajem, je MŠ, ZŠ a Praktická škola, Horská 160, Trutnov. Speciální mateřská škola se stala součástí ZŠ od 1. 9. 2010. Součástí této speciální školy jsou také odloučená pracoviště MŠ a ZŠ, fungující při oblastní nemocnici v Trutnově.

Možnosti Meziobecní spolupráce na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

→ *spolupráce na společném řešení problémů např. se zachováním škol na úrovni DSO- platforma pro sdílení informací (pořádání pravidelných kulatých stolů za účasti starostů, ředitelů ZŠ a zástupců DSO)*

→ *využití dotačních prostředků a podpora alternativních forem zajištění předškolních, školních a volnočasových aktivit (dětské skupiny, lesní školky) jako pružná reakce na demografické změny*

→ *spolupráce na prevenci sociálně patologických jevů u dětí, větší zapojení rodičů do dění ve školách, služby školního pedagoga*

→ *posílení profesního růstu a rozvoje pedagogů*

3.2. Návrhová část pro oblast základního a předškolního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství “, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Trutnov a zainteresovaných subjektů v oblasti školství a předškolního vzdělávání. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům,

politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

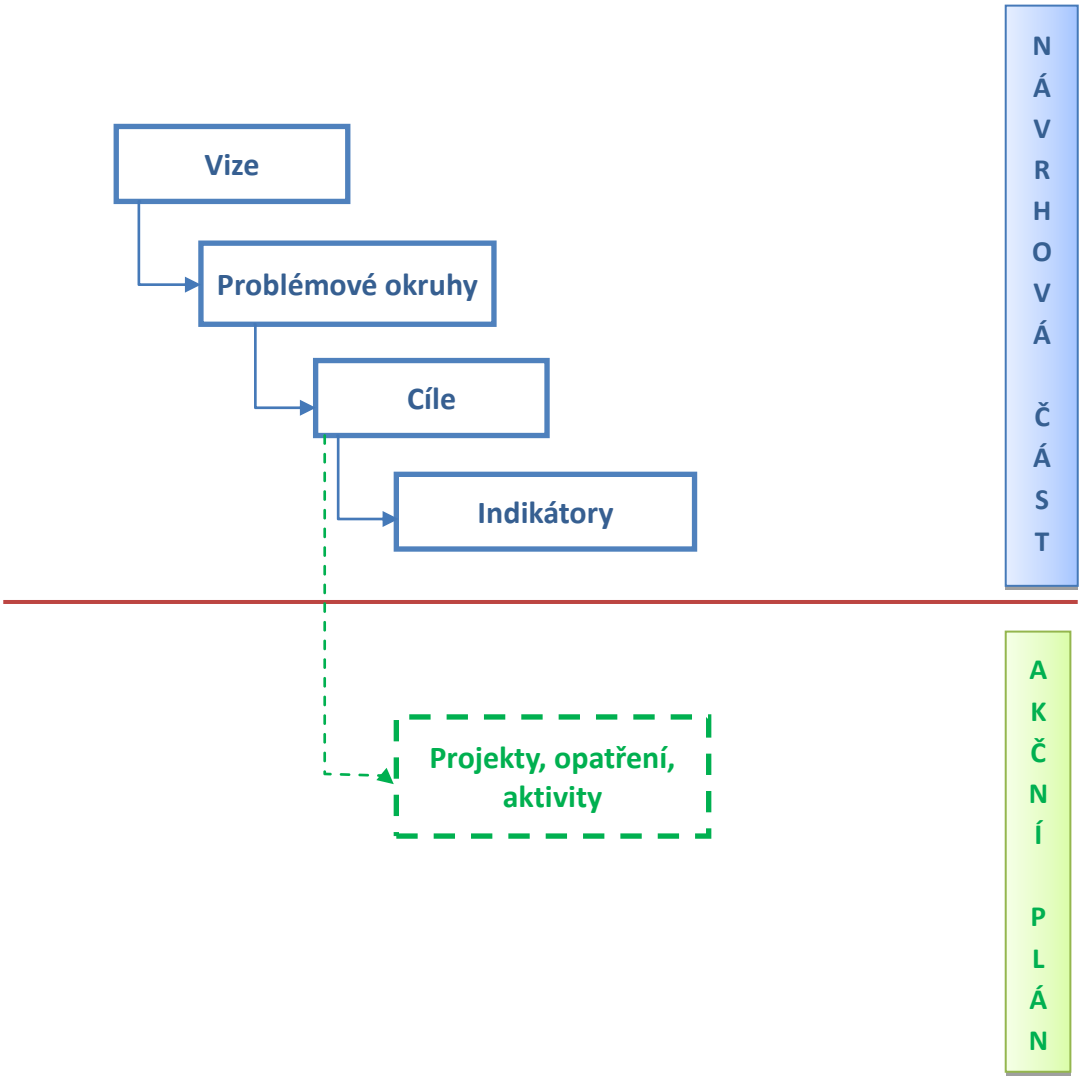

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

<table>
<tr><td colspan="7">Vize meziobecní spolupráce
Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školami a školskými zařízeními s individuálním přístupem a širokou nabídkou speciálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě s moderně řízenou efektivní veřejnou správou.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Školství</td><td colspan="2">Problémová oblast 1
Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku</td><td colspan="2">Problémová oblast 2
Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti</td><td colspan="2">Problémová oblast 3
Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství</td></tr>
<tr><td>cíl 1.1
Cílená podpora alternativních forem péče o předškolní děti od kojeneckého věku do 3 let</td><td>cíl 1.2.
Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky</td><td>cíl 2.1
Podpora využití školních prostor pro mimoškolní aktivity</td><td>cíl 2.2.
Cílená podpora činnosti, personálního zajištění a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti</td><td>cíl 3.1
Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe</td><td>cíl 3.2
Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě</td></tr>
</table>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

*Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou **na dobrém pokrytí školami a školskými zařízeními s individuálním přístupem** a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.*

Problémové okruhy

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků - problémových okruhů, byla zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza a také dokument Nástin variantních opatření.

Pro formulaci problémových okruhů byly využity nejenom analytické podklady (kvantitativní údaje), ale byly využity i názory odborníků na danou oblast (kvalitativní údaje) v tzv. fokusní skupině.

Tabulka 74: Přehled problémových okruhů v oblasti školství a předškolního vzdělávání v ORP Trutnov

Problémové okruhy
1. Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku
2. Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti
3. Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti školství a předškolního vzdělávání, názory odborníků z dané oblasti

1. Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku

V ORP Trutnov se k 31. 12. 2013 nacházelo celkem 7 zařízení pro péči o děti do 3 let věku. V Městských jeslích Trutnov, jediném zařízení nevyžadujícím přítomnost rodiče svěřeného dítěte, byla kapacita plně obsazena.

Tabulka 75: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Trutnov k 31. 12. 2013

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31.12.2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
			Celkem	**92**	**16**
Trutnov	Městské jesle Trutnov	6	36	60	0
Trutnov	Mateřské centrum Karolínka	0	72		
Trutnov	Mateřský klub Želvička	0	72		
Horní Maršov	Mateřské centrum Hrošík	0	72		
Úpice	Mateřské centrum Slůně	0	36	12	6
Malé Svatoňovice	Rodinné centrum Žaltmánek	0	72		
Rtyně v Podkrkonoší	Mateřské centrum Bonísek	0	36	20	10

Zdroj: weby zřizovatelů, telefonický kontakt

Zařízení pro péči o děti od 6 měsíců věku jsou v ORP Trutnov nedostačující. Adekvátním zařízením je zde pouze zařízení Městské jesle Trutnov, jež je však každoročně plně obsazeno. V oblasti se dále nachází několik rodinných a mateřských center, jež však vyžadují účast rodiče a nedovolí tak jeho odchod do zaměstnání.

Současná nabídka péče o děti do 3 let věku neodpovídá modernímu trendu brzkého návratu matky do zaměstnání, ať již z kariérních či finančních důvodů.

Zároveň je v ORP Trutnov definován nedostatek cílené podpory alternativních forem péče, jež by rodičům zajistila širší možnost výběru formy vzdělávání jejich dětí. Toto tvrzení bylo podpořeno také na základě jednání odborníků z praxe během tzv. fokusních skupin.

Neřešením problému posílení poskytování předškolní péče pro děti již od kojeneckého věku by docházelo k nedostatečné podpoře rovné zaměstnanosti žen, k finančnímu strádání rodin, jež pro svoji existenci potřebují i finanční aktivitu ženy. Dále by nedocházelo k dostatečnému využití stávajících prostor a budov mateřských a základních škol, jimž by v tomto případě hrozilo „uzavření“ pro nedostatečné využití jejich kapacity. Současně by také nevznikl prostor pro vznik nových pracovních a podnikatelských příležitostí.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

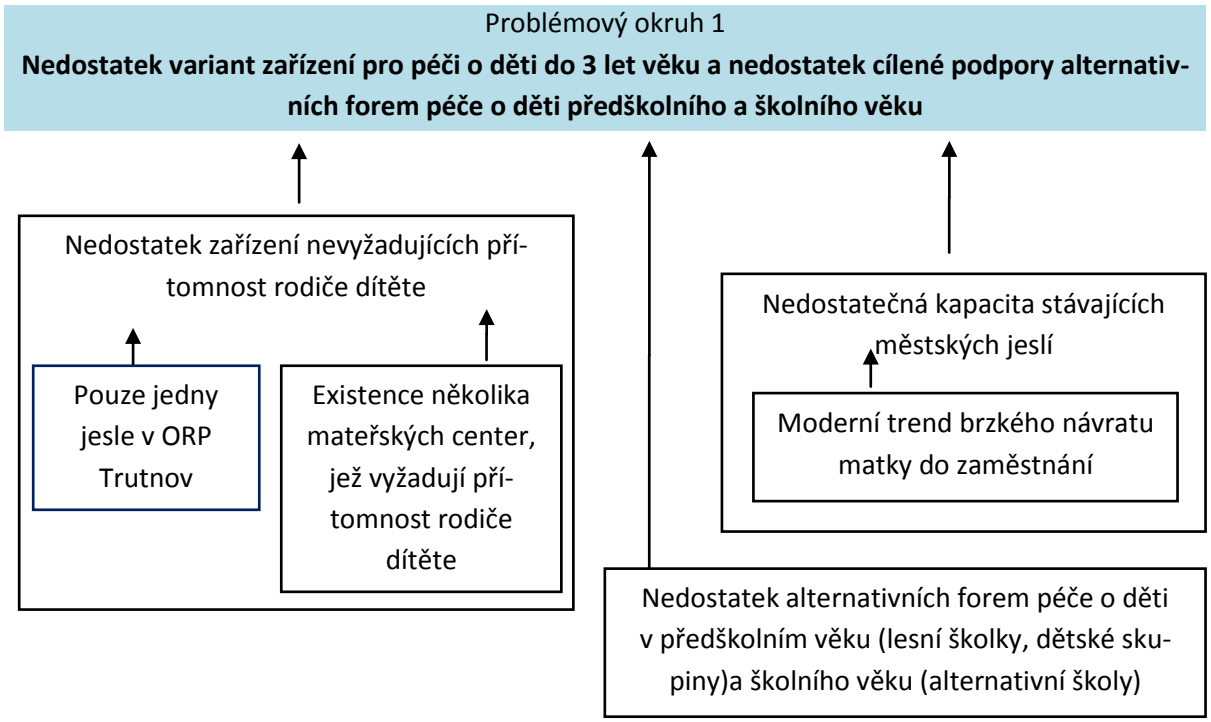

2. Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti

V ORP Trutnov v současnosti fungují 4 základní umělecké školy a pouze jediné středisko volného času, jež působí při ZŠ R. Frimla v Trutnově.

Základní umělecké školy jsou zřizované obcemi a jedná se o ZUŠ Trutnov, ZUŠ A. M. Buxton Úpice, ZUŠ Žacléř a ZUŠ Rtyně v Podkrkonoší. Všechny tyto umělecké školy jsou kapacitně plně vytížené, poptávka zde trvale převyšuje nabídku.

Tabulka 76: SVČ zřizované obcemi v ORP Trutnov

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Trutnov	55	488	101	24	613

Zdroj: weby zřizovatelů, Výkaz MŠMT

Středisko volného času v Trutnově poskytuje širokou škálu mimoškolních aktivit a nabídku činností pro děti různého věku. Svoji činnost zajišťuje toto středisko převážně za spolupráce externích pracovníků.

Důležitost dostatku mimoškolních aktivit pro děti školního věku je nesporná, ať již z důvodu prevence nežádoucích jevů či poskytnutí vhodných podnětů pro činnost dětí ve volném čase. V ORP mimo SVČ Trutnov zajišťuji mimoškolní aktivity školy vlastními silami, dále pak různé spolky a sportovní uskupení. Příčinou problému je zde i nedostatek financi, kdy řešení problému pomocí využití již

stávajících nevyužitých prostor škol a školských zařízení by nepředstavovalo tak vysokou finanční zátěž, jako budování nových prostor pro nově vzniklá SVČ.

V případě neřešení daného problému by mohlo docházet k nedostatečné prevenci patologických jevů, k rozvoji vandalismu a k nedostatečnému naplnění volného času dětí, jež potřebují podnětná prostředí i v mimoškolní oblasti pro svůj další rozvoj. Dále by neřešením daného problému ORP Trutnov mimo jiné přišlo o možné nové pracovní příležitosti a možnosti podnikání v této oblasti.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

Problémový okruh 2
Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti

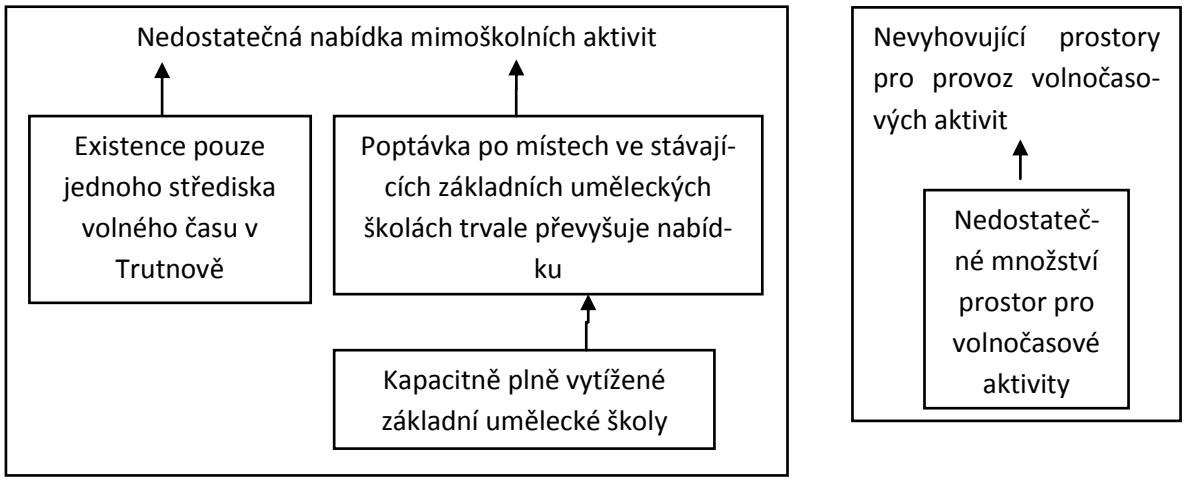

3. Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství

V ORP Trutnov není nastavena optimální komunikace v oblasti školství a související problematiky. K problému přispívá nezájem o dění v sousedních obcích a neochota ke změnám a spolupráci.

Řešením problému by mohla být pravidelná jednání u kulatých stolů (za účasti starostů, ředitelů ZŠ a zástupců DSO), vzájemná výměna informací a dobré praxe. Je třeba posílit vnímání regionální identity pořádáním společných akcí, nastolit diskusi o využití plně nevyužitých prostor v budovách škol. S tímto bodem také souvisí problémová oblast mimoškolních aktivit, stejně jako problémová oblast posílení předškolní péče o děti v dané oblasti, kde se nedostatek prostor řeší a jejich poskytnutí by tak pomohlo ke zlepšení stávající situace.

Neřešení daného problému by vedlo ke stagnaci stávající situace a nedosažení kýženého zlepšení, které je předpokladem pro pozitivní posun ve všech třech problémových oblastech.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

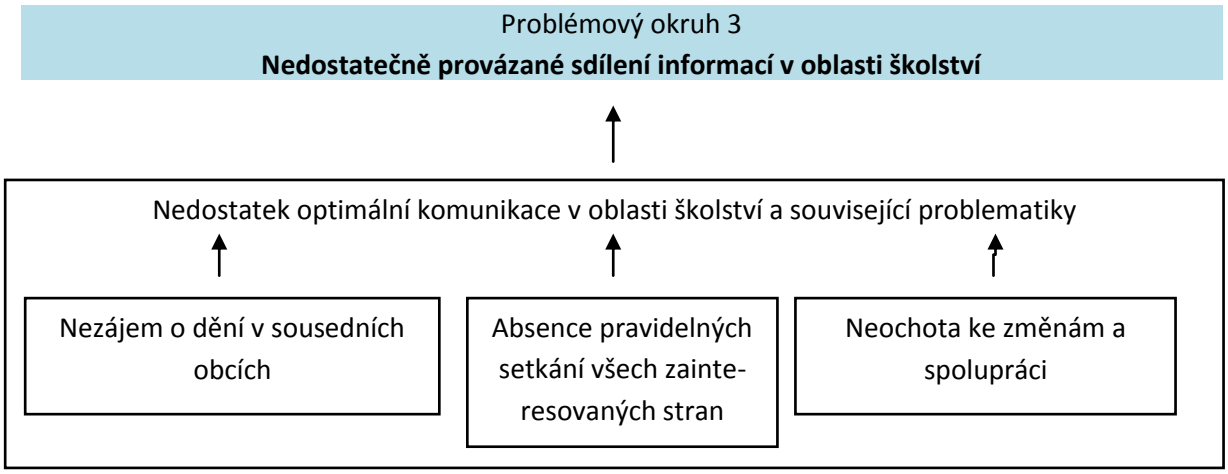

3.2.3. Popis cílů v oblasti školství a předškolního vzdělávání

Problémový okruh 1	**Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku**
Cíl 1.1.	**Cílená podpora alternativních forem péče o předškolní děti od kojeneckého věku do 3 let**
Popis cíle	Současná situace v ORP Trutnov v oblasti péče o děti kojeneckého věku je postavena na několika mateřských centrech a jedněch jeslích, jež fungují v Trutnově, a jejich kapacita je dlouhodobě plně obsazena. Stávající mateřská centra sice mají svoji kapacitu v podstatě dostačující, jejich činnost však není realizována bez spoluúčasti rodičů kojenců. Proto je třeba cíleně podporovat alternativní formy péče o děti od kojeneckého věku.
Hlavní opatření	Podpořit vznik a fungování dětských skupin Podpořit vznik a realizování statutu chůvy Podpora fungování víceúčelových mateřských center
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet podpořených organizací
Správce cíle	Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov

Problémový okruh 1	**Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku**
Cíl 1.2.	**Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky**
Popis cíle	Na území ORP Trutnov se v současnosti nachází více jak třicet mateřských škol, z toho jedna soukromá jazyková mateřská škola Meluzínek Trutnov, jenž funguje od školního roku 2012/2013. Část mateřských škol funguje při základních školách, část samostatně. Od školního roku 2005/2006 v ORP fungují i speciální třídy při mateřských školách. Co se týká základního vzdělávání, v ORP Trutnov působí jen státní ZŠ, žádná soukromá či církevní nebo alternativní škola.
Hlavní opatření	Podpora vzniku a fungování lesních školek Podpora dostupné péče o děti volbou soukromých školek, alternativních škol Podpora užití nových trendů ve školství
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet podpořených organizací • počet aktivit na podporu širokého spektra forem dostupné péče o předškolní a školní děti
Správce cíle	Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních služeb, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov

Problémový okruh 2	**Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti**
Cíl 2.1.	**Podpora využití prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity**
Popis cíle	Na území ORP Trutnov se potýkáme s nedostatečnou nabídkou mimoškolních aktivit, jenž slouží dětem k naplnění jejich volného času a jeho smysluplného využití. Tato situace by mohla najít své řešení ve spojení s ne zcela využitým prostorem škol a školských zařízení v odpoledních hodinách. Zde by bylo dobré tyto dvě situace spojit. Spojením mimoškolních aktivit s plně nevyužitými prostorami ve školách a školských zařízeních by bylo docíleno lepšího užití jinak volných prostor a zároveň by byla spojena mimoškolní činnost dětí s jim dobře známým prostředím. Cílem by měla být podpora vzniku detašovaných pracovišť SVČ Trutnov do vzdálenějších oblastí ORP, stejně tak nově vzniklé kurzy a kroužky mimoškolních aktivit, jež by se konaly v doposud ne plně využitých prostorách škol a školských zařízení.
Hlavní opatření	<u>Právní analýza</u> • provedení rozboru za účelem nalezení vhodných prostor pro realizaci mimoškolních aktivit. • provedení analýzy vhodných druhů mimoškolních aktivit pro jednotlivé volné prostory. <u>Finanční analýza</u> • provedení analýzy finanční náročnosti provozování mimoškolních aktivit v navržených plně nevyužitých prostorách škol a školských zařízení. <u>Věcná analýza</u> • navýšit počet objektů vhodných k provozování mimoškolních aktivit • rozšířit možnost výběru volnočasových aktivit v jednotlivých oblastech ORP Trutnov.
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet nově využitých prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity
Správce cíle	Předpoklad: pracovnice odboru pro sociální věci, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov

Problémový okruh 2	**Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti**
Cíl 2.2.	**Cílená podpora činnosti, personálního zajištění a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti**
Popis cíle	Na základě společných jednání odborníků z praxe bylo zjištěno, že zázemí pro mimoškolní činnosti není vždy plně dostačující. Je tak třeba podpořit jak činnost jednotlivých organizací poskytujících volnočasové aktivity, tak obnovu stávajících a vznik nových prostor pro aktivity školáků ve volném čase. Je nutné věnovat pozornost současným a budoucím návrhům na potřebné rekonstrukce a obnovy volnočasových prostor a podpořit je tak, aby vznikala moderní, multifunkčně vybavená střediska.
Hlavní opatření	<u>Právní analýza</u> • rozbor možností čerpání dotací na stavby či přestavby prostor pro volnočasové aktivity na území ORP Trutnov <u>Finanční analýza</u> • zhotovení návrhů na finanční rozpočet jednotlivých plánovaných staveb • zhotovení návrhů na finanční rozpočet plánovaných oprav • rozbor finanční náročnosti pořízení nového vybavení do jednotlivých prostor pro volnočasové aktivity <u>Věcná analýza</u> • vyhotovení návrhů a plánů na stavbu nových center pro volnočasové aktivity • vyhotovení návrhů a plánů pro přestavbu vybraných center volnočasových aktivit
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet realizovaných projektů na podporu činnosti organizací poskytujících vyžití • počet zrekonstruovaných nebo postavených center pro trávení volného času
Správce cíle	Předpoklad: ředitel/ka SVČ Trutnov

Problémový okruh 3	**Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství**
Cíl 3.1.	**Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe**
Popis cíle	Na základě provedených analýz a jednání odborníků z praxe bylo zjištěno, že na území ORP Trutnov nedochází k dostatečnému partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe. Je zde tedy třeba rozvíjet partnerství škol za účelem sdílení zkušeností s aktivizačními metodami učení při vzdělávání všech žáků, rozvíjet partnerství škol za účelem předávání zkušeností o péči o děti a žáky hendikepované, rozvíjet partnerství škol za účelem předávání zkušeností o práci s žáky ohroženými školním neúspěchem a podporovat partnerství škol za účelem předávání zkušeností v práci s talentovanými dětmi. Dále by mělo docházet např. k organizování vzájemných návštěv ve školách, ke společným přípravám dlouhodobých i krátkodobých projektů a rozvíjení příhraniční spolupráce formou společných akcí a prostřednictvím pravidelné výměny žáků s partnerskou školou.
Hlavní opatření	Podpořit vzájemné kontakty představitelů škol. Podpořit zavedení vzájemných návštěv. Podpořit vzájemnou výměnu dobré praxe.
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet zrealizovaných projektů spolupráce škol
Správce cíle	Předpoklad: ředitelka některé ZŠ v ORP Trutnov

Problémový okruh 3	**Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství**
Cíl 3.2.	**Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě**
Popis cíle	V oblasti školství v ORP Trutnov je na základě nedostatečného sdílení informací třeba zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti zainteresovaných v péči o děti. Výsledkem tohoto cíle by byla kýžená vzájemná informovanost a praktické workshopy k prevenci sociopatologických jevů, otevřenost rodičům a veřejnosti. Bylo by třeba zde podporovat vzájemné učení pedagogů a hospitace učitelů konkrétních předmětů, společně realizovat burzu nápadů, společně sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga, kariérového poradce a další podpůrné profese a pozice, podporovat a rozvíjet spolupráci mateřských a základních škol, podporovat aktivity škol v komunitním životě a regionálních aktivitách.
Hlavní opatření	Zavedení pravidelných termínů společných schůzek představitelů subjektů zainteresovaných v péči o dítě. Zavedení evidence jednání a písemných výstupů z jednání. Zavedení evidence zúčastněných subjektů.
Název indikátorů k hodnocení cíle	• počet jednání u kulatého stolu
Správce cíle	Předpoklad: ředitel/ka MŠ Trutnov

3.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Karty indikátorů

Problémový okruh 1	**Nedostatek variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatek cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku**		
Číslo indikátoru	*1.a*		
Název indikátoru	**POČET VARIANT PÉČE O DĚTI DO 3 LET**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*4*	*5*
Skutečnost	*2*		
Popis měřítka:	*Na základě diskusí s odborníky z praxe bylo zjištěno, že na území ORP Trutnov se nenachází dostatečné množství variant péče o děti do 3 let věku. Nedochází zde v dostatečné míře k podpoře alternativních forem této péče. Tento indikátor nám pomůže zjistit, zda došlo v tomto ohledu ke změně.*		
Metodika a výpočet:	*Sečtení všech dostupných druhů péče o děti do 3 let.*		
Zdroj čerpání dat:	*Stránky jednotlivých vzdělávacích organizací.*		

Cíl 1.1	Cílená podpora alternativních forem péče o předškolní děti od kojeneckého věku do 3 let		
Číslo indikátoru	*1.1.1*		
Název indikátoru	**POČET PODPOŘENÝCH ORGANIZACÍ**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*uveďte plánovanou hodnotu v r. 2017*	*uveďte plánovanou hodnotu v r. 2020*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pro zajištění dostatečného počtu variant pro péči o děti od kojeneckého věku do tří let je potřeba podpořit mimo klasickou formu péče o děti uvedeného věku (jesle) i alternativní formy péče, aby byl zaručen dostupný výběr a variabilita pro rodiče dětí.*		
Metodika a výpočet:	*Počet organizací, jimž se dostalo podpory*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zpráva MěÚ Trutnov*		

Cíl 1.2	Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky		
Číslo indikátoru	*1.2.1*		
Název indikátoru	**POČET PODPOŘENÝCH ORGANIZACÍ**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka			
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*3*	*4*
Skutečnost	*2*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor nám pomůže zjistit, kolika formám péče o předškolní děti od 3 let a školáky se dostalo podpory.*		
Metodika a výpočet:	*Součet všech podpořených organizací*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zpráva MěÚ Trutnov*		

Cíl 1.2	Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky		
Číslo indikátoru	*1.2.2*		
Název indikátoru	**POČET AKTIVIT NA PODPORU ŠIROKÉHO SPEKTRA FOREM DOSTUPNÉ PÉČE O PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLNÍ DĚTI**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*6*	*15*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor nám pomůže zjistit, kolik aktivit týkajících se podpory forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky bylo realizováno.*		
Metodika a výpočet:	*Součet všech aktivit na podporu širokého spektra forem dostupné péče o předškolní a školní děti/žáky*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zpráva MěÚ Trutnov*		

Problémový okruh 2	Nevyhovující prostory a nedostatečná nabídka mimoškolních aktivit pro děti		
Číslo indikátoru	*2.a*		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ POSKYTOVANÝCH MIMOŠKOLNÍCH AKTIVIT V NOVÝCH NEBO NOVĚ VYBAVENÝCH PROSTORÁCH**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: ředitelka SVČ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán	*0*	*10*	*15*
Skutečnost			
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme moci zjistit stav nabídky mimoškolních aktivit provozovaných již v adekvátních podmínkách, v moderně a víceúčelově vybavených prostorách*		
Metodika a výpočet:	*Součet nově poskytovaných volnočasových aktivit*		
Zdroj čerpání dat:	*Webové stránky jednotlivých obcí.*		

Cíl 2.1	Podpora využití prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity		
Číslo indikátoru	*2.1.1*		
Název indikátoru	**POČET NOVĚ VYUŽITÝCH PROSTOR ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ PRO MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: Pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*5*	*10*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor nám umožní získat přehled o postupu při využívání doposud ne zcela využitých prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity.*		
Metodika a výpočet:	*Počet nově využitých prostor.*		
Zdroj čerpání dat:	*Stránky jednotlivých ZŠ a ostatních škol a školských zařízení v ORP Trutnov*		

Cíl 2.2	Cílená podpora činnosti, personálního zajištění a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti		
Číslo indikátoru	*2.2.1*		
Název indikátoru	**POČET REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ NA PODPORU ČINNOSTI ORGANIZACÍ POSKYTUJÍCÍCH VYŽITÍ**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: ředitel/ka SVČ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*2*	*4*
Skutečnost	*1*		
Popis měřítka:	*V ORP Trutnov je třeba rozšířit prostory pro provoz mimoškolních aktivit, kterých je nedostatek, popřípadě tyto prostory nejsou moderně a vhodně vybaveny. Tento indikátor nám pomůže zjistit stav podpory pro zlepšení podmínek pro provoz mimoškolních aktivit.*		
Metodika a výpočet:	*Součet pořádaných projektů*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zpráva MěÚ Trutnov*		

Cíl 2.2	Cílená podpora činnosti, personálního zajištění a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti		
Číslo indikátoru	*2.2.2*		
Název indikátoru	**POČET ZREKONSTRUOVANÝCH NEBO POSTAVENÝCH CENTER PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru výstavby MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*3*	*5*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme moci zjistit, zda došlo ke zlepšení podmínek pro provozování volnočasových aktivit na území ORP Trutnov.*		
Metodika a výpočet:	*sečtení všech nově zrekonstruovaných a případně nově postavených volnočasových center*		
Zdroj čerpání dat:	*Výkaz činnosti odboru výstavby MěÚ Trutnov*		

Problémový okruh 3	Nedostatečně provázané sdílení informací v oblasti školství		
Číslo indikátoru	*3.a*		
Název indikátoru	**SDÍLENÍ INFORMACÍ V OBLASTI ŠKOLSTVÍ**		
Měrná jednotka	*%*		
Správce měřítka	*Předpoklad: ředitel/ka některé ze ZŠ*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*80 %*	*100 %*
Skutečnost	*40 %*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru zjistíme, zda došlo ke zlepšení stavu v oblasti nedostatečného sdílení informací v oblasti školství.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet vznikne srovnáním stavu v daném období s počátečním stavem v roce 2013*		
Zdroj čerpání dat:	*Webové stránky jednotlivých škol a školských zařízení*		

Cíl 3.1	Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe		
Číslo indikátoru	*3.1.1*		
Název indikátoru	**POČET ZREALIZOVANÝCH PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: ředitel/ka některé ze ZŠ v ORP Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*4*	*6*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka	*Díky tomuto indikátoru budeme moci zjistit, kolik se v daném období zrealizovalo projektů na základě spolupráce jednotlivých škol a školských zařízení.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných projektů*		
Zdroj čerpání dat:	*Webové stránky jednotlivých škol*		

Cíl 3.2	Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě a podporovat spolupráci v regionu		
Číslo indikátoru	*3.2.1*		
Název indikátoru	**POČET JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU**		
Měrná jednotka	*počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: ředitelka MŠ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*2*	*4*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor nám pomůže zjistit, jak často dochází ke společnému jednání subjektů zainteresovaných v péči o dítě*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných jednání*		
Zdroj čerpání dat:	*Zápisy z jednotlivých uskutečněných jednání*		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov
pracovník/ice odboru výstavby MěÚ Trutnov
ředitel/ka MŠ Trutnov
ředitel/ka některé ZŠ v ORP Trutnov
ředitel/ka SVČ Trutnov

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1	**Cílená podpora alternativních forem péče o předškolní děti od kojeneckého věku do 3 let**	pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov
1.2	**Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky**	pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov
2.1	**Podpora využití prostor škol a školských zařízení pro mimoškolní aktivity**	pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov
2.2	**Cílená podpora činnosti a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti**	ředitel/ka SVČ Trutnov
3.1	**Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe**	ředitelka některé ZŠ v ORP Trutnov
3.2	**Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě**	ředitel/ka MŠ Trutnov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
1.a	**POČET VARIANT PÉČE O DĚTI DO 3 LET**	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.1.1	**POČET PODPOŘENÝCH ORGANIZACÍ**	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.2.1	**POČET PODPOŘENÝCH ORGANIZACÍ**	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.2.2	**POČET AKTIVIT NA PODPORU ŠIROKÉHO SPEKTRA FOREM DOSTUPNÉ PÉČE O PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLNÍ DĚTI**	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.a	**POČET NOVĚ POSKYTOVANÝCH MIMOŠKOLNÍCH AKTIVIT V NOVÝCH NEBO NOVĚ VYBAVENÝCH PROSTORÁCH**	*ředitelka SVČ Trutnov*
2.1.1	**POČET NOVĚ VYUŽITÝCH PROSTOR ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ PRO MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY**	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.2.1	**POČET REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ NA PODPORU ČINNOSTI ORGANIZACÍ POSKYTUJÍCÍCH VYŽITÍ**	*ředitelka SVČ Trutnov*
2.2.2	**POČET ZREKONSTRUOVANÝCH NEBO POSTAVENÝCH CENTER PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU**	*pracovník/ice odboru výstavby MěÚ Trutnov*
3.a	**SDÍLENÍ INFORMACÍ V OBLASTI ŠKOLSTVÍ**	*ředitel/ka některé ze ZŠ*
3.1.1	**POČET ZREALIZOVANÝCH PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL**	*ředitel/ka některé ze ZŠ v ORP Trutnov*
3.2.1	**POČET JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU**	*ředitelka MŠ Trutnov*

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je

od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V návrhové části oblasti školství byly definovány tři problémové okruhy:

První problémový okruh se týká **nedostatku variant zařízení pro péči o děti do 3 let věku a nedostatku cílené podpory alternativních forem péče o děti předškolního a školního věku**. Pro odstranění tohoto problémového okruhu byly definovány dva cíle. Ty byly definovány následovně: *„Cílená podpora alternativních forem péče od kojeneckého věku do 3 let“*, *„Cílená podpora širokého spektra forem dostupné péče o předškolní děti od 3 let a školáky“.*

Druhý problémový okruh se týká **nevyhovujících prostor a nedostatečné nabídky mimoškolních aktivit pro děti**. Zde byly definovány rovněž dva cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění problémové oblasti. Těmito cíli jsou: *„Podpora využití školních prostor pro mimoškolní aktivity“* a *„Cílená podpora činnosti a zázemí organizací poskytujících volnočasové aktivity pro děti“.*

Třetí problémový okruh se týká **nedostatečně provázaného sdílení informací v oblasti školství**. V tomto případě byly definovány taktéž dva cíle. Definice zní následovně: *„ Podporovat partnerství škol za účelem výměny informací a dobré praxe“*, *„ Zavést pravidelná tematická jednání u kulatých stolů za přítomnosti subjektů zainteresovaných v péči o dítě“.*

Pro každý problémový okruh je stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/ opatření/ aktivit. Každý cíl má stanoveného správce a dále má rovněž stanoven indikátor výstupu, jenž je vždy minimálně jeden. Pomocí indikátorů budeme moci sledovat naplňování jednotlivých cílů.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V následujících řádcích bude věnována pozornost postupu při tvorbě strategického dokumentu. Analytická část dokumentu vznikala do konce května 2014, kdy byla zpracována sesbíraná data z oblasti školství. Odborný tým SMO následně definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi v dané oblasti.

Zpracovatelský tým ORP Trutnov obdržel oponentské posudky a připomínky zde uvedené do dokumentu zapracoval. V průběhu srpna, září a října 2014 pracovník pro analýzy a strategie formuloval problémové okruhy a cíle. Jejich formulace byla nejprve konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov. Dále bylo znění problémových oblastí a cílů diskutováno se zástupci odborníků z praxe pro oblast školství v rámci tzv. fokusní skupiny. Názory a připomínky vzniklé z tohoto jednání byly následně zapracovány do strategického dokumentu.

V listopadu 2014 byly formulovány indikátory pro jednotlivé problémové oblasti a cíle. Jejich definice, způsob jejich určení a správci byli zapracováni do dokumentu. V závěrečné fázi v prosinci 2014 byl dokument zrevidován a zkompletován do výsledné, finální podoby. V návaznosti na tuto činnost byl dokument poslán k závěrečné oponentuře.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) – prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce, a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratek

ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
IROP	Integrovaný regionální operační systém
MěÚ	městský úřad
MF	Ministerstvo financí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ	městský úřad
odbor SVŠZ	odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	obec s rozšířenou působností
PŠD	počátek školní docházky
RUD	rozpočtové určení daní
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SO	svazek obcí
SŠ	střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco vzhledem k demografickému vývoji, počet uživatelů těchto služeb narůstat pravděpodobně bude.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například mnohé obce převzaly zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Následující stránky jsou věnovány popisu oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov. Na základě zjištěných dat bude možné určit, které sociální služby jsou v ORP dostačující a které věci je naopak vhodné řešit v rámci meziobecní spolupráce.

Druhů zařízení sociálních služeb uvádí zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách celkem 20 (viz § 34 tohoto zákona). Tabulka 77 zobrazuje počet jednotlivých druhů sociálních služeb, které jsou přítomny v ORP Trutnov dle údajů z Registru poskytovatelů sociálních služeb.

Tabulka 77: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Trutnov

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	1
Azylové domy	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociální poradny	3
Ostatní	9
Celkem	**22**

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle Registru sociálních služeb poskytuje v ORP Trutnov sociální služby celkem 22 organizací (tabulka 73). Podle databáze ČSÚ zde působí celkem 13 zařízení sociálních služeb. Jedná se o značný rozdíl v hodnotě, který je způsobený odlišnou metodikou počítání a hodnocení sociálních služeb. Pro potřeby tohoto dokumentu bude brán v tomto ohledu jako výchozí zdroj Registr poskytovatelů sociálních služeb spravovaný Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Podle Registru poskytovatelů sociálních služeb působí nejvíce organizací v Trutnově – celkem 12 (ne všechny zde však mají hlavní sídlo). Po dvou organizacích mají města Úpice, Rtyně v Podkrkonoší a Svoboda nad Úpou, po jedné pak obce Hajnice, Lampertice, Pilníkov a Žacléř. Poskytovaných druhů sociálních služeb je však více (viz poznámky v rámečku níže).

Každá organizace byla zařazena pod jeden její druh poskytované činnosti, konkrétně dle převažujícího druhu činnosti (opět viz poznámky v rámečku níže).

Vysvětlení datových informací:

Denní centrum Beránek (Úpice) – poskytuje služby: centra denních služeb

Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené (Trutnov) – poskytuje služby: denní stacionáře

Domovy pro osoby se zdravotním postižením (Hajnice) – poskytuje služby: týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení – podle převažující činnosti zařazeno pod: domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domov důchodců Lampertice – poskytuje služby: domovy pro seniory

Domov důchodců Tmavý Důl (Rtyně v Podkrkonoší) – poskytuje služby: domovy pro seniory

Domov pro seniory Pilníkov – poskytuje služby: domovy pro seniory

Domov pro seniory Trutnov – poskytuje služby: domovy pro seniory

Most k životu o.p.s. (Trutnov) – poskytuje služby: azylové domy

Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov – poskytuje služby: nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, kontaktní centra, sociální rehabilitace, odborné sociální poradenství – podle převažující činnosti zařazeno pod: nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o. p. s. (Trutnov) poskytuje služby: odborné sociální poradenství

Centrum náhradní rodinné péče Domov a Rodina – poskytuje služby: odborné sociální poradenství

Specifické poradenství pro sluchově postižené SNN v ČR – poskytuje služby: odborné sociální poradenství

Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou – poskytuje služby: pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“, neboť pečovatelská služba není zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

Centrum spokojeného stáří Alzheimer Care (Svoboda nad Úpou) – poskytuje služby: domov se zvláštním režimem – od 1. 11. 2013

Pečovatelská služba města Rtyně v Podkrkonoší – poskytuje služby: pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“

Pečovatelská služba města Úpice – poskytuje služby: pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“

Pečovatelská služba Trutnov – poskytuje služby: pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“

Pečovatelská služba Žacléř – poskytuje služby: pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“

Oblastní charita Trutnov – poskytuje služby: osobní asistence, pečovatelská služba, zařazeno pod „ostatní“, neboť pečovatelská služba ani osobní asistence není zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

Romodrom pro regiony – Královéhradecký kraj (Trutnov) – poskytuje služby: terénní programy, zařazeno pod „ostatní“, neboť terénní programy nejsou zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

Sanatorium Trutnov (Trutnov) – poskytuje služby: sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče, zařazeno pod „ostatní“, neboť sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče nejsou zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

SONS ČR Trutnov (Trutnov) – poskytuje služby sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, zařazeno pod „ostatní“, neboť sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením nejsou zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

Pokud bychom hodnotili zařízení sociálních služeb podle lokalizace hlavního sídla, získáme následující výsledky (tabulky 77 a 78).

Tabulka 78: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících a majících sídlo v ORP Trutnov

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	4
Azylové domy	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Ostatní	6
celkem	**15**

Zdroj: vlastní šetření

V ORP Trutnov má sídlo celkem 15 organizací (tabulka 78) poskytujících sociální služby (jejich výčet viz rámeček níže). V ORP Trutnov funguje dále několik zařízení, která nejsou registrovanou sociální službou ve smyslu zákona č.108/2006 Sb. Konkrétně se jedná o několik domů s pečovatelskou službou (DPS). Služby v těchto domech zajišťují jednotlivé pečovatelské služby působící v regionu.

Organizace poskytující sociální služby se sídlem v ORP Trutnov:

Denní centrum Beránek (Úpice)

Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené (Trutnov)

Domovy pro osoby se zdravotním postižením (Hajnice)

Domov důchodců Lampertice

Domov důchodců Tmavý Důl (Rtyně v Podkrkonoší)

Domov pro seniory Pilníkov

Domov pro seniory Trutnov

Most k životu o.p.s. (Trutnov)

Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov

Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou

Pečovatelská služba města Rtyně v Podkrkonoší

Pečovatelská služba města Úpice

Pečovatelská služba Trutnov

Pečovatelská služba Žacléř

Oblastní charita Trutnov

Další zařízení, která nejsou registrovanou sociální službou ve smyslu zákona č.108/2006 Sb.

DPS: Pilníkov, Radvanice, Rtyně v Podkrkonoší, Trutnov (7 DPS), Úpice (2 DPS), Velké Svatoňovice

V ORP Trutnov působí dále 9 organizací, které mají sídlo mimo území ORP. Informace k těmto organizacím jsou uvedeny v tabulce 79.

Tabulka 79: Zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Trutnov se sídlem mimo území ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	občanské sdružení	Hlavní město Praha
2.	SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami	odborné sociální poradenství	Centrum služeb SPCCH	Hlavní město Praha
3.	Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s.	sociální poradenství, terénní služby	Národní rada osob se zdravotním postižením	Hradec Králové
4.	SNN – Svaz neslyšících a nedoslýchavých	odborné sociální poradentství	obecně prospěšná společnost	Hlavní město Praha
5.	STP – Svaz tělesně postižených	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, odborné sociální poradenství	občanské sdružení	Hlavní město Praha
6.	Romodrom o.p.s.	terénní programy	obecně prospěšná společnost	Hlavní město Praha
7.	MOST KE VZDĚLÁNÍ – BRIDGE TO EDUCATION, o. s. – Centrum náhradní rodinné péče Domov a rodina	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství	občanské sdružení	Jilemnice
8.	Sanatorium Trutnov	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Ambeat Health Care a.s.	Praha
9.	Centrum spokojeného stáří Alzheimer Care	domov se zvláštním režimem (od 1. 11. 2013)	AMULET Care, s.r.o.	Hlavní město Praha

Zdroj: vlastní šetření

Mapa 6 znázorňuje regionální rozmístění zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov, v prvém případě podle údajů z Registru sociálních služeb, v druhém případě na základě vlastního šetření.

Mapa 6: Dostupnost zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle údajů z Registru sociálních služeb a dle vlastního šetření (k 31. 8. 2014)

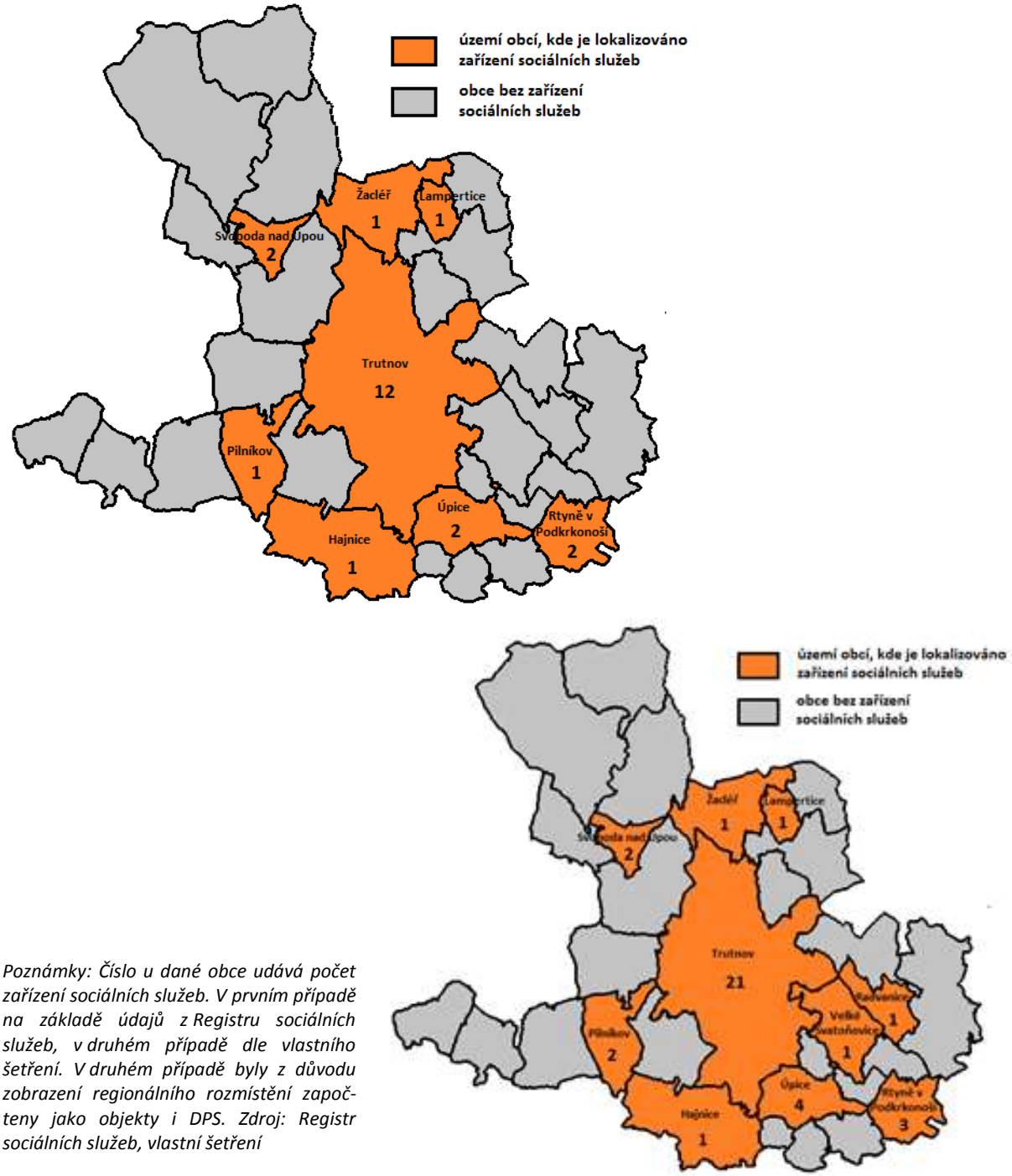

Poznámky: Číslo u dané obce udává počet zařízení sociálních služeb. V prvním případě na základě údajů z Registru sociálních služeb, v druhém případě dle vlastního šetření. V druhém případě byly z důvodu zobrazení regionálního rozmístění započteny jako objekty i DPS. Zdroj: Registr sociálních služeb, vlastní šetření

Z této mapy vyplývá, že většina zařízení sociálních služeb je koncentrována v Trutnově. Zbylá zařízení jsou koncentrována v populačně větších obcích ORP, výjimečně i v populačně menší obci (Lampertice, Hajnice). Z toho vyplývá, že především řada okrajových částí ORP zařízením sociálních služeb nedisponuje a dostupnost sociálních služeb, především těch ambulantních a pobytových, je pro tyto části ORP složitější. Terénní služby zajišťuje po celém území ORP Oblastní charita Trutnov a jednotlivé pečovatelské služby zřízené obcemi, které působí i v okolí dané obce (např. Pečovatelská služba Rtyně v Podkrkonoší působí i v Batňovicích, Pečovatelská služba Svoboda nad Úpou působí i v Janských Lázních, apod.).

Tabulky 80 a 81 znázorňují jednotlivé sociální služby dle typu (v prvním případě dle informací z Registru sociálních služeb, v druhém případě dle provedeného vlastního šetření). Z tabulky 76 vyplývá, že v ORP Trutnov převažují služby typu sociální péče (celkem 18 služeb; podíl z celku 64,3 %). Služby typu sociální prevence představují 21,4 % a služby typu sociální poradenství představují 14,3 %.

Tabulka 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) dle informací z Registru poskytovatelů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
Sociální poradenství		4
Služby sociální péče	Osobní asistentství	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	---
	Průvodcovské a předčitatelské služby	---
	Podpora samostatného bydlení	---
	Odlehčovací služby	---
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	---
	Telefonická krizová pomoc	---
	Tlumočnické služby	---
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	---
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	---
	Intervenční centra	---
	Nízkoprahová denní centra	---
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	---
	Služby následné péče	---
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	---

	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	---
	Terapeutické komunity	---
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 81: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) na základě provedeného vlastního šetření

	Druh sociální služby	
Sociální poradenství		7
Služby sociální péče	Osobní asistentství	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	---
	Průvodcovské a předčitatelské služby	---
	Podpora samostatného bydlení	---
	Odlehčovací služby	---
	Centra denních služeb	1
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	---
	Telefonická krizová pomoc	---
	Tlumočnické služby	---
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	---
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	---
	Intervenční centra	---
	Nízkoprahová denní centra	---
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	---
	Služby následné péče	---
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
	Sociálně terapeutické dílny	---
	Terapeutické komunity	---
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: vlastní šetření

Z tabulky 81 vyplývá, že v ORP Trutnov i na základě vlastního šetření převažují služby typu sociální péče (celkem 18 služeb; podíl z celku 54,5 %). Služby typu sociální prevence představují 24,2 % a služby typu sociální poradenství představují 21,2 %. Oproti výsledkům získaným z tabulky 80 se výsledky podle této tabulky částečně liší – největší změna nastala u typu sociální péče (pokles podílu téměř o 9 %) na úkor vzrůstu podílu ostatních dvou typů (služby typu sociální prevence téměř o 3 %, služby typu sociální poradenství téměř o 7 %). Informace o tom, jaká zařízení sociálních služeb dané služby poskytují, jsou již obsaženy v rámečku na str. 81 a v tabulce 79.

Vlastním šetřením byly zjištěny další služby z oblasti sociálních služeb, které nejsou registrovanou sociální službou ve smyslu zákona č.108/2006 Sb., ale je záhodné je uvést (viz rámeček níže).

Staré Buky – domácí péče Petra – nabídka sociální péče

Úpice – kvalifikovaná pečovatelka a masérka – služby pro seniory, děti a osoby s handicapem – Irena Manychová

Klub vozíčkářů Trutnov

Zařízení sociálních služeb a jimi poskytované druhy sociálních služeb můžeme hodnotit i z hlediska, kdo je jejich zřizovatelem. Zřizovatelem může být Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), krajský úřad, obec, církevní organizace, fyzická osoba, právnická osoba, občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, apod. Tabulky 82 a 83 člení zařízení sociálních služeb a jimi poskytované druhy sociálních služeb v ORP Trutnov podle výše zmíněného hlediska. Mezi „Jiný zřizovatel“ byly zahrnuty zřizovatelé v tabulce nejmenované (občanské sdružení, právnická osoba, apod.).

Tabulka 82: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	Trutnov					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						1
Denní stacionáře			1			
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1				
Domovy pro seniory		3	1			
Domovy se zvláštním režimem						1
Azylové domy						1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		1				
Sociální poradny						3
Ostatní			5	1		3
celkem	**0**	**5**	**7**	**1**	**0**	**9**

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Z tabulky 82 vyplývá, že v ORP Trutnov působí a nabízí sociální služby podle kritéria zřizovatele daného zařízení nejvíce zařízení zřízených jiným subjektem, než které jsou jmenovány v dané tabulce. Jedná se o 9 subjektů – 4 z nich jsou zřizovány občanským sdružením (Denní centrum Beránek Úpice, MOST KE VZDĚLÁNÍ – BRIDGE TO EDUCATION – Centrum náhradní rodinné péče Domov a rodina, Specifické poradenství pro sluchově postižené SNN v ČR a SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých), 3 obecně prospěšnou společností (Most k životu, Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje a Romodrom), jedna je zřizována společností s ručením omezeným (Centrum spokojeného stáří Alzheimer Care Svoboda nad Úpou) a jedna akcio-

vou společností (Sanatorium Trutnov). Dále v ORP Trutnov funguje celkem 7 organizací zřizovaných obcí (příspěvkové organizace daných obcí – Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené Trutnov, Domov pro seniory Trutnov, pečovatelské služby měst Rtyně v Podkrkonoší, Svoboda nad Úpou, Trutnov, Úpice a Žacléř), 5 organizací zřizovaných krajem (příspěvkové organizace kraje – Barevné domky Hajnice, Domov pro seniory Pilníkov, Domov důchodců Tmavý Důl Rtyně v Podkrkonoší a Domov důchodců Lampertice) a jedna církevní organizace (Oblastní charita Trutnov).

Největší počet typů sociálních služeb je v ORP Trutnov poskytován příspěvkovými organizacemi zřizovaných Královéhradeckým krajem (celkem 10), dále jinými subjekty, nespecifikovanými v tabulce 83 (celkem 9), příspěvkovými organizacemi zřizovaných obcí (celkem 7) a dva druhy sociálních služeb poskytuje církevní organizace.

Tabulka 83: Počet poskytovaných typů sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele

typ sociální služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Sociální poradenství			1				3
Služby sociální péče	Osobní asistentství				1		
	Pečovatelská služba			5	1		
	Centra denních služeb						1
	Denní stacionáře			1			
	Týdenní stacionáře		1				
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1				
	Domovy pro seniory		3	1			
	Domovy se zvláštním režimem						1
	Chráněné bydlení		1				
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						1
Služby sociální prevence	Azylové domy						1
	Kontaktní centra		1				
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		1				
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						1
	Terénní programy						1
	Sociální rehabilitace		1				
	celkem	**0**	**10**	**7**	**2**	**0**	**9**

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Z tabulek 82 a 83 vyplývá, že kraje a obce v oblasti sociálních služeb hrají velmi významnou roli, neboť jimi zřizované organizace (i jimi poskytovaný počet typů sociálních služeb) představují většinu zařízení v území ORP Trutnov. Na tomto faktu se podepsala mj. reforma veřejné správy v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů (viz kap. 4.1.1).

Tak jako řada jiných organizací, ani zařízení sociálních služeb se neobejdou bez finančních prostředků, které jsou potřebné k bezproblémovému chodu těchto zařízení. Finanční prostředky mohou jednotlivá zařízení získat formou dotace z MPSV, kraje či obce, dále formou příspěvku zřizovatele, úhrad uživatelů daných zařízení, sponzorskými dary, apod. (viz tabulka 84). Mezi „Jiné finanční zdroje" byly zařazeny zdroje v tabulce nejmenované, např. tržby od zdravotních pojišťoven.

Z tabulky 80 vyplývá, že nejvíce finančních prostředků v roce 2012 v ORP Trutnov pocházelo z úhrad uživatelů za poskytované služby (90,86 mil. Kč, 42,9 % celkových finančních prostředků). Druhé místo zaujaly dotace z MPSV (45,3 mil. Kč, 21,4 % celkových finančních prostředků). 20,2 % finančních prostředků představovaly příspěvky zřizovatele (42,8 mil. Kč), 13,9 % finančních prostředků představovaly jiné finanční zdroje (29,4 mil. Kč, např. příjmy od zdravotních pojišťoven, úroky, apod.). Další sledované druhy finančních prostředků již byly pod 2 mil. Kč (dotace od obcí 1,4 mil. Kč, sponzorské dary 1 mil. Kč, dotace kraje 995 tis. Kč).

Celkové finanční prostředky organizací v ORP Trutnov, provozující sociální služby (dle Registru sociálních služeb) byly v roce 2012 celkem 211,8 mil. Kč.

Ze získaných údajů vyplývá, že nejvýznamnější položkou příjmů jsou prostředky z úhrad uživatelů. Zařízení sociálních služeb by se však neobešla bez provozních dotací, které jsou velmi významné a podporují udržitelnost fungování těchto organizací.

Tabulka 84: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovateli	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	ORP Trutnov						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb	323 000	13 000	55 500	0	201 450	65 000	6 000
Denní stacionáře	797 000	70 000	0	2 460 000	356 000	62 000	360 000
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	17 748 000	0	0	7 543 000	17 957 288	178 478	7 852 449
Domovy pro seniory	20 482 000	250 000	65 000	16 568 000	47 322 061	114 000	17 911 174
Azylové domy	497 000	0	0	806 000	1 988 000	0	109 000
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1 486 000	0	37 000	5 532 834	5 640 533	0	537 639
Sociální poradny	495 333	0	34 000	0	8 654	10 000	10 000
Ostatní	3 450 000	662 000	1 234 205	9 892 524	17 385 123	600 000	2 613 799
celkem za všechna zařízení	**45 278 333**	**995 000**	**1 425 705**	**42 802 358**	**90 859 109**	**1 029 478**	**29 400 061**

Zdroj: výroční zprávy jednotlivých organizací, vlastní šetření

Sociální služby mohou být poskytovány třemi formami: pobytové, ambulantní a terénní (blíže viz § 33 zákona č. 108/2006 Sb.). Dále u jednotlivých forem můžeme hodnotit řadu ukazatelů. V rámci této práce byly hodnoceny ukazatele: počet klientů, počet kontaktů (služba trvá více jak 10 minut), počet intervencí (služba trvá více než 30 minut), počet lůžek a počet hovorů (kontakt s uživatelem pomocí

telefonu, a to pouze u služby „telefonická krizová pomoc“)[17]. Některé ukazatele nelze u některé formy hodnotit (např. počet lůžek u terénní služby), přesto pro lepší přehled byly dané ukazatele v tabulce 85 ponechány u všech forem poskytování sociálních služeb. Informace k tabulce jsou shrnuty v následujícím rámečku.

Tabulka 85: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012

kapacita	pobytová					ambulantní					terénní				
Druh zařízení sociálních služeb	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Centra denních služeb						10									
Denní stacionáře						35									
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	256			117											
Domovy pro seniory				199											
Domovy se zvl. režimem				48											
Azylové domy				32											
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						57		18			5		6		
Sociální poradny						150		155			150		60		
Ostatní				40		46					885	80	240		

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 85 znázorňuje kapacitu zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012. Informace k tabulce jsou shrnuty v následujícím rámečku.

Denní centrum Beránek (Úpice) – ambulantní kapacita (10 klientů)

Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené (Trutnov) – ambulantní kapacita (35 klientů)

Domovy pro osoby se zdravotním postižením (Hajnice) – pobytové kapacita – domovy pro osoby se zdravotním postižením (93 lůžek; 70 klientů), chráněné bydlení (24 lůžek; 162 klientů), týdenní stacionář Markoušovice (24 klientů)

Domov důchodců Lampertice – pobytové kapacita 57 lůžek

Domov důchodců Tmavý Důl (Rtyně v Podkrkonoší) – pobytové kapacita 100 lůžek

Domov pro seniory Pilníkov – pobytová kapacita 42 lůžek

Domov pro seniory Trutnov – pobytová kapacita 124 lůžek

Most k životu o.p.s. (Trutnov) – pobytová kapacita 32 lůžek

Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov – ambulantní kapacita – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (30 klientů), kontaktní centrum (18 intervencí), sociální rehabilitace (15 klientů), odborné sociální poradenství (12 klientů); terénní kapacita – kontaktní centrum (6 intervencí), sociální rehabilitace (5 klientů)

Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o. p. s. (Trutnov) – ambulantní kapacita (25 intervencí)

Centrum náhradní rodinné péče Domov a Rodina – ambulantní kapacita (150 klientů), terénní kapacita (150 klientů)

[17] *Zdroj: zákon č. 108/2006 Sb., http://www.mpsv.cz/*

Specifické poradenství pro sluchově postižené SNN v ČR – ambulantní kapacita (130 intervencí); terénní kapacita (60 intervencí)

Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou – ambulantní kapacita (5 klientů); terénní kapacita (75 klientů)

Centrum spokojeného stáří Alzheimer Care (Svoboda nad Úpou) – pobytová kapacita (48 lůžek) – od 1. 11. 2013

Pečovatelská služba města Rtyně v Podkrkonoší – terénní kapacita (60 klientů)

Pečovatelská služba města Úpice – terénní kapacita (160 klientů)

Pečovatelská služba Trutnov – terénní kapacita (350 klientů)

Pečovatelská služba Žacléř – ambulantní kapacita (6 klientů); terénní kapacita (180 klientů)

Oblastní charita Trutnov – terénní kapacita (60 klientů)

Romodrom pro regiony (Trutnov) – terénní kapacita (52 klientů, 80 kontaktů, 240 intervencí)

Sanatorium Trutnov – pobytová kapacita (40 lůžek)

SONS ČR Trutnov (Trutnov) – ambulantní kapacita (35 klientů), terénní kapacita (35 klientů)

Shrnutí: pobytové kapacity jsou nedostačující. V budoucnosti se jeví jako vhodné řešení rozvíjet meziobecní spolupráci z pohledu budování sítě komunitních pobytových služeb a reagovat tak na trend vzrůstajícího počtu obyvatel v důchodovém věku. Ambulantní a terénní služby jsou kapacitou dostačující, nicméně i zde je možnost rozvíjet meziobecní spolupráci za účelem zvýšení efektivnosti celého systému sociálních služeb.

Tabulka 86: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Trutnov – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

Druh služby	Pečovatelská služba	Osobní asistence
Příjmy z úhrad uživatelů	16 298 358	1 086 765
Výdaje	34 949 047	14 117 000
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu (v %)	**47**	**8**

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Příjmy z úhrad uživatelů pokryjí přibližně 47 % celkových nákladů u služby „pečovatelská služba“ (tabulka 86). V případě služby „osobní asistence“ tyto příjmy pokryjí pouze 8 % celkových nákladů. Z toho vyplývá, že oblast sociálních služeb je poměrně dost závislá na dotacích a příspěvcích na provoz.

Z šetření evidovaného počtu neuspokojených žadatelů vyplynulo následující:

V rámci pečovatelské služby, organizace, od kterých se podařilo tento údaj zjistit, nebyl v ORP Trutnov za rok 2012 evidován žádný neuspokojený žadatel. To samé platí i v případě osobní asistence.

V následující tabulce 87 se zaměříme na počty uživatelů v jednotlivých zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem členěných do následujících kategorií: „Děti a mládež do 18 let“ a „Dospělí“. Druhá jmenovaná kategorie je rozčleněna ještě podle pohlaví uživatele.

Z této tabulky vyplývá, že z dospělých osob v roce 2012 převažují ženy nad muži (1733 ku 989) – u typu zařízení služby domov pro seniory převažují trojnásobně, u služeb v položce ostatní převažují přibližně 2,5 krát, u služeb sociálního poradenství téměř dvojnásobně. V případě domovů pro seniory je to způsobeno nejspíš tím, že ženy se dožívají v průměru vyššího věku než muži. Vyšší

využívání sociálních poraden ženami než muži může být způsobeno tím, že ženy jsou mnohdy aktivnější určitou životní situaci řešit, než je tomu v případě mužů. Muži výrazně převažují pouze u služby domova pro osoby se zdravotním postižením a to více jak jednou tolik.

Kategorie Děti a mládež do 18 let využila nejvíce služeb nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (provozovatel Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov), dále služby azylového domu a v menší míře i služeb domova pro osoby se zdravotním postižením a centra denních služeb.

Tabulka 87: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012

Typ zařízení	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Sociální poradny		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	5	2	2	0	12	19	0	222	397
Typ zařízení	Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	7	73	30		89	283	79	0	43
Typ zařízení	Ostatní								
	Děti a mládež do 18 let	dospělí							
		muži	ženy						
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	256	634						

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Poznámka: v tabulce jsou uvedeny zařízení sociálních služeb dle přiřazení organizací k daným druhům sociálních služeb (viz informace k tabulce 72)

Tabulka 88 shrnuje zjištěné údaje o průměrných nákladech na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby. Průměrné náklady na uživatele/den byly vypočteny na základě vzorce: celkové náklady daného druhu zařízení dělené počtem dní v kalendářním roce a zjištěná hodnota byla vydělena počtem uživatelů daného zařízení v daném roce.

Ze získaných dat z tabulky 84 vyplývá, že nejvyšší průměrné náklady jsou na uživatele/den pobytové služby, což je logické (zajištění lůžka, stravy, atd.). Nejvyšší průměrné náklady u pobytových služeb byly v roce 2012 u organizace Barevné domky Hajnice (1203 Kč uživatel/den). Za celé ORP Trutnov se jedná průměrně o částku 800 Kč na uživatele/den.

U ambulantních služeb byly průměrné náklady na uživatele/den o něco nižší než u pobytové služby – rozdíly jsou však mezi jednotlivými organizacemi poměrně značné – vyplývá to z poskytovaných druhů ambulantních služeb (některé jsou nákladnější, některé méně). Za celé ORP Trutnov se jedná průměrně o částku 255 Kč na uživatele/den.

U terénních služeb byly průměrné náklady na uživatele/den nejnižší. Za celé ORP Trutnov se jedná průměrně o částku 25 Kč na uživatele/den.

Tabulka 88: Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb	663 950	202	---	---
Denní stacionáře	4 095 000	362	---	---
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	51 279 215	---	---	1 203
Domovy pro seniory	102 382 661	---	---	852
Azylové domy	4 011 000	---	---	343
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	13 107 511	61	náklady nejsou účetně odděleny	---
Sociální poradny	550 377	608	3	---
Ostatní	34 949 047	43	47	---

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Dobrovolnická služba

Dobrovolnická služba představuje činnost, při níž dobrovolník poskytuje pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, apod., při níž poskytuje pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách či při uskutečňování rozvojových programů (blíže viz zákon č. 198/2002 Sb.). Důležité je zmínit, že se nejedná o výdělečnou činnost. Dle své povahy se dobrovolnická činnost dělí na krátkodobou (délka trvání do 3 měsíců) a dlouhodobou (délka trvání 3 měsíce a déle).

V ORP Trutnov neměla ve sledovaných letech sídlo žádná akreditovaná organizace, tedy zde nefungovaly ani žádné akreditované dobrovolnické projekty.

Od 22. 2. 2013 se stala akreditovanou organizací v oblasti dobrovolnické služby Oblastní charita Trutnov, která má akreditované dva projekty – „Michaela“ (pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým a seniorům) a „Štěpán“ (pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase). Oba projekty jsou povahou dlouhodobé.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Komentář k bodu:

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 89: Analýza dotčených skupin v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	poskytovatelé služeb	naplněná kapacita zařízení dostatek finančních prostředků podpora ze strany zřizovatele a dalších orgánů přispívajících na jejich provoz (MPSV, kraj, apod.)	nedostatečná kvalita poskytovaných služeb malá kapacita zařízení nezájem zlepšovat úroveň zařízení nedodržování podmínek k přijetí uživatelů	informativní schůzky internet email	rozšíření kapacity potřebných zařízení poskytovaných služeb dotace na zkvalitnění zařízení sociálních služeb vytvoření komunitního plánu sociálních služeb
2.	uživatelé služeb	odpovídající kvalita zařízení příjemné zacházení od pracovníků v sociálních službách odpovídající časový fond pomoci dotyčnému/né	nevhodné chování nedodržování řádu daného zařízení problémy s placením za služby	telefon, email internet informační materiály	zvýšit informovanost o dostupných sociálních službách
3.	rodinní příslušníci	dobré zacházení s uživatelem služeb včasná komunikace a informovanost odpovídající kvalita zařízení	problémy s placením za služby (pokud hradí za uživatele) neochota spolupráce nezájem o rodinného příslušníka v zařízení sociálních služeb	email telefon	zajištění včasného informování o situaci dotyčného/ne v zařízení sociálních služeb
4.	veřejnost	dobrá informovanost o dostupnosti zařízení sociálních služeb dostatečná nabídka poskytovaných druhů sociálních služeb	nezájem o problematiku sociálních služeb	informativní letáky prezentace dostupných sociálních služeb prostřednictvím webových stránek	zvýšení informovanosti veřejnosti o dostupných sociálních službách

5.	představitelé obcí	dostatečná informovanost vlastních občanů dobrá komunikace s poskytovateli sociálních služeb bezproblémový chod zařízení soc. služeb (jak těch, kde je obec zřizovatel, tak ostatních) uspokojení poptávky na území ORP	slabá spolupráce nedostatek prostředků na příspěvky zařízením sociálních služeb	pracovní schůzky telefon email	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb zlepšení informovanosti od poskytovatelů sociálních služeb
6.	zřizovatelé zařízení služeb	bezproblémový chod zřizovaných zařízení soc. služeb dobré reference na své služby dobrá komunikace	slabá finanční podpora zřizovaných zařízení slabý zájem o informování o činnosti zřízené organizace	pracovní schůzky telefon email	zvýšit úroveň spolupráce zřizovatel/poskytovatel dotace na zkvalitnění zařízení sociálních služeb
7.	kraj	uspokojení poptávky na území kraje pravidelné informování o činnosti zařízení sociálních služeb	slabý zájem o problematiku sociálních služeb slabá finanční podpora zařízení sociálních služeb	pracovní schůzky (se zřizovateli, poskytovateli, obcemi) email, telefon	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb podpora spolupráce
8.	zaměstnanci v sociálních službách	odpovídající finanční ohodnocení odpovídají vybavení a zázemí zařízení sociálních služeb	špatná pracovní morálka nevhodné chování nedodržování pracovní smlouvy velký nápor z důvodu nedostatečné kapacity	pracovní porady s vedením telefon email	dotace na zkvalitnění vybavení a pracovního prostředí zařízení sociálních služeb podpůrné benefity pro zaměstnance

9.	dárci, sponzoři	propagace a reklama odpovídající využití poskytnutých finančních prostředků	ukončení spolupráce neochota přispívat z důvodu zhoršených ekonomických podmínek	telefon, email účast na různých akcích	zlepšit úroveň propagace zavést motivační opatření, aby dárci a sponzoři stále přispívali
10.	média	aktuální informace o sektoru sociálních služeb	zkreslení některých uvedených informací vlivem negativní prezentace špatný obrázek o zařízení sociálních služeb	telefon, email účast na různých akcích	pravidelná komunikace

Očekávání jednotlivých skupin se částečně liší (tabulka 89), zřizovatelé a poskytovatelé služeb očekávají především bezproblémové fungování sociální služby, což očekávají i představitelé obcí. Uživatelé sociálních služeb a jejich rodinní příslušníci očekávají především odpovídající kvalitu poskytovaných sociálních služeb. Dále většina dotčených skupin očekává dobrou komunikaci a informovanost.

Rizika spojená s jednotlivými skupinami se také částečně liší, u řady skupin představuje riziko nedostatek finančních prostředků či riziko slabé spolupráce.

Způsob komunikace je u řady skupin podobný – osobní jednání, telefonicky, internet.

Z navržených opatření lze zmínit např. vytvoření komunitního plánu sociálních služeb, dotace na zkvalitnění oblasti sociálních služeb a zlepšení úrovně informovanosti.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 90: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V = P.D		
Finanční riziko	slabá podpora zařízení sociálních služeb jednotlivými zřizovateli	1	5	5	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárci)	poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatečné dotace na provoz od státu	2	5	10	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárci)	zřizovatelé a poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zkvalitnění služeb	3	4	12	žádost o dotace z fondů EU	zřizovatelé a poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zvýšení potřebné kapacity	5	3	15	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby
Organizační riziko	není dostatečná reakce na demografický vývoj	3	3	9	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb	obce, zájemci o sociální služby
	nezájem obcí spolupracovat	2	3	6	podpora meziobecní spolupráce	obce, zařízení sociálních služeb

	špatné zajištění provozu dané organizace	2	4	8	kontrola ze strany zřizovatele	daná organizace, zájemci o sociální služby
	zrušení zařízení sociálních služeb, jejichž provozovatelé mají sídlo v Praze (nezájem o tento region)	2	3	6	rozvíjení spolupráce s těmito provozovateli	obce, zájemci o sociální služby
Právní riziko	nevhodná změna legislativy – vyšší náklady na služby, složitější systém financování	3	4	12	upozornění na nevhodnou změnu legislativy	téměř všechny subjekty zainteresované v resortu sociálních služeb
Technické riziko	nedostačující vybavení zařízení sociálních služeb	2	3	6	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby
	špatný technický stav objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb koncentrovány	2	4	8	žádost o dotace z fondů EU	obce, zájemci o sociální služby, poskytovatelé sociálních služeb
Věcné riziko	nezájem uživatelů a rodinných příslušníků o určité sociální služby	1	3	3	podpora zlepšení informovanosti	dané zařízení sociální služby, o které není zájem
	slabá informovanost o dostupných zařízeních sociálních služeb	3	3	9	podpora zlepšení informovanosti	zájemci o sociální služby, obce, rodinní příslušníci

Největší riziko je spatřováno v nedostatku prostředků na zvýšení potřebné kapacity (celkem 15 bodů). Řešením by mohla být žádost o dotaci, aby byly prostředky na rozšíření daných kapacit. Na druhém místě se umístily rizika nedostatek prostředků na zkvalitnění služeb a nevhodná změna legislativy (obě 12 bodů). V prvním případě je opatřením ke snížení významnosti rizika opět žádost o dotace, v druhém případě je to upozornění na nevhodnou změnu legislativy. Další rizika jsou obsažena v tabulce 85.

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 91: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Poměrně velké množství organizací poskytujících sociální služby	1. Téměř čtvrtina organizací poskytujících sociální služby má sídlo v Praze – riziko ukončení činnosti
2. Přítomnost pečovatelské služby v populačně větších obcích ORP včetně zajištění okolí	2. Absence některých druhů sociálních služeb
3. Žádní evidovaní neuspokojení žadatelé terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3. Kapacita všech pobytových služeb pro seniory je vesměs naplněna – problém nárůstu počtu seniorů
Příležitosti	**Hrozby**
1. Vytvořit komunitní plán sociálních služeb	1. Snižování příspěvků a provozních dotací na fungování zařízení sociálních služeb
2. Lepší úroveň spolupráce (poskytovatelé služeb, obce)	2. Zhoršování kvality nabízených služeb
3. Dotace z EU – např. na zkvalitnění zařízení sociálních služeb, na opravu nevyhovujících objektů	3. Nevhodná změna legislativy
4. Poskytovat v ORP druh služby "Podpora samostatného bydlení"	4. Nereagování na horšící se technický stav některých objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb
5. Poskytovat v ORP druh služby „Služby následné péče“	5. Zpožďování termínu vyplácení schválených dotací
6. Zprovoznit v ORP službu hospic (alespoň mobilní formou)	6. Převod financování sociálních služeb z MPSV na kraj (protěžování krajem zřízených organizací na úkor ostatních)
	7. Nereagování na trend demografického vývoje

Za silné stránky v ORP Trutnov lze považovat, že v ORP působí poměrně velké množství organizací poskytujících sociální služby (některé kapacitně menší, jiné větší). Dále je ve všech populačně větších obcích ORP (Rtyně v Podkrkonoší, Svoboda nad Úpou, Trutnov, Úpice, Žacléř) přítomna pečovatelská služba, která se stará jednak o lidi v pečovatelských domech, ale také o zájemce služeb pečovatelské služby v daných obcích i v okolí. Plusem je dále to, že organizace neevidují žádné neuspokojené žadatele v případě terénních a ambulantních služeb.

Za slabé stránky lze považovat to, že téměř čtvrtina organizací poskytujících sociální služby v ORP má své hlavní sídlo v Praze. Objevuje se zde tak riziko ukončení činnosti z důvodu nezajímavosti regionu, neadekvátní naplněnosti kapacit, apod. Dalším mínusem je nedostatečná kapacita zařízení sociálních služeb, které poskytují pobytové služby, především pro seniory. Mínusem je i absence některých potřebných typů sociálních služeb.

Příležitostí v oblasti sociálních služeb je hned několik. Jedná se o vytvoření komunitního plánu sociálních služeb, dále o využití dotací z EU, zlepšení úrovně spolupráce, poskytování v ORP nových, potřebných druhů služeb (především Služby následné péče), podpora samostatného bydlení a zprovoznění hospicu.

Co se týče hrozeb, jedná se především o nereagování na současný trend demografického vývoje, nereagování na horšící se stav některých objektů, dále zhoršování kvality poskytovaných služeb,

nevhodné změny legislativy a menší objem poskytnutých příspěvků a provozních dotací na fungování zařízení sociálních služeb.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP Trutnov poskytuje sociální služby (dle údajů z Registru sociálních služeb) celkem 22 organizací – jedná se o různorodé organizace, které poskytují řadu druhů sociálních služeb. V realitě v ORP Trutnov působí i některé další organizace (SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami, STP – svaz tělesně postižených).

Absolutně nejvíce organizací sociálních služeb je zřízeno soukromým subjektem (občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, společnost ručením omezeným, akciová společnost; celkem 9). Velký význam v oblasti sociálních služeb hrají kraje a obce. Dohromady jimi zřizované organizace (i jimi poskytovaný počet typů sociálních služeb) představují většinu zařízení v území ORP Trutnov.

Z analýzy dále vyplynulo, že se v ORP Trutnov v oblasti sociálních služeb začínají uplatňovat i podnikatelské subjekty (viz informace v tabulce 75). Je dost pravděpodobné, že tento trend bude v budoucnu pokračovat a stále více zařízení sociálních služeb (včetně poskytování různorodých druhů sociálních služeb) bude v gesci soukromých subjektů, neboť stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů na celém území republiky.

Celkové finanční prostředky v ORP Trutnov organizací provozující sociální služby (dle Registru sociálních služeb) byly v roce 2012 celkem 211,84 mil. Kč (nejvýznamnější položkou příjmů byly prostředky z úhrad uživatelů 90,86 mil. Kč, 42,93 % celkových finančních prostředků). Velmi důležitými příjmy jsou však i provozní dotace, které podporují udržitelnost fungování těchto organizací.

Příjmy z úhrad uživatelů pokryjí přibližně pouze 50 % celkových nákladů u služby „pečovatelská služba“. Převážná část zbývajících nákladů je financována z obdržených dotací na provoz, což dokládá velký význam provozních dotací.

Z analýzy dále vyplynulo, že kapacity pobytových služeb jsou v ORP nedostačující. Souvisí to s obecným trendem dnešní doby, tedy se stárnutím obyvatelstva.

Organizace zajišťující pečovatelskou službu v ORP Trutnov neevidovaly v roce 2012 žádné neuspokojené žadatele v případě terénních a ambulantních služeb. Ve využívání zařízení sociálních služeb převažují ve většině případů ženy nad muži, především v domovech pro seniory a sociálních poradnách. Největší průměrné náklady na uživatele/den připadají na pobytové služby, což je vzhledem k nárokům na službu logické.

V ORP Trutnov v roce 2012 neměla sídlo žádná akreditovaná organizace, která poskytuje dobrovolnickou službu. Nebyl zde ani žádný akreditovaný projekt. Od 22. 2. 2013 se stala akreditovanou organizací v oblasti dobrovolnické služby Oblastní charita Trutnov se svými akreditovanými projekty „Michaela“ (pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým a seniorům) a „Štěpán“ (pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase).

Z dotazníkového šetření se starosty jednotlivých obcí ORP Trutnov vyplynulo, že představitelé obcí za největší problémy v oblasti sociálních služeb považují absenci komunitního plánu sociálních služeb a péče pro rodinu (celkem 30 starostů z 31), dále chybějící možnosti dostupného bydlení (10/31) a nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory (8/31).

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

→ *vytvořit komunitní plán sociálních služeb a služeb s nimi souvisejících*

→ *možnosti pro aktivní zapojení seniorů do veřejného života*

→ *využití možnosti vícezdrojového financování (EU, ČR) – různorodé projekty v oblasti sociálních služeb*

→ *meziobecní spolupráce v oblasti terénních a ambulantních služeb*

→ *meziobecní spolupráce v oblasti zajištění chybějících sociálních služeb v ORP (služby následné péče, podpora samostatného bydlení, hospic)*

→ *rozvoj dobrovolnictví a neformální péče*

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Trutnov a ze zástupců organizací působících v oblasti sociálních služeb v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl

ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

V rámci návrhové části jsou navrhovány cíle a opatření, která se dotýkají obcí, které jsou členy těchto DSO: Svazek obcí Jestřebí hory, Společenství obcí Podkrkonoší, Svazek obcí Východní Krkonoše. Dále se týkají ještě obcí tzv. Žacléřska. Celkem se jedná o 37 obcí, dále jen „řešené území“.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

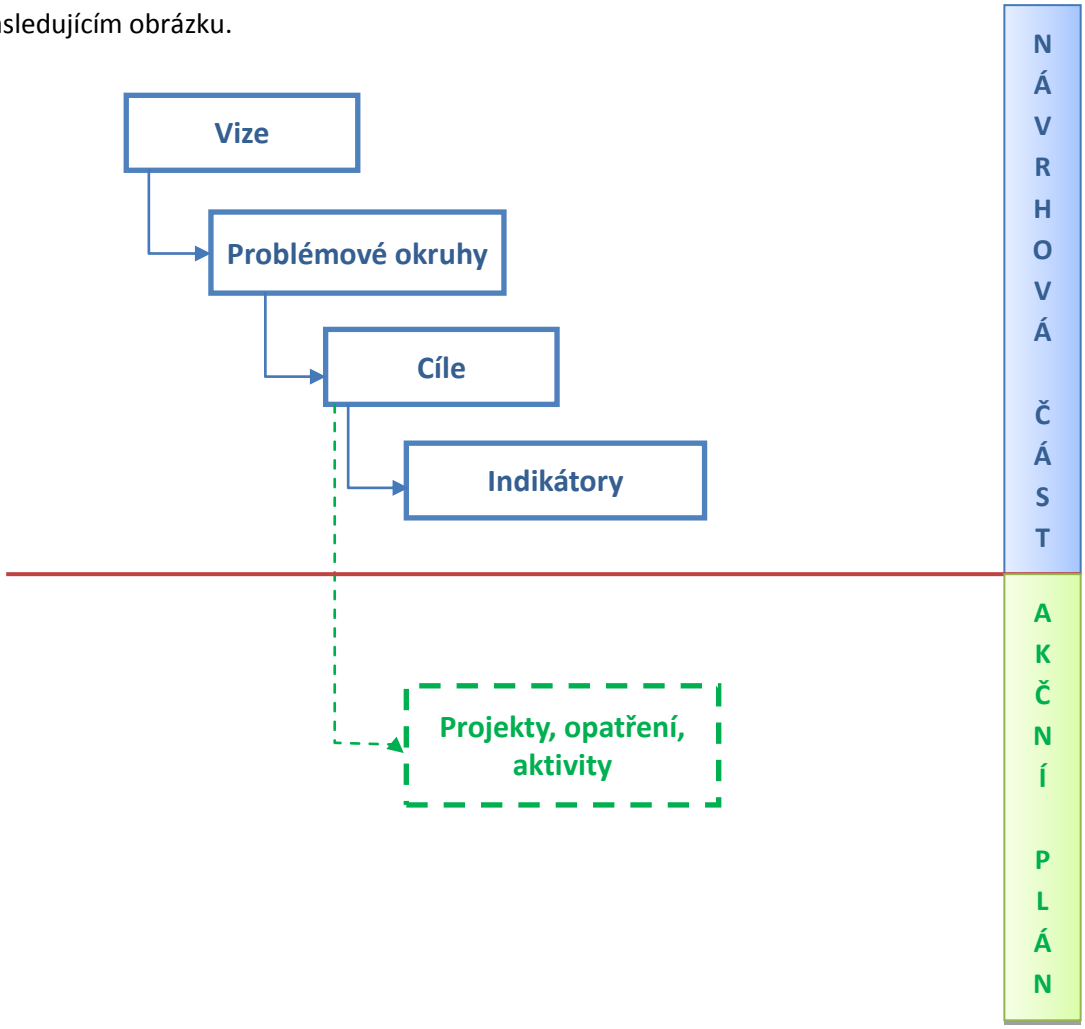

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE ***Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.***	
Sociální služby	**Problémová oblast 1: Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
	Cíl 1.1 Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území
	Cíl 1.2 Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov
	Cíl 1.3 Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov
	Cíl 1.4 Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb
	Problémová oblast 2: Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce
	Cíl 2.1 Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
	Cíl 2.2 Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel
	Cíl 2.3 Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“
	Problémová oblast 3: Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov
	Cíl 3.1 Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním
	Cíl 3.2 Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy
	Cíl 3.3 Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE:

*Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a **širokou nabídkou sociálních služeb**, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.*

Problémové okruhy

Zmapováním a analýzou oblasti sociálních služeb bylo zjištěno současné rozmístění zařízení sociálních služeb, jejich kapacity a poskytované služby. Díky této analýze byly zjištěny určité poznatky, které je vhodné a potřebné v budoucnosti řešit.

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků – problémových okruhů. Pro formulaci problémových okruhů byly využity nejenom analytické podklady (kvantitativní údaje), ale byly využity i názory odborníků na danou oblast (kvalitativní údaje) v tzv. fokusní skupině.

Zjištěné problémy byly následně rozděleny do tří problémových okruhů. Na úvod je nutné konstatovat, že následující konkrétní cíle a opatření, obsažené v problémových okruzích, se navzájem prolínají. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu jasně zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Tabulka 92: Přehled problémových okruhů v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov

Problémové okruhy
1. Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti
2. Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce
3. Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti sociálních služeb, názory odborníků z branže

1. Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti

Zpracováním analytické části byl zjištěn fakt, že území ORP Trutnov nemá zpracovaný komunitní plán sociálních služeb. Z řízených rozhovorů a dotazníkového šetření s představiteli jednotlivých obcí ORP Trutnov vyplynulo, že absenci komunitního plánu sociálních služeb považují za největší problém v oblasti sociálních služeb. Vyjádřilo se tak 30 představených z 31.

Základem plánování sociálních služeb je spolupráce zadavatelů (v tomto případě obcí územně spadajících pod ORP Trutnov) s poskytovateli (jednotlivými organizacemi, které v ORP v oblasti sociálních služeb působí) a uživateli (klienti v jednotlivých zařízeních) sociálních služeb při vytváření plánu, vyjednávání o budoucí podobě služeb v ORP a realizaci konkrétních kroků. Společným cílem je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb, a aby o zařízeních sociálních služeb byly dostatečné a aktuální informace. Důležité bude také průběžně zjišťovat poptávku po sociálních potřebách občanů a pružně na ni reagovat.

Příčina, proč ORP Trutnov nemá zpracovaný komunitní plán sociálních služeb, je jednoduchá. Zatím tato problematika nebyla v rámci území ORP řešena. Přesto však na území ORP existovala skupina obcí, která zpracovaný plán rozvoje sociálních služeb měla. Jednalo se o území, pro které vykonává funkci POÚ město Úpice (Batňovice, Havlovice, Libňatov, Malé Svatoňovice, Maršov u Úpice, Rtyně v Podkrkonoší, Suchovršice, Úpice, Velké Svatoňovice). Bohužel však komunitní plánování mělo v tomto území pouze krátké trvání. Je záhodno, aby došlo k vytvoření komunitních plánů i na území jednotlivých obcí řešeného území.

Informace v oblasti sociálních služeb v území ORP Trutnov jsou momentálně roztříštěné. Proto je vhodné zajistit koordinaci informací, která úzce souvisí i s přípravou a následnými aktualizacemi komunitního plánu.

Nezpracování komunitních plánů by mělo za důsledek stávající nedostatečnou informovanost osob zajímajících se o pobyt či o návštěvu v zařízeních sociálních služeb, tedy potencionálních klientů, jejich nejbližších, apod. I samotné území ORP by nemělo přehled o tom, po čem je v oblasti sociálních služeb poptávka. Meziobecní spolupráce při zpracování komunitního plánu sociálních služeb je nezbytná.

Komunitní plánování napomůže k zefektivnění a zkvalitnění systému sociálních služeb v území ORP. Důležitá však bude nejen spolupráce jednotlivých obcí, ale i zapojení veřejnosti a poskytovatelů zařízení sociálních služeb. Důležitá bude i podpora ze strany Královéhradeckého kraje. Vhodné bude ustanovit pracovní a vyjednávací skupiny složené ze zástupců všech zainteresovaných skupin. V neposlední řadě bude potřeba vybrat osobu a to nejlépe z území ORP Trutnov, která bude celý proces koordinovat.

V současné době je velkým problémem nedostatek finančních zdrojů na jakékoliv větší investice (novější interní a externí vybavení zařízení sociálních služeb, opravy objektů sociálních služeb, posílení kapacit některých zařízení, zajištění potřebných sociálních služeb v ORP, které zde nejsou v současné době k dispozici, apod.). Nejinak je tomu i v řešeném území. Zajištěním nastartování komunikace a podporou kvalitnější informovanosti formou meziobecní spolupráce a spolupráce mezi všemi zainteresovanými subjekty v oblasti sociálních služeb včetně představitelů jednotlivých DSO lze napomoci k vyřešení tohoto problému.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

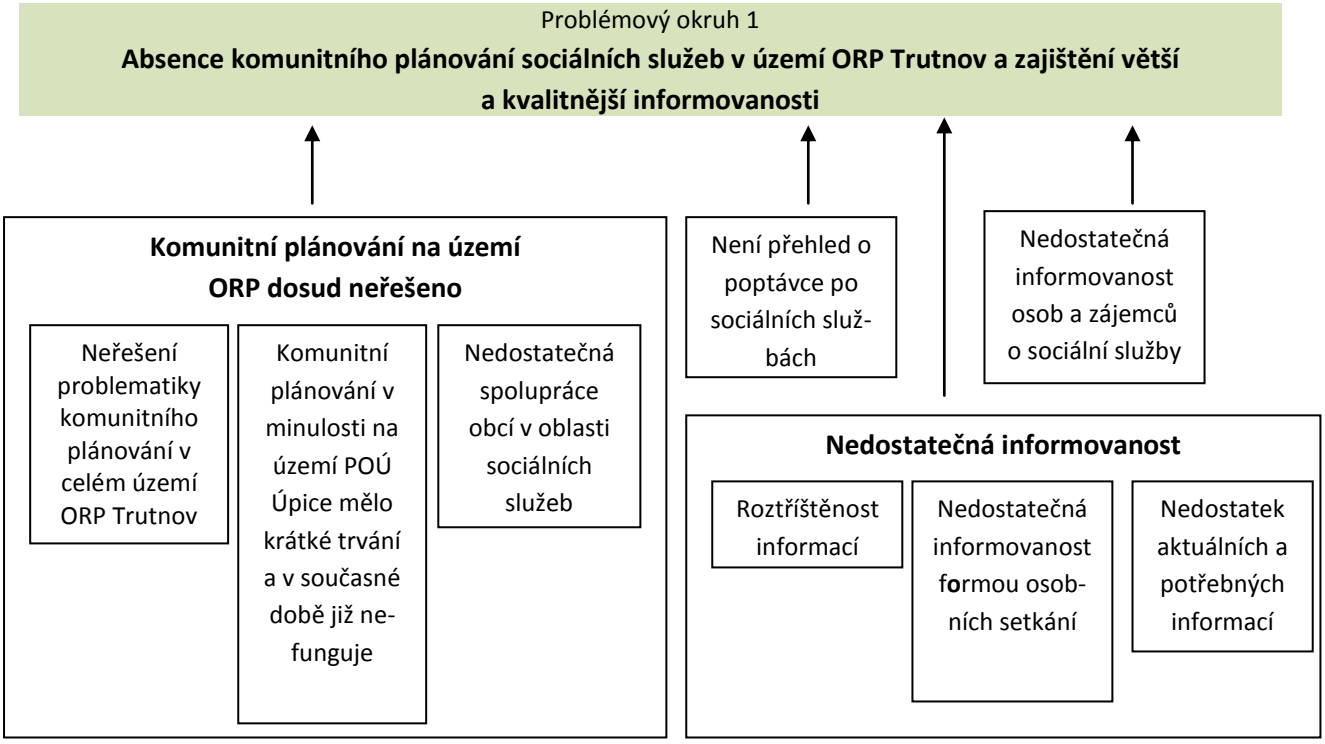

2. Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce

Z analýzy současného stavu vyplynulo, že problém představuje nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb v území ORP Trutnov, které by bylo vhodné v území posílit, případně začít poskytovat. Jedná se o nedostatek kapacit sociálního bydlení. Tyto kapacity umožní potřebným jedincům či skupinám obyvatel, jež si ze sociálních či jiných důvodů nemohou zajistit bydlení na volném trhu, získat důstojné a vyhovující bydlení. Dále se jedná o nedostatek individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním, duševním či chronickým onemocněním. Jakmile tyto osoby dosáhnou dospělosti, nemohou využívat dosavadních služeb, neboť s dovršením dospělosti přestávají být cílovou skupinou, případně jsou kapacity naplněné, neboť se rodí více dětí s postižením a tím pádem přibývá více nových klientů těchto služeb. Navíc od dovršení věku 26 let nelze prodlužovat jejich docházka do speciální školy. Rodiče těchto osob postupně stárnou a péče o své děti je pro ně čím dál více náročnější. S tím souvisí i jejich následné uplatnění na trhu práce, neboť s určitou formou postižení či onemocnění je pro ně velmi složité sehnat práci. Dále se jedná o absenci služeb typu sociální péče „odlehčovací služby“ či o sociální službu „azylový dům“, který by poskytoval služby více cílovým skupinám, než je tomu v současnosti. Tyto služby nejsou momentálně v ORP Trutnov k dispozici.

Dalším problémem je nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel. Jedná se jak o osoby se zdravotním, duševním či chronickým onemocněním (viz výše), tak o sociálně vyloučené osoby, dále o osoby bez přístřeší, trestně stíhané osoby, které se vrací do běžného života po uplynutí trestu, apod. Pro tyto osoby je velmi složité najít práci z důvodu jakéhokoliv handicapu (tělesný, zápis v rejstříku trestů, apod.).

Příčina je následující. V posledních dekádách let se rozvíjejí služby, které umožňují rodinám, které mají dítě s určitou formou postižení, pečovat o toto dítě v domácím prostředí. Jedná se např. o

denní zařízení pro děti a mládež s mentálním a zdravotním handicapem. Nedošlo však k rozvoji potřebné a adekvátní nabídky sociálních služeb pro tyto osoby, jakmile dosáhnou určitého věku, a tento nedostatečný rozvoj se v dnešní době projevuje – nedostatek kapacit individuálních forem bydlení, nedostatek možností k uplatnění na trhu práce.

Důsledkem neřešení nedostatku či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatku možností k uplatnění na trhu práce pro výše zmiňované skupiny obyvatel může dojít k situaci, že bude přibývat stále více osob, které se ocitnou v této složité životní situaci.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

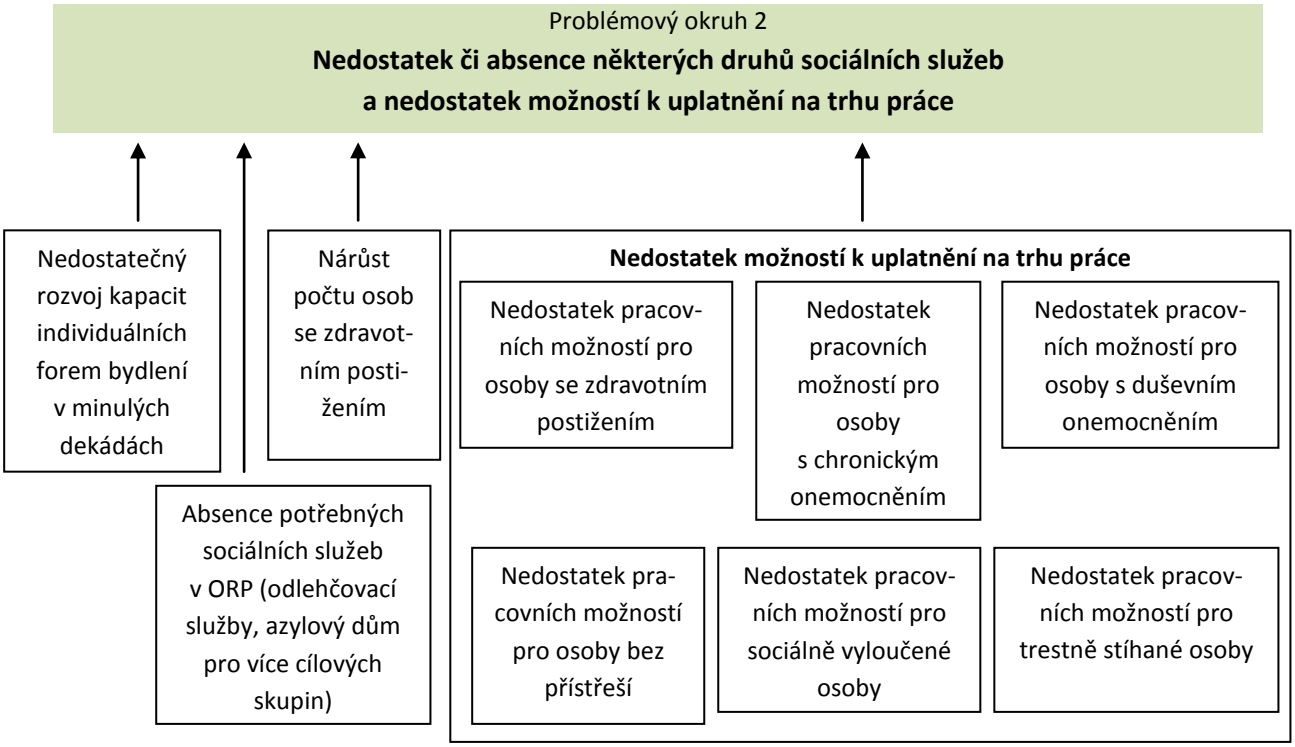

3. Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov

Z analýzy současného stavu, z výročních zpráv organizací a z komunikace s představiteli zařízení sociálních služeb bylo zjištěno, že pobytové kapacity zařízení sociálních služeb určených pro seniory jsou celoročně plně obsazeny. Když se uvolní nějaké místo, např. z důvodu úmrtí, je hned opět obsazeno. Počet žadatelů v pořadníku je mnohdy velmi rozsáhlý. Ze značné části však tyto kapacity využívají lidé s nižší mírou potřeb. Ze strategie Královéhradeckého kraje vyplývá, že v následujícím období není žádoucí tyto kapacity navyšovat.

Je nutné si uvědomit, že ne všichni lidé v důchodovém věku potřebují komplexní servis, kterého se jim dostane v domovech pro seniory či v DPS . Řadě lidí postačí poskytování a zajištění některých potřeb formou terénních služeb, např. návštěvou u nich doma.

Dále bylo zjištěno, že i v případě osob se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním je terénní podpora vnímána jako nedostatečná. Do budoucna je vhodné podporovat a vést tyto osoby k větší samostatnosti a formou terénní služby zajišťovat pomoc přímo v domácnostech a v jejich přirozeném prostředí.

I v případě dětí a mládeže i celých rodin ohrožených společensky nežádoucími jevy je terénní podpora vnímána jako nedostatečná. Přibývá stále více mladistvých závislých na lehčích či tvrdých

drogách, apod. Je žádoucí na tento negativní trend reagovat adekvátní formou prevence, aby tento trend nepokračoval. I v případě sociálně znevýhodněných osob je terénní podpora vnímána jako nedostatečná.

Příčina tkví v systémových nerovnostech, neboť terénní i ambulantní služby jsou výrazně znevýhodněny oproti službám pobytovým. Terénní i ambulantní služby jsou (na rozdíl od služeb pobytových, kterým ze zákona náleží příspěvek celý) postaveny do role, kdy se s uživatelem dohadují o každou vynaloženou korunu a o každý úkon. Dále např. senioři využívající terénní či ambulantní služby nejsou (na rozdíl od seniorů v pobytových službách) chráněni před výší nákladů na služby a na živobytí – zatímco při pobytu v domově jim musí zbýt alespoň 15 % příjmů (důchodu), v domácnosti a s využitím terénních služeb takové záruky nemají.

Důsledkem neřešení nedostatečné podpory terénních služeb bude přetrvávající plná obsazenost zařízení sociálních služeb poskytujících pobytové služby, ačkoliv mnoha lidem, kteří tyto služby využívají, by postačila péče formou terénní služby. Nadále by také přetrvávaly výše zmíněné systémové nerovnosti mezi terénními a ambulantními službami vůči službám pobytovým.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

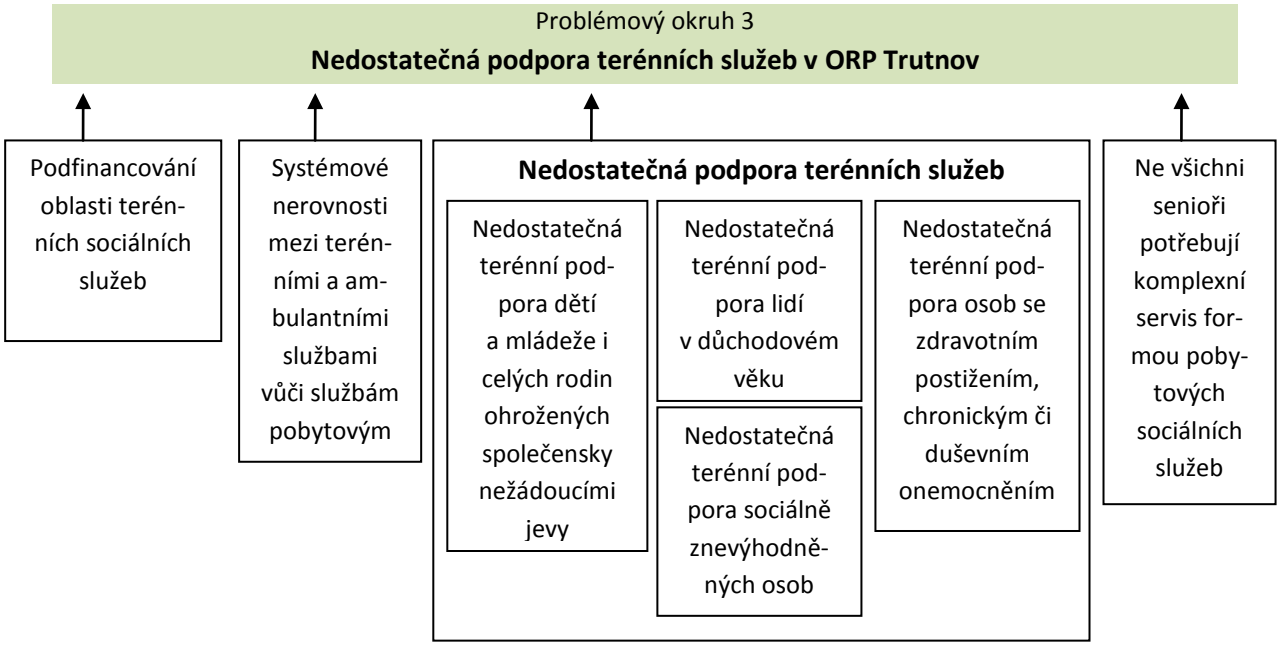

4.2.3. Popis cílů v oblasti sociálních služeb

Definování a popis jednotlivých cílů představuje stěžejní část celého Souhrnného dokumentu. Na základě zpracovaných předcházejících částí týkajících se problematiky sociálních služeb je potřeba definovat konkrétní cíle, které povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

Jednotlivé cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně formulovat opatření, prostřednictvím jejichž realizace bude docházet k naplňování každého specifického cíle. Jednotlivé cíle mají pro přehlednost číselné označení v rámci dané oblasti. Při definování cílů bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Jednotlivé cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci dotčených obcí a odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byly jednotlivé cíle popsány a každému cíli byl přiřazen gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka 93: Přehled jednotlivých cílů v oblasti sociálních služeb

Problémový okruh 1	**Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
Cíl 1.1	*Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území*
Cíl 1.2	*Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov*
Cíl 1.3	*Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov*
Cíl 1.4	*Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb*
Problémový okruh 2	**Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce**
Cíl 2.1	*Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním*
Cíl 2.2	*Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel*
Cíl 2.3	*Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“*
Problémový okruh 3	**Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov**
Cíl 3.1	*Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním*
Cíl 3.2	*Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy*
Cíl 3.3	*Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy*

Problémový okruh 1	**Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
Cíl 1.1	**Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území**
Popis cíle	Území ORP Trutnov jako celek nemá do dnešní doby zpracovaný komunitní plán. V minulosti část území ORP komunitní plán zpracovaný měla, bohužel plánování mělo pouze krátké trvání. Důležité bude také vytvořit komunitní plány v jednotlivých obcích řešeného území, díky čemuž budou k dispozici informace o potřebách obyvatel daných obcí, co se této problematiky týče. Vytvoření komunitního plánu jak pro celé území ORP Trutnov, tak pro jednotlivé obce řešeného území zajistí lepší informovanost o oblasti sociálních služeb a pomůže zefektivnit a zkvalitnit systém sociálních služeb v tomto území. Důležité bude následně komunitní plány pravidelně aktualizovat. Dále se jeví jako vhodné průběžné zjišťování poptávky po sociálních potřebách občanů. Díky tomu bude území ORP Trutnov schopné včas reagovat na aktuální potřebnost zařízení a druhů poskytovaných sociálních služeb. Díky tomuto zjišťování dojde k doplnění informací, které se získají prostřednictvím uskutečněných debat (viz cíl 1.4). Zjištěné aktuální potřeby budou formou aktualizace informací zaneseny do komunitních plánů.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Zpracování komunitních plánů jednotlivých obcí řešeného území v souladu s platnou legislativou Zpracování komunitního plánu pro celé území ORP Trutnov v souladu s platnou legislativou **Finanční analýza** Vyhodnotit finanční prostředky potřebné na zaplacení zpracovatelům komunitních plánů **Věcná analýza** Průběžné zjišťování poptávky formou provedeného průzkumu (jednou za rok) Vypsání výběrového řízení na zpracovatele komunitních plánů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí řešeného území, které mají zpracovaný komunitní plán pro území své obce Zpracovaný komunitní plán pro celé území ORP Trutnov ANO/NE Počet provedených aktualizací komunitního plánu pro celé území ORP Trutnov
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 1	**Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
Cíl 1.2	**Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov**
Popis cíle	Informace v oblasti sociálních služeb v území ORP Trutnov jsou momentálně roztříštěné. Provázáním informační činnosti a koordinací informací bude zajištěna lepší interpretace a předávání těchto informací. Zájemci o informace, ať už se jedná o odbornou veřejnost, zájemce o sociální služby, širokou veřejnost, apod., budou mít lepší přehled, odstraní se určitá nepřesnost informací, kdy se občas stane, že interpretace jedné věci je na různých zdrojích trochu odlišná. Koordinace informací úzce souvisí i s přípravou komunitního plánu a je s tou to problematikou úzce provázána.
Hlavní opatření	Zavést pravidelné aktualizace webových stránek odboru sociálního MěÚ Trutnov za účelem sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov
Název indikátorů k hodnocení cíle	Sdružené informace na webových stránkách odboru sociálního MěÚ Trutnov o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: vedoucí oddělení odboru sociálních věcí MěÚ Trutnov ve spolupráci se zástupcem Královéhradeckého kraje*

Problémový okruh 1	**Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
Cíl 1.3	**Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov**
Popis cíle	Zrealizování společné informační kampaně o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov napomůže k osvětě, co vše sociální služby obnáší, jaké jsou nové trendy v této oblasti, s jakými problémy se výše uvedené skupiny obyvatel potýkají, apod. Účelem této kampaně je informování účastníků setkání o základních trendech v poskytování sociálních služeb, informace k poskytování sociálních dávek, důchodové zabezpečení, apod. Informační kampaň bude realizována pro každou cílovou skupinu zvlášť. Co se týče realizace kampaně, využít lze i projektu „Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji IV“.
Hlavní opatření	• Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace informační kampaně • Zajistit dostatečnou propagaci pro každou informační kampaň
Název indikátorů k hodnocení cíle	Realizace informační kampaně pro seniory ANO/NE Realizace informační kampaně pro osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním ANO/NE Realizace informační kampaně pro děti a mládež ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: vedoucí oddělení odboru sociálních věcí MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 1	**Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti**
Cíl 1.4	**Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb**
Popis cíle	Spolupráce, výměna zkušeností a informací. To vše je velmi důležité. Ačkoliv v současné době některé debaty již probíhají, jsou určeny např. jen pro subjekty z oblasti sociálních služeb. Vhodným řešením je rozšířit spektrum subjektů, které se těchto debat mohou zúčastnit a budou tak moci získat informace z této oblasti. Jedná se např. o představitele obcí či o představitele DSO. Prostřednictvím těchto debat budou průběžně vyplývat na povrch myšlenky a potřeby, které bude potřebné do budoucna v oblasti sociálních služeb ještě řešit. Díky tomu oblast sociálních služeb bude v ORP Trutnov pružněji reagovat na změny poptávky, apod.
Hlavní opatření	Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace debat (zajištění místa, občerstvení, pohonné hmoty, apod.) Stanovení předběžného časového harmonogramu, jak často budou debaty probíhat Rozesílat pozvánky na debaty i představitelům obcí a DSO v území ORP Stanovení pravidelného střídání místa konání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí, představiteli DSO a poskytovateli sociálních služeb
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 2	**Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce**
Cíl 2.1	**Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním**
Popis cíle	Na základě provedené analýzy a získaných informací od odborníků na oblast sociálních služeb bylo zjištěno, že kapacity objektů sociálního bydlení jsou nedostatečné. To se týká i kapacit individuálních forem bydlení. Tyto kapacity je potřebné v území ORP Trutnov posílit. Posílení kapacit a navýšení počtu objektů sociálního bydlení by mělo vést k dostatečné reakci na dostupnost tohoto ubytování. Posílení kapacit individuálních forem bydlení může být provedeno např. formou navýšení počtu bezbariérových bytů s případnou osobní asistencí, podporou samostatného bydlení. Jedná se především o případy, kdy již není rodina schopná ubytování pro tuto osobu zajistit.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Provedení rozboru za účelem nalezení vhodných objektů pro sociální bydlení Provedení rozboru za účelem nalezení vhodných objektů pro individuální formy bydlení Vyhotovení plánů pro úpravu objektů vhodných pro sociální bydlení Vyhotovení plánů pro úpravu objektů vhodných pro individuální formy bydlení **Finanční analýza** Zpracování variant k získání finančních prostředků na realizaci Rozbor nezbytných výdajů potřebných k realizaci **Věcná analýza** Navýšit počet bytů sociálního bydlení Navýšit počet bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením Navýšit počet bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových bytů sociálního bydlení Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 2	**Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce**
Cíl 2.2	**Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel**
Popis cíle	Uplatnit se pracovně v životě je pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel velmi složité. Vzhledem ke svému určitému handicapu jsou tito lidé v mnoha ohledech limitováni a vhodných pracovních míst je pro ně velmi málo. Jako vhodné řešení se jeví zmapování firem, které tyto osoby budou ochotny zaměstnat. Dále je žádoucí, aby těchto firem bylo více.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Provést průzkum firem, které budou ochotné zaměstnat výše jmenované skupiny Zpracovat standardy pro založení nové sociální firmy Provedení rozboru možností rozšíření počtu pracovních míst stávajících pracovišť vhodných pro výše jmenované skupiny Připravit podklady pro zaměstnání dalších osob výše jmenovaných cílových skupin **Finanční analýza** Navýšit množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání **Věcná analýza** Vytvořit nová pracovní místa vhodná pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel Vytvořit nová pracovní místa vhodná pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel Vytvořit nová pracovní místa vhodná pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových pracovních míst vhodných pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel Počet nových pracovních míst pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel Počet nových pracovních míst pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 2	**Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce**
Cíl 2.3	**Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“**
Popis cíle	Na území ORP Trutnov v současné době funguje azylový dům, který je určen pro ženy a matky s dítětem/dětmi. Pro další skupiny obyvatel, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, tyto služby na území ORP Trutnov nejsou k dispozici (např. pro muže). Je vhodné, aby v území fungoval i azylový dům, který by byl určen i pro další zainteresované skupiny obyvatel. Na základě provedené analýzy a informací z fokusní skupiny bylo zjištěno, že v ORP Trutnov není poskytována sociální služba „Odlehčovací služby“. Péče o osoby se sníženou soběstačností z jakéhokoliv důvodu je velmi náročná. Zajištění těchto služeb v ORP umožní pečující osobě mít nezbytný odpočinek.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Vyhotovení plánů pro úpravu objektu, kde budou poskytovány služby azylového domu Vyhotovení plánů pro úpravu objektu, kde budou poskytovány odlehčovací služby **Finanční analýza** Provést rozbor potřebných finančních prostředků na zajištění funkce azylového domu Zpracování variant k získání finančních prostředků na realizaci daného záměru Rozbor nezbytných výdajů potřebných k zajištění poskytování služeb „odlehčovací služby“ **Věcná analýza** Vyhledat vhodný objekt pro plnění funkce azylového domu Vyhledat vhodný objekt, kde by byla poskytována sociální služba „odlehčovací služby“
Název indikátorů k hodnocení cíle	Fungující azylový dům poskytující služby pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení ANO/NE Zařízení poskytující odlehčovací služby v ORP ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 3	**Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov**
Cíl 3.1	**Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním**
Popis cíle	Terénní i ambulantní služby jsou výrazně znevýhodněny oproti službám pobytovým. Jejich podpora není v současné době dostatečná. Řadě lidí postačí poskytování a zajištění některých potřeb formou terénních služeb, např. návštěvou u nich doma. Zajištění některých potřeb formou terénních služeb by postačilo i řadě současných uživatelů domovů pro seniory, případně DPS. Navíc ve srovnání s pobytovými službami je terénní služba levnější. Je vhodné preferovat terénní služby před pobytovými, pokud je to u klientů v případě jejich stavu možné. Osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním vést k větší samostatnosti a formou terénní služby zajišťovat pomoc přímo v domácnostech a v jejich přirozeném prostředí.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Příprava podkladů pro navýšení dotační podpory pro pečovatelskou službu a další terénní služby pro výše uvedené cílové skupiny Odstranit systémové nerovnosti mezi službami terénními a ambulantními oproti službám pobytovým **Finanční analýza** Zvýšit dotační podporu pečovatelské službě a dalším terénním službám pro výše uvedené cílové skupiny Zpracování variant týkajících se navýšení mzdového ohodnocení osob pracujících v oblasti sociálních služeb **Věcná analýza** Zvýšit počet pracovníků přímé péče v terénu Propagace terénních služeb v mnoha případech, kde jsou terénní služby vhodnější i finančně výhodnější, než služby pobytové
Název indikátorů k hodnocení cíle	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 3	**Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov**
Cíl 3.2	**Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy**
Popis cíle	Společensky nežádoucími jevy, které ohrožují děti a mládež, celé rodiny i sociálně znevýhodněné osoby jsou nebezpečné a je vhodné se snažit jim předcházet. Společensky nežádoucími jevy jsou myšleny např. sociální vyloučení osob, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, užívání a závislost na návykových látkách, apod. Ačkoliv na území ORP Trutnov existují zařízení, která poskytují mj. služby dětem a mládeži ohroženými společensky nežádoucími jevy, jejich podpora je nedostatečná a je vhodné tuto podporu rozvíjet a zvýšit.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Příprava podkladů pro navýšení dotační podpory pro terénní služby pro výše uvedené cílové skupiny **Finanční analýza** Zvýšit dotační podporu na zajištění terénních služeb pro výše uvedené cílové skupiny Zpracování variant týkajících se navýšení mzdového ohodnocení osob pracujících v oblasti sociálních služeb **Věcná analýza** Zvýšit počet terénních výjezdů pracovníků těchto zařízení za účelem realizace preventivních programů pro děti a mládež v obcích ORP Trutnov zaměřených na společensky nežádoucí jevy
Název indikátorů k hodnocení cíle	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence (např. „nízkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“, apod.) Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Problémový okruh 3	**Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov**
Cíl 3.3	**Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy**
Popis cíle	V dnešní době může opatrovníka vykonávat v podstatě kdokoliv (osoba blízká, soused, obec). Mnohdy funkce výkonu veřejného opatrovníka „spadne“ na obec. Tuto činnost v mnoha případech bezplatně vykonává ve svém volném čase starosta, neboť mnoho obcí v ORP nemá dostatečné personální kapacity na zajištění této funkce. V současné době je v přípravě nový zákon o veřejném opatrovnictví. Momentálně zákon počítá mimo jiné se zavedením účelové dotace na výkon opatrovnické agendy. Realizace tohoto cíle se bude odvíjet od toho, jaké bude finální znění tohoto zákona, až vstoupí v platnost.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Zpracování návrhu veřejnoprávní smlouvy týkající se přenesení výkonu veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně **Finanční analýza** Zavést finanční spoluúčast obcí v případě převedení výkonu opatrovnictví na obec vyššího stupně **Věcná analýza** Zajistit dostatečné personální kapacity obcí vyššího stupně v případě převedení výkonu opatrovnictví z obcí I. stupně
Název indikátorů k hodnocení cíle	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

4.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh 1	Absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti		
Číslo indikátoru	*1.a*		
Název indikátoru	Celkový počet akcí spojených a zaměřených na zlepšení a zkvalitnění informovanosti		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 24*	*Návrh: 64*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme moci sledovat, zdali dochází v území ORP Trutnov k podpoře lepší a kvalitnější informovanosti.*		
Metodika a výpočet:	*Součet všech akcí zaměřených na zlepšení a zkvalitnění informovanosti*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov, internetové stránky jednotlivých DSO, internetové stránky poskytovatelů sociálních služeb*		

Cíl 1.1	***Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území***		
Číslo indikátoru	*1.1.1*		
Název indikátoru	Počet obcí řešeného území, které mají zpracovaný komunitní plán pro území své obce		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 10*	*Návrh: 37*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zdali mají obce v řešeném území zpracovaný komunitní plán sociálních služeb pro své území či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	Součet obcí řešeného území, které mají zpracovaný komunitní plán pro území své obce		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov http://www.trutnov.cz/*		

Cíl 1.1	***Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území***		
Číslo indikátoru	*1.1.2*		
Název indikátoru	Zpracovaný komunitní plán pro celé území ORP Trutnov ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zdali má území ORP Trutnov zpracovaný komunitní plán sociálních služeb či nikoliv, tedy dostat se na hodnotu jedna. Do budoucna tuto hodnotu v čase udržet.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=zpracováno*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov http://www.trutnov.cz/*		

Cíl 1.1	***Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území***		
Číslo indikátoru	*1.1.3*		
Název indikátoru	Počet provedených aktualizací komunitního plánu pro celé území ORP Trutnov		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 3*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda je komunitní plán v čase aktualizován, tedy zdali dochází k vkládání nových informací a nahrazování těch zastaralých.*		
Metodika a výpočet:	*Součet provedených aktualizací komunitního plánu*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov http://www.trutnov.cz/*		

Cíl 1.2	***Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov***		
Číslo indikátoru	*1.2.1*		
Název indikátoru	Sdružené informace na webových stránkách odboru sociálního MěÚ Trutnov o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Prostřednictvím tohoto indikátoru zjistíme, zdali došlo ke sdružení informací na webových stránkách odboru sociálního MěÚ Trutnov o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje včetně detailnějšího zaměření na území ORP Trutnov či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=bylo vloženo*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov http://www.trutnov.cz/*		

Cíl 1.3	***Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov***		
Číslo indikátoru	*1.3.1*		
Název indikátoru	Realizace informační kampaně pro seniory ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 2*	*Návrh: 4*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda byla informační kampaň pro seniory realizována nebo ne. Kampaň bude i pro obce, odbornou i širokou veřejnost.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných informačních kampaní pro seniory*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 1.3	***Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov***		
Číslo indikátoru	*1.3.2*		
Název indikátoru	Realizace informační kampaně pro osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 2*	*Návrh: 4*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda byla informační kampaň pro osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním realizována nebo ne. Kampaň bude i pro obce, odbornou i širokou veřejnost.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných informačních kampaní pro osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 1.3	***Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov***		
Číslo indikátoru	*1.3.3*		
Název indikátoru	Realizace informační kampaně pro děti a mládež ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 2*	*Návrh: 4*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda byla informační kampaň pro děti a mládež realizována nebo ne. Kampaň bude i pro obce, odbornou i širokou veřejnost.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných informačních kampaní pro děti a mládež*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 1.4	***Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb***		
Číslo indikátoru	*1.4.1*		
Název indikátoru	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí, představiteli DSO a poskytovateli sociálních služeb		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 5*	*Návrh: 10*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme schopni zjistit, zda k těmto debatám mezi zainteresovanými subjekty dochází nebo ne.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí, představiteli DSO a poskytovateli sociálních služeb. Z těchto debat bude proveden jednoduchý zápis, který bude zaevidován v sekci, kde jsou informace o sociálních službách.*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov http://www.trutnov.cz/, případně internetové stránky dalších obcí z SO ORP Trutnov*		

Problémový okruh 2	**Nedostatek či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce**		
Číslo indikátoru	*2.a*		
Název indikátoru	*Celkový počet nově vytvořených kapacit pro osoby v nepříznivé sociální situaci*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 140*	*Návrh: 380*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky monitorování tohoto indikátoru budeme schopni říci, zda se daří posilovat kapacity určené pro osoby, které se dostaly z různorodých důvodů do nepříznivé sociální situace (osoby se zdravotním postižením, sociálně vyloučené skupiny obyvatel, atd.).*		
Metodika a výpočet:	*Součet všech nových kapacit pro osoby, které se dostaly z různorodých důvodů do nepříznivé sociální situace*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov, internetové stránky firem zaměstnávajících tyto osoby*		

Cíl 2.1	***Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním***		
Číslo indikátoru	*2.1.1*		
Název indikátoru	Počet nových bytů sociálního bydlení		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 20*	*Návrh: 50*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo v území SO ORP Trutnov k zprovoznění či výstavbě nových bytů sociálního bydlení či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových bytů sociálního bydlení*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 2.1	***Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním***		
Číslo indikátoru	*2.1.2*		
Název indikátoru	Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 30*	*Návrh: 80*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo v území SO ORP Trutnov k posílení kapacit bytů s bezbariérovým přístupem či nikoliv. Ať už se bude jednat o rekonstruované a přestavěné byty či byty nové.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 2.1	***Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním***		
Číslo indikátoru	*2.1.3*		
Název indikátoru	Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 10*	*Návrh: 25*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo v území SO ORP Trutnov k zprovoznění či výstavbě nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 2.2	***Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel***		
Číslo indikátoru	*2.2.1*		
Název indikátoru	Počet nových pracovních míst vhodných pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 30*	*Návrh: 100*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik nových pracovních míst vhodných pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel bylo vytvořeno.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových pracovních míst vhodných pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby*		

Cíl 2.2	***Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel***		
Číslo indikátoru	*2.2.2*		
Název indikátoru	Počet nových pracovních míst pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 20*	*Návrh: 50*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik nových pracovních míst vhodných pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel bylo vytvořeno.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových pracovních míst vhodných pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby*		

Cíl 2.2	***Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel***		
Číslo indikátoru	*2.2.3*		
Název indikátoru	Počet nových pracovních míst pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 30*	*Návrh: 80*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik nových pracovních míst vhodných pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel bylo vytvořeno.*		
Metodika a výpočet:	*Součet nových pracovních míst vhodných pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel*		
Zdroj čerpání dat:	*Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby*		

Cíl 2.3	***Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“***		
Číslo indikátoru	*2.3.1*		
Název indikátoru	Fungující azylový dům poskytující služby pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 0*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni monitorovat, zda v území SO ORP Trutnov funguje azylový dům poskytující služby pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=funguje*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky daného zařízení, komunitní plán pro území SO ORP Trutnov*		

Cíl 2.3	***Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“***		
Číslo indikátoru	*2.3.2*		
Název indikátoru	Zařízení poskytující odlehčovací služby v ORP ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 0*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni monitorovat, zda v území SO ORP Trutnov funguje zařízení, které poskytuje odlehčovací služby či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=funguje*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky daného zařízení, komunitní plán pro území SO ORP Trutnov*		

Problémový okruh 3	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Trutnov		
Číslo indikátoru	*3.a*		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené na podporu zařízení poskytujících a vykonávající činnost terénní služby v SO ORP Trutnov		
Měrná jednotka	*Množství Kč*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: navýšení o 5 %*	*Návrh: navýšení o dalších 5 %*
Skutečnost	*Současné množství poskytovaných finančních prostředků*		
Popis měřítka:	*Díky sledování tohoto indikátoru zjistíme, o kolik více se podařilo získat finančních prostředků formou dotace přidělené všem zařízením poskytujícím a vykonávajícím terénní služby v SO ORP Trutnov*		
Metodika a výpočet:	*Součet finančních prostředků získaných navíc formou dotace přidělené na podporu zařízením poskytujícím a vykonávajícím terénní služby v SO ORP Trutnov*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby, výroční zprávy těchto organizací*		

Cíl 3.1	***Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním***		
Číslo indikátoru	*3.1.1*		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“		
Měrná jednotka	*Částka v Kč*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: navýšení o 5 %*	*Návrh: navýšení o dalších 5 %*
Skutečnost	*Současné množství poskytovaných finančních prostředků*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru uvidíme, zdali se podařilo získat více finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“.*		
Metodika a výpočet:	*Součet více získaných finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby*		

Cíl 3.2	*Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy*		
Číslo indikátoru	*3.2.1*		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence (např. „nízkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“, apod.)		
Měrná jednotka	*Částka v Kč*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: navýšení o 5 %*	*Návrh: navýšení o dalších 5 %*
Skutečnost	*Současné množství poskytovaných finančních prostředků*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru uvidíme, zdali se podařilo získat více finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální prevence „nízkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“.*		
Metodika a výpočet:	*Součet více získaných finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální prevence „nízkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby*		

Cíl 3.2	***Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy***		
Číslo indikátoru	*3.2.2*		
Název indikátoru	Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 8*	*Návrh: 20*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Sledování tohoto indikátoru nám umožní zjistit, kolik bylo uskutečněno terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby*		

Cíl 3.3	*Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy*		
Číslo indikátoru	*3.3.1*		
Název indikátoru	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*1*	*1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Prostřednictvím tohoto indikátoru zjistíme, jestli je již možné přenést výkon funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy. Vše se bude odvíjet od znění připravovaného zákona o veřejném opatrovnictví.*		
Metodika a výpočet:	*Konkrétní znění zákona o veřejném opatrovnictví, zda tuto možnost umožňuje či nikoliv*		
Zdroj čerpání dat:	*Zákon o veřejném opatrovnictví*		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	*Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.2	*Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov*	*vedoucí oddělení odboru sociálních věcí MěÚ Trutnov ve spolupráci se zástupcem Královéhradeckého kraje*
1.3	*Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov*	*vedoucí oddělení odboru sociálních věcí MěÚ Trutnov*
1.4	*Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a*	*pracovník/ice odboru soci-*

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
	pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb	*álních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.1	*Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.2	*Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.3	*Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.1	*Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.2	*Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.3	*Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.a	**Celkový počet akcí spojených a zaměřených na zlepšení a zkvalitnění informovanosti**	***vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov***
1.1.1	Počet obcí řešeného území, které mají zpracovaný komunitní plán pro území své obce	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.1.2	Zpracovaný komunitní plán pro celé území ORP Trutnov ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.1.3	Počet provedených aktualizací komunitního plánu pro celé území ORP Trutnov	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.2.1	Sdružené informace na webových stránkách odboru sociálního MěÚ Trutnov o všech poskytovaných sociálních službách v území Krá-	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
	lovéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov ANO/NE	
1.3.1	Realizace informační kampaně pro seniory ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.3.2	Realizace informační kampaně pro osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.3.3	Realizace informační kampaně pro děti a mládež ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.4.1	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí, představiteli DSO a poskytovateli sociálních služeb	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.a	**Celkový počet nově vytvořených kapacit pro osoby v nepříznivé sociální situaci**	***vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov***
2.1.1	Počet nových bytů sociálního bydlení	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.1.2	Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.1.3	Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.2.1	Počet nových pracovních míst vhodných pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.2.2	Počet nových pracovních míst pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.2.3	Počet nových pracovních míst pro sociálně vyloučené skupiny obyvatel	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.3.1	Fungující azylový dům poskytující služby pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
2.3.2	Zařízení poskytující odlehčovací služby v ORP ANO/NE	*vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.a	**Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené na podporu zařízení poskytujících a vykonávající činnost terénní služby v SO ORP Trutnov**	***vedoucí odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov***
3.1.1	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.2.1	Množství získaných finančních prostředků	*pracovník/ice odboru sociálních věcí,*

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
	formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence (např. „nízkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“, apod.)	*školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.2.2	Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
3.3.1	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

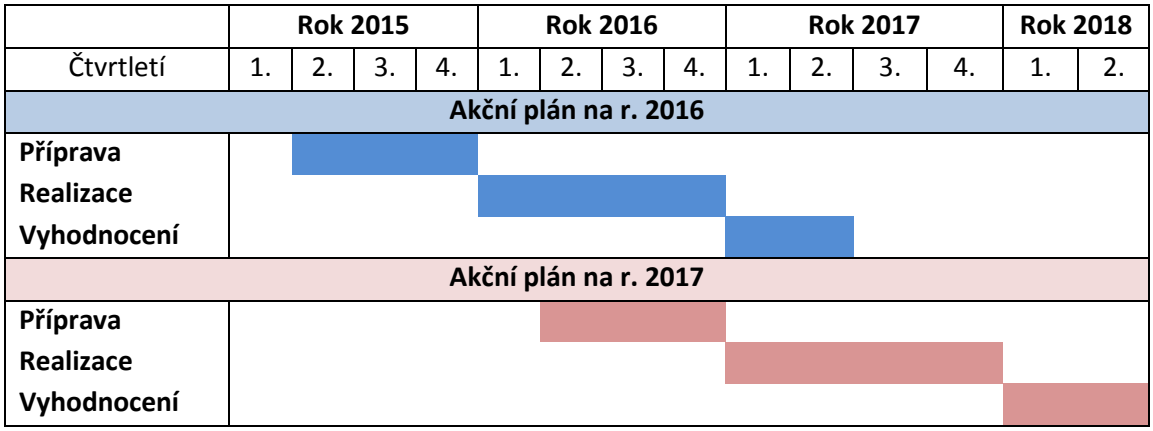

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže
Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl
Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.
Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).
Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).
Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.
Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.
Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projek-

tový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

V návrhové části oblasti sociálních služeb byly definovány tři problémové okruhy.

První problémový okruh se týká **absence komunitního plánování sociálních služeb v území ORP Trutnov a zajištění větší a kvalitnější informovanosti.** Pro tento problémový okruh byly zvoleny čtyři cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění identifikovaného problémového okruhu. Cíle byly definovány následovně:

- *Vytvořit společný komunitní plán sociálních služeb v území ORP Trutnov a vytvořit komunitní plány jednotlivých obcí řešeného území*
- *Zajistit sdružení informací o všech poskytovaných sociálních službách v území Královéhradeckého kraje s detailnějším zaměřením na území ORP Trutnov*
- *Zrealizování společné informační kampaně pro obce, odbornou veřejnost i širokou veřejnost o potřebách seniorů, osob se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním a dětí a mládeže v území ORP Trutnov*
- *Rozšířit spektrum subjektů při realizaci společných debat a pracovních schůzek za účelem předávání informací v oblasti sociálních služeb*

Druhý problémový okruh se týká **nedostatku či absence některých druhů sociálních služeb a nedostatku možností k uplatnění na trhu práce.** Pro tento okruh byly zvoleny tři cíle:

- *Posílit kapacity a navýšit počet objektů sociálního bydlení pro zainteresované jedince a skupiny obyvatel a posílit kapacity individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním*
- *Podpora vzniku pracovních míst pro sociálně znevýhodněné, sociálně ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel*
- *Poskytovat v ORP Trutnov služby azylového domu pro všechny osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a poskytovat v ORP Trutnov sociální služby typu „Odlehčovací služby“*

Třetí problémový okruh se týká **Nedostatečného zajištění větší podpory terénních služeb v ORP Trutnov.** Pro tento okruh byly zvoleny tři cíle:

- *Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním*
- *Usilovat o zajištění větší podpory zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy*
- *Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy*

Každý problémový okruh má stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/opatření/aktivit. Každý cíl má svého správce a dále má stanoven minimálně jeden indikátor výstupu. Prostřednictvím indikátorů sledujeme, zda se daří cíle naplňovat či nikoliv.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Následující řádky rekapitulují, jak strategie vznikala. Do konce května 2014 probíhalo zpracování analytické části oblasti sociálních služeb. Následně byla analytická část předána odbornému týmu SMO za oblast sociálních služeb. Odborný tým definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi na tuto oblast. Zpracovatelský tým ORP Trutnov obdržel připomínky odborného týmu SMO a oponentský posudek. Připomínky byly zapracovány do dokumentu. Pracovník pro analýzy a strategie následně navrhl problémové okruhy a cíle (srpen, září, říjen 2014). Jejich znění a obsah byly konzultovány nejprve v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byly projednávány v rámci tzv. fokusní skupiny, která byla tvořena zástupci odboru sociálních služeb města Trutnov, osobami pracujícími v oblasti sociálních služeb a představiteli některých obcí. Na základě informací z fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle poupraveny. K jednotlivým problémovým okruhům byly zvoleny a definovány indikátory výsledku, k cílům indikátory výstupu (listopad 2014). Celá návrhová část byla poté konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byla odsouhlasena její finální podoba.

4.5. Přílohy

Graf 4: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Trutnov

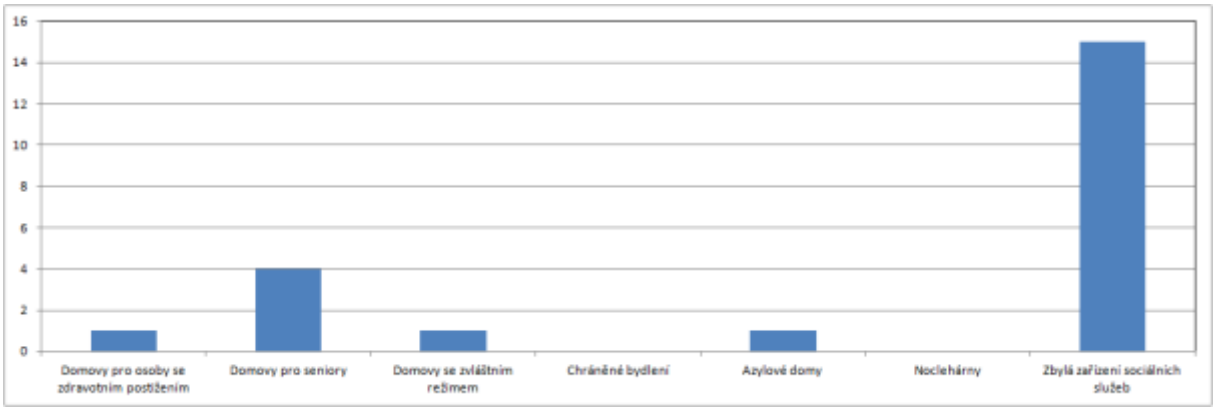

Graf 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Trutnov

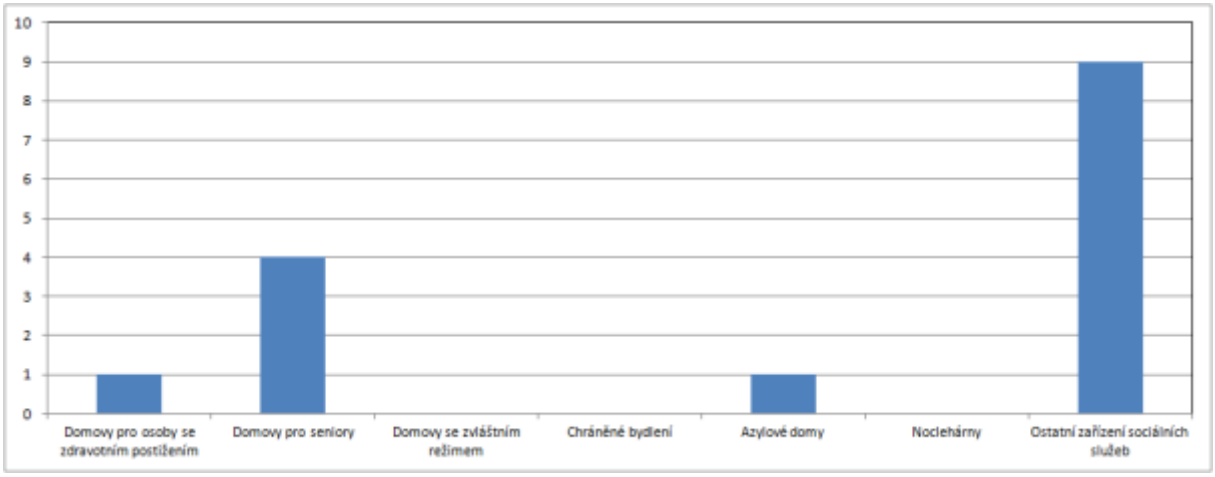

Graf 6: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Trutnov

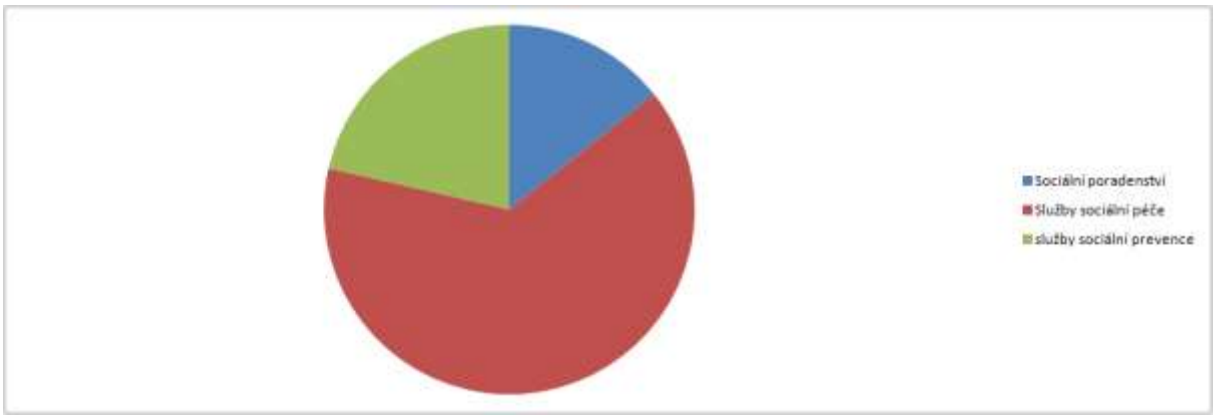

Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Trutnov

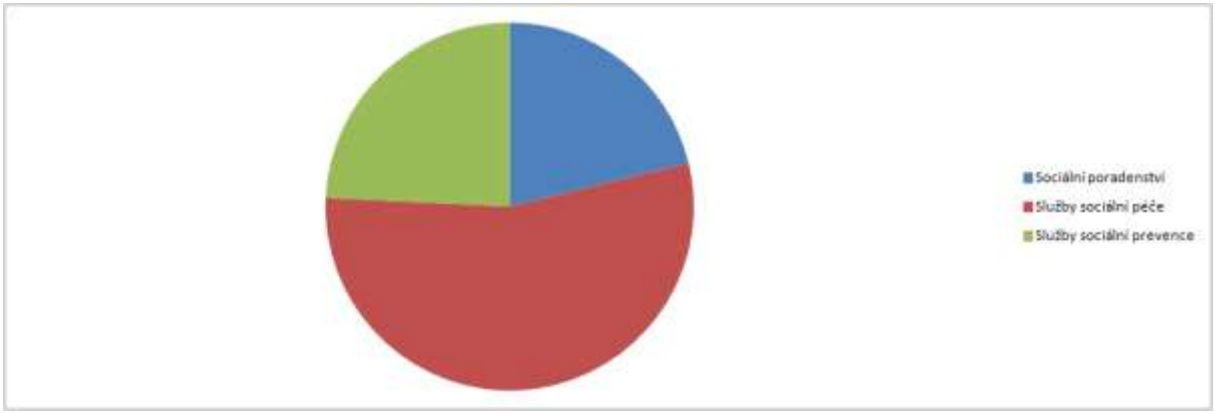

Graf 8: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele

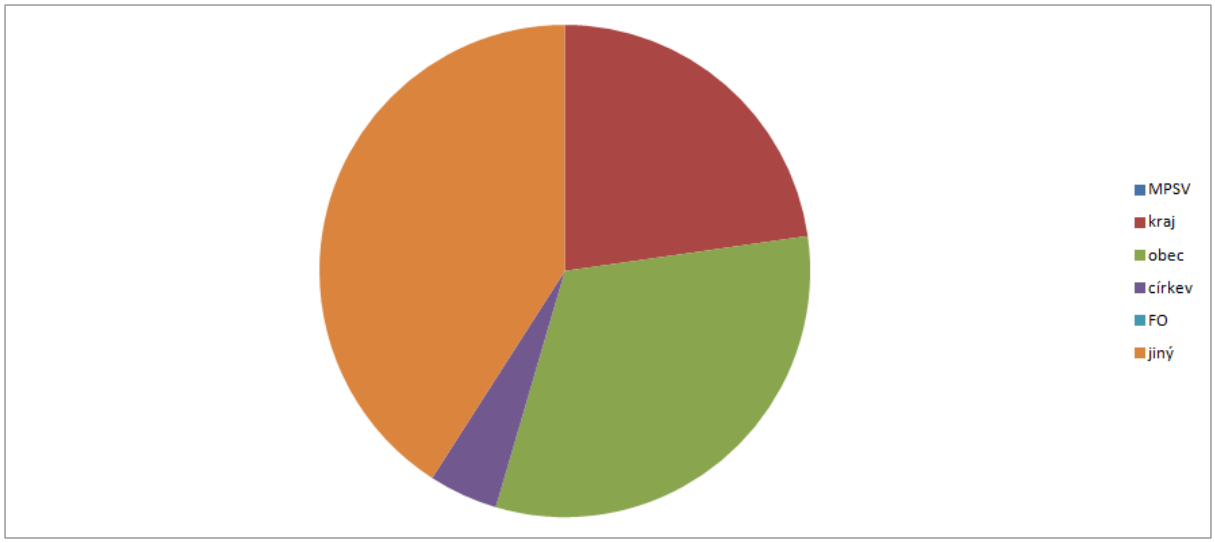

Graf 9: Podíl sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele

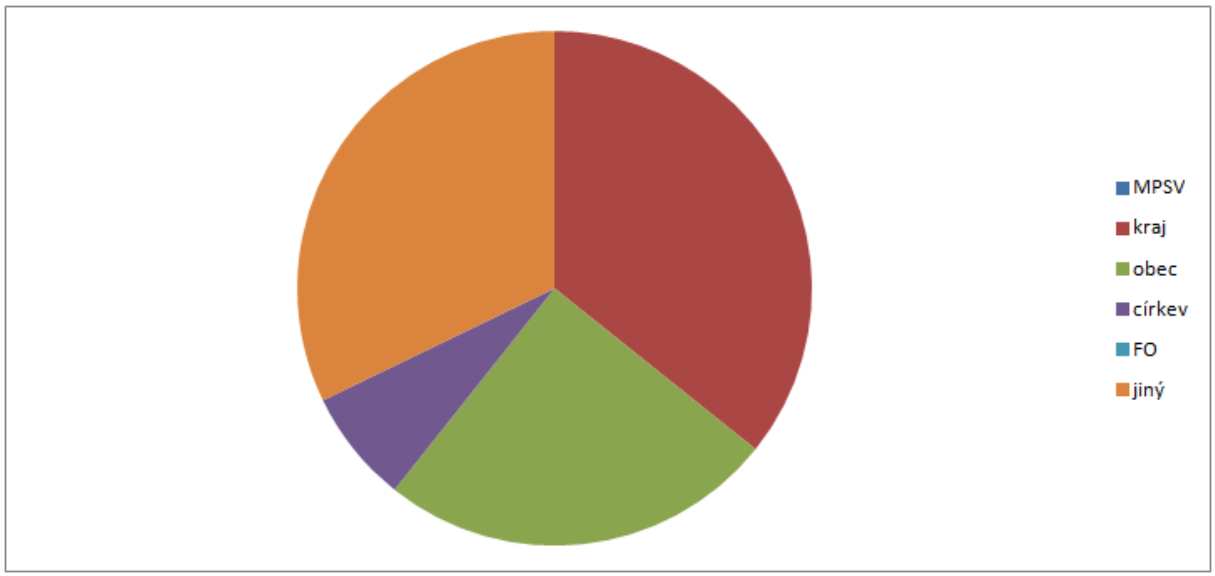

Graf 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov

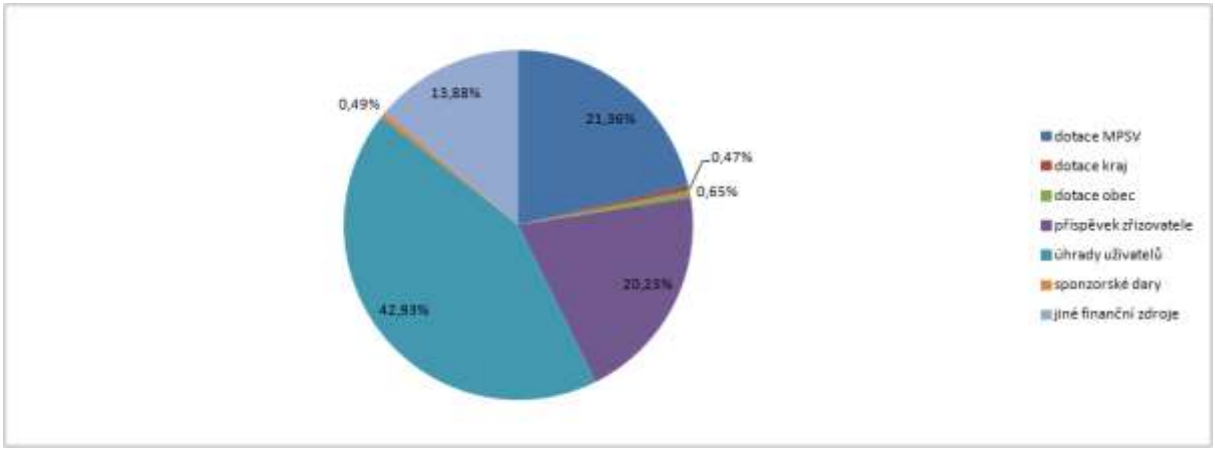

Graf 11: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Trutnov

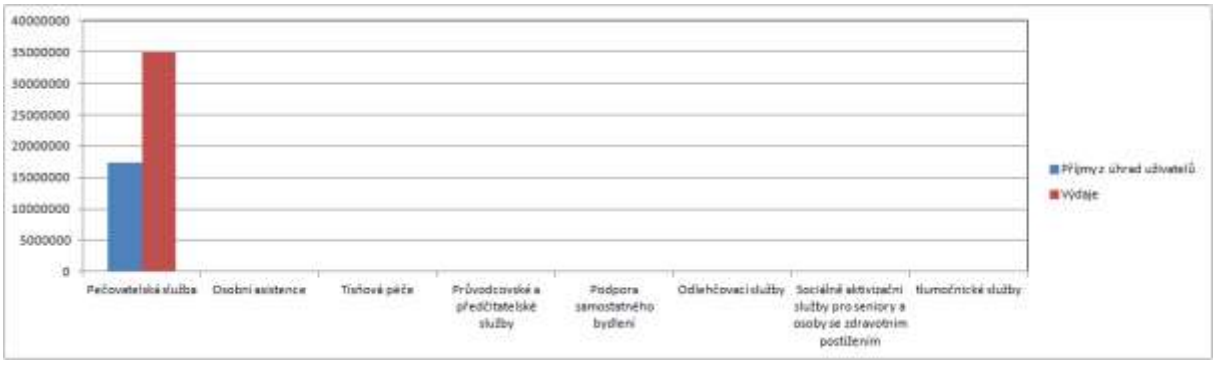

Graf 12: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP Trutnov

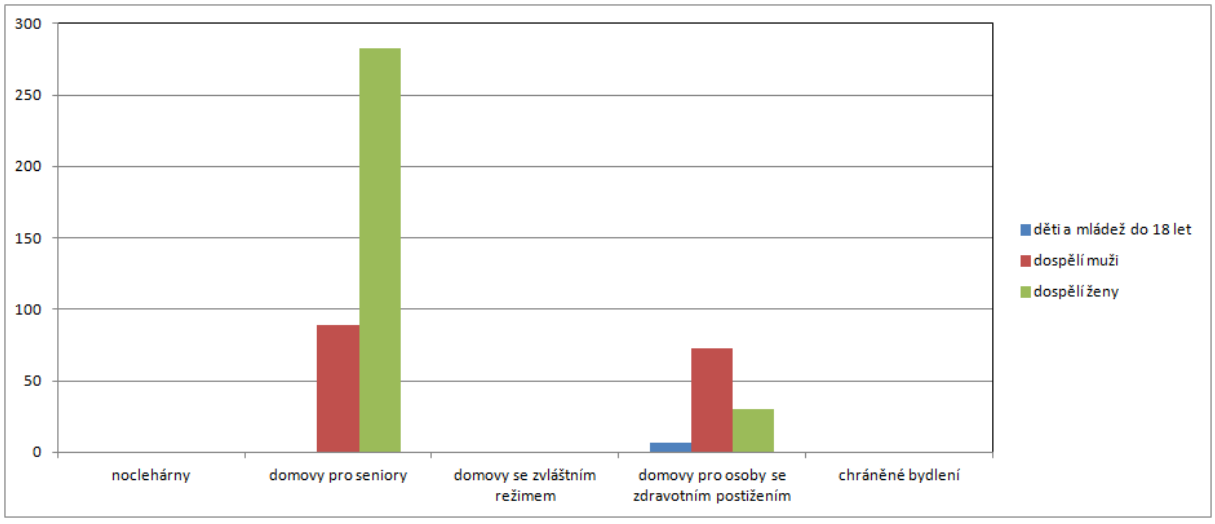

Graf 13: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP Trutnov

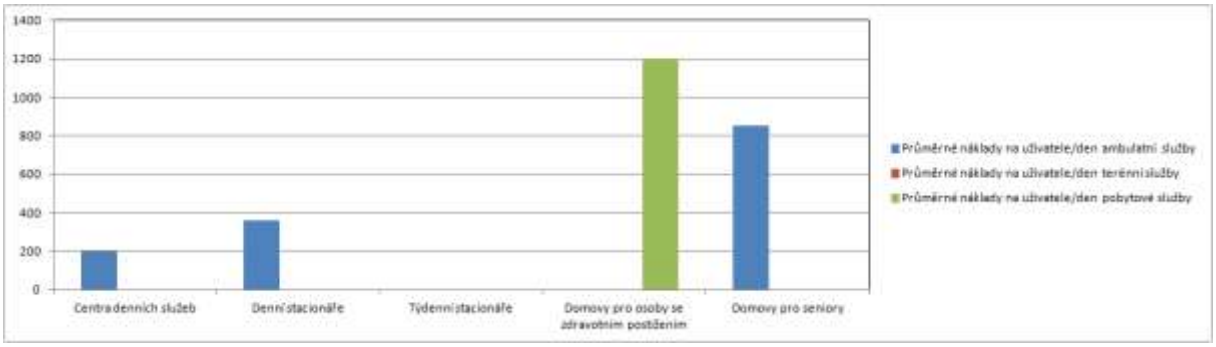

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklými při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Představitelé obcí ORP Trutnov považují za hlavní problémy neřešení problematiky biologicky rozložitelného odpadu (BRO), dále vysoké ceny za svoz odpadů a přítomnost černých skládek. Pro některé starosty představuje problém špatná vybavenost území z pohledu odpadového hospodářství (velká vzdálenost k zařízení k nakládání s odpady či nedostupnost zařízení k nakládání s odpady jako jsou např. skládky, spalovny, třídící linky, apod.). Zřídka uváděnými problémy jsou jednak nedostačující síť kontejnerů pro třídění odpadu a slabá informovanost občanů, co se třídění odpadu týče a všeobecně základních informací k odpadovému hospodářství.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Na území SO ORP Trutnov působí celkem 5 dobrovolných svazků obcí (Svazek obcí Východní Krkonoše, Svazek obcí Jestřebí hory, Společenství obcí Podkrkonoší, Svazek měst obcí Krkonoše, Svazek obcí Horní Labe). V ORP Trutnov zatím nebyla řešena společná spolupráce na úrovni DSO v oblasti odpadového hospodářství.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Ve většině obcí ORP Trutnov sváží odpady firma TRANSPORT Trutnov s.r.o.[18] (celkem 27 obcí). Pouze ve čtyřech obcích sváží odpad jiná firma – v Úpici a Maršově u Úpice tyto služby zajišťují Technické služby města Úpice, v Batňovicích a Rtyni v Podkrkonoší odvoz odpadů zajišťuje SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o. V obci Dolní Olešnice sváží komunální odpad Služby Města Vrchlabí.

V případě některých obcí sváží určitý odpad kromě TRANSPORTU Trutnov i technické služby (TS), konkrétně Technické služby Trutnov s.r.o. a Technické služby Žacléř, spol. s r.o. Tyto společnosti zajišťují odvoz BRO.

Co se týče ceny za 1 t svezeného směsného komunálního odpadu (SKO), v ORP Trutnov se tato cena pohybuje v průměru 1 848 Kč/t SKO. V rámci celého Královéhradeckého kraje byla v roce 2012 průměrná cena 2 193 Kč/t SKO, v rámci celé České republiky 2 548,5 Kč/t SKO[19]. Z toho vyplývá, že v území ORP Trutnov je cena za svoz 1 tuny SKO příznivější.

V případě tříděného odpadu je cena za 1 tunu v rámci území ORP Trutnov o něco vyšší, v průměru je to 2 101 Kč/t tříděného odpadu. V rámci celého Královéhradeckého kraje byla v roce 2012 průměrná cena 4 194 Kč/t tříděného odpadu, v rámci celé České republiky 4 678,6 Kč/t tříděného odpadu[20]. I v tomto případě je cena za svoz 1 tuny tříděného odpadu v ORP Trutnov příznivější, než v případě Královéhradeckého kraje a České republiky jako celku.

Co se týče cen za svoz odpadu u jednotlivých obcí, cena se odvíjí od řady skutečností (např. průjezdnost, různé typy používaných nádob, různé vzdálenosti mezi sběrnými místy, různí vlastníci sběrných nádob, různá vzdálenost od skládky, různá vzdálenost skladu odpadů, větší vzdálenost některých obcí či obtížnější dostupnost některých obcí, apod.).

Co se týče průměrných cen v okolních ORP, jsou ceny za 1 t svezeného SKO vyšší než v ORP Trutnov. V ORP Vrchlabí se pohybuje cena v průměru okolo 2 368 Kč/t SKO, v ORP Náchod v rozmezí

[18] *TRANSPORT Trutnov je společnost, která je ze 60 % vlastněna společností Marius Pedersen a.s. a ze 40 % Městem Trutnov, ostatní svozové společnosti jsou obecní.*

[19] *Zdroj:Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (2013): Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012. Praha, 54 s.*

[20] *Zdroj:Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (2013): Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012. Praha, 54 s.*

2 258 až 2 440 Kč/t SKO[21], v ORP Dvůr Králové nad Labem okolo 2 054 Kč/t SKO a v ORP Broumov okolo 2 512 Kč/t SKO.

I v případě průměrných cen za 1 t svezeného tříděného odpadu jsou v okolních ORP ceny vyšší. V ORP Vrchlabí se cena pohybuje okolo 3 411 Kč/t tříděného odpadu, v ORP Náchod v rozmezí 3 784 až 4 476 Kč/t tříděného odpadu[22], v ORP Dvůr Králové nad Labem okolo 3 000 Kč/t tříděného odpadu a v ORP Broumov okolo 4 271 Kč/t tříděného odpadu.

Uvedené rozdíly budou způsobené pravděpodobně tím, že z těchto ORP je odpad odvážen buď do ORP Trutnov nebo do ORP Dobruška.

Výše poplatku na občana obce připadá v ORP Trutnov v průměru na 460 Kč. Ve většině obcí je tento poplatek v rozmezí 400–500 Kč, někde je však ještě vyšší (Lampertice 600, Radvanice, Malé Svatoňovice 550, Úpice 540 Kč), někde je naopak výrazně nižší (Maršov u Úpice 200, Staré Buky a Jívka 320 Kč). Některé obce nemusejí na občana z rozpočtu obce doplácet, některé naopak ano – nejvíce pak Zlatá Olešnice 158 Kč a Malé Svatoňovice 95 Kč.

V některých obcích není vybírán paušální poplatek, ale funguje zde známkový systém (celkem v šesti obcích – Horní Maršov, Janské Lázně, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Rtyně v Podkrkonoší a Velké Svatoňovice). V obci Batňovice si každý občan hradí likvidaci skutečně jím vyprodukovaného odpadu.

Zařízení k nakládání s odpady

Tato část obsahuje informace o zařízeních k nakládání s odpady na území ORP Trutnov a v jeho okolí.

Tabulka 94: Sběrné dvory na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	TRANSPORT Trutnov s.r.o.	Horská 99	Trutnov	579025	---	---	S	Marius Pedersen a.s.
2	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	Na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	50,00	40,00	O	průběžně odváženo
3	Technické služby města Úpice	Plickova 842 + provozovna Radeč	Úpice	579777	každý den odváženo	každý den odváženo	O	na místě může být cca 20 tun vždy v průměru, než co se něco odveze

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, webové stránky jednotlivých obcí a sběrných dvorů

Z tabulky 94 vyplývá, že v ORP Trutnov se nachází celkem 3 sběrné dvory – v Trutnově (v soukromém vlastnictví), ve Rtyni v Podkrkonoší a v Úpici (oboje provozovatel obec). **Z toho vyplývá, že sběrnými dvory je ORP Trutnov pokryto pouze v jihovýchodní části.**

Sběrný dvůr v Trutnově odebírá jak nebezpečné (odpady skupin 08, 12, 13, 15, 16, 17, 20), tak ostatní odpady (odpady skupin 04, 08, 12, 15, 16, 17, 19, 20), sběrný dvůr ve Rtyni v Podkrkonoší odebírá také jak nebezpečné (odpady skupin 08, 13, 15, 16, 20), tak ostatní odpady (odpady skupin 15, 19, 20), sběrný dvůr v Úpici odebírá pouze odpady typu ostatní (odpady skupin 15, 16, 17, 19,

[21] *Zdroj:Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (2013): Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012. Praha, 54 s.*

[22] *Zdroj:Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (2013): Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012. Praha, 54 s.*

20)[23]. Přehled jednotlivých konkrétních druhů odpadů, které tyto sběrné dvory odebírají, lze nalézt v Seznamu oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Královéhradecký kraj[24].

V obcích, ve kterých není sběrný dvůr zřízen, probíhá svoz nebezpečného odpadu většinou dvakrát do roka. Jedná se o mobilní svoz, kdy jsou předem určeny lokality v obci, kde lze nebezpečný odpad odevzdat. To samé platí i v případě objemného odpadu. Co se týče kovů, mohou občané těchto obcí využít výkupen, které kovy sbírají. Od roku 2015 mají obce navíc povinnost umožnit svým občanům třídění kovů.

Tabulka 95: Sběrná místa na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	S-FIRMA, s.r.o.	Lipová 230	Horní Maršov	579262	---	---	O	Obec Horní Maršov
2.	MODALITY, s.r.o.	Nádražní 249	Malé Svatoňovice	579513	---	---	S	manželé Zezulkovi
3.	TRANSPORT Trutnov s.r.o.	lokalita Hlušiny	Pec pod Sněžkou	579581	---	---	S	Marius Pedersen a.s.
4.	Lesy-voda, s.r.o.	Nádražní 36	Pilníkov	579599	---	---	O	Město Pilníkov
5.	S-FIRMA, s.r.o.	Ječná	Trutnov	579025	---	---	S	S-FIRMA, s.r.o.
6.	TRANSPORT Trutnov s.r.o.	V Aleji 131	Trutnov	579025	---	---	S	Marius Pedersen a.s.
7.	Technické služby Žacléř, spol. s r.o.	Nádražní 237	Žacléř	579874	na kusy	na kusy	O	Město Žacléř

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, webové stránky jednotlivých obcí a sběrných míst

Sběrných míst je k dispozici více (viz tabulka 95). Dvě jsou v Trutnově, po jednom v Horním Maršově, Malých Svatoňovicích, Peci pod Sněžkou, Pilníkově a Žacléři. V Horním Maršově, Pilníkově a Žacléři je vlastníkem obec, zbývající sběrná místa jsou v soukromém vlastnictví**. Sběrnými místy je území ORP Trutnov pokryto poměrně rovnoměrně a síť je dostatečná.**

Využitelnost jednotlivých sběrných míst z hlediska vlivu na odpadové hospodářství se značně liší. Např. sběrné místo v Pilníkově odebírá pouze elektroodpady, sběrné místo soukromé společnosti S-FIRMA, s.r.o. v Ječné ulici v Trutnově vykupuje papír, plasty, elektroodpady, všechny druhy odpadů z oceli, odpady z barevných kovů, apod., MODALITY, s.r.o. vykupuje a prodává kovový odpad, železný šrot, elektrošroty, elektromotory a barevné kovy, atd.

Tabulka 96 obsahuje výkupny odpadů, které provozují činnost v ORP Trutnov. Jedná se celkem o 11 výkupen, přičemž 7 z nich je v Trutnově, tj. jsou koncentrovány převážně do centra ORP**. V tomto případě je síť těchto zařízení nerovnoměrně rozmístěná a některé obce to z hlediska území ORP Trutnov mají k nejbližší výkupně celkem daleko (např. Horní a Dolní Olešnice). Tyto obce však mo-**

[23] *Zdroj: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, http://www.skladkartyne.cz/; Poznámka: skupiny odpadů a jejich podrobné členění je uvedeno v příloze č. 1 vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů.*

[24] *Viz http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/*

hou využít výkupny odpadů v sousedním ORP Vrchlabí (nejblíže to mají do Hostinného), proto není nutné, aby zde byla zřízena nová výkupna. Všechny výkupny jsou v soukromém vlastnictví. Příklady komodit, které vykupují, jsou uvedeny v tabulce 96.

Tabulka 96: Výkupny odpadů na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Zdeněk Vavřena	Batňovice 162	Batňovice	579041	---	---	S	sběr a demontáž autovraků
2.	ELEKTRO-ODPAD DO-HNAL, s.r.o.	Mladé Buky 7	Mladé Buky	579548	4000,00	3800,00	S	sběr elektroodpadu, papírové a lepenkové obaly, plastové obaly, atd.
3.	ELEKTRO-ODPAD DO-HNAL, s.r.o.	Mírová 694	Trutnov	579025	2400,00	2400,00	S	sběr elektroodpadu, papírové a lepenkové obaly, plastové obaly, atd.
4.	Bernat-paliva - kovošrot s.r.o.	Kalnovodská 665	Trutnov	579025	950,00	900,00	S	sběr kovů, skla, plastů, atd., dále likvidace autovraků
5.	Bernat-paliva - kovošrot s.r.o.	Úpské nábřeží 959	Trutnov	579025	1000,00	800,00	S	sběr kovů, skla, plastů, atd., dále likvidace autovraků
6.	Stanislav Mösner	Horská 134	Trutnov	579025	---	---	S	sběr odpadu (měď, hliník, železo, papír atd.)
7.	Ing. Vladimír MATĚJKA	Mládežnická 522	Trutnov	579025	---	---	S	sběr a demontáž autovraků
8.	ekolokovo, s.r.o.	Náchodská 4	Trutnov	579025	---	---	S	demontáž autovraku, sběr kovů (hliník, olovo, zinek, železo, atd.)
9.	TSR Czech Republic s.r.o.	Horská 52	Trutnov	579025	650,00	99,18	S	výkup kovů, elektrospotřebičů, pecní strusky, baterií, atd.
10.	Jiří Klose, Milan Bečvář	Nádražní 529	Svoboda nad Úpou	579734			S	výkup kovů, skla, plastů, pneumatik, papíru, atd.
11.	Roman Jirouš	Ocelot 161	Žacléř	579874	do 100 t	do 100 t	S	sběr a demontáž autovraků

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, webové stránky jednotlivých obcí a výkupen odpadů

Oblasti, ze kterých je odpad dovážen do jednotlivých sběrných dvorů a sběrných míst je především podle dopravní a časové dostupnosti (tj. např. obyvatelé Havlovic, Libňatova, Maršova u Úpice využijí služeb sběrného dvora v Úpici, zatímco obyvatelé Lampertic či Královce využijí sběrné místo v Žacléři, apod.). U výkupen záleží na tom, jaký konkrétní druh odpadu je vykupován, podle toho jsou výkupny především využívány.

Z tabulky 97 vyplývá, že na území ORP Trutnov **funguje jedna třídící linka – jedná se o soukromou firmu Tomáš Cvrček s.r.o. se sídlem ve Vlčicích.** Třídí se zde papírové či plastové obaly, dále kovy, železo, směsné obaly, atd. Roční maximální kapacita této linky je 900 tun, přičemž průměrně je z roční maximální kapacity využito 841 tun. Kapacita linky je tedy využita z 93,5 %.

Tabulka 97: Třídící linky na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Tomáš Cvrček s.r.o.	Vlčice 166	Vlčice	579823	900,00	841,00	S	papír, plast, kovy, železo, atd.

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Využitelnost třídící linky pro nakládání s odpady pro systém odpadového hospodářství obcí v ORP Trutnov je téměř nulový, jelikož samotné obce nezajišťují odvoz odpadu k roztřídění do třídící linky. Tuto činnost vykonávají svozové společnosti.

Tabulka 98: Třídící linky v blízkosti území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen a.s.	Na Bělidle 1463	Vrchlabí	579858	12000,00	3600,00	S

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Nejbližší třídící linkou je třídící linka ve Vrchlabí, ve stejnojmenném ORP (viz tabulka 98). Provozovatelem a vlastníkem linky je soukromá společnost Marius Pedersen a.s. Roční maximální kapacita této linky je 12 000 tun, průměrně využitá roční kapacita je 3 600 tun. Využití je přibližně 30 % z toho důvodu, že zde probíhá jednosměnný provoz, zatímco zařízení je koncipováno na dvousměnný provoz.

Tabulka 99: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Tomáš Cvrček s.r.o.	Vlčice 166	Vlčice	579823	Nelze určit	S
2.	Marius Pedersen a.s.	Na Bělidle 1463	Vrchlabí	579858	Nelze určit	O

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Jako koncová zařízení (tabulka 99) slouží již jmenované třídící linky (viz výše). Které zařízení je využíváno konkrétní obcí není možné zjistit. Odpad, který byl předán ke svozu a naložen na vozidla svozové společnosti se stává majetkem dané společnosti. Svozová společnost si sama určuje, které zařízení bude využito jako koncové, proto není možné určit, kde končí konkrétní odpad.

Tabulka 100: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / Vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Odpadová bioplynová stanice Úpice	Regnerova 1082	Úpice	579777	10000,00	7000,00	O	Město Úpice-vlastník; provozovatel-Městské vodovody a kanalizace
2.	Zemědělská bioplynová stanice Rtyně v Podkrkonoší	Zemědělská 837	Rtyně v Podkrkonoší	579637	---	---	S	A-TAURUS s.r.o.
3.	Zemědělská bioplynová stanice Vlčice	nezjištěno	Vlčice	579823	11450,00	11427,00	S	Vladimír Pechan
4.	ENERGO TOP BIO s.r.o.	Vlčice	Vlčice	579823	---	---	S	ENERGO TOP BIO s.r.o.
5.	Odpadová bioplynová stanice Trut-nov	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	2000,00	520,00	S	Společnost Horní Labe a.s.
6.	Kompostárna Kryblice	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	995,00	900,00	S	Společnost Horní Labe a.s.

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, informace z jednotlivých zařízení

Z tabulky 100 vyplývá, **v ORP Trutnov v současné době funguje celkem 5 bioplynových stanic (BPS)**, přičemž dvě z nich jsou odpadové (Trutnov, Úpice) a tři zemědělské (Rtyně v Podkrkonoší, Vlčice I, Vlčice II). Pouze jedna BPS je obecní (Úpice), čtyři jsou v soukromém vlastnictví – Trutnov (vlastník Marius Pedersen a.s., provozovatel pobočka Společnost Horní Labe a.s.), Rtyně v Podkrkonoší (A-TAURUS s.r.o.), Vlčice I (Vladimír Pechan), Vlčice II (ENERGO TOP BIO s.r.o.). **Síť zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady (BRO) je dostačující.** BPS v Trutnově funguje i jako kompostárna (kompostování druhu odpadu OO).

V sousedních ORP se nachází celkem pět zařízení pro nakládání s BRO (tabulka 101), všechny jsou v soukromém vlastnictví. Dvě jsou lokalizována v ORP Vrchlabí – zemědělská BPS Prosečné (Farma Basařovi s.r.o.) a zemědělská BPS Lánov (Zemědělské a obchodní družstvo Lánov), další dvě v ORP Náchod – zemědělská BPS Česká Metuje (Zemědělské družstvo Ostaš) a zemědělská BPS Olešnice (ABIOGAS s.r.o.). Dále se nachází BPS a Kompostárna v Jaroměři (AGRO CS a.s.).

Tabulka 101: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Zemědělská bioplynová stanice Prosečné	Prosečné 53	Prosečné	579602	5000,00	4700,00	S	Farma Basařovi s.r.o.
2.	Zemědělská bioplynová stanice Lánov	Lánov 43	Lánov	579432	6200,00	5500,00	S	Zemědělské a obchodní družstvo Lánov
3.	Zemědělská bioplynová stanice Olešnice	Červený Kostelec - Olešnice 351	Červený Kostelec	573965	30000,00	---	S	ZD Žernov; el. výkon 1050 kW, tepelný výkon 804 kW; roční kapacitu nesledují, průměrné využití 90 %
4.	Zemědělská bioplynová stanice Česká Metuje	Česká Metuje	Česká Metuje	573981	---	---	S	Zemědělské družstvo Ostaš
5.	Zemědělská bioplynová stanice Jaroměř	bez č. p.	Jaroměř	574121	67000,00	---	S	AGRO CS a.s.
6.	Kompostárna Jaroměř	Slovenská 227	Jaroměř	574121	29900,00	10000 až 25-28 000 tun	S	AGRO CS a.s.; 25-28 000 tun je včetně vedlejších produktů (sláma, apod.)

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/, informace z jednotlivých zařízení

Z tabulky 102 vyplývá, že **z koncových zařízení pro nakládání s BRO jsou na území ORP některými obcemi využívány odpadové BPS v Trutnově a Úpici. Např. svoz bioodpadu ve městě Úpice zajišťují Technické služby města Úpice, které jej odvážejí do BPS Úpice. V kontextu celého ORP nelze jednoznačně určit výčet obcí, které využívají dané koncové zařízení.**

Tabulka 102: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP Trutnov)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / Vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Odpadová bioplynová stanice Trutnov	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	Nelze určit	S	Společnost Horní Labe a.s.
2.	Odpadová bioplynová stanice Úpice	Regnerova 1082	Úpice	579777	Nelze určit	O	Město Úpice-vlastník, provozovatel Městské vodovody a kanalizace

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

V ORP Trutnov je přítomna jedna spalovna odpadů (tabulka 103). Konkrétně se jedná o spalovnu v *nemocnici v Trutnově. Ta slouží ke spalování nemocničního odpadu a slouží také k výrobě tepla, které se využívá pro vytápění nemocničních budov.* Maximální roční kapacita je 160 tun, využitá roční kapacita je 115 tun.

Tabulka 103: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel / vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Oblastní nemocnice Trutnov a.s.	Maxima Gorkého 77	Trutnov	579025	160	115	Spalovna nemocničního materiálu (NO i OO)	Zdravotnický holding Královéhradeckého kraje a.s.

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Nejbližší spalovnou mimo území ORP je spalovna odpadu ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové (tabulka 104). Jedná se o spalovnu nemocničního odpadu. Maximální roční kapacita i využitá roční kapacita této spalovny je 1 000 tun.

Tabulka 104: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel / vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
2.	Fakultní nemocnice Hradec Králové	Sokolská 581	Hradec Králové	569810	1 000	1 000	Spalovna nemocničního materiálu (NO i OO)	Státní příspěvková organizace

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Spalovny uvedené v tabulce 103 a 104 slouží pouze pro potřeby daných zdravotnických zařízení.

V ORP Trutnov se nacházejí dvě oficiální skládky (viz tabulka 105) – jedna je **ve Rtyni v Podkrkonoší** (vlastníkem je Město Rtyně v Podkrkonoší, provozovatelem je společnost ručením omezeným SKLÁDKA POD HALDOU, která je zřízená městem), druhá je lokalizována **v části Trutnov-Bohuslavice** (vlastníkem je soukromá společnost Marius Pedersen a.s., provozovatelem je pobočka této firmy s obchodním názvem Společnost Horní Labe a.s.). **Obě skládky jsou otevřené a obě jsou typem skládky z hlediska ukládaných odpadů S-OO – tedy skládky ostatního odpadu** (komunální, průmyslový). **Obě skládky také fungují jako koncová zařízení.** Roční maximální kapacita skládky v Bohuslavicích je 1000 t, průměrně je tato maximální kapacita ročně využita z 90 %. Odhaduje se, že má skládka dostatečnou kapacitu k ukládání odpadu ještě na 300 let.

Tabulka 105: Skládky odpadů provozované na území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Společnost Horní Labe a.s.	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	S-OO	otevřená	S	Marius Pedersen a.s.
2.	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	S-OO	otevřená	O	Město Rtyně v Podkrkonoší

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Nejbližší skládkou mimo region ORP Trutnov je skládka v Dolní Branné (ORP Vrchlabí). Provozovatelem této skládky je soukromá společnost Marius Pedersen a.s. a i tato skládka je otevřená a z pohledu typu skládky se jedná také o typ S-OO. Roční maximální kapacita této skládky je 1000 t, v roce 2013 nebyla využita vůbec. Odhaduje se, že má skládka dostatečnou kapacitu k ukládání odpadu ještě na 40 let. Další skládkou poblíž území ORP je skládka v Křovicích (ORP Dobruška). Roční maximální kapacita této skládky je 5 000 tun, průměrně využitá roční kapacita je 1 300 tun. I tato skládka je otevřená a jedná se o typ S-OO (tabulka 106).

Tabulka 106: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel / Vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Marius Pedersen a.s.	Dolní Branná	Dolní Branná	579122	S-OO1, S-OO2, S-OO3	otevřená	S	Marius Pedersen a.s.
2.	Marius Pedersen a.s.	Křovice	Dobruška	576271	S-OO	otevřená	S	Marius Pedersen a.s.

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Tabulka 107: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP Trutnov)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Společnost Horní Labe a.s.	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	Nelze určit	S	Marius Pedersen a.s.
2.	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	Nelze určit	O	Město Rtyně v Podkrkonoší
3.	Marius Pedersen a.s.	Křovice	Dobruška	576271	Nelze určit	S	Marius Pedersen a.s.

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Jako koncová zařízení jsou využívány již zmiňované skládky (tabulka 107) a dále pak skládka odpadů v Křovicích u Dobrušky. Opět nelze určit výčet obcí, které využívají daných koncových zařízení.

Odpad na skládky odvážejí svozové společnosti., které zařízení bude využito jako koncové, proto není možné určit, kde končí konkrétní odpad.

Z dalších zařízení pro nakládání s odpady v ORP Trutnov fungují především provozovny, ve kterých probíhá sběr a demontáž autovraků, to samé platí i pro okolní ORP (viz tabulka 108). Z dalších zařízení pro nakládání s odpady fungují v ORP Trutnov provozovny, které sbírají elektroodpad.

Tabulka 108: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti území ORP Trutnov

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel / vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Zdeněk Vavřena	Batňovice 162	Batňovice	579041	sběr a demontáž autovraků	S
2.	ELEKTRO-ODPAD DOHNAL, s.r.o.	Mírová 694	Trutnov	579025	sběr elektroodpadu	S
3.	ELEKTRO-ODPAD DOHNAL, s.r.o.	Mladé Buky 7	Mladé Buky	579548	sběr elektroodpadu	S
4.	Ing. Vladimír MATĚJKA	Mládežnická 522	Trutnov	579025	sběr a demontáž autovraků	S
5.	ekolokovo, s.r.o.	Náchodská 4	Trutnov	579025	demontáž autovraků, sběr kovů	S
6.	Roman Jirouš	Ocelot 161	Žacléř	579874	sběr a demontáž autovraků	S
7.	Lukas trade s.r.o.	Slovany 3051	Dvůr Králové n/L	579203	sběr a demontáž autovraků	S
8.	Josef Kohl	Zábrodí 124	Zábrodí	574651	sběr a demontáž autovraků	S

Zdroje: http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP Trutnov

Černé skládky představují stále aktuální problém. Problém s černými skládkami uvedlo celkem 14 dotázaných zástupců obcí. Řešení problematiky týkající se likvidace černých skládek se nabízí k řešení prostřednictvím meziobecní spolupráce.

Systém evidence kontaminovaných míst ve svém seznamu uvádí **schválené** objekty ekologických zátěží. Na území ORP Trutnov se jich nachází velké množství (viz následující tabulka).

Tabulka 109: Schválené objekty ekologických zátěží vyskytujících se na území ORP Trutnov

ID zátěže	Název lokality	Obec	Katastrální území	Typ lokality
275001	Za garážemi	Bernartice	Bernartice	skládka TKO
3799001	Peterkův Dolec	Havlovice	Havlovice	skládka TKO
16109001	K Hoffmanovým boudám	Horní Maršov	Maršov I	skládka TKO
6137001	Velký kalový rybník v areálu Dolu Jan Šverma v Žacléři	Lampertice	Lampertice	odkaliště
9056001	Petrovice	Malé Svatoňovice	Malé Svatoňovice	skládka TKO
9680001	Dolní Sejfy	Mladé Buky	Mladé Buky	skládka TKO
12061001	U silnice	Pilníkov	Pilníkov II	skládka TKO
12061002	Za nádražím	Pilníkov	Pilníkov II	skládka TKO
14314001	Odkaliště IDA	Rtyně v Podkrkonoší	Rtyně v Podkrkonoší	halda

ID zátěže	Název lokality	Obec	Katastrální území	Typ lokality
16109002	Benzina s.r.o. ČSPHM Svoboda nad Úpou	Svoboda nad Úpou	Svoboda nad Úpou	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami
61095001	Svoboda nad Úpou - Dehtochema	Svoboda nad Úpou	Svoboda nad Úpou	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami
16902008	Babí – za lomem	Trutnov	Babí	skládka TKO
16902003	Benzina s.r.o. ČSPHM Trutnov	Trutnov	Trutnov	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami
16902001	Benzina s.r.o. DSPHM Trutnov	Trutnov	Poříčí u Trutnova	výroba/skladování/manipulace s ropnými látkami
16902014	cvičiště Volanov	Trutnov	Volanov	střelnice / vojenské výcvikové prostory
16902012	ČEZ Distribuce, a.s. Poříčí u Trutnova	Trutnov	Poříčí u Trutnova	kontaminovaný areál – průmyslová či komerční lokalita
16902013	ČEZ Distribuce, a.s. Trutnov	Trutnov	Trutnov	kontaminovaný areál – průmyslová či komerční lokalita
16902011	ČKD Dukla Trutnov – Elektrárenská	Trutnov	Poříčí u Trutnova	kontaminovaný areál – průmyslová či komerční lokalita
16902010	ČKD Dukla Trutnov – Sokolská	Trutnov	Poříčí u Trutnova	výroba/skladování/manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)
16902002	KARA Trutnov a.s.	Trutnov	Poříčí u Trutnova	kontaminovaný areál - průmyslová či komerční lokalita
16902004	Křižov.u váhy/Nové Dvory č. 372	Trutnov	Trutnov	skládka TKO
16902006	Nový domov – nádrže	Trutnov	Poříčí u Trutnova	skládka TKO
16902009	Střítěž u cesty	Trutnov	Střítež u Trutnova	skládka TKO
69029003	Trutnov – bývalá plynárna	Trutnov	Trutnov	kontaminovaný areál – průmyslová či komerční lokalita
69029001	Trutnov Krkonošská kasárna	Trutnov	Trutnov	střelnice / vojenské výcvikové prostory
16902005	Údolní ulice	Trutnov	Trutnov	skládka TKO
17465001	Úpice-Radeč	Úpice	Radeč	skládka TKO
17465002	VAP Starý Rokytník	Úpice	Radeč	průmyslová skládka
17938001	3. pětiletka (Velké Svatoňovice)	Velké Svatoňovice	Starý Sedloňov	skládka TKO
17938002	Kvíčala	Velké Svatoňovice	Velké Svatoňovice	skládka TKO
18377001	Vlčice	Vlčice	Vlčice u Trutnova	výroba/skladování/manipulace s nebezpečnými látkami (mimo ropných)
19424001	Žacléř „U hřiště“	Žacléř	Žacléř	skládka TKO

Vysvětlivky: ID = identifikátor, TKO = tuhý komunální odpad
Zdroj: Systém evidence kontaminovaných míst, dostupné z http://www.sekm.cz/

Produkce odpadů na území ORP Trutnov

Z tabulky 110 vyplývá, že **v rámci celkové produkce odpadů představuje převážnou většinu produkce ostatních odpadů (96 % a více ve všech sledovaných letech)**. Produkce nebezpečných odpadů představuje zbývající nepatrnou část celku, přesto lze vidět, že ve sledovaném období (vyjma roku 2012) podíl produkce NO představuje stále větší část celku (v roce 2008 to bylo 1,58 %, v roce 2011 již 3,61 %).

Tabulka 110: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – diference oproti roku 2000 Produkce odpadů [t]	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů (OO)	108 706,46	126 343,32	76 321,54	58 596,99	63 789,49	106 892,83
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	3 731,51	2 022,53	2 184,56	1 825,89	2 389,12	3 129,80
Celková produkce (OO a NO)	113 517,34	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Co se týče absolutního množství celkové produkce odpadu, tak až do roku 2010 se celková produkce odpadu snižuje, od roku 2011 však dochází k nárůstu. Stejný trend platí pro produkci OO. Produkce NO má odlišný průběh – nejprve dochází k drobnému nárůstu produkce, poté k poklesu a od roku 2010 množství NO významně stoupá. Pravděpodobně to souvisí s rozšířením výroby a nárůstem použitých chemikálií či jiných nebezpečných látek v některých průmyslových podnicích.

Z hlediska měrné produkce odpadů na obyvatele je trend podobný (příloha 1, tabulka 126) – dominantní podíl představuje OO (ve všech letech přes 96 %), zbytek celku představuje NO (od roku 2008 do roku 2011 však dochází k nárůstu jeho podílu z 1,58 % na 3,61 %, v roce 2012 podíl NO klesl na 2,84 %). Z hlediska absolutního u měrné produkce všech odpadů i u měrné produkce pouze OO dochází do roku 2010 k poklesu množství, od roku 2011 již stoupá, u měrné produkce NO dochází nejprve k nárůstu množství, pak k poklesu a od roku 2011 k významnému nárůstu. Nutno dodat, že se jedná o hodnoty, které jsou přepočteny z celkové produkce odpadů od všech původců (např. i od průmyslových podniků), ale i jiných skupin odpadů, nežli komunálních. Výkyv celkové produkce v roce 2012 je způsoben zvýšením produkce stavebních odpadů (skupina odpadů č. 17).

Při orientačním porovnání měrné produkce NO na obyvatele mezi datovou základnou z roku 2000 a obdobím 2008–2012 můžeme konstatovat, že oproti roku 2000 se v období 2008–2012 měrná produkce NO významně snížila – v letech 2008–2012 oproti roku 2000 pokles v rozmezí 83,84 % (2012) až 90,59 % (2010). Z toho vyplývá, že cíl POH „Snížení měrné produkce NO o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s předpokladem dalšího snižování“ se daří naplňovat a bude důležité tento trend udržet, aby nedocházelo ke zvyšování produkce NO. Od roku 2010 do roku 2012 došlo k nárůstu NO téměř dvojnásobně, což může být způsobeno rozšířením výroby velkých průmyslových podniků na území ORP.

Co se týče naplňování cíle POH „Snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu“, tak v roce 2008 se tento cíl nepodařilo naplnit vlivem nárůstu produkce OO. V letech 2009–2012 se již tento cíl daří postupně naplňovat (podíl produkce OO a NO nižší, než v dřívějším období).

Tabulka 110a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Trutnov	64 381	699,60	10,87	25 984,46	403,60	26 684,06	414,47
Královéhradecký kraj	552 946	6 848,02	12,38	256 859,01	464,53	263 707,03	476,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 110a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 24 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 22 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 76 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Z toho vyplývá, že největší množství nebezpečných odpadů pochází právě z produkce těchto subjektů.
Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Královéhradecký kraj vykazuje ORP Trutnov nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,27 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 128,34 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka 111: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008–2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	111,24	0,00	0,00	19,90	4,47
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	10 519,00	6 928,88	1 759,26	2 705,90	882,13
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	810,09	648,72	507,68	400,76	376,41
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	78,91	42,94	44,43	23,12	33,68
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,70	0,67	0,18	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,00	0,60	1,58	1,20	2,48
07	Odpady z organických chemických procesů	0,48	1,10	139,81	235,49	261,58

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	78,23	51,55	100,99	100,37	106,51
09	Odpady z fotografického průmyslu	6,25	2,50	0,79	1,24	2,12
10	Odpady z tepelných procesů	29 557,61	10 154,49	6 113,91	7 631,72	7 664,36
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	8,09	13,34	14,33	8,24	9,27
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	742,69	932,35	1 450,87	2 191,57	3 372,35
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	288,29	271,07	204,48	268,39	204,72
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	3,65	3,45	4,80	3,76	4,21
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	2 485,51	3 847,21	2 143,30	1 926,15	2 242,69
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	3 473,65	3 491,62	2 728,45	7 179,71	23 581,50
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	54 603,31	21 742,37	26 003,92	18 194,79	31 216,97
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	139,99	105,23	106,63	110,13	123,10
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	7 369,46	1 689,04	3 096,32	4 555,27	6 913,97
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	18 089,41	28 578,95	16 000,68	20 620,61	33 019,28
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,11	0,82
Celková produkce odpadů [t]		128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Největší množství vyprodukovaného odpadu v ORP Trutnov v roce 2012 vzniklo v rámci skupiny „Komunální odpady" (celkem 33 019 tun), což vyplývá z tabulky 111. Způsobeno je to zejména díky odpadům z domácností, částečně i díky odpadům z průmyslových podniků, především těch větších (JUTA a.s. – pobočka Úpice, Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o., Continental Automotive Czech Republic s.r.o. – pobočka Trutnov, TAKATA Parts s.r.o. – pobočka Rtyně v Podkrkonoší, atd.).

Druhé největší množství vyprodukovaného odpadu v ORP Trutnov v roce 2012 vzniklo v rámci skupiny „Stavební a demoliční odpady" (31 217 tun). Způsobeno to je především stavební aktivitou a výstavbou větších areálů (např. výstavba komerčního a obchodního centra v Trutnově).

Dále se jedná o skupinu „Ostatní odpady" (23 582 tun). Oproti prvním třem skupinám jsou v roce 2012 další skupiny množstvím vyprodukovaného odpadu menší o více jak o dvě třetiny.

Konkrétně se jedná o skupinu „Odpady z tepelných procesů“ (7 664 tun), což je způsobeno především vlivem významnosti tepelné elektrárny, lokalizované v Trutnově-Poříčí.

Dále o skupinu „Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové odpady“ (6 914 tun). Zde se projevil vliv lokalizace zařízení na zpracování odpadu v ORP Trutnov (např. identifikační kódy zařízení CZH00017, CZH00597, CZH00343, atd.), dále vliv čistíren odpadních vod (např. ČOV Trutnov).

Z tabulky 112 vyplývá, že podíl KO na celkové produkci odpadů nejprve výrazně narůstá, následně se poměrně výrazně snižuje a v posledních letech tento podíl stagnuje a ustálil se v rozmezí mezi 30–35 %. Podíl SKO na produkci KO je ve sledovaném období variabilní – nejprve dochází k výraznému poklesu podílu (v roce 2008 podíl 48 %, v roce 2009 podíl 34 %), následně k výraznému nárůstu podílu (v roce 2011 podíl 59 %) a v posledním sledovaném roce došlo k drobnému poklesu (podíl 50 %).

Nárůst množství produkce KO mezi lety 2011 a 2012 je způsoben velkým nárůstem produkce druhu odpadu 20 02 02 Zemina a kameny a 20 03 01 Směsný komunální odpad.

Tabulka 112: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce komunálního odpadu a produkce směsného komunálního odpadu) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62
Celková produkce KO	20 529,34	32 361,79	18 064,62	22 456,76	35 452,09
Celková produkce SKO	9 924,37	10 989,11	10 103,83	13 251,59	17 787,75

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Z hlediska měrné produkce odpadů na obyvatele (viz příloha 3, tabulka 127) je trend KO i SKO podobný – nejprve produkce stoupá (u KO výrazně, u SKO nepatrně), pak klesá (opět u KO výrazně, u SKO nepatrně) a pak opět stoupá (výrazně u obou kategorií).

Pokud bychom porovnali produkci ve výchozím roce sledování k roku poslednímu, zjistíme, že se **měrná produkce KO na obyvatele mezi lety 2008–2012 zvýšila o 73 % a měrná produkce SKO na obyvatele se zvýšila dokonce téměř o 80 %**. Z toho vyplývá, že cíl POH „Snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu“ se nedaří ve sledovaném období naplňovat (tento cíl se dařilo naplňovat pouze mezi lety 2009 a 2010).

Z hlediska charakteru území a převažující zástavby na území ORP se na produkci odpadu podílejí především větší centra. Dále se může projevit i význam horských středisek, kde produkce odpadů nabývá vlivem turistického ruchu a obec pak může vykazovat větší produkci odpadů, než by běžně měla.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené záko-

nem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 112a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	**ČSÚ**	**MŽP, CENIA**	**MŽP, CENIA**	**MŽP, CENIA**	**MŽP, CENIA**	**EKO-KOM, a.s.**
ORP Trutnov	64 381	20 048,52	311,40	12 321,71	191,39	neuvedeno
Královéhradecký kraj	552 946	181 948,86	329,05	107 270,83	194,00	200,74

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 112a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 56,6 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 69 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 43,4 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a

nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 58,2 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 18,86 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítáni producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně

Celkovou produkci KO podrobně shrnuje příloha 2, graf 14. **V roce 2012 bylo v ORP Trutnov nejvíce vyprodukováno směsného komunálního odpadu (17 788 tun)**. Tento druh odpadu je dlouhodobě nejvýznamnějším, co se produkce týče (za sledované období pouze v roce 2010 byl tento druh odpadu na druhém místě). Produkce tohoto druhu odpadu meziročně narůstá (vyjma 2009/2010). **Z toho vyplývá, že třídění odpadu ve velkém nenabývá zatím moc na významu.**

Druhou největší produkci v roce 2012 zaznamenal druh odpadu „Zemina a kameny" (6 454 tun). Produkce tohoto druhu odpadu úzce souvisí se stavební činností a jeho množství je meziročně dost rozdílné (např. v roce 2009 na prvním místě z hlediska množství vyprodukovaného odpadu - 12 335 tun, v roce následujícím nebyl vyprodukován žádný).

Třetí největší produkci v roce 2012 zaujal druh odpadu „Kovy" (2 850 tun). Množství tohoto druhu odpadu ve sledovaném období narůstá.

Dalším v pořadí byl druh odpadu „Objemný odpad" (1 966 tun). Do tohoto druhu odpadu se řadí např. nábytek, koberce, matrace, apod. V posledních letech množství tohoto druhu odpadu stoupá. Způsobeno to může být nahrazováním starých velkoobjemových zařízení/věcí za nové, ať už v jednotlivých domácnostech či v podnikatelském prostředí.

Pátou největší produkci v roce 2012 zaznamenal druh odpadu „Papír a lepenka" (1 406 tun). V posledních letech množství tohoto druhu také narůstá. Částečně to může být způsobeno více vytříděným množstvím tohoto druhu odpadu (může se týkat i kovů a objemného odpadu).

Hlavním důvodem růstu množství vyprodukovaného odpadu u většiny výše jmenovaných druhů odpadů jsou požadavky dnešní doby – větší variabilita nabízeného zboží, nabídka nových druhů výrobků a tím částečně nahrazení starých, inovace, konkurence – tím dochází ke stále většímu objemu nabízeného zboží a s tím následně souvisí i větší množství vyprodukovaného odpadu.

Z hlediska separovaného odpadu se nejvíce vytřídí papíru (viz tabulka 113), přičemž největší množství bylo zaznamenáno v roce 2009 (3 939 tun). **Dlouhodobě narůstá množství odpadů vytříděných plastů** (pokles pouze mezi lety 2010 a 2011), přičemž největší množství připadalo na rok 2012 (1 437 tun) a největší nárůst množství oproti roku předcházejícímu byl zaznamenán mezi lety 2008 a 2009 (o 97 %, tedy téměř jednou tolik). Dá se předpokládat, že množství tohoto odpadu dále v čase poroste a je dost pravděpodobné, že během deseti let jej bude více než vytříděného papíru. Množství odpadů u kategorie tříděného skla narůstá významně mezi lety 2010 a 2011 (nárůst o 82 %).

Tabulka 113: Separovaný sběr odpadů na území ORP Trutnov za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	2 272,09	3 939,26	2 102,39	2 319,85	2 608,08
Sklo	150107, 200102	388,44	516,40	424,30	771,90	891,81
Plast	150102, 200139	417,15	823,21	1 124,87	996,91	1 437,29
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54
Celkem separovaný sběr		3 077,69	5 278,86	3 651,56	4 088,67	4 937,72

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Porovnáním produkce u těchto druhů separovaného odpadu **mezi lety 2008 a 2012** zjistíme, že **nejvíce narostlo množství vytříděných plastů (o 245 % více), dále skla (o 130 % více) a papíru o 15 % více.** Produkce vytříděných nápojových kartonů byla během sledovaného období nulová, pouze v roce 2012 se vytřídilo zanedbatelné množství 0,54 tun.

Pokud se zaměříme na další druhy odpadů (příloha 2, graf 14), zjistíme, že **meziročně narůstá také množství vytříděných kovů** (v roce 2012 to bylo 2 850 tun), **v posledních letech i množství objemného odpadu** (1 966 tun v roce 2012). Druh odpadu „Zemina a kameny" nemá specifický trend, množství vyprodukovaného odpadu se odvíjí od stavební aktivity v daném roce. **Množství odpadu vytříděných elektrozařízení se z dlouhodobého hlediska také zvyšuje**, produkce vytříděného textilního odpadu nemá pravidelný trend, v jednotlivých letech se množství dosti liší.
Můžeme konstatovat, že se produkce separovaného sběru odpadů v čase zvyšuje, z čehož vyplývá, že se cíl POH „Zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000" daří postupně naplňovat.

Tabulka 113a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Trutnov	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	**(150101, 200101)**	64 381	1 145,20	17,79	25,18
Plast	**(150102, 200139)**		699,12	10,86	7,48
Sklo	**(150107, 200102)**		826,57	12,84	12,54
Nápojové kartony	**(150105)**		3,08	0,05	0,37
Kovy	**(200140, 150104)**		3 180,65	49,40	26,14

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 113a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 44 %, produkce skla tvoří 92,7 %, produkce plastů tvoří 48,6 % a produkce nápojových kartonů tvoří 68,5 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí v případě skla a ná-

pojových kartonů. V případě papíru a plastů je produkce množství odpadů od obcí a právnických osob a podnikatelských subjektů téměř vyrovnaná.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nepatrně vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj výrazně vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a nápojových kartonů a vyšší u skla, plastů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, u skla 10,96, u plastů 10,01, u nápojových kartonů 0,28 a u kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni (vyjma papíru a nápojových kartonů).

Tabulka 113b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Trutnov	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	**(150101, 200101)**	64 381	12,91	16,01
Plast	**(150102, 200139)**		10,99	12,45
Sklo	**(150107, 200102)**		13,46	12,62
Nápojové kartony	**(150105)**		0,41	0,49
Kovy	**(200140, 150104)**		45,64	26,74

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 113b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, plastů a nápojových kartonů a vyšší u skla a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, u skla 10,97, u plastů 9,72, u nápojových kartonů 0,32 a u kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a

celorepublikovými průměry na dobré úrovni (vyjma papíru a nápojových kartonů), což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka 113c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Královéhradecký kraj	**16,59**	**12,61**	**12,64**	**0,49**	**24,26**	**66,61**
(0 až 500 obyv. včetně)	6,33	14,33	14,70	0,54	3,77	39,66
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,88	14,48	14,90	0,54	4,24	43,05
(1001 až 4000 obyv. včetně)	11,44	12,88	12,91	0,43	7,41	45,08
(4001 až 10000 obyv. včetně)	21,31	13,53	13,35	0,55	45,44	94,18
(10001 až 20000 obyv. včetně)	26,06	12,35	12,04	0,61	55,80	106,86
(20001 až 50000 obyv. včetně)	18,74	7,67	9,04	0,32	49,30	85,06
(50001 až 100000 obyv. včet.)	20,08	11,73	11,06	0,43	5,85	49,15
Celkový součet – ČR	**18,2**	**10,1**	**11,1**	**0,3**	**17,6**	**57,3**

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Královéhradeckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v ORP pouze město Trutnov. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 174 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji nižší, přičemž hustota sběrné sítě v Královéhradeckém kraji je 122 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Náchod) vykazuje ORP Trutnov nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná.

Je nutné zmínit, že společnost EKO-KOM a.s. hraje u obcí ORP Trutnov v systému zpětného odběru obalů velmi významnou roli. Spolupráce s touto společností týkající se zpětného odběru obalů má pro obce i značný význam z pohledu finanční stránky, neboť obce získávají určité finanční příjmy na základě množství vytříděného odpadu.

Největší produkce BRO (bez vyjmutých kategorií druhů BRO) za sledované období (tabulka 114) **připadá na druh Kaly z čištění komunálních odpadních vod (v roce 2012 to bylo 1 533 tun)**. Nejvíce se na této produkci v ORP Trutnov podílí kaly z ČOV Trutnov.

Další v pořadí s produkcí 684 tun odpadu v roce 2012 byl odpad rostlinných pletiv (v roce 2009 produkcí odpadu překonal i kaly z čištění komunálních odpadních vod). Jedná se např. o trávu, listí, drobné větve, apod. Množství tohoto druhu odpadu v čase kolísá (jeden rok více, druhý rok méně, apod.) a odvíjí se jednak od působení vnějších činitelů (vítr, déšť, mráz, teplota, sluneční svit, atd.), tak od činnosti člověka (odpady ze zemědělství, úprava prostranství, kácení lesů, apod.).

S produkcí 363 tun v roce 2012 následoval druh odpadu „Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky“. V předcházejících letech bylo tohoto druhu odpadu vyprodukováno malé množství, mezi lety 2011 a 2012 se však množství zvýšilo více jak dvacetkrát.

Tabulka 114: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	6430,40	581,93	1730,11	1301,62	1533,06
020103	Odpad rostlinných pletiv	750,00	1252,50	1580,00	462,00	684,00
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	18,14	13,50	13,50	17,45	363,45
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	518,66	553,99	403,41	397,38	320,01
200201	Biologicky rozložitelný odpad	12,80	365,24	331,30	294,88	270,83

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Množstvím produkce v roce 2012 se dále jednalo o druhy odpadu „Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci" (320 tun) a „Biologicky rozložitelný odpad" (271 tun). U obou druhů odpadů je trend mezi roky takový, že dochází k poklesu produkce odpadu těchto druhů (pouze u biologicky rozložitelného odpadu značný nárůst mezi lety 2008 a 2009, což naznačuje postupné oddělené nakládání s bioodpady). Celková produkce BRO podrobně je náplní přílohy 5, graf 15.

Trend produkce BRO je ve sledovaném období nejprve sestupný, od roku 2010 opět produkce stoupá (tabulka 115) **v důsledku zvyšování produkce BRKO. Porovnáním výchozího roku sledování 2008 a roku posledního (2012) zjistíme, že se produkce BRO snížila o 28 %**. **Podíl BRKO na celkové produkci BRO se ve sledovaném období stále zvyšuje** (v roce 2012 činil tento podíl již téměř 82 %), **což je negativní**. Produkce BRO a BRKO je významně ovlivněna produkcí SKO, který obsahuje značné množství biologicky rozložitelné složky.

Tabulka 115: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	33 575,03	25 253,13	18 563,11	20 911,20	26 163,04
z toho celková produkce BRKO	12 885,77	13 643,61	12 799,49	16 547,49	21 444,26

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

V tabulce č. 115 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě

zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v tabulce 127 – Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 115 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 – biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 – tabulka 127, Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Při sledování měrné produkce BRO na obyvatele zjistíme (příloha 6, tabulka 129), že produkce na obyvatele nejprve klesá (do roku 2010), pak opět stoupá. Porovnáním hodnot z roku 2008 a 2012 zjistíme, že se tato produkce o 28 % snížila. Měrná produkce BRKO na obyvatele se nejprve drobně zvyšuje, pak lehce klesá a poté výrazně stoupá. Mezi lety 2008 až 2012 se zvýšila o 67 %. V orientačním porovnání s datovou základnou a rokem 1995 se měrná produkce BRKO do roku 2012 zvýšila o 124 %.

Tabulka 115a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Trutnov	64 381	15 109,83	234,69	139,92	2,17
Královéhradecký kraj	552 946	132 609,18	239,82	4 923,83	8,90

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 115a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 70,5 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 29,5 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou výrazně nižší.

V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 53,46 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 17,36 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je nově zaveden např. v obcích Batňovice, Jívka, Malé Svatoňovice, Radvanice či Suchovršice. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém není na území ORP Trutnov zaveden.

Nakládání s jednotlivými druhy odpadů v ORP Trutnov

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady. Hodnoty odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP Trutnov. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedené níže.

Z tabulky 116 vyplývá, že z hlediska využití odpadů ve sledovaném období dominuje materiálové využití (v roce 2012 to bylo 96 % z celkového využití). V roce 2012 byly nejvíce materiálově využity následující druhy odpadů: katalogové číslo 19 03 05 (Stabilizovaný odpad neuvedený pod číslem 19 03 04 – celkem okolo 18 tis. tun, způsob nakládání „Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11[25]“) a katalogové číslo 17 05 04 (Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03 – celkem okolo 12 tis. tun, způsob nakládání „Aplikace do půdy, která je přínosem pro zemědělství nebo zlepšuje ekologii“).

V roce 2011 byla situace odlišná, nejvíce materiálově byly využity následující druhy odpadů: katalogové číslo 19 07 03 (Průsaková voda ze skládek neuvedená pod číslem 19 07 02 – celkem okolo 6,5 tis. tun, způsob nakládání „Využití odpadů, které vznikly pod označením R1 až R10“), katalogové číslo 19 03 05 (Stabilizovaný odpad neuvedený pod číslem 19 03 04 – celkem okolo 6,2 tis. tun), způsob nakládání „Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11“) a katalogové číslo 19 03 04 (Odpad hodnocený jako nebezpečný, částečně[5)] stabilizovaný – celkem okolo 6 tis. tun, způsob nakládání „Předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11“).

Orientačním porovnáním hodnot datové základny z roku 2000 vidíme, že v současné době je materiálové využití odpadů více jak dvojnásobné, což je pozitivní. Energetické využití odpadů mezi lety 2008 až 2012 kleslo o více jak 50 % a podíl tohoto využití je pouze okolo 4 % v roce 2012. Pozitivní však je, že oproti hodnotám datové základny z roku 2000 je energetické využití odpadů ve všech sledovaných letech stále vyšší než v roce 2000.

[25] *Viz příloha 3 zákona č. 185/2001, Sb. o odpadech a o změně některých dalších zákonů*

Tabulka 116: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	40 305,53	56 517,43	29 762,44	38 857,60	73 651,08	98 214,57
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		35,51	44,03	37,91	64,31	111,29	89,27
	Energetické využití	2 576,52	8 667,56	3 490,85	5 481,11	4 688,32	4 036,43
	Celkem vybrané způsoby využití	43 439,68	65 184,99	33 253,29	44 338,70	78 339,40	102 251,00
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		38,27	50,78	42,36	73,38	118,38	92,94
Celková produkce odpadů		113 517,34	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62
Odstranění	Skládkování	108 515,36	52 224,68	45 099,82	44 292,31	43 774,96	41 881,90
	Spalování	143,17		151,47	146,38	127,40	130,10
	Jiné uložení	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	52 367,85		45 251,29	44 438,68	43 902,36	42 012,00

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Co se týče odstranění odpadů, výrazně ve sledovaném období dominuje skládkování (v roce 2012 to bylo 99,7 % z vybraných způsobů odstranění). Trend u množství odpadu odstraněného skládkováním je ve sledovaném období sestupný.

V roce 2012 i v roce 2011 byly v největším množství odstraněny skládkováním následující druhy odpadů: katalogové číslo 20 03 01 (Směsný komunální odpad – v roce 2012 celkem 34,3 tis. tun, v roce 2011 celkem 36,3 tis. tun), katalogové číslo 20 03 07 (Objemný odpad – v roce 2012 celkem 3,8 tis. tun, v roce 2011 pak 3,6 tis. tun) a katalogové číslo 15 01 06 (Směsné obaly – v roce 2012 celkem 884 tun, v roce 2011 celkem 919 tun). Ve všech případech se jednalo o odpad převzatý, tj. dovezený do ORP Trutnov z jiných ORP.

Oproti hodnotám z datové základny z roku 2000 je množství uloženého materiálu na skládky v roce 2010 přibližně o 59 % nižší a v roce 2012 přibližně o 61 % nižší. Z toho vyplývá, že se cíl POH „Snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování“ daří naplňovat významněji, než bylo plánováno, což je pozitivní.

Z dalších způsobů odstranění odpadů připadá zbývající množství na spalování (v roce 2012 podíl 0,3 % vybraných způsobů odstranění), které má následující trend: nejprve lehce množství stoupá, pak klesá a mezi lety 2011 a 2012 lehce stoupá. **Porovnáním hodnot z let 2008 a 2012 vidíme, že se množství odpadů odstraněných spalováním v ORP Trutnov lehce snížilo.**

Typ odstranění odpadů „Jiné uložení“ (hlubinná injektáž, ukládání do povrchových nádrží) se v ORP Trutnov neuplatňuje.

Je logické, že nejvíce odpadu se odstraňuje skládkováním, neboť v ORP Trutnov se nacházejí dvě skládky odpadu (Trutnov-Bohuslavice a Rtyně v Podkrkonoší).

Porovnáním celkového množství využitého a odstraněného odpadu zjistíme, že ve sledovaném období 2008–2012 nejprve lehce převažovalo využití nad odstraněním, v roce 2009 naopak byla situace opačná, v roce 2010 se oba způsoby množstvím vyrovnaly a od roku 2011 dochází k výraznému nárůstu využití odpadů nad odstraňováním (v roce 2012 téměř 2,5 krát více), což je pozitivní. Cíl POH „Zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012“ se daří naplňovat, neboť v roce 2012 byl podíl využití odpadů z celku téměř 71 %.

Orientačním porovnáním datové základny z roku 2000 a údaji za rok 2012 vidíme, že zatímco v roce 2000 odstranění odpadu podílem představovalo přibližně 71 % ku 29 % využití, v roce 2012 je situace naprosto opačná (viz výše), což představuje kladný trend vývoje.

Z tabulky 117 vyplývá, že **ve sledovaném období 2008–2012 z hlediska nakládání s KO výrazně dominuje odstranění nad využitím** (v roce 2012 podíl odstranění odpadů představoval 88 % ku 12 % využití). **Trend vývoje je však takový, že dochází ke snižování podílu odstranění a k postupnému nárůstu podílu využití odpadů, což je pozitivní.**

Orientačním porovnáním hodnot datové základny z roku 2000 a údaji za rok 2010 a 2012 pro materiálové využití KO zjistíme, že se **množství materiálového využití KO v čase významně zvyšuje** (mezi lety 2000 a 2010 téměř třikrát více, mezi lety 2000 a 2012 dokonce 6,5 krát více). Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO se ve sledovaném období zvyšuje (v roce 2008 představoval 6,81 %, v roce 2010 to bylo 11,04 %, v roce 2012 představoval 12,17 %). Z toho vyplývá, že cíl POH „Zvýšit materiálové využití KO na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000“ se na zvolené množství podílu 50 % sice nepodařilo naplnit, ale trend je pozitivní.

Energetické využití KO se ve sledovaném období také zvyšuje (v roce 2008 bylo takto využito 345 tun KO, v roce 2012 to bylo již 1 082 tun). **Z pohledu odstranění KO výrazně dominuje skládkování**, **množství takto odstraněného odpadu se však v čase snižuje.** Dále se v ORP Trutnov uplatňuje ještě spalování. Množství spáleného KO v čase se také snižuje, v roce 2012 bylo takto odstraněno pouze 1,32 tun odpadu. Typ odstranění „Jiné uložení“ se v ORP Trutnov neuplatňuje (viz komentář k předchozí tabulce).

Co se týče nakládání se SKO, v ORP Trutnov se tento druh odpadu pouze odstraňuje a v rámci odstraňování pouze ukládá na skládky, tj. veškerý SKO vyprodukovaný na území ORP Trutnov byl odstraněn skládkováním, spalování a jiné uložení se neuplatňuje. Množství odstraněného SKO skládkováním se ve sledovaném období 2008–2012 snižuje, konkrétně mezi lety 2008 a 2012 došlo k poklesu téměř o 16 % takto odstraněného SKO. Materiálové ani energetické využití se v ORP Trutnov neuplatňuje.

Tabulka 117: Nakládání s KO a se směsným komunálním odpadem na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 2000 / Nakládání s odpady [t]		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
KO	Využití	Materiálové využití	666,65	1 397,74	1 773,68	1 993,69	4 818,75	4 314,08
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			3,76	6,81	5,48	11,04	21,46	12,17
		Energetické využití	107,39	344,56	682,60	1 098,10	679,50	1 082,10
		Celkem vybrané způsoby využití	779,27	1 742,30	2 456,28	3 091,79	5 498,25	5 396,18
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			4,39	8,49	7,59	17,12	24,48	15,22
	Celková produkce KO [t]		17 738,54	20529,34	32361,79	18064,62	22456,76	35452,09
	Odstranění	Skládkování		46 507,36	42 534,12	41 800,76	41 020,43	39 379,16
		Spalování		6,14	5,46	2,68	2,19	1,32
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		46 513,50	42 539,58	41 803,44	41 022,62	39 380,48
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění	Skládkování		40 710,22	37 825,63	37 003,99	36 335,56	34 326,29
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		40 710,22	37 825,63	37 003,99	36 335,56	34 326,29

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Tabulka 118: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	16,68	0,00	0,00	179,31	206,68
		Energetické využití	0,06	0,00	0,10	0,00	0,00
		Odstranění	44,10	28,68	9,60	2,06	1,64
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	5,48	2,00	0,00	0,00	11,89
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	3,75	2,63	0,65	4,67	1,76
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	456,22	554,84	493,96	263,38	381,15
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	27,40	64,53	78,94	129,03	324,53
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Z tabulky 118 vyplývá, **že materiálové využití separovaného odpadu se ve sledovaném období v ORP Trutnov vyjma plastů uplatňuje spíše až v posledních letech.** V roce 2008 bylo nejvíce materiálně využito plastů (456 tun), s velikým odstupem pak papíru (téměř 17 tun). Skla bylo takto využito pouze 5,5 tun. Trend je u materiálového využití jednotlivých druhů separovaného odpadu následující: u plastu dochází nejprve k nárůstu na 555 tun v roce 2009 (maximum), poté množství klesá až na 263 tun (rok 2011) a v posledním sledovaném roce 2012 opět stoupá (381 tun). U všech ostatních výše uvedených druhů se materiálové využití v letech 2009 a 2010 neuplatňuje (pouze v roce 2009 byly takto využity 2 tuny odpadu skla), od roku 2011 však dochází k výrazné změně. K největšímu poměrnému nárůstu materiálového využití dochází u separovaného odpadu „Papír“ (v roce 2012 to bylo 207 tun), využití skla se v roce 2011 neuplatňuje, v roce 2012 bylo takto využito již téměř 12 tun.

Z toho vyplývá, že k největšímu nárůstu materiálového využití mezi lety 2008 a 2012 došlo u odpadu z papíru (nárůst více jak 12 krát), **u skla došlo k nárůstu přibližně dvakrát a u plastů došlo k poklesu o 16,5 %.** Odpad z nápojových kartonů se k materiálnímu využití v ORP Trutnov neuplatňuje.

Z pohledu energetického využití se žádný z výše sledovaných druhů ve sledovaném období v ORP Trutnov neuplatňuje. Výjimku představuje takto využité zanedbatelné množství papíru (v roce 2008 to bylo 60 kg, v roce 2010 pak 100 kg).

Obecně lze říci, že veškerý vytříděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Co se týče nakládání s odpadem formou odstraňování, mají jednotlivé druhy separovaného odpadu odlišný trend. U papíru je trend klesající (v roce 2008 bylo odstraněno 44 tun, v roce 2012 již jen 1,64 tun). **U skla je trend kolísající**, kdy v roce 2008 bylo odstraněno 3,75 tun, do roku 2010 toto množství klesá až na 0,65 tun, v roce 2011 opět stoupá, konkrétně na 4,67 tun a v roce 2012 bylo toto množství 1,76 tun. **U plastu je trend po celé období stoupající** (v roce 2008 bylo odstraněno 27,4 tun, v roce 2012 již 325 tun). U nápojových kartonů se odstranění až do roku 2011 neuplatňuje, v roce 2012 již bylo malé množství tohoto odpadu odstraněno (0,54 tun).

Z pohledu celkové produkce jednotlivých druhů separovaných odpadů v ORP Trutnov (viz tabulka 112) se v roce 2012 z tohoto množství nejvíce materiálně využívá plastů (26,5 %), dále papíru (8 %), skla (1,33 %).

Z tabulky 119 vyplývá pro ORP Trutnov následující: **materiálové využití BRO v čase klesá** (nárůst pouze mezi lety 2010 a 2011), přičemž od roku 2008 do roku 2012 množství takto využitého BRO pokleslo téměř sedminásobně. **Energetické využití BRO v čase také klesá** (nárůst pouze mezi lety 2009 a 2010), přičemž od roku 2008 do roku 2012 se množství takto využitého BRO snížilo přibližně dvojnásobně. **Co se týče odstranění BRO, tak procesem spalování množství BRO také v čase klesá** (nepatrný nárůst pouze mezi lety 2008 a 2009), mezi lety 2008 a 2012 pokleslo toto množství téměř čtyřikrát. **Odstranění BRO formou jiného uložení se v ORP Trutnov neuplatňuje**

Tabulka 119: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995 Nakládání s BRO a BRKO [t]		Způsob nakládání			DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
BRO	Využití	Materiálové využití				13 662,85	7 133,78	2 966,77	3 678,23	1 992,67
		Energetické využití				8 667,56	3 490,85	5 481,11	4 688,32	4 036,43
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)				44 970,88	41 442,84	40 707,46	40 115,32	38 297,83
		Spalování				5,02	5,45	2,68	2,19	1,32
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BRKO	Využití	Materiálové využití				388,28	108,67	115,60	101,57	40,64
		Energetické využití				344,56	682,60	1 098,10	679,50	1 082,10
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			44 805,39	41 259,74	40 569,05	39 947,79	38 135,19
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		20 448,13	35 978,73	33 131,57	32 576,94	32 078,08	30 622,55
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.$^{-1}$] ↓						
					148,00	556,80	511,52	503,80	495,43	474,78
		Spalování				5,02	5,45	2,68	2,19	1,32
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP						64 617	64 771	64 663	64 748	64 499

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

V případě samostatného hodnocení pouze BRKO vidíme, že množství materiálového využití tohoto odpadu v čase klesá (drobný nárůst pouze mezi lety 2009 a 2010). Mezi lety 2008 a 2012 takto využité množství BRKO pokleslo téměř desetkrát. **Energetické využití BRKO naopak v čase stoupá** (pokles pouze mezi lety 2010 a 2011), přičemž mezi lety 2008 a 2012 došlo k nárůstu takto využitého množství BRKO přibližně třikrát. **Při odstranění BRKO převládá výrazně skládkování. Trend mezi lety 2008 až 2012 je takový, že množství takto odstraněného BRKO v čase klesá** a platí to jak pro skládkování

BRKO v původní hmotnosti, tak pro hmotnost přepočtenou na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu.

Porovnáním s cílem POH „Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995“ vidíme, že se tento cíl naplňovat v čase nedaří (viz tabulka 109). Pozitivní však je, že množství skládkovaného BRO i odděleného BRKO se ve sledovaném období 2008-2012 postupně snižuje. Pokud tento trend bude pokračovat, podaří se výše uvedeného cíle POH v budoucnu dosáhnout.

Z dalších způsobů odstranění BRKO se v ORP Trutnov uplatňuje spalování, které v čase také klesá. Z hodnot v tabulce 118 vyčteme, že se v ORP Trutnov z BRO výhradně spaluje pouze BRKO.

Náklady a příjmy na odpadové hospodářství

Následující tabulka 120 shrnuje náklady na odpadové hospodářství v ORP Trutnov v letech 2010–2012.

Tabulka 120: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2012 v území ORP Trutnov (v Kč)

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	36 660	26 860	26 070
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	36 074 180	36 641 360	38 440 710
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	355 590	346 960	375 200
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	11 308 440	11 053 330	7 654 100
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	21 600	21 600	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	35 760
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	550 080	427 480	928 600
Celkové náklady		**48 346 550**	**48 517 590**	**47 460 440**

Zdroj: databáze výdajů za odpadové hospodářství z MF

Největší množství peněz bylo v ORP Trutnov ve sledovaném období 2010–2012 vynakládáno na sběr a svoz komunálních odpadů – absolutně se množství vynakládaných peněz v čase zvyšuje a i podíl z celku je stále vyšší (v roce 2010 to bylo 74,6 % všech nákladů, v roce 2012 již 81 %). Dokládá to dominantní postavení produkce směsného komunálního odpadu (v roce 2012 představoval 50 % z veškeré produkce odpadů).

Druhé největší množství z pohledu nákladů zaujala kategorie „Využívání a zneškodňování komunálních odpadů“, přičemž u této kategorie dochází k poklesu nákladů v čase (v roce 2010 to bylo 11,3 mil. Kč, v roce 2012 jen 7,7 mil. Kč). I relativní podíl na celku se postupně snižuje (v roce

2010 to bylo 23 %, v roce 2012 již jen 16 %). Pokles nákladů může být způsoben novými technologiemi, díky nimž dochází k poklesu a úspoře finančních prostředků.

Třetí největší množství z pohledu vynaložených nákladů obsadila kategorie „Ostatní nakládání s odpady“. V roce 2010 představovaly náklady u této kategorie 550 tis. Kč, v roce 2011 došlo k poklesu (427 tis. Kč), v roce 2012 k nárůstu (929 tis. Kč). Může to být způsobeno boomem bioplynových stanic.

Čtvrté největší množství zaujala kategorie „Sběr a svoz ostatních odpadů“. V roce 2010 představovaly náklady u této kategorie 356 tis. Kč, v roce 2012 pak 375 tis. Kč. Ačkoliv se jedná o nepatrný nárůst nákladů, může se lehce projevovat vliv nárůstu množství tříděného odpadu mezi těmito lety.

Náklady u dalších sledovaných kategorií jsou množstvím nevýznamné (do 40 tis. Kč). Za zmínku však stojí dvě zjištěné skutečnosti v rámci hodnocení sledovaných let: zaprvé **v roce 2012 byly poprvé zjištěny náklady u kategorie „Prevence vzniku odpadů“**, což je nepochybně dobře. Zadruhé **na „Monitoring nakládání s odpady“ nebyly vynaloženy náklady žádné**, což je naopak negativní zjištění. Do budoucna by bylo dobré monitoring zavést.

Největší příjmy byly v ORP Trutnov získány z poplatků za komunální odpad. V podstatě se však jednalo o zisky z "Poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů". V roce 2012 došlo ke změně vyhlášky č. 452/2011 Sb., čímž došlo k rozdělení položky 1337 na dvě položky: 1337 a 1340. Z toho důvodu v roce 2012 příjmy z "Poplatků za komunální odpad" představují pouze nepatrné množství a dominantní položkou v tomto roce jsou příjmy z „Poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“. **Díky lokalizaci skládek na území ORP Trutnov představují významnou položku i příjmy z "Poplatků za uložení odpadů".** Příjmy z této položky se v čase snižují, což je způsobeno poklesem celkového množství ukládaného odpadu na skládky.

Je nutné zmínit, že do příjmů nebyly zahrnuty všechny příjmy, konkrétně příjmy ze smluvních závazků – např. příjmy za zajištění zpětného odběru obalů od společnosti EKO-KOM a.s., příjmy z poplatků za odpad od občanů ze známkového systému sběru a svozu, příjmy z provozu zpětného odběru elektrozařízení od kolektivních systémů, apod.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 121: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Obyvatelé obcí ORP Trutnov	přijatelná výše poplatků za svoz odpadů mít kontejnery na odpad v blízkosti svých objektů k bydlení zajištění pravidelného svozu odpadů (dle daného harmonogramu) dobrá dostupnost kontejnerů na tříděný odpad pořádek okolo sběrných zařízení dostatek odpadkových košů (včetně sáčků na psí exkrementy) rozšíření nabídky možností třídění odpadu (např. kontejnery na bioodpad) sezonní posílení kapacit, reakce na aktuální roční období motivace k třídění odpadu, informace, osvětová činnost k odpadovému hospodářství	neplacení poplatků za svoz odpadů nevyužívání sběrných nádob k vyhození odpadu (černé skládky) spalování odpadů, které nemají v kotli co dělat nedostatečné nevyužívání sběrných nádob na tříděný odpad	prostřednictvím obecního rozhlasu účast na zasedáních zastupitelstva jednotlivých obcí prostřednictvím obecního zpravodaje prostřednictvím internetu informace na sběrných místech a sběrných nádobách	přednáška o procesu nakládání s odpady brožura o tom, jak odpad třídit zajištění informací na sběrných místech a sběrných nádobách zvýšení počtu sběrných nádob na tříděný odpad zvýšení variability sběrných nádob

2.	Svozové společnosti působící v ORP Trutnov	včasná platba od obcí za své služby včasné informování o případných změnách (změna svozového harmonogramu, apod.) zvýšit zisk mít místa, kam odpad dopravit a vysypat dobrá komunikace a dobrá spolupráce s jednotlivými obcemi a dalšími producenty odpadu	nedodržování svozového kalendáře laxní přístup k vývozu odpadů nedostatek míst, kam odpad odvézt navýšení cen za svoz odpadů nešetrný přístup zaměstnanců svozových společností k majetku obce nedodržování způsobu nakládání s odpady	prostřednictvím telefonu osobní schůzky s představiteli jednotlivých obcí prostřednictvím emailu	dodržování stávajících smluv, případně podepsání nových kontrola subjektů z ORP zabezpečení potřebné komunikace podpořit konkurenceschopné prostředí společné řešení obcí svazků k nakládání a svozu odpadu
3.	Firmy a drobní podnikatelé	snížit náklady na odpadové hospodářství zvýšit množství odpadů, které lze znovu využít naplnit kapacitu vlastních sběrných dvorů, míst a výkupen	vyhazování odpadu do kontejnerů, které jsou určeny pro občany nedodržování legislativy špatná komunikace se svozovou společností nedodržování smluv uzavřených se svozovou společností	prostřednictvím telefonu prostřednictvím emailu informace prostřednictvím internetu	kontrola subjektů z ORP zabezpečení potřebné komunikace sankce za nedodržování pravidel
4.	Účastníci cestovního ruchu	dostatek a dostupnost odpadkových košů včasné vysypávání košů, aby byl odpad kam vyhodit přizpůsobit design k danému turistickému místu	odhazování odpadků mimo určená místa vandalismus dovoz odpadů do regionu	prostřednictvím informačních center v regionu formou informativních tabulí informace na sběrných místech a sběrných nádobách	informativní tabule informativní letáky budou obsahovat i odstavec o nakládání s odpady motivační akce za účelem posílení faktu, že odpad skončí na těch místech, kde má
5.	Zařízení s nakládání s odpady	zisk z provozované činnosti	zastaralé technologie	prostřednictvím telefonu	dotace na výměnu technologií v případě jejich zastaralosti

		využití kapacity jednotlivých zařízení s nakládání s odpady	nedodržování správných postupů zamořování okolí nedostatečná kapacita zařízení nakládání s odpady	formou osobních jednání prostřednictvím internetu	kontroly ze strany správních úřadů aktivní podíl na osvětové činnosti
6.	Starostové a zastupitelé jednotlivých obcí ORP Trutnov	minimální náklady na provoz systému a investice s ním spojené funkční systém sběru odpadů včasné zaplacení poplatků za svoz odpadů dobrá komunikace se svozovou společností, obyvateli, podnikatelskými subjekty	slabá aktivita z úřadu (málo informací, neřešení situace s odpady) nedodržování legislativních pravidel v souvislosti s nakládání s odpady malá informovanost představitelů obcí nedostatek financí na zajištění efektivního systému odpadového hospodářství	formou pracovních schůzek mezi starosty informační letáky prostřednictvím internetu prostřednictvím vývěsních ploch	meziobecní spolupráce využití vícezdrojového financování schůzky, besedy (řešení požadavků občanů, předání aktuálních informací, apod.)
7.	Školy	vzdělávací činnosti (ekologie, proč je dobré třídit odpad, apod.) podpora sběru tříděného odpadu ve školách podpora od obecních úřadů (motivovat školy, aby žáci sbírali tříděný odpad)	pasivní přístup ze strany škol k dané problematice (zanedbání výchovy v této oblasti)	pracovní schůzky s řediteli jednotlivých škol prostřednictvím internetu, školních vývěsek účast ředitelů škol na veřejných zasedáních zastupitelstech obcí	přednášky na školách (proč je dobré třídit odpad, apod.)
8.	Organizace působící v oblasti životního prostředí + EVVO	mít potřebné kapacity, kde vzdělávat součinnost s ostatními subjekty aby byl vidět výsledek a přínos činnosti daných organizací	nedostatečné kapacity pro působnost těchto organizací nedostatečná vzdělanost v oblasti ekologie, ŽP nedostatečná spolupráce a komunikace	prostřednictvím internetu ostatní média osobní jednání	uspořádat osvětové kampaně vzdělávací aktivity v oblasti ŽP zavést systém financování aktivit

9.	KRNAP, CHKO, Lesy ČR	neznečištěné prostředí osvícení návštěvníci dodržování pravidel chování v daných lokalitách	příliš přísná očekávání autoritativní přístup	prostřednictvím internetu ostatní média	uspořádat osvětové kampaně vzdělávací aktivity v oblasti ŽP pravidelná komunikace se samosprávnými celky zavést systém financování aktivit
10.	Média	informovat diváky a čtenáře o změnách, které v dané oblasti nastanou	zkreslené informace o dané problematice prezentace obce jako hlavního viníka za špatný stav ŽP	reportáže prostřednictvím telefonu	zajištění pravidelné komunikace

Z tabulky 121 vyplývá, že jednotlivé dotčené skupiny mají různorodá očekávání od odpadového hospodářství, liší se i rizika a navrhnutá opatření, částečně i způsob komunikace. Jedno však mají všechny dotčené skupiny společné – chtějí být spokojeni se systémem odpadového hospodářství. Jednotlivé skupiny jsou mezi sebou provázány, ať se jedná o uzavřené smlouvy mezi svozovou společností a obcí či firmou či zajištění odvozu odpadu do zařízení, kde se s odpadem nakládá, apod. Z toho vyplývá, že nejdůležitější je dobrá komunikace mezi dotčenými skupinami, lze tak předejít mnoha rizikům, která u jednotlivých skupin hrozí. Je nutno dodat, že ne vždy komunikace pomůže k předejití či vyřešení problému (např. dotyčný občan nereaguje na upomínky, že má zaplatit poplatek za svoz odpadů, návštěvníci, ačkoliv poučeni a upozorněni, nedodržují pravidlo vyhazovat odpad do košů a v místech tomu určených, apod.). Spolupráce mezi jednotlivými obcemi může být velmi prospěšná, starostové a další aktivní lidé v regionu můžou vymyslet mnohá opatření, která budou do budoucna prospěšná.

Závěrem lze říci, že mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 122: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	nedostatek financí na nakládání s odpady a z toho vyplývající zadlužení obcí	3	5	15	výběr levnější svozové firmy, efektivnější systém svozu, změna systému financování místní správy	obec
		neplacení poplatků za svoz odpadu občany dané obce	4	4	16	hrozba pro občany, že v případě dlouhodobého neplacení bude dána celá věc k soudu	obec i neplatící občané
		monopol firmy Marius Pedersen a.s. – vyšší ceny za svoz v souvislosti s malou konkurencí	2	5	10	meziobecní spolupráce; v případě aktuálnosti rizika-nová smlouva s jinou svozovou společností, která nabízí levnější služby	obce ORP
2.	Organizační riziko	špatný systém svozu odpadů v ORP	1	3	3	meziobecní spolupráce, hrozba vypovězení smlouvy v případě neplnění (tj. dodržování podmínek ve smlouvě)	obce, svozová společnost, zprostředkovaně pak i občané
		špatná komunikace (obce/svozové společnosti, svozové společnosti/zařízení s nakládání s odpady)	1	3	3	intenzivnější komunikace mezi dotčenými subjekty	obec
3.	Právní riziko	změna legislativy, jejímž důsledkem bude složitější a nákladnější systém nakládání s odpady	3	4	12	upozornit dotčené orgány a požadovat změnu zpět či k lepšímu	obec
4.	Technické riziko	zastaralé technologie pro nakládání s odpady	3	4	12	žádost o dotace na zisk nových technologií	subjekty, které mají nakládání s odpady na starost
5.	Věcné riziko	nedodržování smluv mezi obcemi a svozovými společnosti	2	3	6	dodatek ke smlouvě o sankcích (pokud není již uvedeno ve smlouvě), případně nová smlouva s novou svozovou společností	obec i svozová společnost
		nedostatečná osvěta obcí směrem k veřejnosti	3	5	15	zvýšení informovanosti	obce, obyvatelé

Z tabulky 122 vyplývá, že největší význam z pohledu hodnoceného rizika představuje „neplacení poplatků za svoz odpadu občany dané obce“ (hodnota 16). Jedná se o dlouhodobý problém řady obcí, kdy se nedaří z některých subjektů poplatky za svoz získat. Tito občané pak riskují, že celá věc bude dána k soudu a může jim hrozit i exekuce.

Dalšími významnými riziky jsou „nedostatek financí na nakládání s odpady a z toho vyplývající zadlužení obcí“ a „nedostatečná osvěta obcí směrem k veřejnosti“ (oboje hodnota 15). Nedostatek finančních prostředků obcí je velmi diskutovaným tématem a tento nedostatek se dotýká i odpado-

vého hospodářství. Řešením by mohl být efektivnější systém svozu odpadů, výběr nové svozové firmy, která má levnější služby či v celostátní úrovni změnit systém financování místní správy. Druhé riziko s hodnotou 15, tedy nedostatečná osvěta obcí směrem k veřejnosti je rizikem, kterému lze předcházet, např. informativními nápisy v místech, kde jsou kontejnery na tříděný odpad, na obecních vývěskách, webových stránkách, apod.

Dalším poměrně významným rizikem je „změna legislativy, jejímž důsledkem bude složitější a nákladnější systém nakládání s odpady“ (hodnota 12). V České republice to není nic nereálného, lze jen doufat, že k tomu nedojde. Hodnotu 12 získalo i riziko „zastaralé technologie pro nakládání s odpady“. Technologie a zařízení se časem opotřebovávají a je potřeba je nahradit za nové. V tomto případě je řešením žádost o dotace na pořízení nových technologií.

Určité riziko představuje i „monopol firmy Marius Pedersen a.s.“, které není zas až tak nereálné, neboť tato firma sváží odpad v 27 obcích z 31 v ORP Trutnov. Z toho vyplývá, že konkurence je zde nedostatečná a reálně může hrozit navýšení cen za poskytované služby.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 123: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Množství a geografické rozmístění sběrných míst	1. Řada neplatičů za svoz odpadů
2. Přítomnost třídící linky v ORP Trutnov	2. Stále nedostačující materiálové využití jednotlivých druhů odpadů
3. Dostačující množství skládek odpadů	3. Výkupny odpadů lokalizovány především jen do Trutnova (z řady obcí daleko k nejbližší výkupně v rámci ORP Trutnov)
4. Nárůst množství separovaného sběru odpadů	4. Nárůst produkce nebezpečných odpadů
5. Nárůst materiálového využití odpadů	5. Zvyšování měrné produkce SKO na obyvatele
6. Snižování množství odpadů ukládaných na skládky	6. Nárůst produkce BRKO v ORP Trutnov
7. Nižší měrná produkce NO a OO vyprodukovaného obcemi v ORP, než v případě průměrné hodnoty za celý Královéhradecký kraj	7. Vyšší množství skládkovaného BRKO než tomu bylo v roce 1995
8. Nižší měrná produkce KO a SKO vyprodukovaného obcemi v ORP ve srovnání s průměrnou hodnotou za Královéhradecký kraj i za celou ČR	8. Přítomnost černých skládek
9. Třídění skla a kovů v ORP, jejichž původcem je obec, je ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni	9. Třídění papíru a nápojových kartonů, jejichž původcem je obec, je v ORP ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na nižší úrovni
10. Nižší měrná produkce BRKO vyprodukovaného obcemi v ORP ve srovnání s průměrnou hodnotou za Královéhradecký kraj i za celou ČR	10. Hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná v porovnání s podobnými ORP podle počtu obyvatel v Královéhradeckém kraji

Příležitosti	Hrozby
1. Lepší úroveň komunikace mezi dotčenými skupinami	1. Malé konkurenční prostředí v ORP
2. Meziobecní spolupráce	2. Další zvyšování měrné produkce SKO na obyvatele
3. Dotace z EU – např. na efektivnější využití stávajících BPS a kompostáren, na větší motivaci občanů, apod.	3. Další nárůst skládkování BRKO
4. Větší materiálové využití jednotlivých druhů odpadů, nové způsoby využití	4. Vyšší finanční náklady na zajištění svozu a nakládání s odpady
5. Inovace v oblasti technologií při nakládání s odpady	5. Přijetí složitější a nevhodné legislativy v oblasti odpadového hospodářství
6. Monitoring procesu nakládání s odpady	6. Snížení množství sběrných dvorů a sběrných míst
7. Zvýšení úrovně třídění papíru a nápojových kartonů	
8. Přijetí takové legislativy, která bude ekonomicky motivující k třídění odpadů – viz rakouský model	
9. Snižování množství směsného komunálního odpadu	

ORP Trutnov má z hlediska odpadového hospodářství silné stránky především v tom, že je zde dostatek zařízení pro nakládání s odpady. Sběrná místa jsou rozmístěna po celém ORP, tudíž obyvatelé jednotlivých obcí to nemají k těmto místům nijak zvlášť daleko. Pozitivním jevem je dále to, že narůstá množství tříděného odpadu, odpad je také více materiálově využíván. Dochází také ke snižování množství odpadů, které je skládkováno. Bylo by dobré, kdyby tento trend pokračoval. Pozitivním zjištěním je dále to, že ve srovnání s průměrnými hodnotami za Královéhradecký kraj i celou ČR je ORP Trutnov na tom lépe, co se týče měrné produkce NO a OO, KO a SKO, BRKO vyprodukovaného obcemi. Vyzdvihnout lze i fakt, že třídění plastů, skla a kovů v ORP, jejichž původcem je obec, je ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Mezi slabé stránky ORP Trutnov z hlediska odpadového hospodářství patří jednak nárůst produkce nebezpečných odpadů, dále dochází ke zvyšování měrné produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele a dochází i k nárůstu produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Ačkoliv dochází k nárůstu materiálového využití odpadů v čase, stále je však toto množství malé. Slabou stránkou je i množství neplatičů za odpad, což i někteří představitelé obcí potvrdili a což nejspíš bude typické pro většinu obcí po celém území republiky. Přestože je v ORP Trutnov počtem dostatek výkupen odpadů, jejich geografické rozmístění není ideální, většina těchto výkupen je lokalizována do Trutnova a některé obce to mají do nejbližší výkupny velmi daleko (např. Horní a Dolní Olešnice). Analýzou bylo dále zjištěno, že třídění papíru a nápojových kartonů, jejichž původcem je obec, je v ORP ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na nižší úrovni. Hustota sběrné sítě je v ORP podprůměrná v porovnání s populačně podobnými ORP v Královéhradeckém kraji.

Příležitostí, jak situaci v odpadovém hospodářství v ORP Trutnov zlepšit, je hned několik. V prvé řadě je to lepší úroveň komunikace mezi dotčenými skupinami (obce, občané, svozové společnosti, zařízení pro nakládání s odpady, apod.) a také větší spolupráce mezi jednotlivými obcemi. Velkou příležitostí je čerpání dotací z Evropské unie, především prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí, na různorodé účely týkající se odpadového hospodářství. Příležitost představuje i zvýšení úrovně třídění papíru a nápojových kartonů. Potenciál představuje i větší materiálové využití jednotlivých druhů odpadů, případně pokusit se najít nové způsoby, jak odpad využít. Inovace v ob-

lasti technologií jsou také velkou příležitostí. Monitoring toho, jak probíhá nakládání s odpady, představuje také významný potenciál do budoucna.

Za hrozby v ORP Trutnov lze jmenovat např. to, že odpad z naprosté většiny obcí sváží jedna firma, tudíž zde hrozí riziko monopolizace a zvedání cen za služby (bez dostatečné konkurence). Hrozbu dále představuje zvyšování měrné produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele či nárůst produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Rizikem je dále uzavření některého ze sběrných dvorů a míst, pokud by k tomuto jevu docházelo hromadně. Obecnou hrozbou jsou nové legislativní podmínky, které by byly nevhodné.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP Trutnov sváží směsné komunální odpady (SKO) a složky tříděného odpadu (TO) celkem čtyři společnosti (TRANSPORT Trutnov s.r.o. – dceřiná společnost firmy Marius Pedersen a.s.), Technické služby Města Úpice, SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o. a Služby Města Vrchlabí). Největší zastoupení má prvně jmenovaná společnost (na svozu se podílí celkem ve 27 obcích z 31 v ORP Trutnov), další dvě jmenované společnosti působí obě ve dvou obcích, posledně jmenovaná společnost působí pouze v obci Dolní Olešnice a sváží zde SKO. Některé druhy odpadu (např. biologicky rozložitelný odpad – BRO) sváží v některých městech technické služby (TS) daných měst – např. v Trutnově či Žacléři.

Sběrná místa jsou rozmístěna po celém ORP, tudíž obyvatelé jednotlivých obcí to nemají k těmto místům nijak zvlášť daleko. V ORP Trutnov funguje jedna třídící linka (Vlčice). Hustota sběrné sítě je však všeobecně v ORP podprůměrná v porovnání s populačně podobnými ORP v Královéhradeckém kraji. Výkupny odpadů jsou v ORP Trutnov lokalizovány především do Trutnova, což je pro některé obce poměrně daleko. Tyto obce však mohou využít služeb bližších výkupen, např. v Hostinném. Dále se v ORP nachází celkem 5 bioplynových stanic (BPS) a jedna kompostárna (Trutnov-Kryblice). Množství BPS je v ORP Trutnov dostačující, jejich kapacita však není plně využita, tudíž v této oblasti jsou rezervy.

Co se týče toků odpadů, většina recyklačních procesů probíhá po dotřídění odpadu mimo území ORP. Energeticky jsou odpady využity v Oblastní nemocnici Trutnov a.s. Co se týče nakládání s odpady formou odstranění, výrazně dominuje skládkování. V případě SKO, který byl vyprodukován na území ORP Trutnov, je celé množství odstraněno skládkováním.

<u>Za hlavní pozitiva, která vyplynula z analýzy, lze označit následující:</u>

V ORP Trutnov narůstá v čase množství tříděného odpadu. Dále dochází k nárůstu materiálového využití odpadů, v roce 2011 dokonce množství materiálového využití bylo vyšší, než byla celková produkce odpadů v ORP. Je to způsobeno tím, že odpad je z řady okolních ORP dovážen právě do ORP Trutnov. Obecně lze konstatovat, že odpad, který se vytřídí, se také materiálově využije. V ORP Trutnov dochází také ke snižování množství odpadů, které je umísťováno na skládky. Lze jen doufat, že bude tento trend pokračovat. Třídění kovů a skla je v ORP Trutnov na velmi dobré úrovni.

<u>Za hlavní negativa, která vyplynula z analýzy, lze označit následující:</u>

V ORP Trutnov dochází k nárůstu množství měrné produkce SKO na obyvatele. Podíl měrné produkce SKO na obyvatele má v čase tvar křivky sinusoidy, oproti roku 2008 však k roku 2012 došlo k mírnému nárůstu tohoto podílu. Dalším negativem jsou poměrně vysoké ceny za svoz odpadů ve většině obcí ORP. Negativem je dále slabé konkurenční prostředí v oblasti svozových společností. V ORP Trutnov roste i produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) a narůstá i podíl BRKO na celkové produkci BRO (v roce 2012 to bylo 82 %).

Z dotazníkového šetření se starosty obcí ORP Trutnov vyplynulo, že mezi největší problémy patří nedostačující systém nakládání s BRO (18 obcí z 31), dále vysoké ceny za svoz odpadů (14/31) a přítomnost černých skládek (14/31).

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

→ *společné řešení nakládání s BRO, intenzivnější spolupráce v této oblasti, zavést systém nakládání s BRO*

→ *využití vícezdrojového financování (EU, ČR) na realizaci různorodých projektů v oblasti odpadového hospodářství (např. podpora svozu BRO v pravidelných intervalech ve spádovém území, dotace na likvidaci černých skládek, pořízení nových technologií, apod.)*

→ *zavést ekonomicky motivující systém nakládání s odpady (třídění, separace bioodpadu, informace)*

→ *spolupráce obcí – posílení vyjednávací pozice obcí z důvodu úspory finančních prostředků*

→ *přeshraniční spolupráce*

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Trutnov a ze zástupců zainteresovaných subjektů v oblasti odpadového hospodářství v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům,

politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

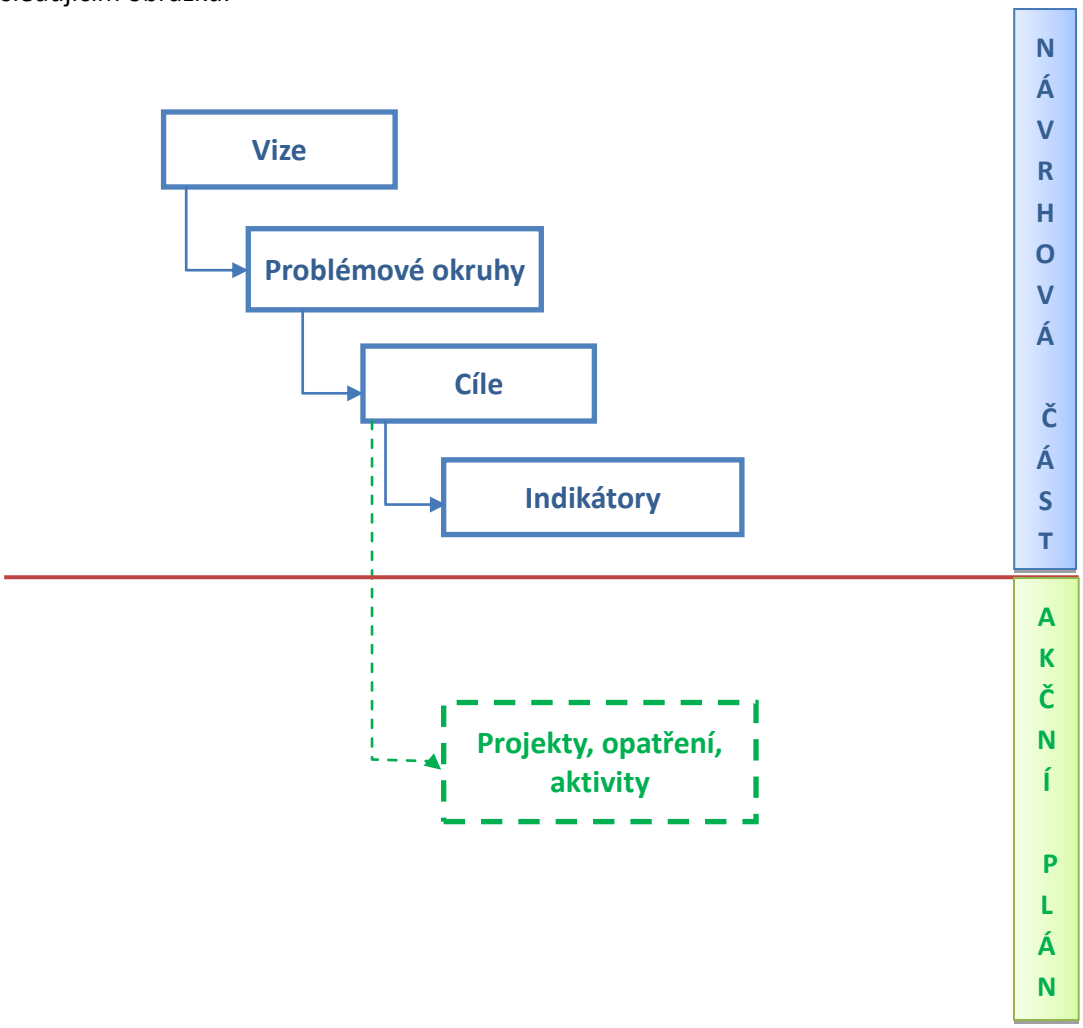

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE ***Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.***					
Odpadové hospodářství	**Problémová oblast 1: Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství**			**Problémová oblast 2: Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství**	
	cíl 1.1 Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů	cíl 1.2 Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem	cíl 1.3 Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady	cíl 2.1 Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)	cíl 2.2 Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5leté udržitelnosti

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE:

Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, ***s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí****, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.*

Problémové okruhy

Zmapováním a analýzou současného stavu bylo zjištěno, že oblast odpadového hospodářství se potýká s celou řadou konkrétních problémů. Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků – problémových okruhů, bylo jednání fokusní skupiny s odborníky z oblasti odpadového hospodářství a zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza a také dokument Nástin variantních opatření.

Zjištěné problémy byly následně rozděleny do dvou problémových okruhů. Na úvod je nutné konstatovat, že následující konkrétní cíle a opatření, obsažené v problémových okruzích, se navzájem prolínají. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu jasně zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a důsledky v případě neřešení daného problému.

Na úvod je nutné konstatovat, že na základě projednávání problematiky odpadového hospodářství na území ORP Trutnov ve fokusní skupině bylo zjištěno, že integrace odpadového systému a společný svoz odpadů není dobrý nápad. Vyplývá to z různorodosti jednotlivých obcí, neboť každá obec je v tomto ohledu specifická. Proto by měla svoz a nakládání s odpady každá obec řešit samostatně. Existují však činnosti, které lze v odpadovém hospodářství řešit prostřednictvím meziobecní spolupráce a ve kterých má území ORP Trutnov rezervy (viz dále).

Tabulka 124: Přehled problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství v ORP Trutnov

Problémové okruhy
1. Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství
2. Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti odpadového hospodářství, názory odborníků z branže

1. Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství

Na základě jednání fokusní skupiny a zpracované analytické části bylo zjištěno, že v ORP Trutnov není dostatečná osvěta, co se odpadového hospodářství týče.

Příčinou je fakt, že občané nejsou dostatečně informováni, proč je např. dobré odpad třídit. Z analýzy bylo zjištěno, že třídění kovů a skla je ze systému organizovaného obcemi v ORP Trutnov na velmi dobré úrovni v porovnání s Královéhradeckým krajem jako celek. V případě papíru, nápojových kartonů a částečně i plastů je tato úroveň v území ORP nižší. Proto je důležité zajistit veřejnosti dostatečné informování, ať už se jedná o třídění bioodpadu, plastů, papíru, ale i kovů, skla, apod. Přitom díky třídění a kompostování BRKO lze získat substrát, který je prospěšný pro půdu, ať už se jedná o zemědělské pozemky či třeba jen půda v květináčích.

Veřejnost není ani dostatečně informována z pohledu prevence vzniku odpadů. V dnešní době málokdo uvažuje tak, jak je zmíněno v odrážkách níže.

- Kupuji opravdu jen to, co skutečně potřebuji?
- Opravdu si potřebuji při každém nákupu koupit novou tašku?
- Preferuji obaly, které se recyklují?
- Kompostuji?
- Třídím odpady?
- Kupuji kvalitní výrobky, které mají příznivý dopad na životní prostředí?

Vhodné bude dále posílit i informovanost související s financemi v odpadovém hospodářství, aby občané měli dostatečný přehled o tocích peněz vynakládaných na odpadové hospodářství jednotlivými obcemi.

Pokud bude široká veřejnost dostatečně informována, mělo by to v konečném důsledku vést k celkovému snížení množství produkovaného odpadu a díky tomu i ke snížení nákladů na odpadové hospodářství.

Důsledkem neřešení dostatečné osvěty bude fakt, že široká veřejnost nebude mít větší podvědomí, proč je dobré odpad třídit, že není nutné vše vyhazovat do popelnice na směsný komunální odpad, apod. Dále, pokud se nebude řešit prevence vzniku odpadů, nezjistíme, v jakých oblastech by šlo snížit množství vyprodukovaného odpadu.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

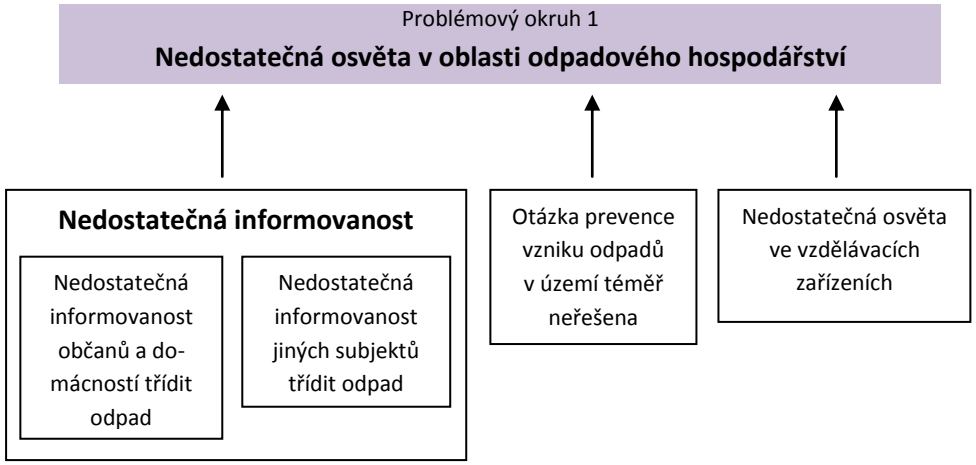

2. Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství

Na základě jednání fokusní skupiny a zpracované analytické části bylo zjištěno, že spolupráce obcí v oblasti odpadového hospodářství není dostatečná.

Obce ORP Trutnov v dnešní době vynakládají nemalé prostředky na odpadové hospodářství. Realizací některých větších projektů by však mohly do budoucna finanční prostředky ušetřit či systém odpadového hospodářství vylepšit. Bez dostatečné meziobecní spolupráce by to však bylo složité.

Jmenovat lze např. nedostatek finančních prostředků na pořízení doplňujících věcí a objektů souvisejících s odpadovým hospodářstvím i pořízení nových technologií v oblasti odpadového hospodářství. Když pomineme vybavení svozových společností, v případě obcí se může jednat např. o nákup nových kontejnerů a popelnic na bioodpad, technické vybavení sběrných dvorů zřizovaných a provozovaných obcí, atd.

Příčina tkví v neřešení či pouze nepatrném řešení výše zmíněných činností formou dostatečné spolupráce.

Pokud by se výše zmíněné skutečnosti neřešily formou větší spolupráce mezi obcemi, je dost možné, že finanční prostředky, které by šly prostřednictvím intenzivní spolupráce získat, se nepodaří bez této spolupráce získat. V důsledku toho může docházet k zastaralosti a nevhodnosti vybavení (vyšší náklady na údržbu, apod.).

Dobrou příležitost představuje i sdílení zařízení pro nakládání s odpady formou smluvního závazku a podílení se na provozu zařízení finančně (např. sběrné dvory, kompostárny, apod.).

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

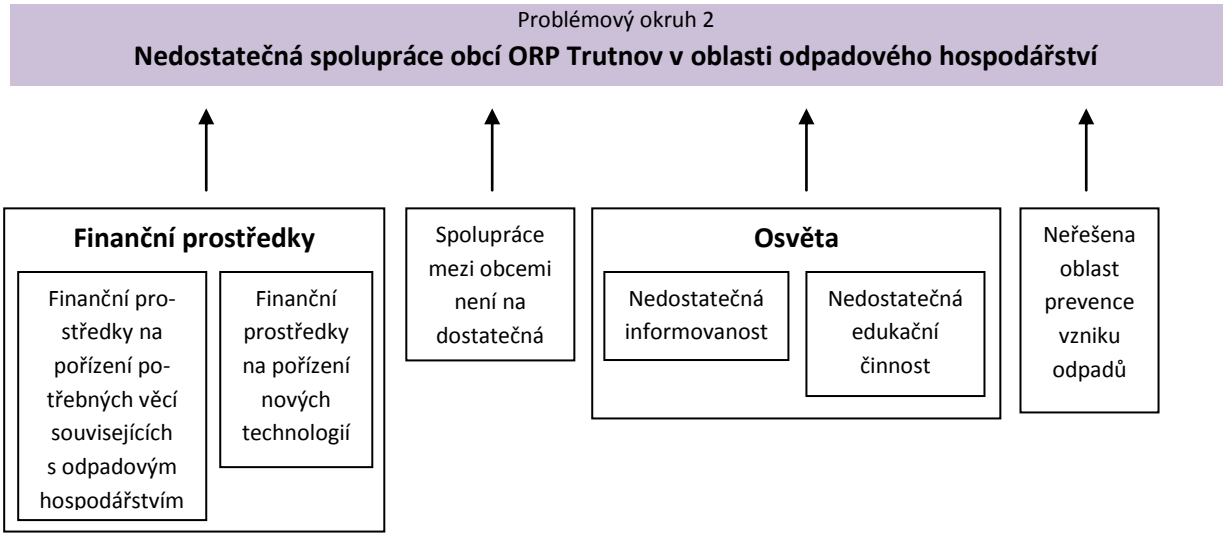

5.2.1. Popis cílů v oblasti odpadového hospodářství

Definování a popis jednotlivých cílů představuje stěžejní část celého Souhrnného dokumentu. Na základě zpracovaných předcházejících částí, týkajících se problematiky odpadového hospodářství, je potřeba definovat konkrétní cíle, které povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

Jednotlivé cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně formulovat opatření, prostřednictvím jejichž realizace bude docházet k naplňování každého specifického cíle. Jednotlivé cíle mají pro přehlednost číselné označení v rámci dané oblasti. Při definování cílů bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Jednotlivé cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci obcí z jednotlivých DSO i odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byly jednotlivé cíle popsány a každému cíli byl přiřazen gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka 125: Přehled jednotlivých cílů v oblasti odpadového hospodářství

Problémový okruh 1	**Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 1.1	*Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů*
Cíl 1.2	*Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem*
Cíl 1.3	*Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady*
Problémový okruh 2	**Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 2.1	*Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)*
Cíl 2.2	*Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5 leté udržitelnosti*

Problémový okruh 1	**Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 1.1	**Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů**
Popis cíle	Ve školách již osvěta týkající se ekologické výchovy existuje a je zakotvena v osnovách. Není ale primárně založena na odpadovém hospodářství. S jistou nadsázkou lze říct, že osvěta v těchto zařízeních je ta nejdůležitější, neboť děti a žáci získají určité návyky, že se naučí, jak správně s odpadem nakládat. V případě osob středního a důchodového věku je šance na změnu přeci jen menší, neboť mnoho lidí má již své určité návyky tak zažité, nebude ochotno něco na sobě měnit, dále je pro ně důležitý i finanční aspekt související se tříděním. Proto je důležité již od raného věku dětí podporovat ekologickou výchovu. Využít lze stávajících výukových, výchovných a osvětových programů, kterých existuje celá řada. Mezi ně patří např. Globe, Recyklohraní, Tonda Obal, programy krajských ekologických center apod.
Hlavní opatření	**Finanční analýza** Provést rozbor finančních nákladů potřebných na podporu ekologické výchovy **Věcná opatření** Zakomponovat do škol osvětu založenou primárně na odpadovém hospodářství **Realizační opatření** Provést přihlášení daných vzdělávacích zařízení, které ještě tak neučinila, do výše zmíněného programu/zmíněných programů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet škol, zapojených do ekologické výchovy nebo využívajících celostátních osvětových programů
Správce cíle	*Předpoklad: starosta vybrané obce*

Problémový okruh 1	**Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 1.2	**Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem**
Popis cíle	Informací, aby občané věděli jak nakládat s komunálním odpadem, je sice dostatek, nicméně jejich roztříštěnost, přímé zaměření na cílové skupiny je nedostatečné. Na internetu lze sice mnoho informací získat, ovšem ne každý internet využívá, především co se starších lidí týče. V rámci realizace společné dlouhodobé informační kampaně lze například spolupracovat s Královéhradeckým krajem, společností EKO-KOM, a.s., kolektivními systémy ke zpětnému odběru zařízení (např. elektro, světelné zdroje, baterie), svozovou společností apod. Realizace této kampaně v území ORP Trutnov napomůže k osvětě široké veřejnosti, jak správně s komunálním odpadem nakládat, třídit, apod. Prostřednictvím osvětové činnosti dojde i ke vzdělávání široké veřejnosti. Vzdělanost může být podpořena realizací přednášek a seminářů na téma „Víte, jak správně třídit a nakládat s odpadem?“. Pro tuto dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň bude využito řady komunikačních nástrojů – internet, informace na kontejnerech, letáky, přednášky, semináře, apod.
Hlavní opatření	**Finanční analýza** Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace informační a vzdělávací kampaně Provést rozbor dostupných možných finančních zdrojů (dotace, příspěvek, apod.) **Věcná opatření** Zajistit dostatečnou propagaci a informovanost o datu, místě a času konání přednášek, seminářů Zajistit dostatečné využití řady komunikačních nástrojů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Realizace informační kampaně ANO/NE Počet obcí zapojených do realizace společné informační kampaně
Správce cíle	*Předpoklad: starosta vybrané obce*

Problémový okruh 1	**Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 1.3	**Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady**
Popis cíle	Zajištění pravidelného informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce povede ke zlepšení osvěty obyvatel dané obce, jak si obec vede z pohledu tříděného odpadu, kolik tun odpadu bylo v daném období svozovou společností odvezeno, jaké byly finanční prostředky vynaložené na systém svozu odpadu, kolik představovaly příjmy obce z poplatků za svoz odpadů, apod. Zajištění pravidelného informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství je připravováno v rámci nového zákona o odpadech jako povinnost obcí.
Hlavní opatření	Provést rozbor variant, jakým způsobem budou občané informováni Stanovit časový interval, v jakém budou informace občanům pravidelně prezentovány Vytisknout informace o výsledcích odpadového hospodářství obce a zajistit jejich vložení na vývěsní desku Vložit podrobné informace o výsledcích odpadového hospodářství na internetové stránky obce
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí, které zajišťují pravidelné informování obyvatel o výsledcích odpadového hospodářství (včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady)
Správce cíle	*Předpoklad: starosta vybrané obce*

Problémový okruh 2	**Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 2.1	**Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)**
Popis cíle	V území ORP Trutnov není v současné době systematicky řešen sběr, svoz či další způsoby nakládání s komunálními bioodpady. Systém sběru a svozu BRKO řeší obce individuálně, na základě smluv se svozovými společnostmi. Pokud by byl zajištěn určitý společný systém sběru a svozu BRKO ve spádových regionech v území ORP Trutnov, bylo by dosaženo značných úspor z rozsahu. Navíc zavedení určitého společného systému sběru a svozu ve spádových regionech umožní společně sdílet infrastrukturu (jednotné sběrné nádoby, jejich efektivnější rozmístění) a zefektivnit frekvenci svozu. Navíc podle stávajícího zákona č.185/2001 Sb., o odpadech (zákon o odpadech), v platném znění, mají obce k 1. 1. 2015 povinnost zavést třídění bioodpadu. Je nutné však zvážit provozní náklady na provoz tohoto jednotného systému a najít nejvhodnější variantu sběru a svozu BRKO. Dále je nutné pro celé fungování systému zajistit provázání sběru bioodpadu s koncovým zařízením pro nakládání a zajistit odbyt vyrobeného kompostu.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Zpracování možností řešení svozu v souladu s platnou legislativou Zpracování návrhu společné smlouvy **Finanční analýza** Porovnání výhodnosti stávajícího řešení s navrhovaným Provést rozbor potřebných finančních prostředků **Věcná opatření** Provedení průzkumu za účelem zjištění zájmu obcí a určení spádových oblastí Provedení průzkumu za účelem provázání sběru bioodpadu s koncovým zařízením (zjištění zájmu BPS, kompostáren) Porovnání alternativních variant sběru a svozu BRKO (vermikompostování, zapůjčení kompostérů občanům za symbolickou cenu s budoucím bezúplatným převodem na občany, komunitní kompostování) Definování možností následného nakládání s kompostem **Realizační opatření** Zakomponovat náklady potřebné na zajištění systému nakládání s komunálními bioodpady do rozpočtů obcí Podepsat smlouvu o meziobecní spolupráci týkající se nakládání s komunálními bioodpady
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí, které mají zaveden společný systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady alespoň s jednou další obcí Množství odděleně sbíraného bioodpadu (200201, 200108)
Správce cíle	*Předpoklad: starosta vybrané obce*

Problémový okruh 2	**Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství**
Cíl 2.2	**Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5leté udržitelnosti**
Popis cíle	Spolupráce, výměna zkušeností a informací. To vše je velmi důležité, a pokud bude docházet k těmto činnostem formou společných debat či pracovních schůzek představitelů obcí ve spádových mikroregionech včetně účasti dotčených subjektů z oblasti odpadového hospodářství, mělo by to napomoci k úspěšnému podpoření žádosti o dotace. Více hlav více ví, je tak větší šance, že se na nic nezapomene a žádosti o dotace budou kompletní. Při tvoření žádostí je nutné brát v potaz budoucí provozní náklady, dále zda bude mít projekt plné či alespoň téměř plné využití, tj. aby to nebylo pouhé bezúčelné plýtvání peněz.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Provést právní rozbor jednotlivých žádostí o dotace, zda splňují všechny podmínky a kritéria **Finanční analýza** Provést rozbor budoucích provozních nákladů pro daný projekt Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace debat **Věcná opatření** Zavést společné debaty a pracovní schůzky mezi představiteli obcí a dotčenými subjekty z oblasti odpadového hospodářství **Realizační opatření** Zajištění místa, datu a času setkání Zajištění drobného občerstvení na společná setkání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet společně podaných žádostí o dotace Množství finančních prostředků získaných v rámci společně podaných žádostí o dotace
Správce cíle	*Předpoklad: starosta vybrané obce*

5.2.2. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatře-

ní/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh	Nedostatečná osvěta v oblasti odpadového hospodářství		
Číslo indikátoru	*1.a*		
Název indikátoru	*Hodnota měrné produkce SKO*		
Měrná jednotka	*Kg/obyv.*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 180*	*Návrh: 160*
Skutečnost	*191,39*		
Popis měřítka:	*Díky sledování tohoto indikátoru budeme schopni říct, zda se podařilo v území ORP Trutnov zlepšit osvětu v oblasti odpadového hospodářství, v jejímž důsledku dojde ke snížení hodnoty měrné produkce SKO.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet měrné produkce SKO (č. 20 03 01) v jednotlivých letech (produkce SKO v ORP v t / počet obyvatel x 1000)*		
Zdroj čerpání dat:	Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s., evidence obcí		

Cíl 1.1	Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů		
Číslo indikátoru	*1.1.1*		
Název indikátoru	*Počet škol, zapojených do ekologické výchovy nebo využívajících celostátních osvětových programů*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 25*	*Návrh: 29*
Skutečnost	*20*		
Popis měřítka:	*Aby docházelo k osvětové činnosti v oblasti odpadového hospodářství již od útlého věku, je vhodné, aby se vzdělávací zařízení zapojila do celostátních programů týkajících se ekologické výchovy. Indikátor umožňuje sledovat, kolik vzdělávacích zařízení se do alespoň jednoho z těchto programů zapojilo.*		
Metodika a výpočet:	*Součet vzdělávacích zařízení z ORP Trutnov zapojených do alespoň jednoho programu.*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky daných programů (např. http://www.recyklohrani.cz/), uzavřené smlouvy se školami*		

Cíl 1.2	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem		
Číslo indikátoru	*1.2.1*		
Název indikátoru	*Realizace informační kampaně ANO/NE*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Informační a vzdělávací kampaň v oblasti odpadového hospodářství lze realizovat prostřednictvím přednášek, seminářů, apod. Indikátor umožňuje sledovat, zda byla informační kampaň uskutečněna či nikoliv.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=byla realizována*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov www.trutnov.cz*		

Cíl 1.2	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem		
Číslo indikátoru	*1.2.2*		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do realizace společné informační kampaně		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 15*	*Návrh: 31*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Indikátor umožňuje sledovat, kolik obcí se z území SO ORP Trutnov do realizace společné informační kampaně zapojilo.*		
Metodika a výpočet:	*Součet zapojených obcí z území SO ORP Trutnov do realizace společné informační kampaně*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky města Trutnov www.trutnov.cz, internetové stránky zapojených obcí z SO ORP Trutnov*		

Cíl 1.3	Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	*1.3.1*		
Název indikátoru	*Počet obcí, které zajišťují pravidelné informování obyvatel o výsledcích odpadového hospodářství (včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady)*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 15*	*Návrh: 32*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni říct, kolik obcí v území ORP Trutnov již zajistilo pro své občany pravidelné informování o výsledcích odpadového hospodářství. Díky tomu budou mít občané dané obce větší povědomí o množství vyprodukovaného odpadu na území obce, vynaložených peněz na systém svozu, apod.*		
Metodika a výpočet:	*Součet obcí, které tyto informace pravidelně zveřejňují na internetových stránkách a úřední desce.*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí ORP Trutnov*		

Problémový okruh	Nedostatečná spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství		
Číslo indikátoru	*2.a*		
Název indikátoru	*Počet obcí, které spolupracují minimálně s jednou další obcí v oblasti odpadového hospodářství*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: vedoucí odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 15*	*Návrh: 31*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni sledovat, zda dochází ke vzájemné spolupráci obcí v oblasti odpadového hospodářství.*		
Metodika a výpočet:	*Součet spolupracujících obcí v oblasti odpadového hospodářství*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí SO ORP Trutnov*		

Cíl 2.1	Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)		
Číslo indikátoru	*2.1.1*		
Název indikátoru	*Počet obcí, které mají zaveden společný systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady alespoň s jednou další obcí*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 15*	*Návrh: 32*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni říct, kolik obcí spolupracuje při sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady.*		
Metodika a výpočet:	*Součet obcí spolupracujících při sběru a dalším nakládání s komunálními bioodpady.*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí ORP Trutnov*		

Cíl 2.1	Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)		
Číslo indikátoru	*2.1.2*		
Název indikátoru	*Množství odděleně sbíraného bioodpadu (200201, 200108)*		
Měrná jednotka	*Tuny*		
Správce měřítka	*Předpoklad: pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 160*	*Návrh: 200*
Skutečnost	*140*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni říct, jaké množství bioodpadu se podařilo odděleně sebrat.*		
Metodika a výpočet:	*Součet množství odděleně sbíraného bioodpadu*		
Zdroj čerpání dat:	*jednotlivé průběžné evidence obcí, hlášení o produkci a nakládání s odpady od obcí*		

Cíl 2.2	Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5leté udržitelnosti		
Číslo indikátoru	*2.2.1*		
Název indikátoru	*Počet společně podaných žádostí o dotace*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: představitelé DSO*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 5*	*Návrh: 10*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Společné debaty či pracovní schůzky představitelů obcí ve spádových mikroregionech včetně účasti dotčených subjektů z oblasti odpadového hospodářství by měly napomoci k úspěšnému podpoření žádosti o dotace. Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni říci, kolik společně podaných žádostí o dotace bylo podáno.*		
Metodika a výpočet:	*Součet společně podaných žádostí o dotace v území ORP Trutnov*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí ORP Trutnov, internetové stránky MŽP*		

Cíl 2.2	Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5 leté udržitelnosti		
Číslo indikátoru	*2.2.2*		
Název indikátoru	*Množství finančních prostředků získaných v rámci společně podaných žádostí o dotace*		
Měrná jednotka	*Kč*		
Správce měřítka	*Předpoklad: představitelé DSO*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 5 000 000*	*Návrh: 10 000 000*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Společné debaty či pracovní schůzky představitelů obcí ve spádových mikroregionech včetně účasti dotčených subjektů z oblasti odpadového hospodářství by měly napomoci k úspěšnému podpoření žádosti o dotace. Pomocí tohoto indikátoru budeme schopni říci, jaký objem finančních prostředků získaných v rámci společně podaných žádostí o dotace se podařilo získat.*		
Metodika a výpočet:	*Součet získaných finančních prostředků v rámci společně podaných žádostí o dotace v území ORP Trutnov*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky obcí ORP Trutnov, internetové stránky MŽP*		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1	*Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů*	*starosta vybrané obce*
1.2	*Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem*	*starosta vybrané obce*
1.3	*Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady*	*starosta vybrané obce*
2.1	*Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)*	*starosta vybrané obce*
2.2	*Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5leté udržitelnosti*	*starosta vybrané obce*

Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou

povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
1.a	***Hodnota měrné produkce SKO***	***vedoucí odboru ŽP MěÚ Trutnov***
1.1.1	*Počet škol, zapojených do ekologické výchovy nebo využívajících celostátních osvětových programů*	*pracovník/ice odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví MěÚ Trutnov*
1.2.1	*Realizace informační kampaně ANO/NE*	*pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*
1.2.2	Počet obcí zapojených do realizace společné informační kampaně	*pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*
1.3.1	*Počet obcí, které zajišťují pravidelné informování obyvatel o výsledcích odpadového hospodářství (včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady)*	*pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*
2.a	***Počet obcí, které spolupracují minimálně s jednou další obcí v oblasti odpadového hospodářství***	***vedoucí odboru ŽP MěÚ Trutnov***
2.1.1	*Počet obcí, které mají zaveden společný systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady alespoň s jednou další obcí*	*pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*
2.1.2	*Množství odděleně sbíraného bioodpadu (200201, 200108)*	*pracovník/ice odboru ŽP MěÚ Trutnov*
2.2.1	*Počet společně podaných žádostí o dotace*	představitelé DSO
2.2.2	*Množství finančních prostředků získaných v rámci společně podaných žádostí o dotace*	představitelé DSO

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu

(dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.
V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

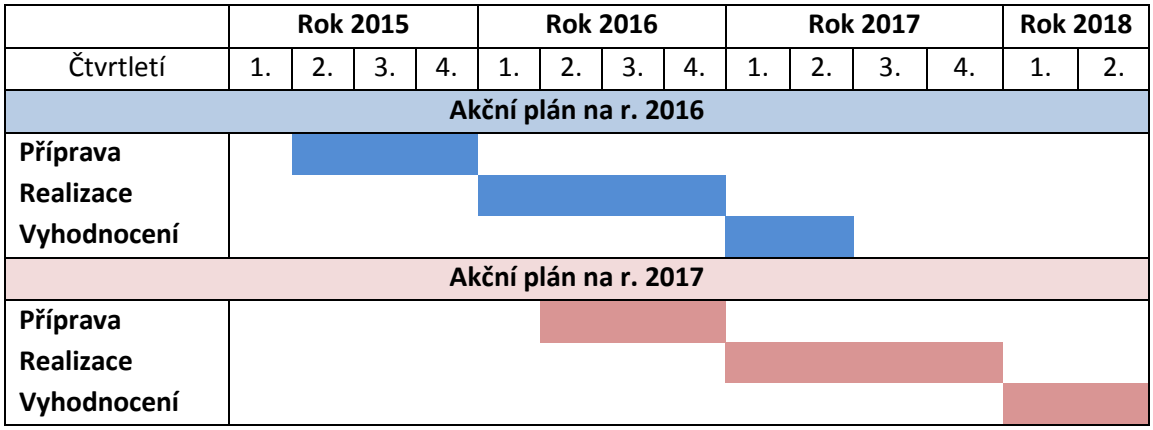

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:
Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže
Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl
Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.
Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V návrhové části oblasti odpadového hospodářství byly definovány dva problémové okruhy.

První problémový okruh se týká **nedostatečné osvěty v oblasti odpadového hospodářství**. Pro tento problémový okruh byly zvoleny tři cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění identifikovaného problémového okruhu. Cíle byly definovány následovně:

- *Podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů*
- *Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem*
- *Zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích odpadového hospodářství obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady*

Druhý problémový okruh se týká **nedostatečné spolupráce obcí ORP Trutnov v oblasti odpadového hospodářství**. Pro tento okruh byly zvoleny dva cíle:

- *Navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru)*
- *Společně předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost 5leté udržitelnosti*

Každý problémový okruh má stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/opatření/aktivit. Každý cíl má svého správce a dále má stanoven minimálně jeden indikátor výstupu. Prostřednictvím indikátorů sledujeme, zda se daří cíle naplňovat či nikoliv.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Následující řádky rekapitulují, jak strategie vznikala. Do konce května 2014 probíhalo zpracování analytické části oblasti odpadového hospodářství. Následně byla analytická část předána odbornému týmu SMO za oblast odpadového hospodářství. Odborný tým definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi na tuto oblast. Zpracovatelský tým ORP Trutnov obdržel připomínky odborného týmu SMO a oponentský posudek. Připomínky byly zapracovány do dokumentu. Pracovník pro analýzy a strategie následně navrhl problémové okruhy a cíle (srpen, září, říjen 2014). Jejich znění a obsah byly konzultovány nejprve v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byly projednávány v rámci tzv. fokusní skupiny, která byla tvořena zástupci odboru životního prostředí města Trutnov, osobami pracujícími v oblasti odpadového hospodářství a představiteli některých obcí. Na základě informací z fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle poupraveny. K jednotlivým problémovým okruhům byly zvoleny a definovány indikátory výsledku, k cílům indikátory výstupu (listopad 2014). Celá návrhová část byla poté konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byla odsouhlasena její finální podoba.

5.5. Přílohy

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008–2012.

5.5.1. Seznam zkratek

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Tabulka 126: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011
Produkce ostatních odpadů (OO)	108 706,46	126 343,32	76 321,54	58 596,99	63 789,49	106 892,83	116,22	70,21	53,90	58,68
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	3 731,51	2 022,53	2 184,56	1 825,89	2 389,12	3 129,80	54,20	58,54	48,93	64,03
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-45,80	-41,46	-51,07	-35,97
Celková produkce (OO a NO)	113 517,34	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62	113,08	69,16	53,23	58,30
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						+13,08	-30,84	-46,77	-41,70

Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů	98,42	97,22	96,98	96,39	97,16
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů	1,58	2,78	3,02	3,61	2,84

Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv^{-1}]		2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel v území ORP		64 617	64 771	64 663	64 748	64 499
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 986,56	1 212,06	934,43	1 022,10	1 705,80
Měrná produkce OO		1 955,26	1 178,33	906,19	985,20	1 657,28
Měrná produkce NO	300,20	31,30	33,73	28,24	36,90	48,52
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		10,43	11,24	9,41	12,29	16,16
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-89,57	-88,76	-90,59	-87,71	-83,84

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 14: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008–2012

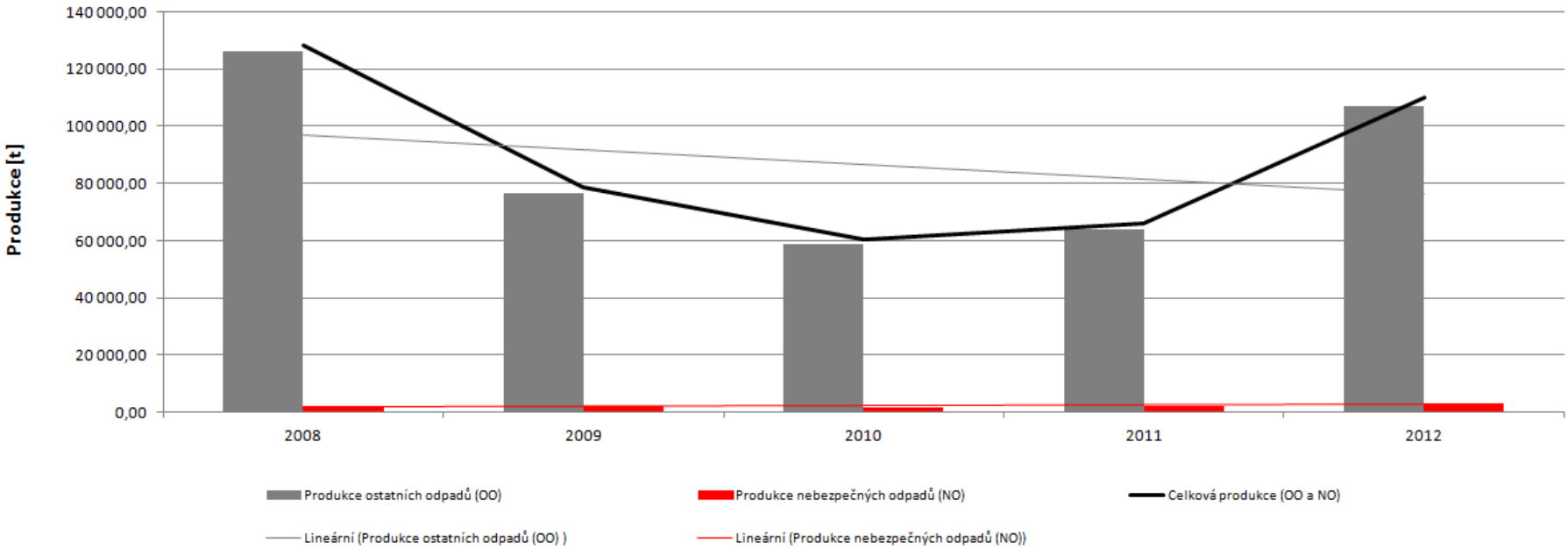

Tabulka 127: Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	816,27	754,78	818,31	1 137,88	1 405,84
200102	Sklo	O	372,03	506,22	412,75	763,55	845,08
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	12,34	13,55	9,60	9,67	8,58
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,64	0,24	0,07	3,64	0,18
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	7,08	1,68	0,95	0,36	0,02
200113*	Rozpouštědla	N	0,02	0,01	0,04	0,09	0,16
200114*	Kyseliny	N	0,01	0,06	0,05	0,00	0,03
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,71	0,85	1,38	0,84	1,18
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	0,12	0,15	0,31	0,32	0,45
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,00	0,00	0,07	0,37	1,61
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,12	0,50	0,00	0,00	0,00
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	25,47	21,35	24,18	35,06	27,58
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,05	0,01	0,16

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,01	0,16	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,09	0,71	0,63	1,26	1,70
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísly 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	1,68	1,21	1,55	1,74	5,52
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	1,71	14,79	34,93	17,25	59,01
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	12,47	55,00	2,58	13,95	42,04
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200139	Plasty	O	342,24	711,11	905,45	766,85	849,88
200140	Kovy	O	540,66	965,95	1 547,47	1 989,30	2 850,26
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	12,80	365,24	331,30	294,88	270,83
200202	Zemina a kameny	O	2 236,06	12 335,11	0,00	77,21	6 453,72
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	63,68	297,22	268,99	157,90	379,46
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	9 924,37	10 989,11	10 103,83	13 251,59	17 787,75
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	12,64	13,37	5,24	3,24
200303	Uliční smetky	O	24,54	4,92	0,84	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 582,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	70,00	58,81
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	2 107,65	1 506,38	1 522,00	1 843,86	1 966,22
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	177,81	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 455,82	3 184,48	1 284,08	1 181,97	1 202,24
150102	Plastové obaly	O	74,92	112,10	219,42	230,07	587,41
150103	Dřevěné obaly	O	11,64	36,92	27,85	22,14	36,24
150104	Kovové obaly	O	0,01	0,01	0,81	0,00	0,00
150105	Kompozitní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54
150106	Směsné obaly	O	851,05	425,75	461,32	356,05	515,10

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	30,09	33,43	58,50	37,44	44,54
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,41	0,13	0,01
Celková produkce KO			20 529,34	32 361,79	18 064,62	22 456,76	35 452,09
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			12 885,77	13 643,61	12 799,49	16 547,49	21 444,26
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			6 247,82	6 871,17	6 476,51	8 363,65	10 817,42

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Tabulka 128: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62	-38,84	-23,03	+9,53	+66,25
Celková produkce KO	20 529,34	32 361,79	18 064,62	22 456,76	35 452,09	+57,64	-44,18	+24,31	+57,87
Celková produkce SKO	9 924,37	10 989,11	10 103,83	13 251,59	17 787,75	+10,73	-8,06	+31,15	+34,23
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	15,99		41,22		29,90		33,93		32,22
Podíl SKO na produkci KO	48,34		33,96		55,93		59,01		50,17
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.$^{-1}$]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	64 617		64 771		64 663		64 748		64 499
Měrná produkce KO	317,71		499,63		279,37		346,83		549,65
Měrná produkce SKO	153,59		169,66		156,25		204,66		275,78

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 15: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008–2012

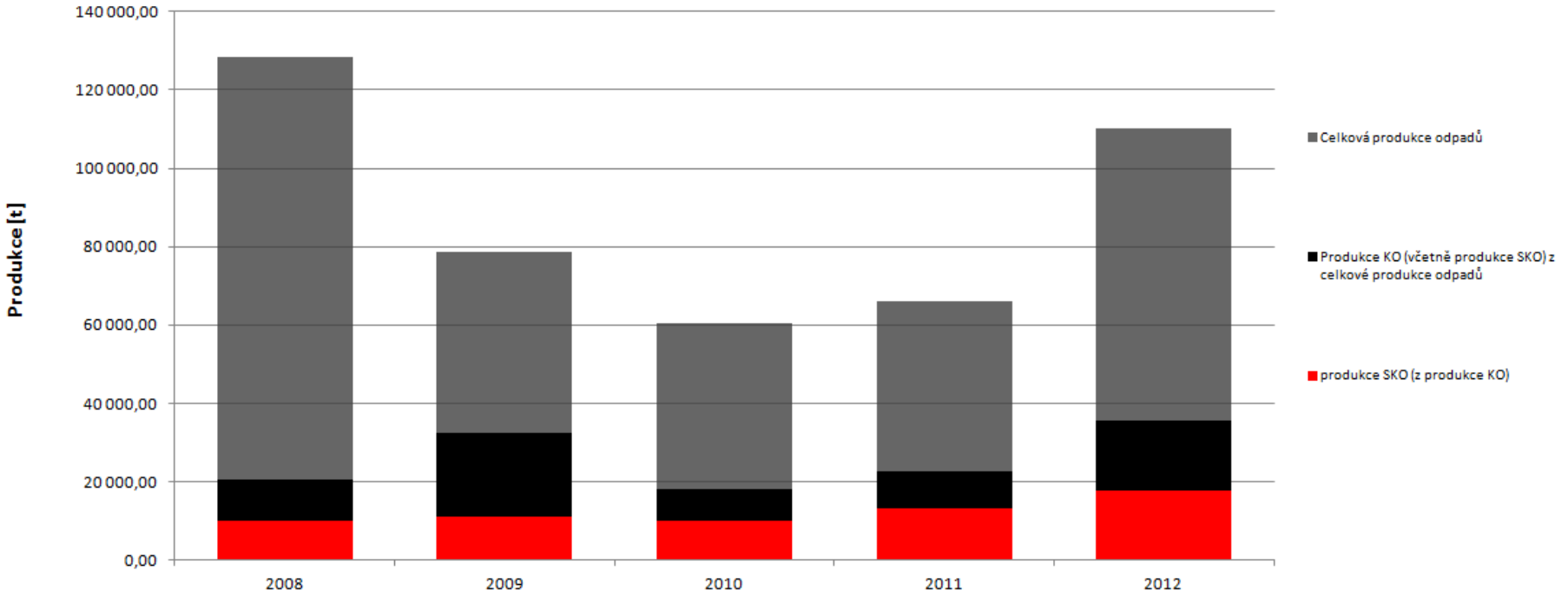

Tabulka 129: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	2 272,09	3 939,26	2 102,39	2 319,85	2 608,08	+73,38	-46,63	+10,34	+12,42
Sklo	150107, 200102	388,44	516,40	424,30	771,90	891,81	+32,94	-17,83	+81,92	+15,54
Plast	150102, 200139	417,15	823,21	1 124,87	996,91	1 437,29	+97,34	+36,64	-11,38	+44,17
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	---	---	---	---
Celkem separovaný sběr		3 077,69	5 278,86	3 651,56	4 088,67	4 937,72	+71,52	-30,83	+11,97	+20,77

Měrné produkce odpadů [kg.obyv^{-1}]	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel v území ORP	64 617	64 771	64 663	64 748	64 499
Měrná produkce tříděného papíru	35,16	60,82	32,51	35,83	40,44
Měrná produkce tříděného skla	6,01	7,97	6,56	11,92	13,83
Měrná produkce tříděného plastu	6,46	12,71	17,40	15,40	22,28
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Měrná produkce tříděného odpadu	47,63	81,50	56,47	63,15	76,55

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 16: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

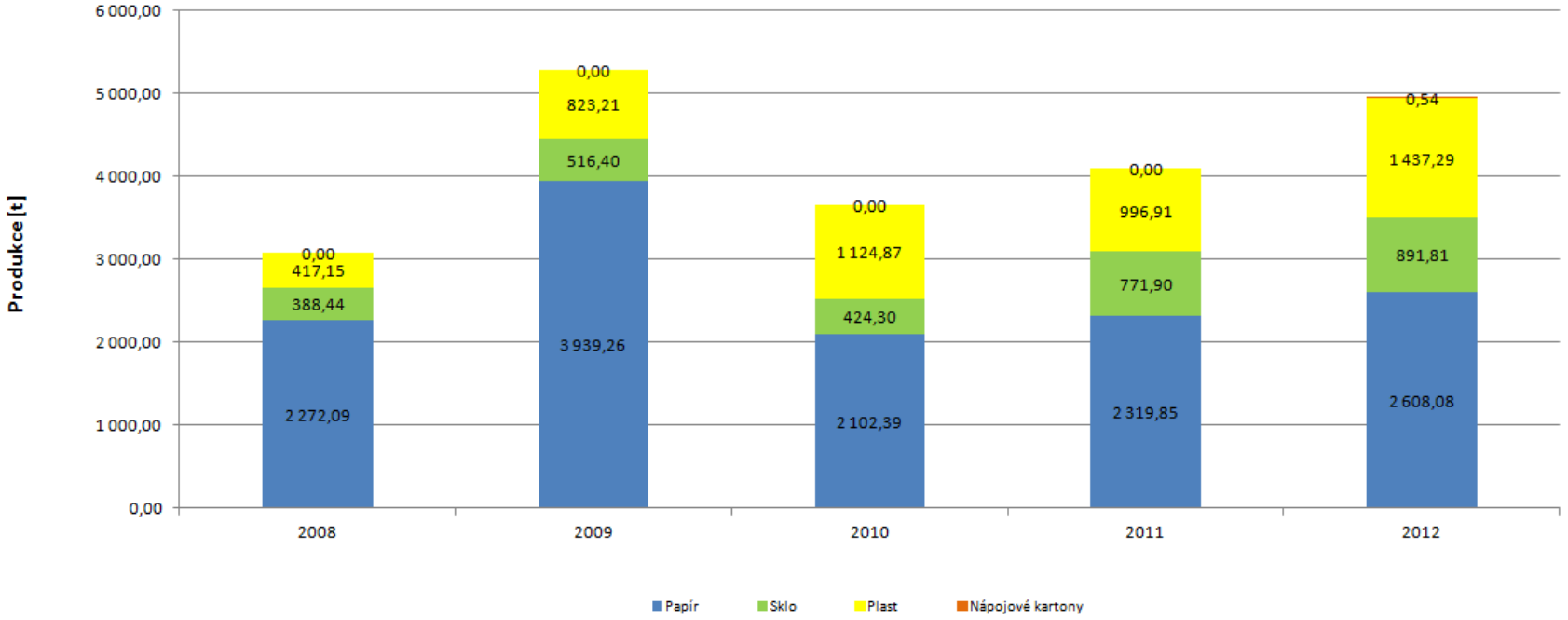

Tabulka 130: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008–2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	1,70	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	750,00	1 252,50	1 580,00	462,00	684,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustřeďované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	9 534,55	5 419,60	9,60	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstřeďování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	50,01	94,37	66,57	65,74	133,26
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejích vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	12,05	41,41	29,52	15,85	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	4,02	10,35	10,58	33,65	18,46
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	291,43	43,43	90,21	3,38	56,40
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	1,80	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	49,50	14,06	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	518,66	553,99	403,41	397,38	320,01
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
040101	Odpadní klihovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	29,91	14,04	44,43	20,66	19,34
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 455,82	3 184,48	1 284,08	1 181,97	1 202,24
150103	Dřevěné obaly	O	11,64	36,92	27,85	22,14	36,24
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,62	47,70	176,10	41,36	61,02
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	264,00	264,00	726,86	185,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	6 430,40	581,93	1 730,11	1 301,62	1 533,06
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	18,14	13,50	13,50	17,45	363,45
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,71	0,00	52,27
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	17,18	73,66	54,02
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	816,27	754,78	818,31	1 137,88	1 405,84
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	12,34	13,55	9,60	9,67	8,58
200110	Oděvy	O	0,64	0,24	0,07	3,64	0,18
200111	Textilní materiály	O	7,08	1,68	0,95	0,36	0,02
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,00	0,00	0,07	0,37	1,61
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	4,63	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	12,80	365,24	331,30	294,88	270,83
200301	Směsný komunální odpad	O	9 924,37	10 989,11	10 103,83	13 251,59	17 787,75

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200304	Kal ze septiků a žump	O	1 582,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	2 107,65	1 506,38	1 522,00	1 843,86	1 966,22
Celková produkce BRO			**33 575,03**	**25 253,13**	**18 563,11**	**20 911,20**	**26 163,04**

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 17 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012

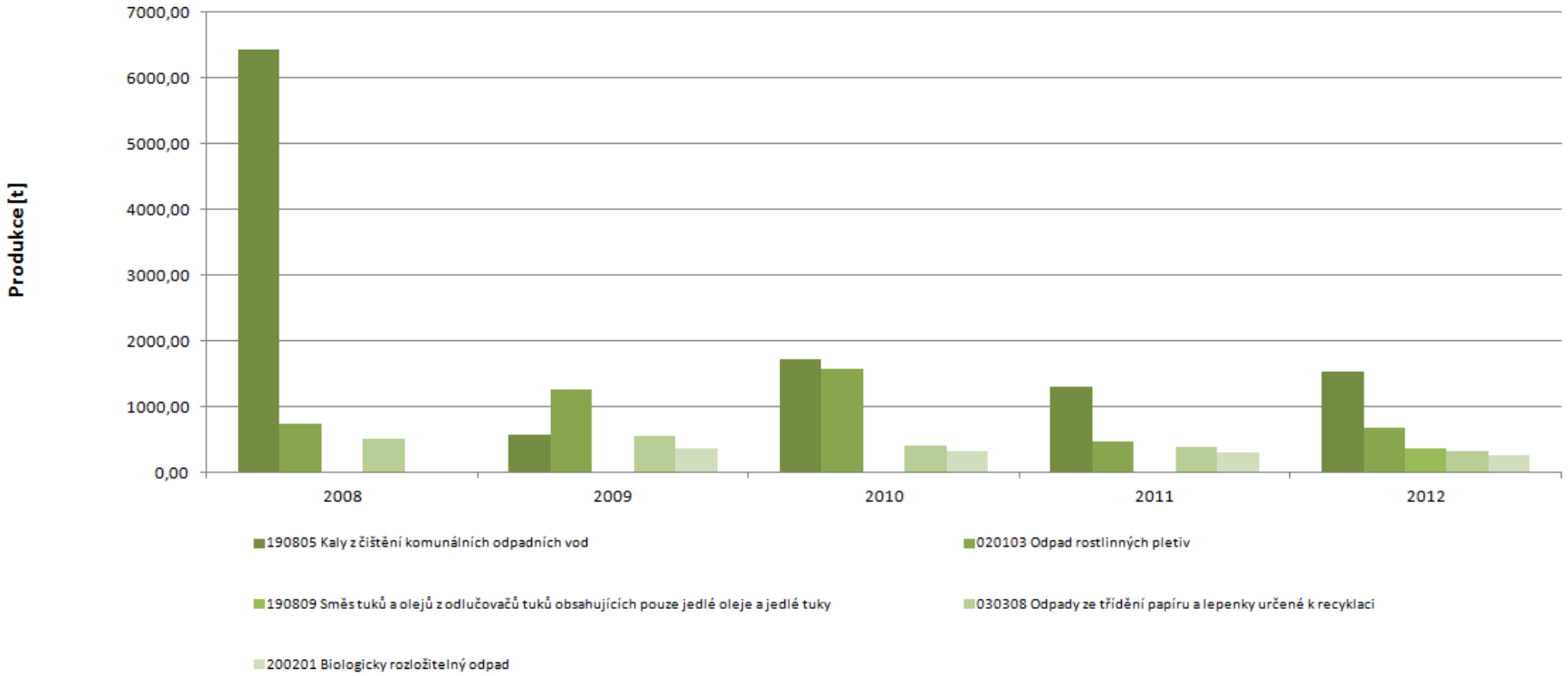

Graf. 17 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tabulka 131: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	33 575,03	25 253,13	18 563,11	20 911,20	26 163,04	-24,79	-26,49	+12,65	+25,11
z toho celková produkce BRKO	12 885,77	13 643,61	12 799,49	16 547,49	21 444,26	+5,88	-6,19	+29,28	+29,59
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	38,38		54,03		68,95		79,13		81,96
Měrné produkce odpadů [kg.obyv^{-1}]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	64 617		64 771		64 663		64 748		64 499
Měrná produkce BRO	519,60		389,88		287,07		322,96		405,63
Měrná produkce BRKO	199,42		210,64		197,94		255,57		332,47

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 18: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012

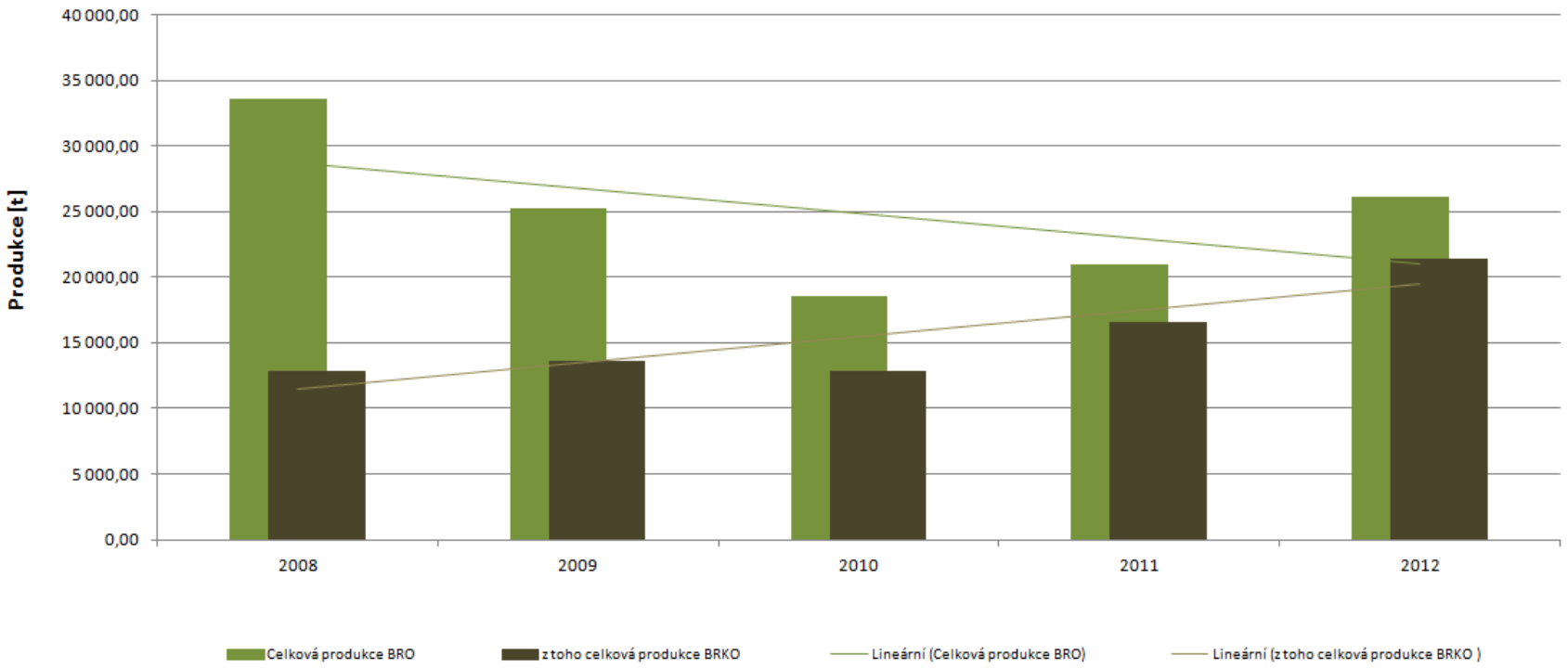

Tabulka 132: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	40 305,53	56 517,43	29 762,44	38 857,60	73 651,08	98 214,57	140,22	73,84	96,41	182,73
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		35,51	44,03	37,91	64,31	111,29	89,27				
	Energetické využití	2 576,52	8 667,56	3 490,85	5 481,11	4 688,32	4 036,43	336,41	135,49	212,73	181,96
	Celkem vybrané způsoby využití	43 439,68	65 184,99	33 253,29	44 338,70	78 339,40	102 251,00	150,06	76,55	102,07	180,34
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		38,27	50,78	42,36	73,38	118,38	92,94				
Celková produkce odpadů		113 517,34	128 365,85	78 506,10	60 422,89	66 178,61	110 022,62				
Odstranění	Skládkování	108 515,36	52 224,68	45 099,82	44 292,31	43 774,96	41 881,90	48,13	41,56	40,82	40,34
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-51,87	-58,44	-59,18	-59,66
	Spalování	143,17	151,47	146,38	127,40	130,10		Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								+5,79	-3,36	-12,96	+2,12
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		---	---	---	---
	Celkem vybrané způsoby odstranění	52 367,85	45 251,29	44 438,68	43 902,36	42 012,00		-13,59	-1,80	-1,21	-4,31

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 19: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění

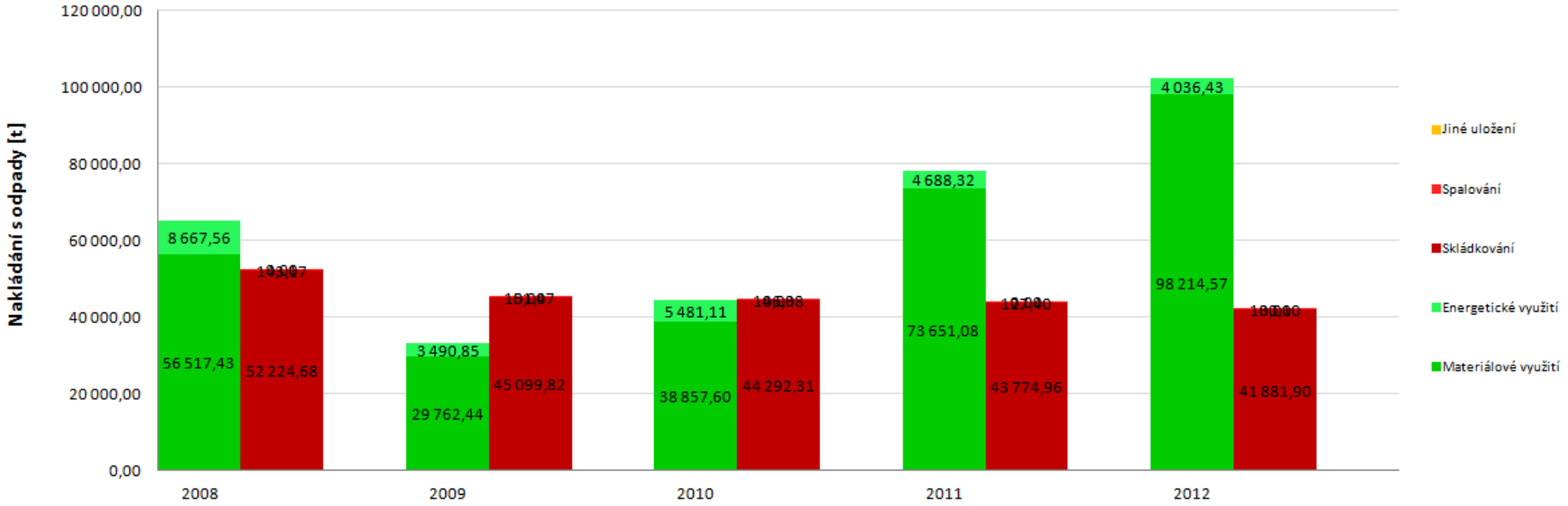

Tabulka 133: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diferen-ce oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011
KO	Využití	Materiálové využití	666,65	1 397,74	1 773,68	1 993,69	4 818,75	4 314,08	209,66	266,06	299,06	722,83
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			3,76	6,81	5,48	11,04	21,46	12,17	+109,66	+166,06	+199,06	+622,83
		Energetické využití	107,39	344,56	682,60	1 098,10	679,50	1 082,10	320,84	635,60	1 022,50	632,72
		Celkem vybrané způsoby využití	779,27	1 742,30	2 456,28	3 091,79	5 498,25	5 396,18	223,58	315,20	396,76	705,57
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓									
			4,39	8,49	7,59	17,12	24,48	15,22	Meziroční změna [%] ↓			
	Celková produkce KO [t]		17 738,54	20529,34	32361,79	18064,62	22456,76	35452,09	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		46 507,36	42 534,12	41 800,76	41 020,43	39 379,16	-8,54	-1,72	-1,87	-4,00
		Spalování		6,14	5,46	2,68	2,19	1,32	-11,04	-50,84	-18,45	-39,58
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	-----
		Celkem vybrané způsoby odstra-nění		46 513,50	42 539,58	41 803,44	41 022,62	39 380,48	-8,54	-1,73	-1,87	-4,00
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
	Odstranění	Skládkování		40 710,22	37 825,63	37 003,99	36 335,56	34 326,29	-7,09	-2,17	-1,81	-5,53
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Celkem vybrané způsoby odstra-nění		40 710,22	37 825,63	37 003,99	36 335,56	34 326,29	-7,09	-2,17	-1,81	-5,53

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 20: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO

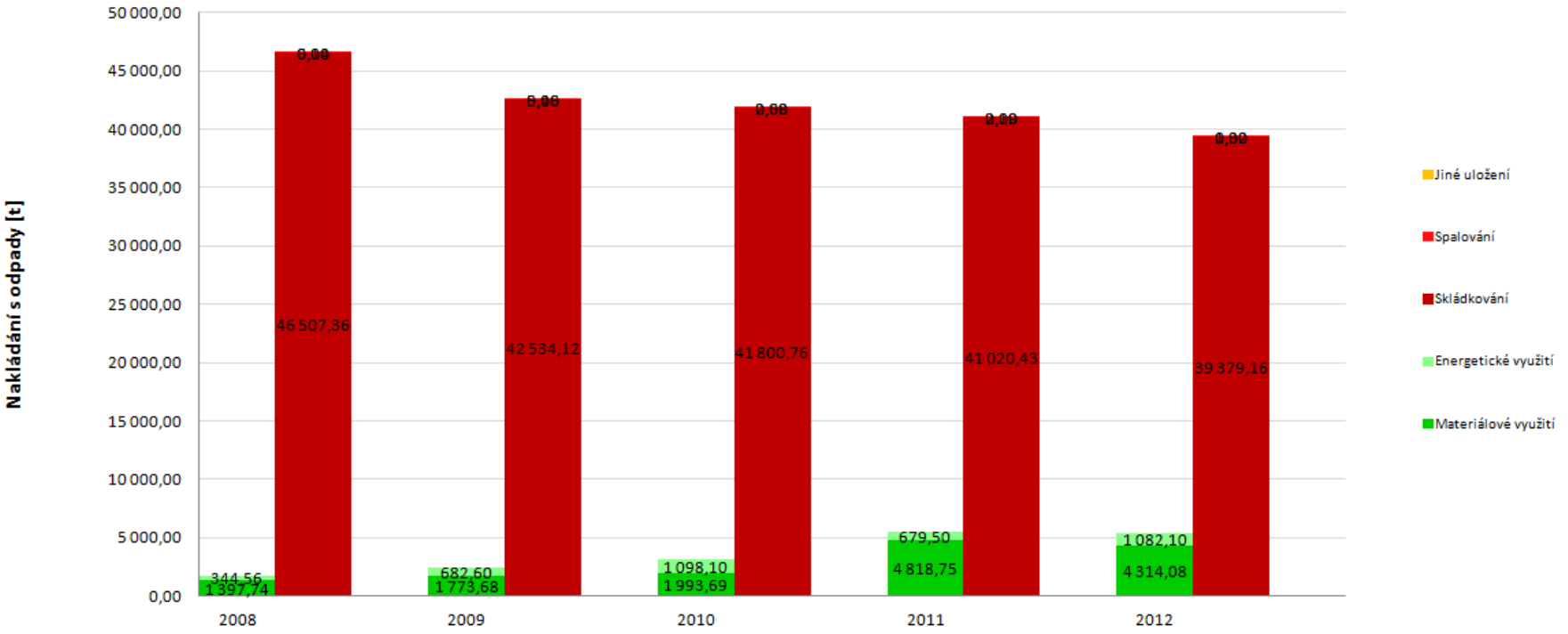

Tabulka 134: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	16,68	0,00	0,00	179,31	206,68	-100,00	---	---	+15,26
		Energetické využití	0,06	0,00	0,10	0,00	0,00	-100,00	---	-100,00	---
		Odstranění	44,10	28,68	9,60	2,06	1,64	-34,97	-66,53	-78,54	-20,39
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	5,48	2,00	0,00	0,00	11,89	-63,50	-100,00	---	---
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Odstranění	3,75	2,63	0,65	4,67	1,76	-29,87	-75,29	+618,46	-62,31
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	456,22	554,84	493,96	263,38	381,15	+21,62	-10,97	-46,68	+44,71
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Odstranění	27,40	64,53	78,94	129,03	324,53	+135,51	+22,33	+63,45	+151,52
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,54	---	---	---	---

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 21: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012

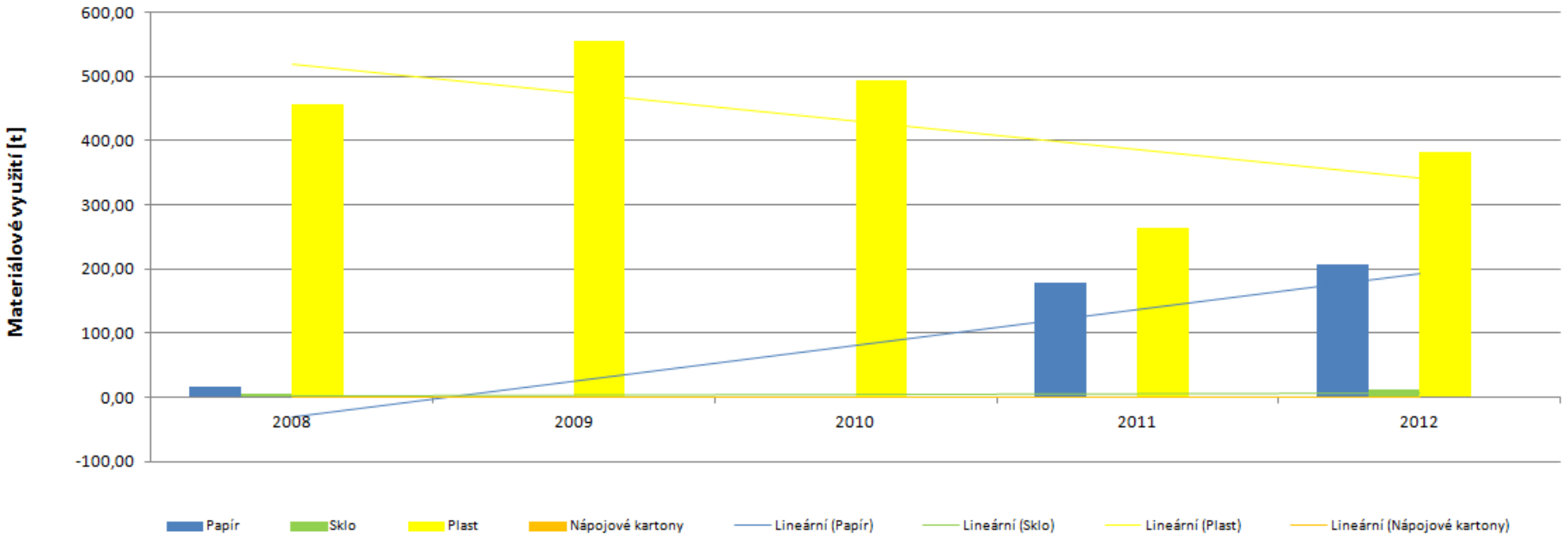

Tabulka 135: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diferen-ce oproti roku 1995		Způsob nakládání			DZ pro skládková-ní BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
Nakládání s BRO a BRKO [t]											2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití				13 662,85	7 133,78	2 966,77	3 678,23	1 992,67	-47,79	-58,41	+23,98	-45,83
		Energetické využití				8 667,56	3 490,85	5 481,11	4 688,32	4 036,43	-59,73	+57,01	-14,46	-13,90
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)				44 970,88	41 442,84	40 707,46	40 115,32	38 297,83	-7,85	-1,77	-1,45	-4,53
		Spalování				5,02	5,45	2,68	2,19	1,32	+8,59	-50,73	-18,45	-39,58
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---
BRKO	Využití	Materiálové využití				388,28	108,67	115,60	101,57	40,64	-72,01	+6,38	-12,14	-59,99
		Energetické využití				344,56	682,60	1 098,10	679,50	1 082,10	+98,11	+60,87	-38,12	+59,25
											Podíl skládkování a měr. skládkování k DZ 1995 [%] ↓			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu			44 805,39	41 259,74	40 569,05	39 947,79	38 135,19	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpa-du přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		20 448,13	35 978,73	33 131,57	32 576,94	32 078,08	30 622,55	162,03	159,32	156,88	149,76
			Měrné skládko-vání - pro porov-nání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.$^{-1}$] ↓										
					148,00	556,80	511,52	503,80	495,43	474,78	345,62	340,40	334,75	320,79
				Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →							+245,62	+240,40	+234,75	+220,79
		Spalování				5,02	5,45	2,68	2,19	1,32	Meziroční změna [%] ↓			
											2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
											8,59	-50,73	-18,45	-39,58
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	---	---	---	---

Zdroj: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/

Graf 22: podíl množství BRKO na množství BRO a skladování BRKO na území ORP za období 2008–2012

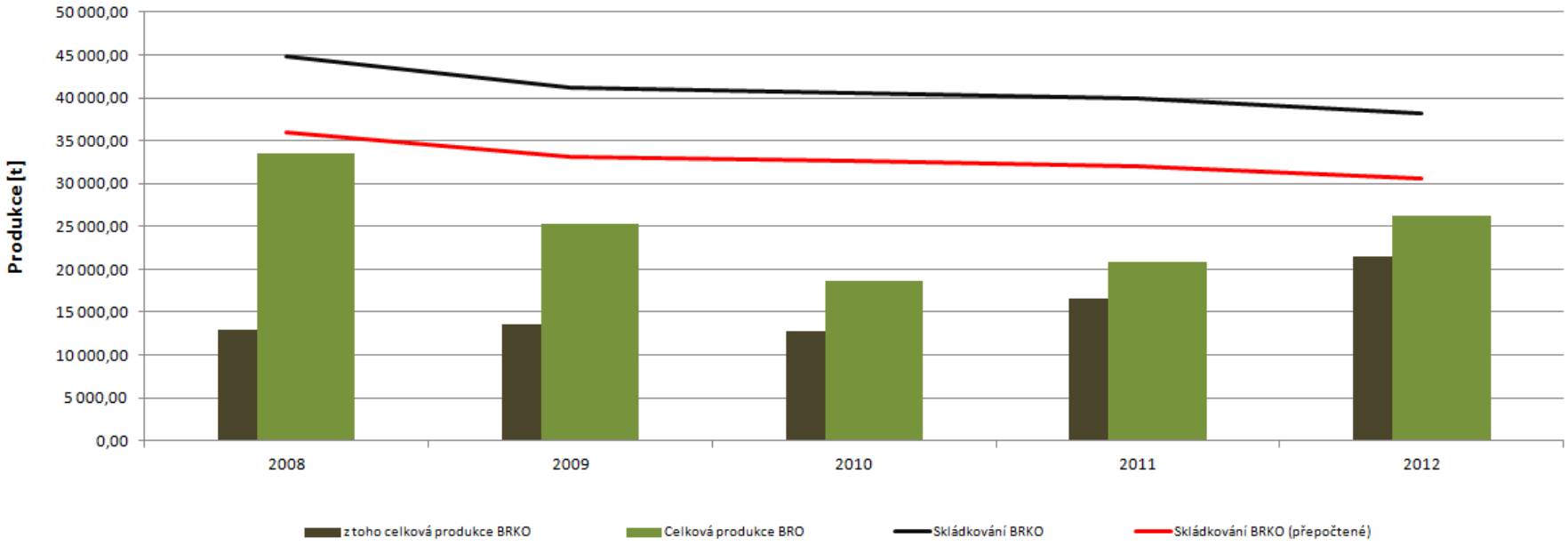

6. Téma 4.: Servis samosprávám

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Současná sídelní struktura České republiky se vyznačuje poměrně značnou roztříštěností, což se projevuje i v existenci velkého počtu relativně malých obcí. K 1. 1. 2014 existovalo na území České republiky celkem 6 253 obcí, z nichž 4 825 mělo méně než 1 000 obyvatel (přibližně 77 % z celkového počtu všech obcí). V těchto obcích žilo k 1. 1. 2014 celkem 1 794 794 obyvatel, což představuje přibližně pouze 17 % obyvatelstva státu. V potaz je však nutné brát i územní velikost obcí. Obce s počtem obyvatel menším než 1 000 „spravují“ přibližně 57 % z celkové rozlohy státu. Ačkoliv se jedná o obce s nižší intenzitou osídlení, než je tomu v případě měst a dalších populačně větších obcí, mnohdy se jedná o velmi přírodně hodnotná území v rámci našeho státu a je potřeba zajistit kvalitní správu nejen těchto území. Samosprávu a někdy i státní správu v populačně malých obcích mnohdy zajišťuje pouze starosta, který je ze své funkce buď uvolněn, nebo neuvolněn, což je pro zajištění výkonu správy obce ještě těžší, neboť starosta má ještě jiné běžné zaměstnání. Místostarosta je v těchto obcích ve většině případů neuvolněn. Populačně malé obce ani nedisponují velkým počtem zaměstnanců. Většinou se jedná o účetní, případně administrativní pracovnici, dále o hospodáře či traktoristu, uklízečku, apod. Tito zaměstnanci v obci pracují někdy na plný úvazek, někdy pouze na částečný. Z toho vyplývá, že správa populačně malé obce je náročná a vše časově zkoordinovat a stihnout může být velmi namáhavé.

Pokud se podíváme na dlouhodobější vývoj počtu malých obcí v České republice, zjistíme, že v minulosti v některých obdobích bylo zastoupení těchto obcí ještě větší – v meziválečném období (1918-1938) existovalo na území České republiky více než 11 000 obcí, z toho 83 % mělo méně než 1 000 obyvatel. Několik let po konci druhé světové války byla situace podobná, v roce 1950 existovalo na území našeho státu 11 459 obcí, z toho 89 % mělo méně než 1 000 obyvatel. Situace se začala měnit v souvislosti s geopolitickými změnami a s nástupem socialismu, kdy docházelo ke stálému snižování počtu obcí. Vliv na vývoj jednotlivých sídel (především na mikroregionální úrovni) měla středisková soustava osídlení, která byla na našem území založena v roce 1971 a sloužila k negativní selekci sídel. Tato soustava byla rozdělena do čtyř stupňů: střediska obvodního významu (SOV), střediska místního významu (SMV), nestřediskové obce trvalého významu (NSTV) a nestředisková sídla ostatní (NSO). SOV byla jádry rozvoje územních celků a do těchto středisek a do středisek SMV proudilo nejvíce investic na výstavbu nových bytů, škol, sociálních zařízení, apod. NSTV plnila téměř jen zemědělskou nebo rekreační funkci. Poslední kategorie NSO byla předem odsouzena k zániku. V těchto sídlech byly postupně rušeny vybavenosti, jako jsou školy, obchody, zdravotní střediska, apod. Tato sídla buď tedy zanikla, nebo došlo k jejich administrativnímu připojení s jinou obcí. V roce 1960 bylo na našem území okolo 9 000 obcí. Vlivem fungování střediskové soustavy došlo k redukci počtu obcí na téměř 4 200 k roku 1989, kdy středisková soustava zaniká.

Vlivem pádu komunistického režimu dochází opět k návratu přirozeného vývoje regionů a už zde nedochází k „umělému“ vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými regiony. Meziregionální rozdíly začínají prudce růst na všech řádovostních úrovních. Počet obcí se po roce 1990 opět zvýšil a to až na současných 6 253 obcí.

Tento nárůst na počátku devadesátých let 20. století byl způsoben z několika důvodů:

- neexistence regulativ pro vznik nových obcí
- vliv politické aktivizace místních komunit

- přirozená reakce na předchozí centrálně organizovanou integraci obcí v komunistickém období
- přehnaný optimismus místních představitelů o možnostech uplatnění samostatné komunální politiky

Dezintegrační proces byl nejintenzivnější v prvním roce nového, demokratického režimu a postupem dalších let se počet nově vytvořených či znovu vytvořených obcí postupně snižoval. Od roku 2001 v souvislosti s nabytím účinnosti nového zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) se vznik nových obcí až na výjimky v podstatě zastavil, neboť tento zákon zavedl přísnější podmínky pro vznik nové obce (viz § 21, odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.).

Na území obce s rozšířenou působností (ORP) Trutnov se nachází celkem 31 obcí, z nichž 19 má méně než 1 000 obyvatel, což představuje přibližně 61 % obcí z celku. V těchto obcích však žije přibližně pouze 15 % obyvatel z celkového počtu obyvatel ORP Trutnov. Z hlediska územní velikosti „spravují" obce s počtem obyvatel menším než 1 000 obyvatel přibližně 48 % z celkové rozlohy ORP Trutnov.

Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Prvotní myšlenkou při zahájení projektu MOS v ORP Trutnov bylo zaměření „volitelného tématu" na cestovní ruch. Toto téma bylo velmi diskutováno při řízených rozhovorech se starosty jednotlivých obcí území v rámci provedených prvních dvou dotazníkových šetření. Postupem času ovšem začalo získávat na důležitosti jiné téma, a to možnost zřízení jakéhosi servisního centra pro starosty z důvodu jejich mnohdy nedostačujícímu podpůrnému personálnímu aparátu. Vzhledem k tomu, že při terénních diskuzích se stále skloňovalo téma cestovního ruchu, a to jednotně i na území Svazku obcí Východní Krkonoše, který je nositelem projektu MOS v regionu, došlo ke shodě, že toto téma se stane tématem pro území aglomerace (viz kapitola Aglomerace) a tématem v rámci volitelného tématu budou tzv. „Sdílené služby" neboli „Servis samosprávám" (viz dále).

Řešeným územím pro téma „Servis samosprávám" je celé území ORP Trutnov (31 obcí) a území jedné sousedící obce z ORP Vrchlabí – Černý Důl (dále jen *řešené území*). Obec Černý Důl vyjádřila velký zájem být součástí zpracování této problematiky. Řešené území je graficky znázorněno na mapě 7.

Téma „Servis samosprávám" bylo vybráno z několika důvodů:

1) 20 obcí z 32 (62,5 %) v řešeném území má méně jak 1 000 obyvatel. Tyto obce lze považovat za populačně malé. Ve většině těchto obcí je pro výkon své funkce uvolněn pouze starosta/starostka, existují však i obce, kde je představený obce neuvolněný (např. Maršov u Úpice). Do velikostní kategorie obcí 1000 – 1999 spadá k 1. 1. 2014 v řešeném území celkem 6 obcí. Všechny tyto obce mají uvolněného pouze jednoho představeného obce.

2) Při realizaci řízených rozhovorů se starosty a starostkami v řadě obcí zaznívalo, že vzhledem k malému počtu zaměstnanců a značnému rozsahu pracovních povinností je zajišťování různých samosprávných agend pro řadu obcí v řešeném území mnohdy velmi náročné. Představení obcí by rádi přivítali, kdyby se mohli s řadou věcí obrátit na tzv. „servisní centrum", které by jim bylo s řadou činností nápomocno.

3) Na 1. oficiálním setkání starostů ORP Trutnov, které se konalo 26. 6. 2014 v areálu Dolce u Trutnova, proběhlo mj. hlasování o tom, jaké téma bude zpracováno v rámci tzv. „volitelného tématu“. Z 31 obcí z území ORP jich bylo na setkání přítomno 20, což je 64 % procent obcí z celého ORP, jejich představitelé zastupovali 47 874 obyvatel z celkových 65 233, tedy 73 %. Pro zpracování tématu „Servis samosprávám“ hlasovalo všech 20 přítomných představitelů jednotlivých obcí ORP Trutnov, žádný představený nebyl proti, ani se nezdržel hlasování. Téma tak bylo jednomyslně schváleno.

Mapa 7: Řešené území pro volitelné téma „Servis samosprávám“

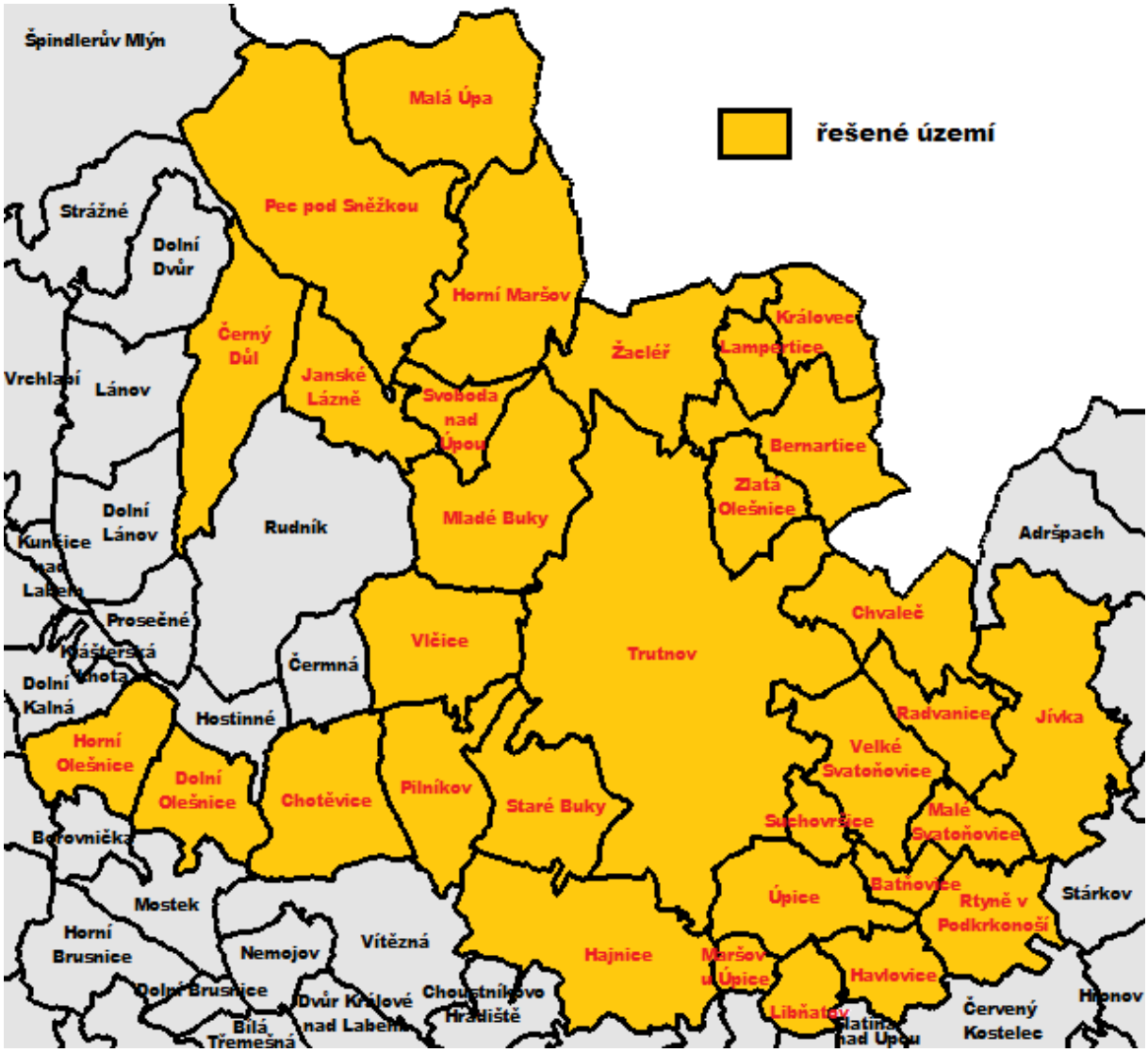

Zdroj podkladu: http://gis.kr-kralovehradecky.cz/; upraveno

Tabulka 136 podává základní informace o obcích řešeného území. Z této tabulky vyplývá, že obce řešeného území se v řadě ohledů mezi sebou liší. Největší hustotu zalidnění mají populačně největší obce. Značnou hustotu zalidnění mají i některé další obce (Batňovice, Havlovice). Na druhé straně zde existují obce, které mají velmi nízkou hustotu zalidnění a lze je rozdělit do dvou kategorií: populačně menší obce s velkou rozlohou svého území (Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Jívka či Vlčice) a populačně menší obce s menší rozlohou svého území (Královec, Zlatá Olešnice). Dokládá to tak značnou různorodost řešeného území.

Tabulka 136: Základní informace o obcích řešeného území

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2014	Rozloha (km^2)	Hustota zalidnění (obyv./km^2)	Počet částí obce	Počet katastrálních území
Batňovice	741	4,47	166	1	1
Bernartice	950	17,93	53	2	3
Černý Důl	721	22,16	33	3	3
Dolní Olešnice	392	12,6	31	1	2
Hajnice	1 003	31,71	32	3	6
Havlovice	970	8,71	111	1	1
Horní Maršov	1 024	28,48	36	6	8
Horní Olešnice	289	12,73	23	2	4
Chotěvice	1 032	20,12	51	1	1
Chvaleč	650	17,24	38	2	2
Janské Lázně	770	13,73	56	1	2
Jívka	573	31,99	18	1	6
Královec	187	9,95	19	1	1
Lampertice	431	5,84	74	1	1
Libňatov	353	5,82	61	1	1
Malá Úpa	134	26,66	5	2	2
Malé Svatoňovice	1 532	6,74	227	4	4
Maršov u Úpice	177	3,32	53	1	1
Mladé Buky	2 264	26,78	85	4	4
Pec pod Sněžkou	630	52,13	12	2	3
Pilníkov	1 226	16,99	72	1	3
Radvanice	999	10,76	93	1	2
Rtyně v Podkrkonoší	3032	13,89	218	1	1
Staré Buky	544	17,91	30	3	3
Suchovršice	358	4,29	84	1	1
Svoboda nad Úpou	2 107	7,75	272	1	3
Trutnov	30 808	103,33	298	21	17
Úpice	5 768	15,3	377	2	2
Velké Svatoňovice	1 237	17,36	71	2	3
Vlčice	511	19,78	26	1	2
Zlatá Olešnice	191	9,43	20	1	1
Žacléř	3 327	21,82	152	3	6
Řešené území celkem	**64 931**	**617,72**	**91**	**78**	**100**

Zdroj: Územně analytické podklady ORP Trutnov, www.czso.cz

Pokud porovnáme hustotu zalidnění řešeného území s hodnotami za vyšší územní celky, zjistíme, že řešené území se svojí průměrnou hodnotou 91 obyvatel na km^2 nedosahuje takové hustoty zalidnění jako vyšší územní celky: okres Trutnov 104 obyvatel na km^2, Královéhradecký kraj 116 obyvatel na km^2, Česká republika 133 obyvatel na km^2. Z toho vyplývá, že řešené území je převážně poměrně řídce osídleno.

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Následující stránky se budou zabývat analýzou informací relevantních k tématu „Servis samosprávám“. Na základě zpracované analýzy bude možné identifikovat oblasti, ve kterých by obce řešeného území uvítaly pomoc, kterou by zajišťovalo tzv. servisní centrum.

Schéma znázorňuje obce řešeného území podle rozsahu výkonu svěřené státní správy. Základní rozsah mají všechny obce, rozsah pověřeného obecního úřadu mají v řešeném území čtyři obce, pro obec Černý Důl tyto služby zajišťuje Vrchlabí. Rozsah úřadu obce s rozšířenou působností má v řešeném území město Trutnov, pro obec Černý Důl tyto služby zajišťuje opět Vrchlabí. POÚ např. zajišťují působnost matričního či stavebního úřadu, ORP např. vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, vydávání živnostenských oprávnění, atd.

Obrázek 1: Členění obcí řešeného území dle rozsahu výkonu svěřené státní správy

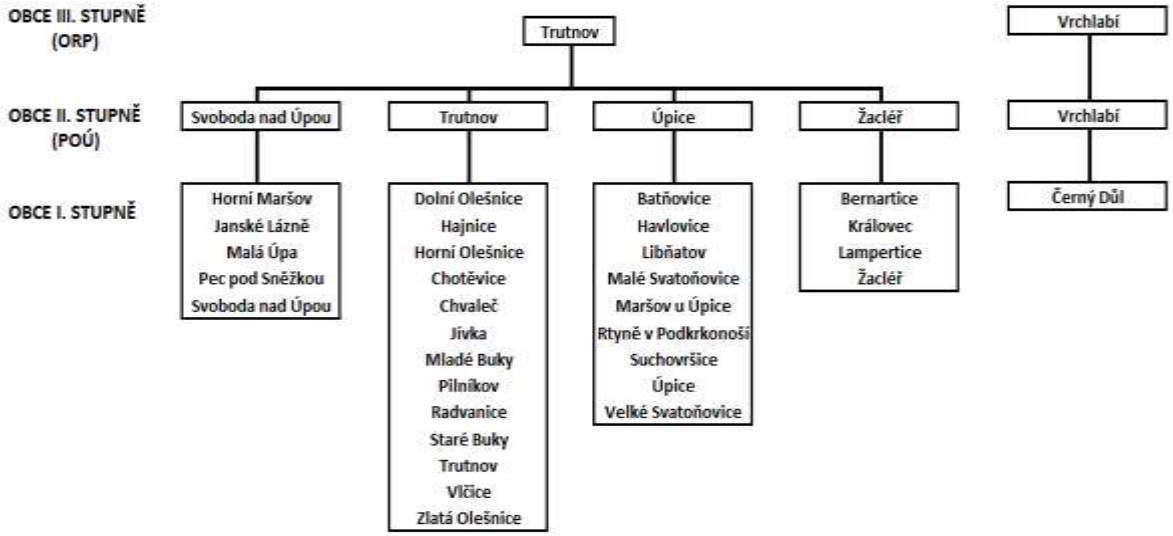

Vysvětlivky: ORP = obec s rozšířenou působností, POÚ = pověřený obecní úřad, Zdroj: http://mesta.obce.cz/

Tabulka 137 znázorňuje pozici starosty, místostarosty a tajemníka v obcích řešeného území. Z této tabulky vyplývá, že v naprosté většině obcí ORP Trutnov je pro výkon své funkce uvolněn pouze starosta či starostka, ve dvou případech není uvolněn ani hlavní představený obce (Maršov u Úpice, Zlatá Olešnice). Specifická situace je Trutnově, kde je starosta také neuvolněn. Je to z toho důvodu, že dotyčný představený vykonává také funkci poslance Parlamentu České republiky. Místostarosta je pro výkon své funkce uvolněn pouze v obcích Bernartice, Trutnov (celkem dva uvolnění místostarostové) a Žacléř. Deset obcí má tajemníka obecního úřadu, což je osoba, která je odpovědná za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi (blíže viz § 110 zákona č. 128/2000 Sb.). V obcích s rozšířenou působností a v obcích s pověřeným obecním úřadem je zřízení funkce tajemníka povinné. V řešeném území se jedná o obce Svoboda nad Úpou, Trutnov, Úpice a Žacléř (viz předcházející schéma). V případě dalších obcí je zřízení funkce tajemníka na uvážení jednotlivých obcí. Takových obcí je v řešeném území šest (Horní Maršov, Janské Lázně, Malá Úpa, Mladé Buky, Pec pod Sněžkou a Rtyně v Podkrkonoší). Vyjma obcí Mladé Buky a Rtyně v Podkrkonoší mají zbývající obce se zřízenou funkcí tajemníka méně jak 1 000 obyvatel, Horní Maršov má pouze nepatrně nad tuto hodnotu. Je to způsobeno tím, že se jedná o horská střediska, kde významnou roli hraje cestovní ruch. V turistické sezóně (léto, zima) je díky koncentraci mnohdy i několikanásobně vyššímu

počtu lidí na území obce nutno na danou situaci reagovat i z pohledu správy obce, což by starosta jen velmi obtížně mohl sám zvládat.

Tabulka 137: Pozice starosty, místostarosty a tajemníka v obcích řešeného území

Obec	Počet obyvatel k 1. 1. 2014	Pozice starosty (uvolněný / neuvolněný)	Pozice místostarosty (uvolněný / neuvolněný)	Tajemník (Ano / Ne)
Batňovice	741	uvolněný	neuvolněný	ne
Bernartice	950	uvolněný	uvolněný	ne
Dolní Olešnice	392	uvolněný	neuvolněný	ne
Černý Důl	721	uvolněný	neuvolněný	ne
Hajnice	1 003	uvolněný	neuvolněný	ne
Havlovice	970	uvolněný	neuvolněný	ne
Horní Maršov	1 024	uvolněný	neuvolněný	ano
Horní Olešnice	289	uvolněný	neuvolněný	ne
Chotěvice	1 032	uvolněný	neuvolněný	ne
Chvaleč	650	uvolněný	neuvolněný	ne
Janské Lázně	770	uvolněný	neuvolněný	ano
Jívka	573	uvolněný	neuvolněný	ne
Královec	187	uvolněný	neuvolněný	ne
Lampertice	431	uvolněný	neuvolněný	ne
Libňatov	353	uvolněný	neuvolněný	ne
Malá Úpa	134	uvolněný	neuvolněný	ano
Malé Svatoňovice	1 532	uvolněný	neuvolněný	ne
Maršov u Úpice	177	neuvolněný	neuvolněný	ne
Mladé Buky	2 264	uvolněný	neuvolněný	ano
Pec pod Sněžkou	630	uvolněný	neuvolněný	ano
Pilníkov	1 226	uvolněný	neuvolněný	ne
Radvanice	999	uvolněný	neuvolněný	ne
Rtyně v Podkrkonoší	3032	uvolněný	neuvolněný	ano
Staré Buky	544	uvolněný	neuvolněný	ne
Suchovršice	358	uvolněný	neuvolněný	ne
Svoboda nad Úpou	2 107	uvolněný	neuvolněný	ano
Trutnov	30 808	neuvolněný	uvolněný	ano
Úpice	5 768	uvolněný	neuvolněný	ano
Velké Svatoňovice	1 237	uvolněný	neuvolněný	ne
Vlčice	511	uvolněný	neuvolněný	ne
Zlatá Olešnice	191	neuvolněný	neuvolněný	ne
Žacléř	3 327	uvolněný	uvolněný	ano

Zdroj: dotazníkové šetření

Následující graf 23 znázorňuje procentuální zastoupení obcí s uvedeným celkovým počtem zastupitelů. Nejvíce obcí mělo v současném volebním období celkem 9 zastupitelů (34 % obcí), následované obcemi s 15 zastupiteli (28 %). Po komunálních volbách, které proběhnou v říjnu 2014, se však situace může změnit a některé obce budou mít více či méně zastupitelů v dalším volebním období. Příkladem může být město Úpice, kde na základě rozhovoru s tajemnicí městského úřadu bylo zjištěno, že v příštím volebním období bude mít město 13 zastupitelů, nyní jich má 15.

Graf 23: Procentuální zastoupení obcí řešeného území podle počtu členů zastupitelstva

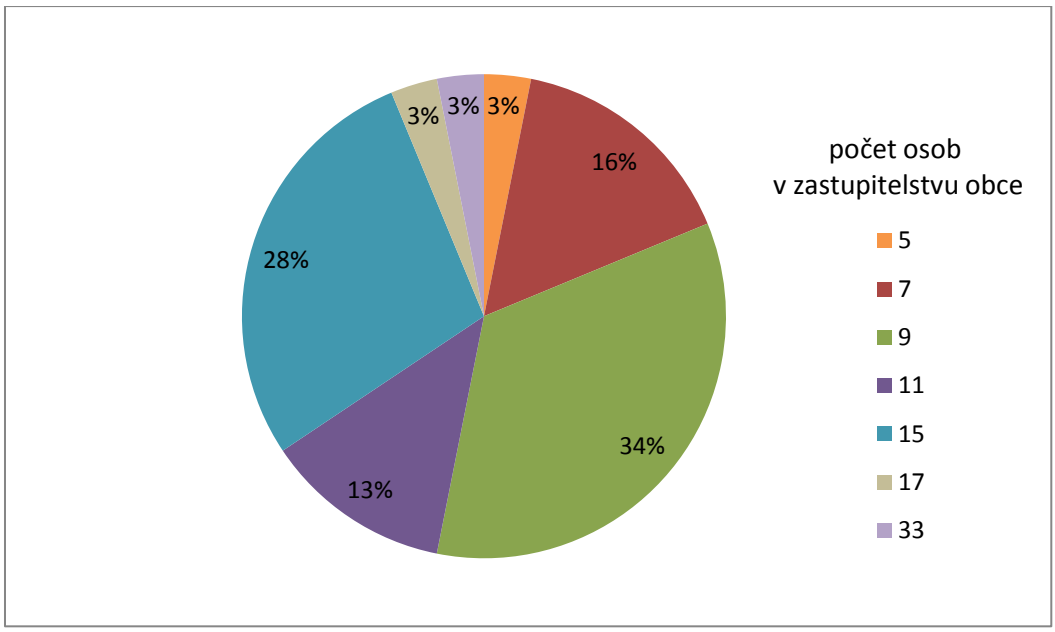

Zdroj: dotazníkové šetření, webové stránky obcí řešeného území

V rámci tématu „Servis samosprávám“ byly zjišťovány informace z následujících oblastí – právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora a rozvoj obce. Tyto oblasti byly dále rozčleněny na dílčí agendy, které pod danou oblast spadají.

V průběhu měsíců července, srpna a září 2014 bylo provedeno dotazníkové šetření s představiteli či jinými zástupci obcí řešeného území. Žádná obec neměla negativní postoj k vyplnění dotazníku. Z celkového počtu 32 obcí se podařilo vyplněný dotazník získat celkem z třiceti obcí řešeného území. Dotazník nebyl získán z obcí Chvaleč a Velké Svatoňovice, ačkoliv i tyto obce vyplnění přislíbily. Ani po několika urgencích se však vyplněný dotazník z těchto obcí získat nepodařilo. Svoji roli sehrála současná situace, tedy doba před komunálními volbami, případně velké množství práce, které je nutné vyřídit přednostně. Návratnost je přesto téměř 94 %, čímž je splněna podmínka, že požadovaná minimální návratnost dotazníkového šetření by měla být alespoň 75 %[26]. Většina obcí byla navštívena osobně a dotazník byl vyplňován přímo na obecním úřadě se zástupcem obce. Díky tomu vyplňování získalo větší přidanou hodnotu, než pouhé křížkování, jelikož byly zjištěny i doplňující informace k řadě agend, apod. V obcích, kde se nepodařilo dohodnout osobní setkání, ať z důvodu dovolených, služebních cest, apod., bylo vyplnění provedeno elektronickou formou přes email.

[26] *Zdroj: Wiersma, cit. v Gavora, 2000, s. 107*

Než přistoupíme k získaným výsledkům, je nutné zmínit některé skutečnosti:

1. Řada představitelů zaškrtla u některých dílčích agend více možností, jelikož danou agendu např. zajišťují někdy sami, někdy vyžadují kompletní zajištění služby, apod. Vychází to ze složitosti dané situace, tj. jednodušší věci u některých daných agend si obce dělají sami, složitější jim dělá jiný subjekt. V grafech jsou znázorněny absolutní hodnoty, tj. kolikrát byla daná možnost v řešeném území zaškrtnuta. Např. u agendy „Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce“ byla možnost „Zajišťují si sami, nepotřebují řešit“ zaškrtnuta celkem 29 krát, tedy 29 obcí řešeného území si tuto agendu zajišťuje samo.
2. V tabulkových přílohách je u jednotlivých agend kromě absolutních výsledků uvedeno i procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí. Na příkladu agendy „Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce“ je výsledná situace, co se současného stavu týče, v řešeném území následující: možnost „Zajišťují si sami, nepotřebují řešit“ zaškrtlo 29 představitelů, možnost „Metodická podpora“ zaškrtli tři představitelé, možnost „Průběžná konzultace“ zaškrtli dva představitelé a možnost „Vyžadují kompletní zajištění služby“ nezaškrtnul žádný představitel. Procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí je tedy následující: „Zajišťují si sami, nepotřebují řešit“ 85 %, „Metodická podpora“ 9 %, „Průběžná konzultace“ 6 % a „Vyžadují kompletní zajištění služby“ 0 %. Ačkoliv procentuální vyjádření má relevantní vyjadřovací hodnotu (počet obcí ≠ počet odpovědí, někde představený zaškrtl u některé agendy více možností, někde naopak žádnou), pro přehled v rámci získaných výsledků postačí.
3. Vyjma čtyř výše jmenovaných možností byla v dotazníku v II. části ještě uvedena možnost „Jinak“ a případné doplnění dalších poznámek. V tabulkových přílohách ani v grafech tato možnost uvedena není, neboť tyto možnosti byly jen výjimečné, a pokud se objevily, zpracovatel tématu si udělal poznámky. Tyto poznámky budou tlumočeny v komentářích u příslušných grafů.

Vyhodnocení II. části dotazníkového šetření – současný stav

Právní podpora

Graf 24 znázorňuje současný stav u agend z oblasti právní podpory. Z tohoto grafu vyplývá, že agendy „**Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce**“ a „**Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění**“ si obce řešeného území zajišťují sami.

Agendu „**Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi**“ si v převážné většině obcí také zajišťují sami. V některých případech obce využívají metodickou podporu či konzultují situaci s notářem, obce Libňatov a Maršov u Úpice vyžadují kompletní zajištění této agendy.

Agendu „**Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů**“ si většina obcí zajišťuje sama, řada obcí vyžaduje metodickou podporu. V některých obcích (např. Batňovice, Jívka, Maršov u Úpice) zatím výběrová řízení na zaměstnance obecního úřadu nedělali, pokud by však tato situace v budoucnu nastala, preferovaly by tyto obce zajištění vlastními silami.

U agend „**Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)**“ a „**Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí**“ je již situace v řešeném území z pohledu zaškrtnutých možností vyrovnanější. Řada obcí tyto agendy zajišťuje sama, řada vyžaduje metodickou podporu (především od Ministerstva vnitra České republiky (MV ČR) či od ORP Trutnov) a řada využívá možnosti průběžné konzultace (s Královéhradeckým krajem (KÚ HK kraje), okolními obcemi).

Co se týče agendy „**Podpora při vedení správních řízení**“, první tři možnosti získaly podobný počet označení. Pokud obce vyžadují metodickou podporu, potřebují průběžně situaci konzultovat či

vyžadují kompletní zajištění služby, obrací se buď na KÚ HK kraje, ORP Trutnov či právníka. Některé obce tuto agendu nepotřebují řešit (Hajnice, Havlovice, Maršov u Úpice). Starosta Havlovic však uvedl, že by bylo potřeba poradenství, např. správní řád. Dále např. starosta Starých Buků uvedl, že činnosti typu rušení trvalého pobytu, kácení dřevin zajišťují sami, přestupkové řízení jim však kompletně zajišťuje ORP Trutnov.

U agendy „**Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí**“ byla situace z pohledu zaškrtnutých možností velmi vyrovnaná. Konzultace či kompletní zajištění je řešeno především s právníkem. Několikrát zazněl názor, že jednodušší činnosti v rámci této agendy zajišťují některé obce sami, složitější dělá právník. Některé obce tuto agendu zatím neřešily (Dolní Olešnice, Maršov u Úpice, Staré Buky).

Co se týče jiných oblastí, bylo toto pole čtyřikrát zaškrtnuto, pouze ve dvou případech však byla tato činnost specifikována – starosta obce Jívka uvedl průběžnou konzultaci u majetkové agendy, starosta obce Hajnice uvedl, že s právníkem řeší nepřizpůsobivého občana.

Graf 24: Varianty zajištění agend v oblasti právní podpory – současný stav

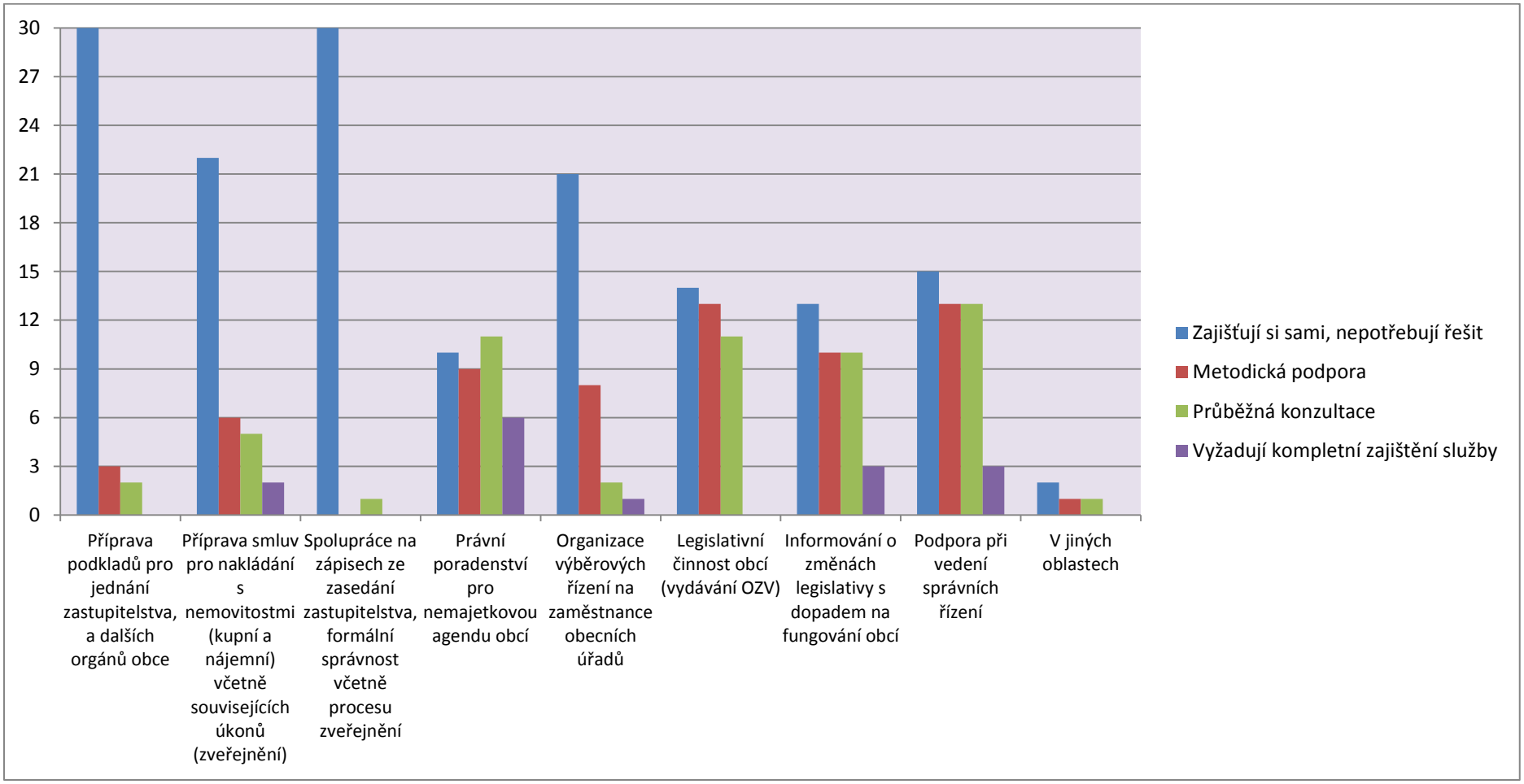

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Ekonomické agendy

Graf 25 znázorňuje současný stav u oblasti ekonomických agend. Z tohoto grafu vyplývá, že agendy „**Zajištění základních účetních prací pro obce**“, „**Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů**“ a „**Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce**“ si obce v převážné většině případů zajišťují sami. V některých případech obce využívají metodické podpory či konzultace, především co se problematiky rozpočtu týče.

V případě agendy „**Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem**“ dominuje varianta komplexního zajištění služby externí firmou, se kterou má obec smlouvu. Daná firma v případě vzniklého problému přijede a problém vyřeší.

U agendy „**Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků**“ jsou zaškrtnuté možnosti v rámci řešeného území poměrně vyrovnané. Mnoho představitelů obcí uvedlo, že v případě vzdělávání se rozhodují podle momentální nabídky. Pokud je nabídka zajímavá, pošlou dotyčného zaměstnance na školení. Představená obce Suchovršice uvedla, že by v obci uvítali větší možnost vzdělávání za nižší cenu.

Co se týče jiných oblastí, bylo toto pole pětkrát zaškrtnuto. Jednou bylo zaškrtnuto samostatné zajištění, starosta Horního Maršova však danou oblast nespecifikoval. Představení obcí Černý Důl a Mladé Buky uvedly, že si nechávají kompletně zpracovat rozpočtový výhled a zpracování mzdové problematiky. Tajemník města Trutnov uvedl, že využívají metodické podpory a konzultací v případě Registru podpor de minimis[27].

Dotační management

Zajištění agend v oblasti dotačního managementu znázorňuje graf 26. Agendu „**Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě**“ si obce většinou zajišťují sami, případně si nechávají tuto agendu kompletně zajistit nebo ji průběžně konzultují.

Agendy „**Příprava žádosti o dotaci**“, „**Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu**“ a „**Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací**“ si nechávají obce v převážné většině kompletně zpracovat, případně si je zpracovávají sami.

Agendu „**Řízení udržitelnosti projektu**“ si obce převážně buď zajišťují sami, nebo vyžadují kompletní zajištění.

V oblasti agend dotačního managementu řada představitelů uvedla, že jednodušší žádosti o dotaci včetně celého následného procesu si zajišťují sami, např. dotace z KÚ HK kraje, dotace z MV, apod. Velké a složitější (např. z EU) si nechávají většinou kompletně zpracovat externí firmou. V případě metodické podpory či konzultace byla jmenována např. Místní akční skupina Království – Jestřebí hory, o.p.s. (dále jen MAS KJH), dále Centrum rozvoje Česká Skalice či Euroregion Glacensis.

Jiná oblast byla zaškrtnuta jednou, starosta obce Horní Maršov opět ale nespecifikoval.

[27] *Blíže viz: http://eagri.cz/public/web/mze/farmar/registr-podpor-de-minimis/*

Graf 25: Varianty zajištění v oblasti ekonomických agend – současný stav

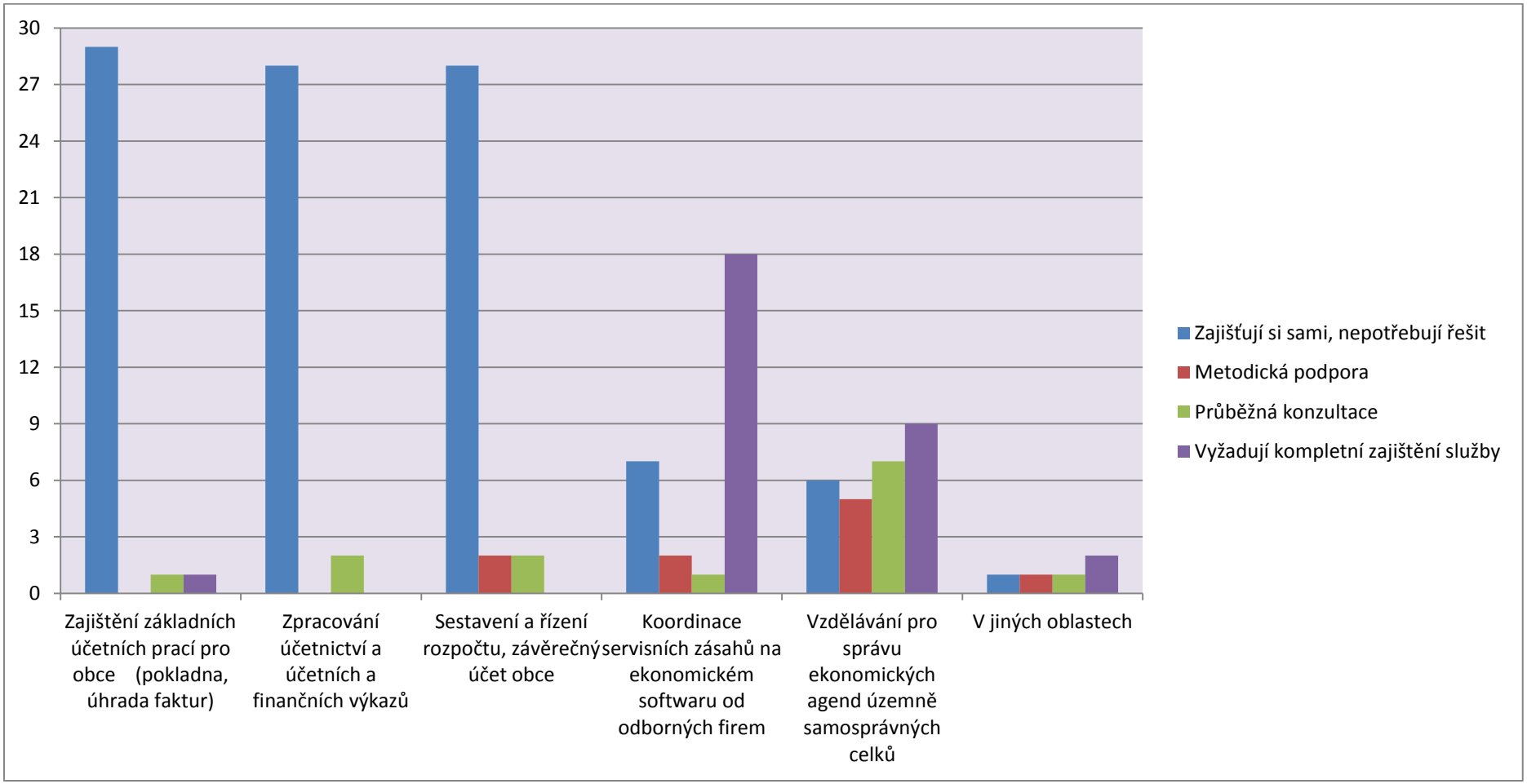

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 26: Varianty zajištění agend v oblasti dotačního managementu – současný stav

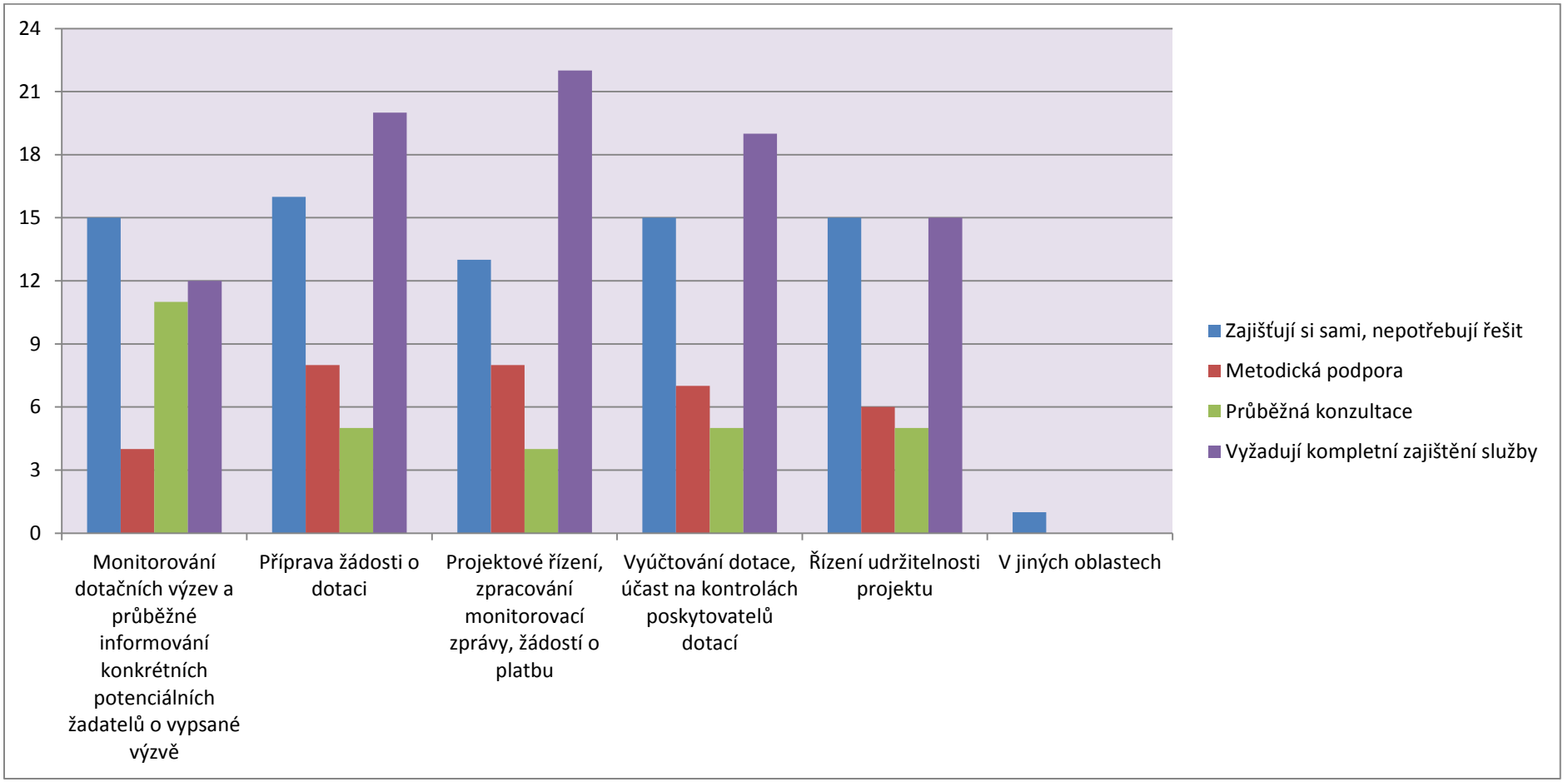

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Veřejné zakázky

Graf 27 znázorňuje zajištění agend v oblasti veřejných zakázek. U agend „**Příprava podkladů pro veřejné zakázky**“, „**Rozeslání výzev na podání nabídek**“, „**Organizace a zajištění práce výběrových komisí**“, „**Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a dalších souvisejících úkonů**“ výrazně dominují možnosti kompletní zajištění služby a zajišťují sami. Většina představitelů uvedla, že v případě veřejných zakázek se způsob zajištění odvíjí od velikosti a složitosti veřejné zakázky – menší a jednodušší si obce zajišťují sami, v případě větších a složitějších vyžadují kompletní zajištění. V populačně větších obcích si tyto agendy zajišťují sami, např. v Úpici to má na starost vedoucí majetkového odboru, v Trutnově mají specialistku na veřejné zakázky. Představená obce Maršov u Úpice v dotazníku uvedla, že zatím žádné veřejné zakázky nemuseli v obci řešit.

V případě agend „Elektronické dražby dodávek“ a „Organizace společných nákupů“ výrazně dominuje možnost kompletní zajištění služby. Mnoho představených obcí uvedlo, že dané agendy zatím nepotřebovali řešit (např. Hajnice, Janské Lázně, Lampertice, Suchovršice, apod.). Co se společných nákupů týče, starostka obce Batňovice uvedla, že v rámci DSO Jestřebí hory byly společně nakoupeny lavice, které si členské obce mezi sebou půjčují, pokud pořádají nějakou akci, apod.

Jiná oblast byla zaškrtnuta dvakrát (Horní Maršov, Královec), ani jednou konkrétně nespecifikována.

IT podpora

Graf 28 znázorňuje zajištění agend v oblasti IT podpory. U většiny jmenovaných agend („**Práce s datovými schránkami**“, „**Vedení spisové služby**“, „**Přístup k základním registrům**“, „**Funkčnost pracoviště CzechPoint**“ a „**Správa informačních systémů obce – webové stránky, úřední deska**) výrazná většina představitelů obcí uvedla, že si tyto agendy zajišťují sami. Některé obce vyžadují určitou formu metodické podpory či konzultace (např. Úpice). Prostředí webových stránek je některým obcím zajišťováno kompletně externí osobou, informace si však na webové stránky vkládají a aktualizují sami (např. Černý Důl, Mladé Buky, Staré Buky).

U agendy „**Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace**“ také převládá možnost, že si obce tuto agendu zajišťují sami, v řadě případů však vyžadují kompletní zajištění služby (např. Dolní Olešnice, Libňatov, Malé Svatoňovice).

V případě agendy „**Zajištění systému vzdělávání**“ většinou představitelé obcí zaškrtli možnost, že vyžadují kompletní zajištění služby. Někteří představitelé uvedli, že se rozhodují podle nabídky (např. Hajnice, Úpice). Některé obce uvedly, že zatím školení v oblasti IT neabsolvovaly (Dolní Olešnice, Radvanice).

Jiná oblast byla zaškrtnuta dvakrát (Horní Maršov, Vlčice). V prvním případě nebylo opět specifikováno, v druhém případě starostka obce jmenovala informační SMS-systém v obci.

Graf 27: Varianty zajištění agend v oblasti veřejných zakázek – současný stav

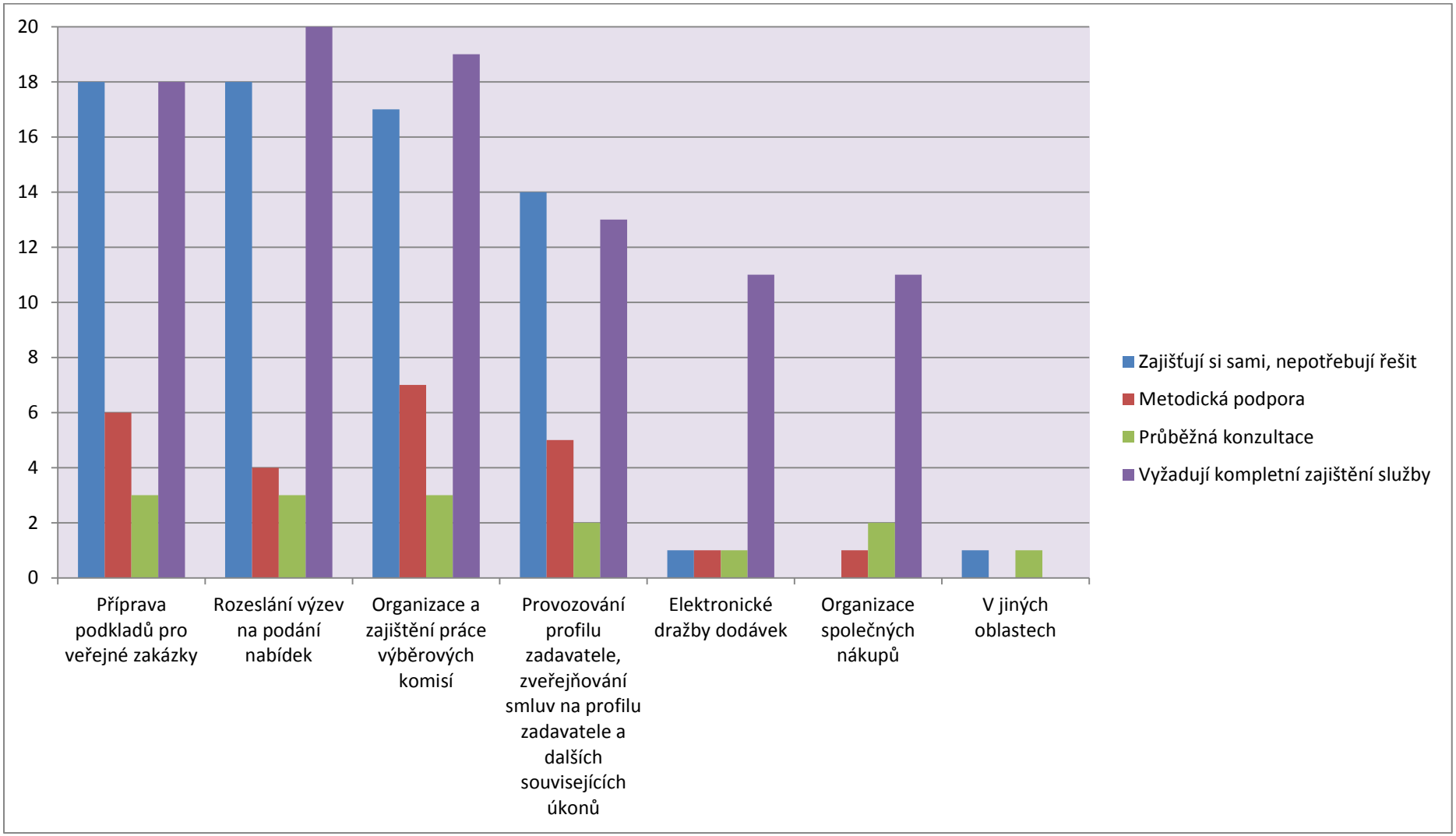

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 28: Varianty zajištění agend v oblasti IT podpory – současný stav

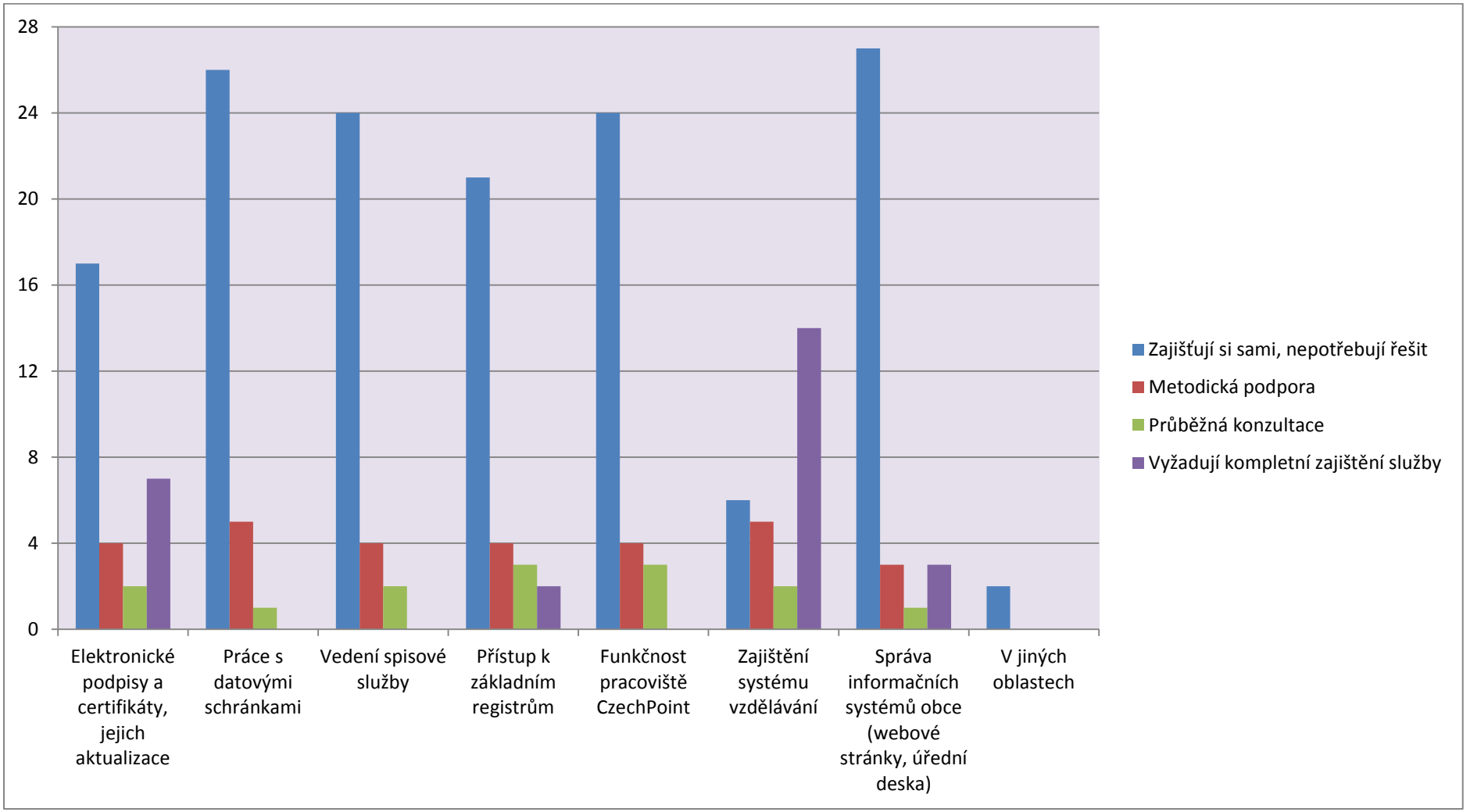

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Technická a stavební podpora

Zajištění agend v oblasti technické a stavební podpory je znázorněno na grafu 29. U agend „**Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav**“, „**Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb**“, „**Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce**“ a „**Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů**“ dominuje možnost (u prvních třech jmenovaných agend výrazně), že si obce dané agendy zajišťují sami. Několikrát bylo představiteli obcí řečeno, že jednodušší dokumentace si obce zvládnou udělat sami, u složitějších je pak vyžadována určitá forma pomoci či kompletní zajištění služby (např. ORP Trutnov, stavební úřady, apod.).

U agendy „**Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli**“ byla nejčastěji zaškrtnuta možnost, že obce vyžadují kompletní zajištění služby, následovaná možností, že si obce zajišťují tuto agendu sami. Opět se zaškrtnutá možnost odvíjela podle složitosti a velikosti stavby.

Jiná oblast byla zaškrtnuta jednou, opět starostou obce Horního Maršova a nespecifikována (platí i pro rozvoj obce).

Rozvoj obce

Zajištění agend v oblasti rozvoje obce je znázorněno na grafu 30. Z tohoto grafu vyplývá, že agendu „**Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu**“ si obce téměř ve všech případech zajišťují sami. V některých obcích tuto agendu zajišťují příspěvkové organizace, např. Technické služby města Úpice či Technické služby města Trutnov.

U agend „**Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou**“ a „**Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV**“ dominuje také možnost samostatného zajištění, u těchto agend se však také často objevuje možnost kompletního zajištění služby. Správu lesního majetku zajišťuje v některých případech správce (např. v obci Vlčice), v obci Malá Úpa je tato činnost zajišťována Krkonošským národním parkem. Obce Janské Lázně, Královec, Svoboda nad Úpou nemají v majetku lesní porosty. Kanalizaci, vodovod či ČOV provozují v některých obcích příspěvkové organizace (např. Městské vodovody a kanalizace Úpice), někde právnická osoba (např. Vodovody a kanalizace Trutnov a.s.). Provoz ČOV si některé obce zajišťují sami (např. Suchovršice), někde mají smlouvu s vodohospodářskými službami (např. Staré Buky). Kanalizační síť v řadě obcí není vybudována (např. Staré Buky, Vlčice).

U agendy „**Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR**“ převažuje varianta, že si obce zajišťují tuto agendu sami, řada představitelů však uvedla i jiné varianty. V případě metodické podpory či konzultací se jedná většinou o spolupráci s MAS KJH, jmenována byla i dotační kancelář. Kompletní zajištění služby je na základě smlouvy s fyzickou či právnickou osobou. Dále např. starostka obce Batňovice konstatovala, že zatím rozvojové dokumenty nedělají, v případě obce Havlovice starosta uvedl, že rozvojový dokument nemají a nechtějí.

V případě agendy „**Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)**“ byla nejčastěji zaškrtnuta možnost, že si tuto agendu obce zajišťují sami, případně vyžadují kompletní zajištění služby. Z rozhovorů s představiteli obcí vyplynulo, že obchody s potravinami, restaurace provozují soukromé subjekty (někdy v objektu v soukromém vlastnictví, někdy v nájemním vztahu vůči obci), provoz obecních objektů typu knihovna, muzeum zajišťují obce sami.

U agendy „**Prosazování společných zájmů**“ jsou všechny jmenované varianty podobně zastoupené. Jedná se o spolupráci mezi obcemi např. v oblasti cestovního ruchu, ale i v rámci jedné obce (se subjekty fungujícími v obci, např. zájmový spolek, podnikatelé).

Graf 29: Varianty zajištění agend v oblasti technické a stavební podpory – současný stav

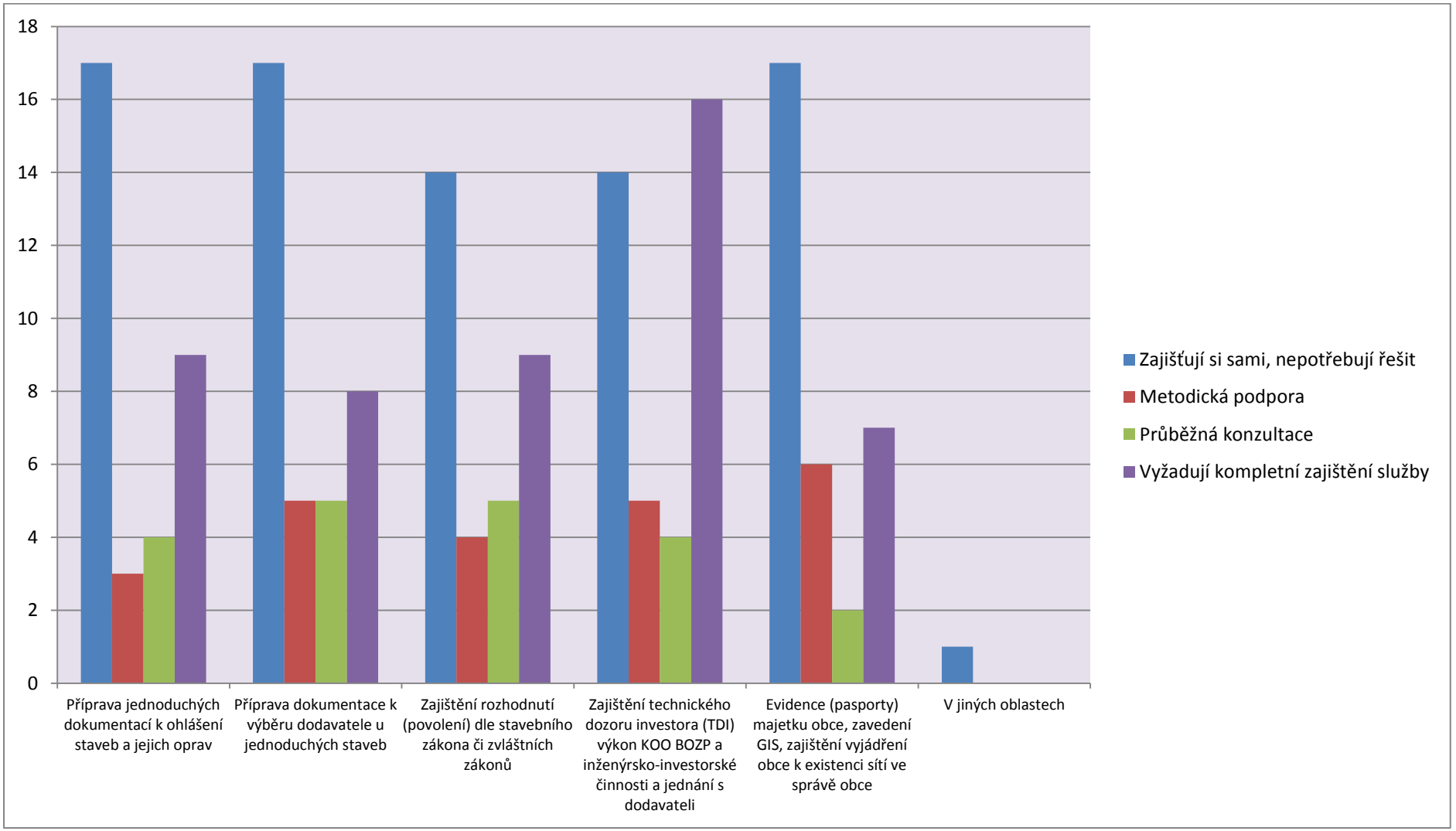

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 30: Varianty zajištění agend v oblasti rozvoje obce – současný stav

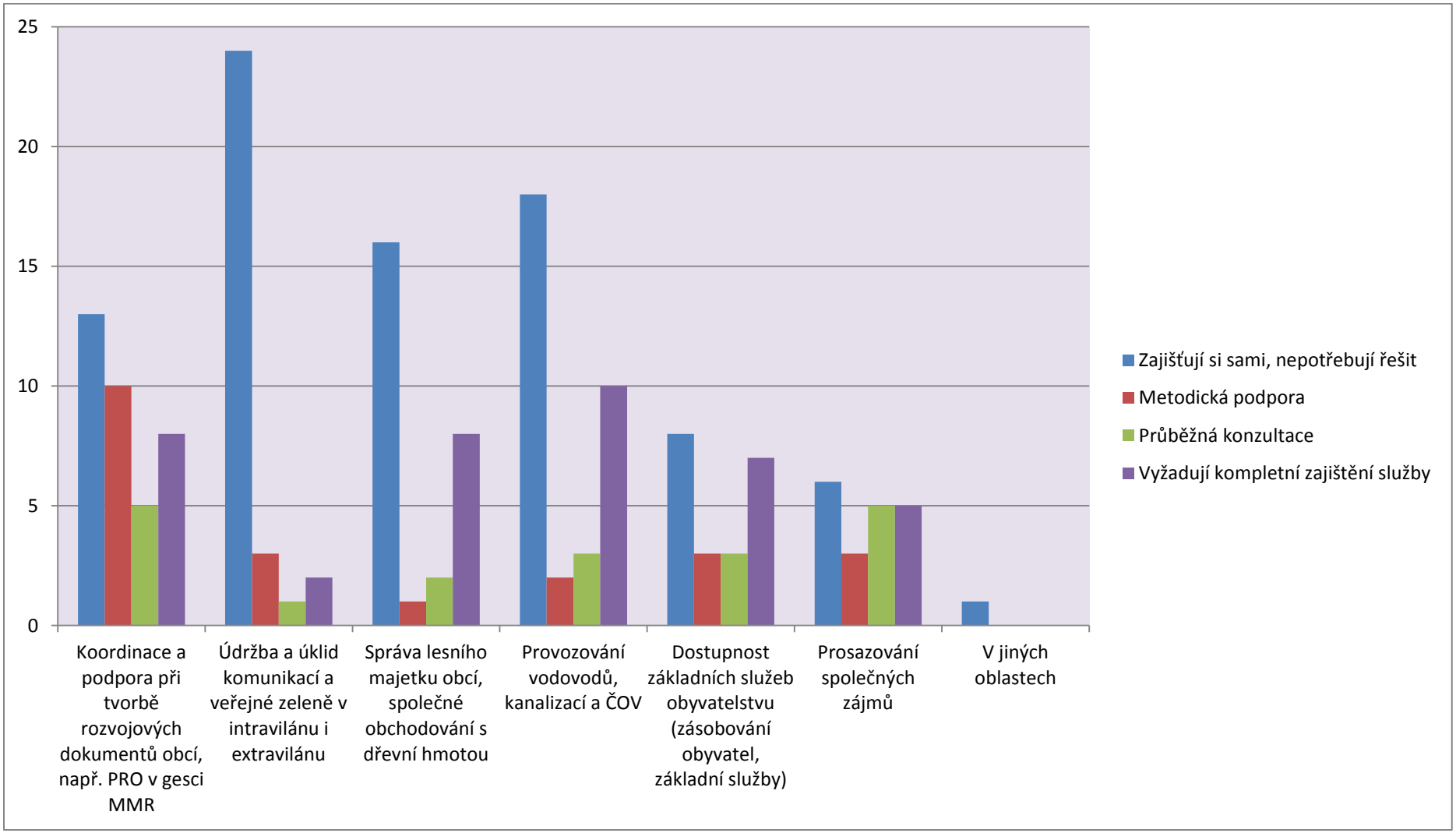

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Vyhodnocení III. části dotazníkového šetření – preferovaný způsob zajištění daných agend v budoucnosti

III. část dotazníkového šetření se zaměřila na získání informací od zástupců obcí, co by mohlo v budoucnu fungovat jinak, tedy které agendy by se v budoucnu mohly zajišťovat jinak než v současnosti.

V následujících grafech jsou zobrazeny výsledky za jednotlivé oblasti. Varianty, jak by mohly být agendy zajištěny v budoucnu, byly následující:

- „Sami interně, vlastním odborníkem“ (dále rozděleno na voleného zástupce a zaměstnance OÚ)
- „Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí“ (dále rozděleno na DSO a partnerskou dohodu)
- „Smluvní zajištění na komerční bázi“ (dále rozděleno na právnickou a fyzickou a osobu)[28]
- „Jinak“ v případě jiné nejmenované varianty

V grafech jsou zobrazeny výsledky za tři základní varianty bez rozlišení na dílčí varianty (viz informace v závorkách výše). Informace k dílčím variantám jsou obsaženy v komentářích k jednotlivým oblastem. Varianta „Jinak“ není v tabulkových přílohách ani v grafech uvedena, neboť do kolonky této varianty byly vpisovány především poznámky, které budou tlumočeny v komentářích u příslušných grafů.

Právní podpora

Graf 31 znázorňuje preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti právní podpory. Z tohoto grafu vyplývá, že zajištění agend „**Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce**“ a „**Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění**“ preferují obce výhradně vlastními silami. V případě prvně jmenované agendy převládá názor, že by ji měl zajišťovat VZ společně se ZAM (15x bylo jmenováno), případně pouze VZ (8x). V případě druhé jmenované agendy byla nejčastěji řečena možnost, že by ji měli zajišťovat pouze ZAM (11x), VZ samostatně bylo řečeno celkem 8x a společné zajišťování VZ a ZAM bylo řečeno 7x. Pouze starostka obce Horní Olešnice uvedla možnost, že by daná agenda mohla být zajišťována na základě smlouvy s DSO.

V případě agendy „**Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi**“ převládá názor, že by tuto agendu obce měly zajišťovat samy (kombinace VZ a ZAM, samostatně ZAM 6x řečeno, samostatně VZ 4x řečeno). V rámci této agendy byly poměrně často jmenovány i jiné varianty zajištění – formou smluvního zajištění s DSO či DOH s ORP (6x jmenováno), případně formou smluvního zajištění na komerční bázi s FO či PO (2x jmenováno). Několikrát zazněla i varianta, že smlouvy by připravila PO či FO a další úkony, jako zveřejnění, by měl na starost VZ (5x jmenováno).

Agendu „**Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů**“ by si obce v budoucnu chtěli převážně zajišťovat samostatně (VZ samostatně 9x, VZ společně se ZAM a ZAM samostatně 5x jmenováno). Některé obce se přikláněly k variantě, že by tato agenda měla být zajišťována prostřednictvím DSO (např. obce Horní Maršov, Horní Olešnice, Libňatov, Mladé Buky). Smluvní zajištění na komerční bázi, konkrétně s PO, bylo jmenováno jednou a to ve spolupráci s VZ (obec Vlčice).

[28] *Dále jen: volený zástupce = VZ, zaměstnanci = ZAM, DSO = DSO, partnerská dohoda = DOH, právnická osoba = PO, fyzická osoba = FO*

Graf 31: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti právní podpory

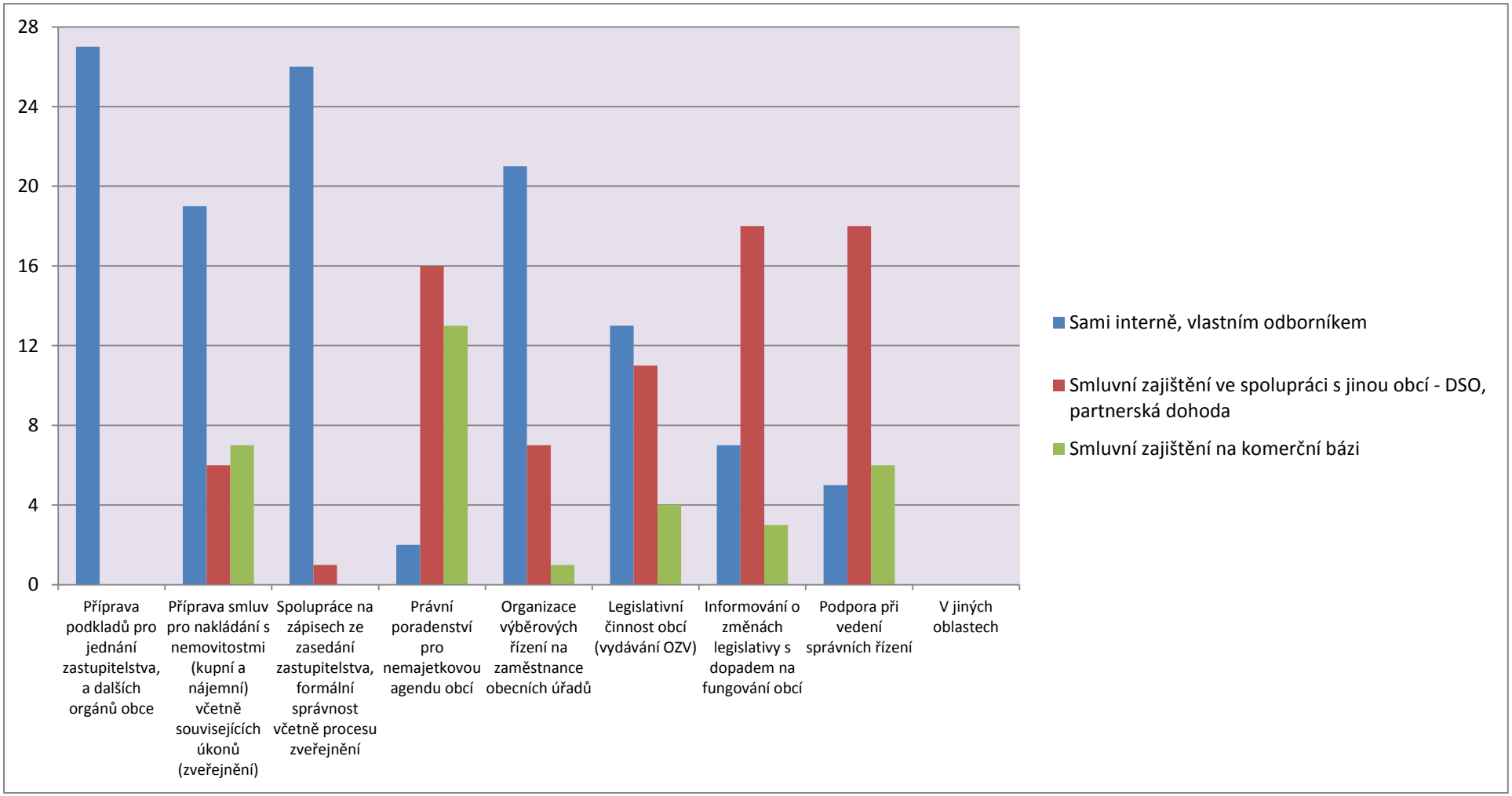

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

U agendy „**Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)**“ byly představiteli nejčastěji jmenovány varianty, že si danou agendu budou zajišťovat sami (převážně VZ samostatně, případně navíc s konzultací, např. s MV) nebo že by měla být zajišťována prostřednictvím DOH (ať už s DSO či s KÚ HK kraje).

U agend „**Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí**“, „**Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí**“ a „**Podpora při vedení správních řízení**“ představitelé obcí nejčastěji zmiňovali variantu zajištění prostřednictvím určité formy DOH – nejčastěji s některým s DSO či s ORP, dále i s některým POÚ či KÚ HK kraje. U prvně jmenované agendy byla mnohokrát jmenována i možnost smluvního zajištění na komerční bázi, především s právníkem.

Ekonomické agendy

Prostřednictvím grafu 32 jsou znázorněny získané výsledky preferovaného způsobu zajištění u ekonomických agend. Z grafu vyplývá, že prvně tři zobrazené agendy, týkající se účetnictví a rozpočtu obce, by v budoucnu obce rády zajišťovaly samy. V případě „**Zajištění základních účetních prací pro obce**“ a „**Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů**“ obce výrazně preferují, aby agendu zajišťovaly ZAM (19x jmenováno). Agendu „**Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce**“ by bylo vhodné zajišťovat prostřednictvím VZ i ZAM (14x), případně pouze ZAM (9x) či pouze VZ (4x).

Zajišťování agendy „**Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem**“ obce preferují formou smluvního zajištění na komerční bázi, především s PO (8x), případně buď s PO či s FO (3x). Častokrát byl také zmíněn názor, že agenda by mohla být zajišťována smluvním zajištěním na základě DOH i smluvním zajištěním na komerční bázi (4x), případně pouze prostřednictvím DSO (4x).

U agendy „**Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků**“ byla nejčastěji zmiňována varianta smluvního zajištění formou určité DOH (s DSO, ORP či KÚ HK kraje).

Jiná oblast byla uvedena dvakrát, konkrétně u obcí Mladé Buky a Černý Důl. Starostové těchto obcí uvedli, že rozpočtový výhled a problematika zpracování mezd by měla být pro tyto obce zajištěna formou smluvního zajištění na komerční bázi s PO či FO.

Dotační management

U druhé až páté zobrazené agendy (tj. „**Příprava žádosti o dotaci**“, „**Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu**“, „**Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací**“ a „**Řízení udržitelnosti projektu**“) v oblasti dotačního managementu (graf 33) je situace, co se budoucího preferovaného způsobu týče, velmi vyrovnaná. Ve všech případech bylo nejčastěji zmiňováno zajištění formou smluvního zajištění prostřednictvím určité DOH (např. s některým DSO, Euroregionem Glacensis, MAS KJH, apod.). U všech těchto agend však byly hodně zaškrtnuty i varianty, že si obce budou zajišťovat agendu sami, případně formou smluvního zajištění na komerční bázi. Zde je nutné dodat, že mnoho obcí zaškrtlo více možností – jednodušší žádosti a projekty, že budou schopny zajistit si samy, složitější a větší budou zajišťovány formou smluvního zajištění na bázi DOH či s PO a FO.

U agendy „**Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě**“ byla dominantně preferována varianta smluvního zajištění formou dohody, nejčastěji s některým z DSO, případně s ORP či s KÚ HK kraje. Několikrát byla také zmíněna určitá kombinovaná varianta, např. že si obce budou tuto agendu zajišťovat samy ve spolupráci s DSO či preference zajištění prostřednictvím určité DOH, případně formou komerčního zajištění.

Jiná oblast byla zaškrtnuta jednou, konkrétně starostkou obce Maršov u Úpice, a to zajištění formou smluvního zajištění s DSO. Oblast však nebyla specifikována.

Graf 32: Preferovaný způsob zajištění v oblasti ekonomických agend

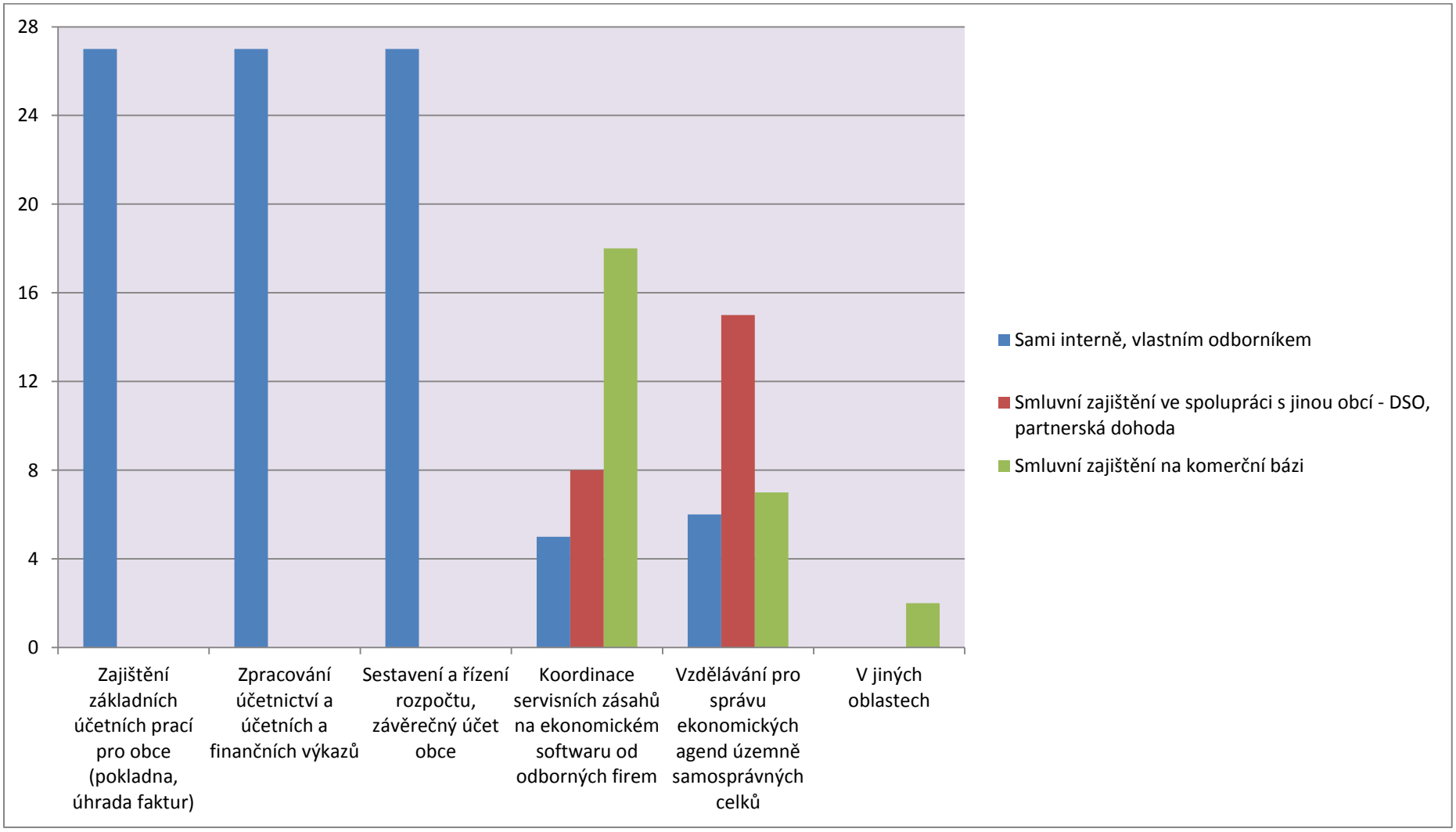

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 33: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti dotačního managementu

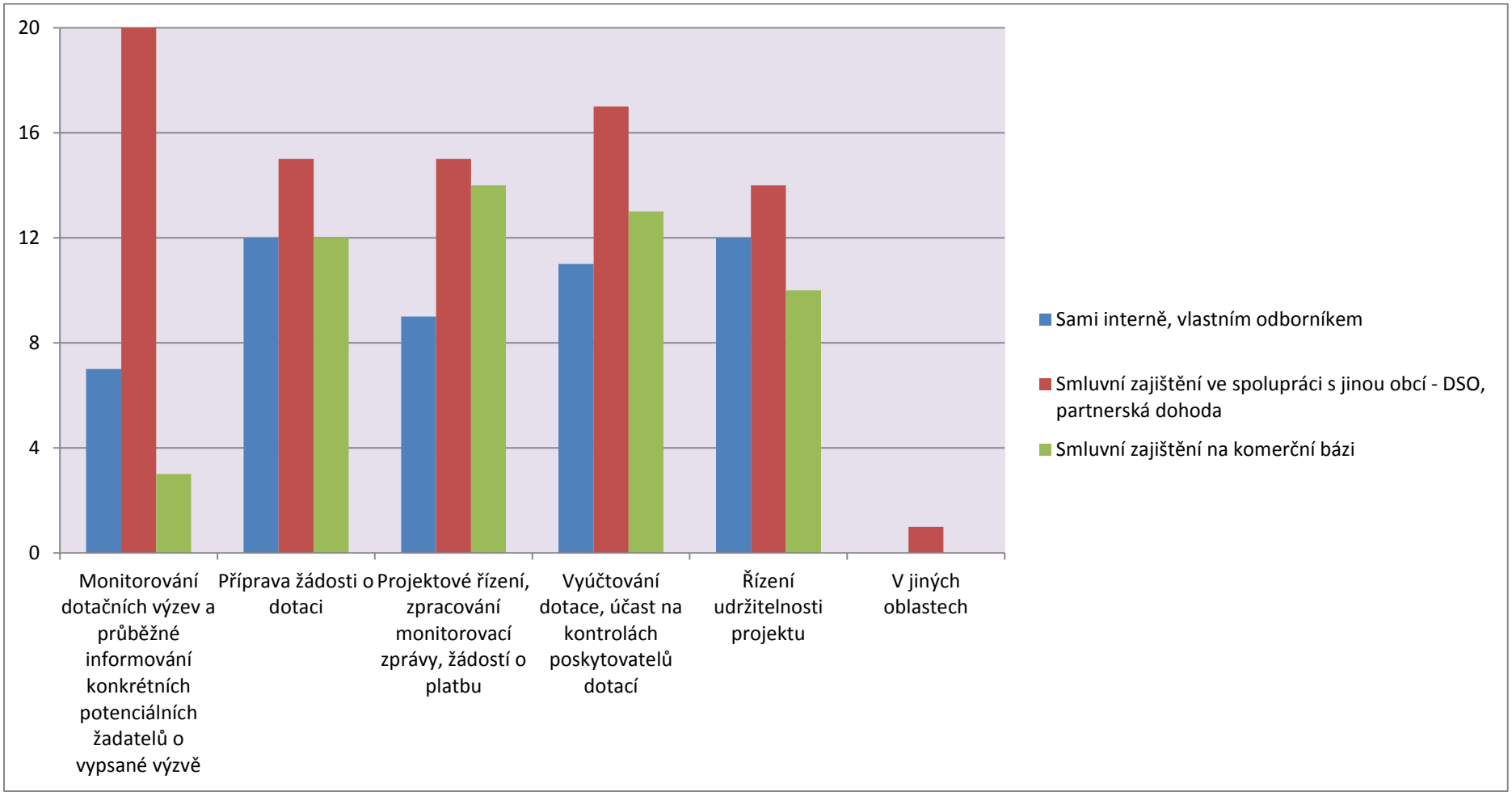

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Veřejné zakázky

Graf 34 znázorňuje preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti veřejných zakázek. Z tohoto grafu vyplývá, že u prvních čtyř jmenovaných agend (tj. „**Příprava podkladů pro veřejné zakázky**“, „**Rozeslání výzev na podání nabídek**“, „**Organizace a zajištění práce výběrových komisí**“ a „**Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů**“) představitelé obcí řešeného území nejčastěji označili variantu, že si tyto agendy budou zajišťovat sami. Mnohokrát však byla zaškrtnuta i varianta zajištění smluvně na komerční bázi. Z řízených rozhovorů vyplynulo, že malé a jednodušší veřejné zakázky si obce chtějí v budoucnu zajišťovat sami, naopak složitější a větší zakázky zadají vítězné firmě. V některých obcích preferují zajištění těchto agend výhradně vlastními ZAM – jedná se o obce, které mají zřízené odbory (např. Rtyně v Podkrkonoší, Trutnov, Úpice), ale i starosta obce Malá Úpa uvedl, že by tuto agendu měli zajišťovat ZAM. Někteří představitelé obcí uvedli, že by tyto agendy mohly být zajišťovány prostřednictvím určité DOH (ať s některým z DSO či s ORP).

V případě agendy „**Elektronické dražby dodávek**“ většina obcí do budoucna preferuje variantu, aby agenda byla řešena prostřednictvím smlouvy s DSO, případně smlouvou na komerční bázi s PO či FO. Jak vyplynulo z výsledků současného stavu, řada představitelů obcí uvedla, že tuto agendu nepotřebovali ještě řešit, tudíž nemají potřebné zkušenosti s elektronickými dražbami.

U agendy „**Organizace společných nákupů**“ výrazně dominuje varianta, aby tato agenda byla v budoucnu zajištěna prostřednictvím určité DOH, ať několika obcí, případně prostřednictvím DSO.

IT podpora

Preferovaný způsob zajištění agend z oblasti IT je znázorněn v grafu 35. Z grafu lze vysledovat, že agendy „**Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace**“, „**Práce s datovými schránkami**“, „**Vedení spisové služby**“, „**Přístup k základním registrům**“ a „**Funkčnost pracoviště CzechPoint**“ by si obce i v budoucnu rády zajišťovaly samy. Nejčastěji představení uváděli, aby tyto agendy zajišťovali samostatně ZAM (7x, 14x, 15x, 12x a 14x dle pořadí výše uvedených agend), následované kombinací VZ a ZAM (5x, 8x, 5x, 6x a 6x) a několikrát byla jmenována i varianta VZ samostatně (3x, 4x, 3x, 3x a 4x). V několika málo případech byla jmenována kombinace variant typu VZ+ZAM a FO (první a třetí jmenovaná agenda u obce Malé Svatoňovice) či ZAM a DSO (čtvrtá jmenovaná agenda u obce Horní Olešnice, třetí jmenovaná agenda u obce Maršov u Úpice, pátá jmenovaná agenda u obce Pec pod Sněžkou), apod. Co se týče agendy „Funkčnost pracoviště CzechPoint“, starosta obce Lampertice uvedl, že pro příslušníky cizích zemí není vyřizování této agendy vůbec jednoduché.

Agendu „**Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)**“ by si většina obcí chtěla do budoucna řešit také sama, třetina obcí řešeného území uvedla variantu kompletního smluvního zajištění na komerční bázi (PO či FO). Několikrát zazněla i kombinace VZ či ZAM a PO či FO (5x), což bylo myšleno tak, že fungování a technické činnosti související s webovým rozhraním bude mít na starosti PO či FO a aktualizaci informací na stránkách bude v gesci VZ či ZAM.

Agendu „**Zajištění systému vzdělávání**“ by většina obcí v budoucnu ráda řešila formou smluvního zajištění s DSO (9x) či DOH s ORP, agenturou, apod. (7x), případně formou smluvního zajištění na komerční bázi (4x).

Graf 34: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti veřejných zakázek

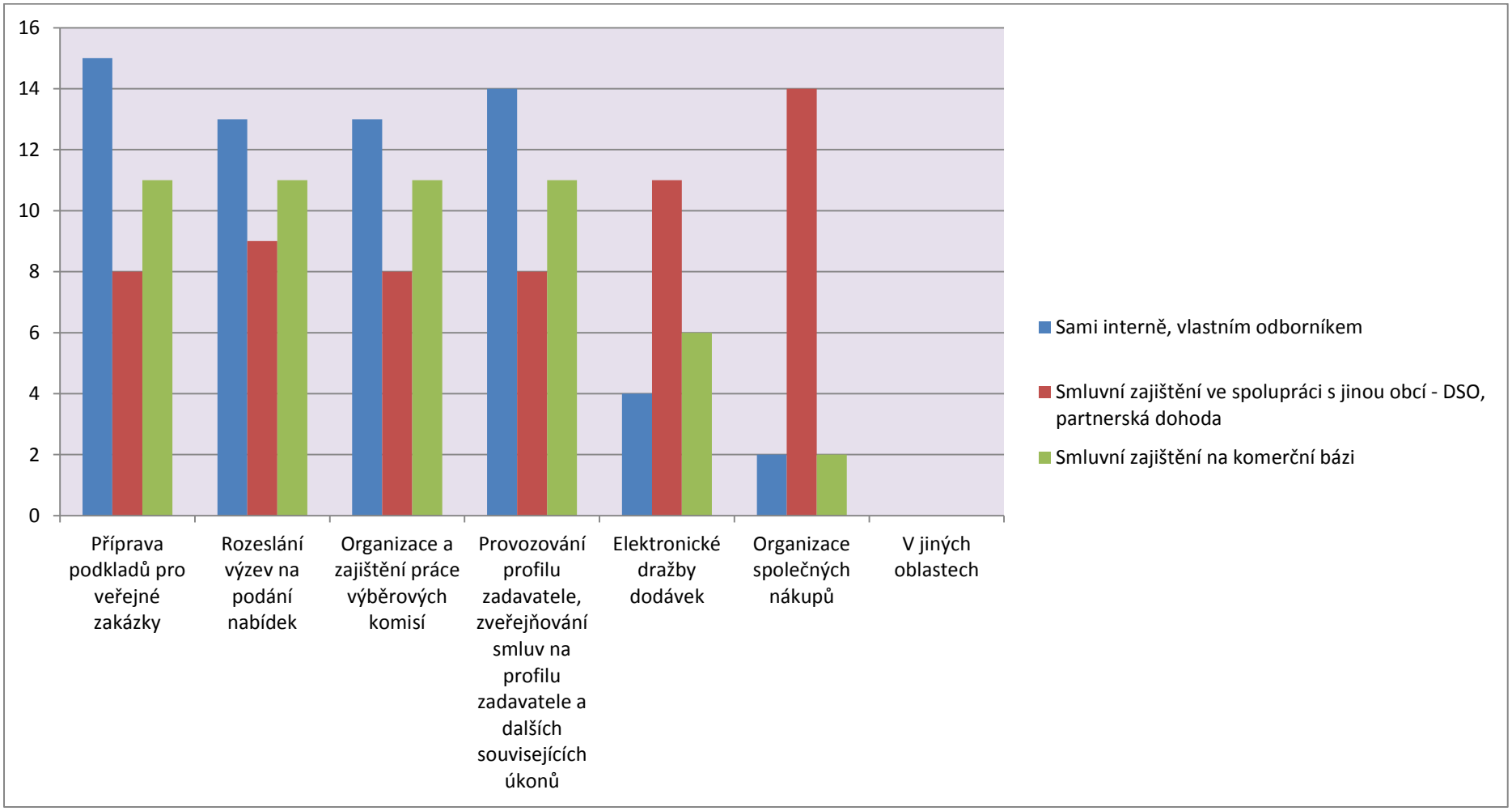

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 35: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti IT podpory

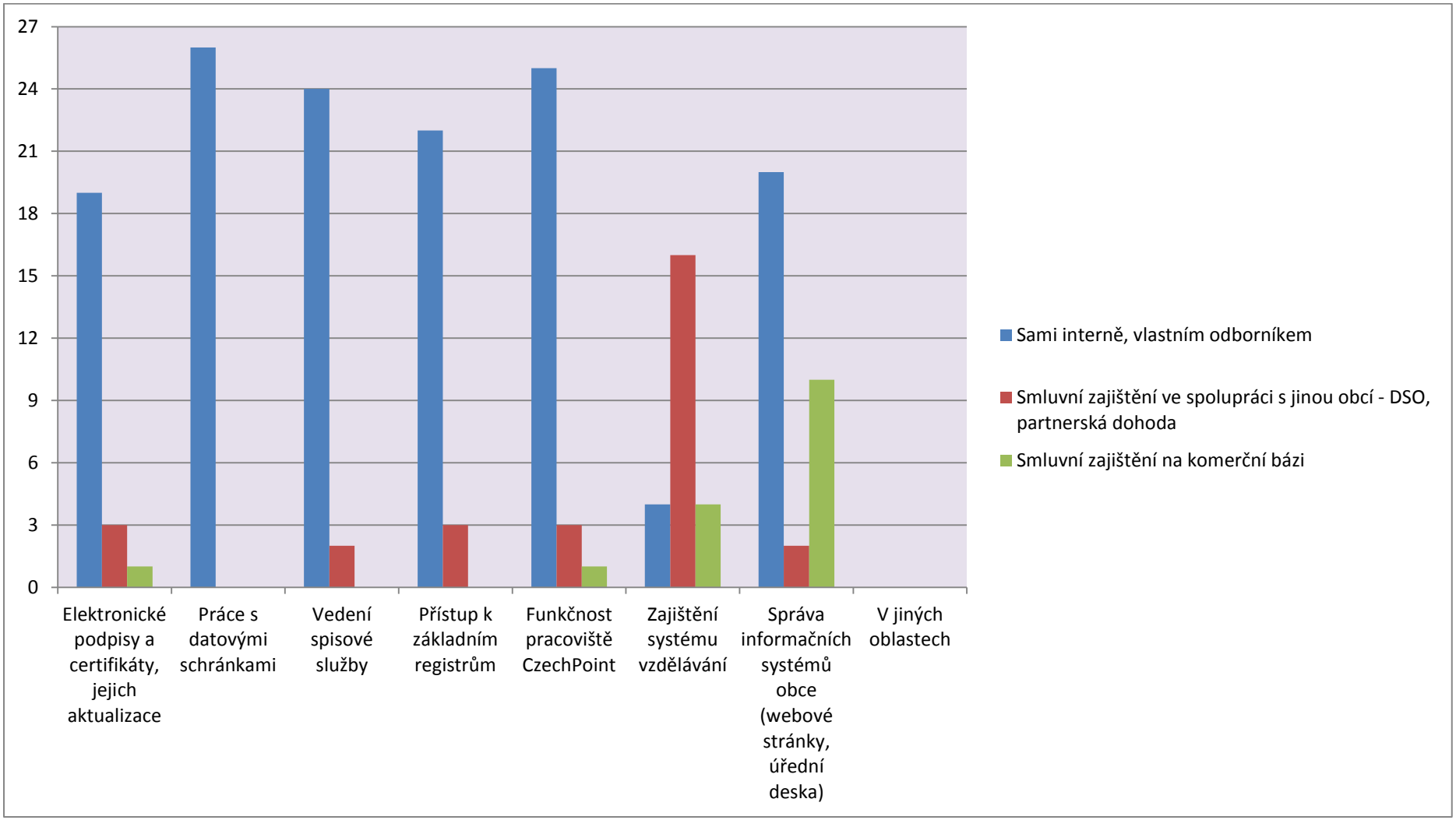

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Technická a stavební podpora

Graf 36 znázorňuje preferovaný způsob zajištění u agend v oblasti technické a stavební podpory. U agend „**Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav**“, „**Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb**“ a „**Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů**“ byly zjištěny podobné výsledky. Většina představených by tyto agendy ráda řešila v budoucnu samostatně (žádná z variant VZ, ZAM a VZ+ZAM výrazně nevyčnívá). Řada obcí naopak uvedla, že by dané agendy měly být řešeny prostřednictvím ORP či POÚ. Několikrát byla jmenována i kombinace variant, např. VZ či VZ+ZAM a DSO (obce Chotěvice, Pilníkov a Vlčice, odvíjelo by se podle rozsahu vykonávané činnosti) či ZAM a PO či FO (město Úpice, podle složitosti zakázky), apod.

U agendy „**Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli**“ by většina obcí v budoucnu preferovala zajištění vlastními silami, případně smluvně na komerční bázi. Několikrát byla jmenována i kombinace variant typu VZ či ZAM a FO či PO (obce Batňovice, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou či Úpice) nebo VZ či ZAM a DSO (obce Horní Olešnice a Chotěvice). Daná varianta by se odvíjela opět od složitosti zakázky.

Agendu „**Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce**“ by si v budoucnu naprostá většina obcí zajišťovala sama (kombinace VZ+ZAM byla jmenována 8x, ZAM samostatně 7x a VZ samostatně 5x). Některé obce by uvítaly, aby agendu zajišťovalo DSO (Horní Maršov, Maršov u Úpice či Pec pod Sněžkou), případně byla jmenována kombinace variant (VZ+ZAM a PO v případě obce Batňovice, VZ+ZAM a DSO v případě obce Havlovice, apod.).

Jiná oblast byla zaškrtnuta jednou, konkrétně starostkou obce Maršov u Úpice. Zajišťovat by ji mělo DSO, oblast však specifikována nebyla.

Rozvoj obce

Preferovaný způsob zajištění agend v oblasti rozvoje obce znázorňuje graf 37. Z tohoto grafu vyplývá, že agendu „**Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu**“ by si většina obcí do budoucna ráda zajišťovala samostatně.

U agend „**Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou**“, „**Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV**“ a „**Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)**“ byly zjištěny podobné výsledky. Nejčastěji byla jmenována varianta samostatného zajištění, následovaná smluvním zajištěním na komerční bázi. Několikrát byla jmenována určitá kombinace zajištění některé agendy, např. vodovody a kanalizace by měli na starost ZAM, servis u ČOV by zajišťovala PO (obec Bernartice) či správu lesního majetku by měli na starost ZAM či VZ, pokácení by zajišťovala FO či PO (obec Batňovice), apod. U agendy týkající se dostupnosti základních služeb obyvatelstvu bylo často řečeno, že současný stav b vyhovoval obcím i v budoucnu, tj. kombinace samostatného zajištění (veřejné prostory) a smluvního zajištění na komerční bázi (restaurace, obchod s potravinami, apod.).

U agendy „**Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR**“ byla nejčastěji zmiňována varianta zajištění skrze DSO či ORP (6x). Zajištění agendy smluvně na komerční bázi bylo uvedeno 4x. Několikrát byla jmenována kombinace VZ či ZAM a DSO (4x), DSO a PO+FO (4x).

Co se týče agendy „**Prosazování společných zájmů**“, většina představených obcí by byla ráda, aby tato agenda byla zajišťována prostřednictvím DSO. Řada obcí uvedla i kombinaci VZ či VZ+ZAM a DSO (např. obce Bernartice, Horní Olešnice, Chotěvice či Malé Svatoňovice).

Graf 36: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti technické a stavební podpory

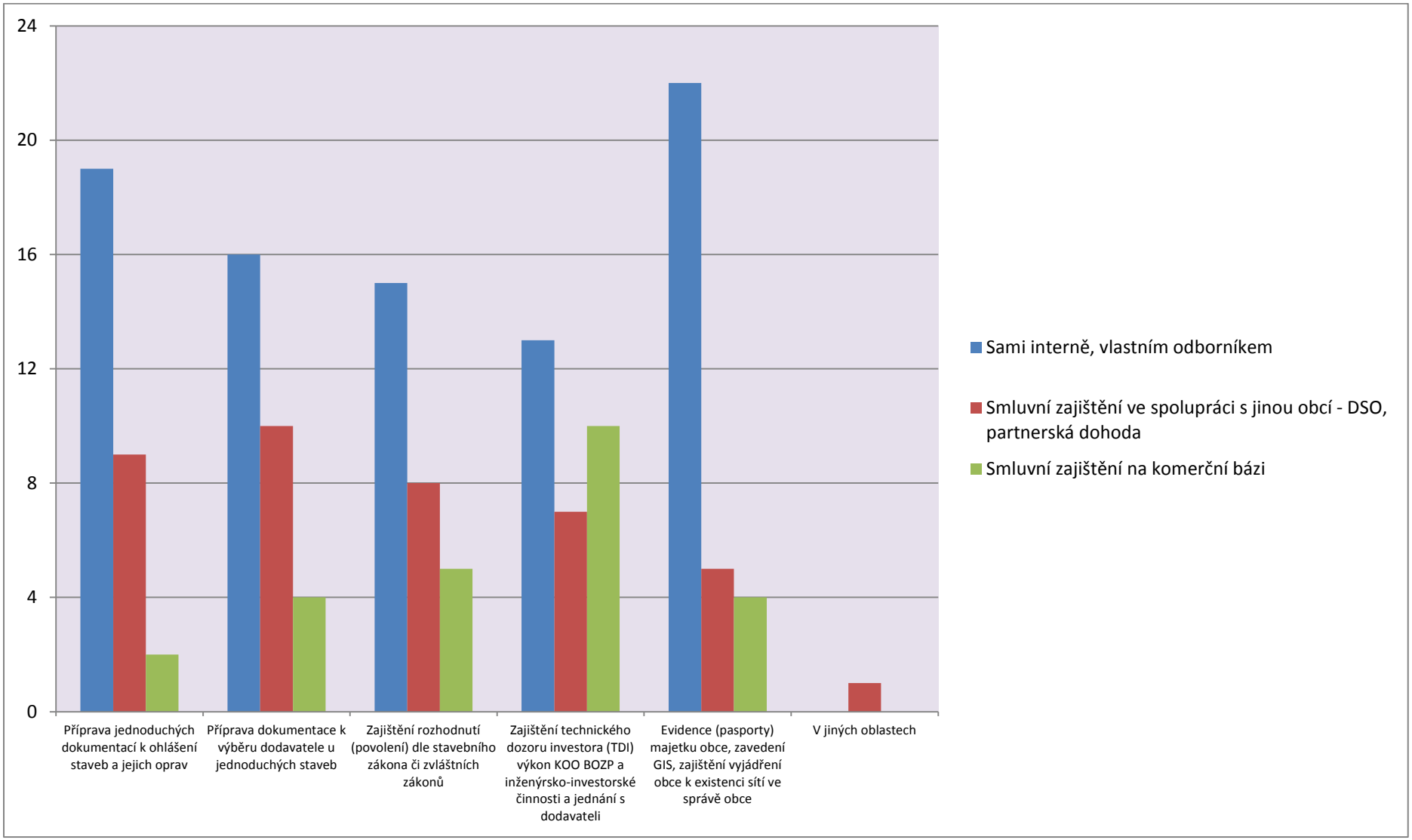

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 37: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti rozvoje obce

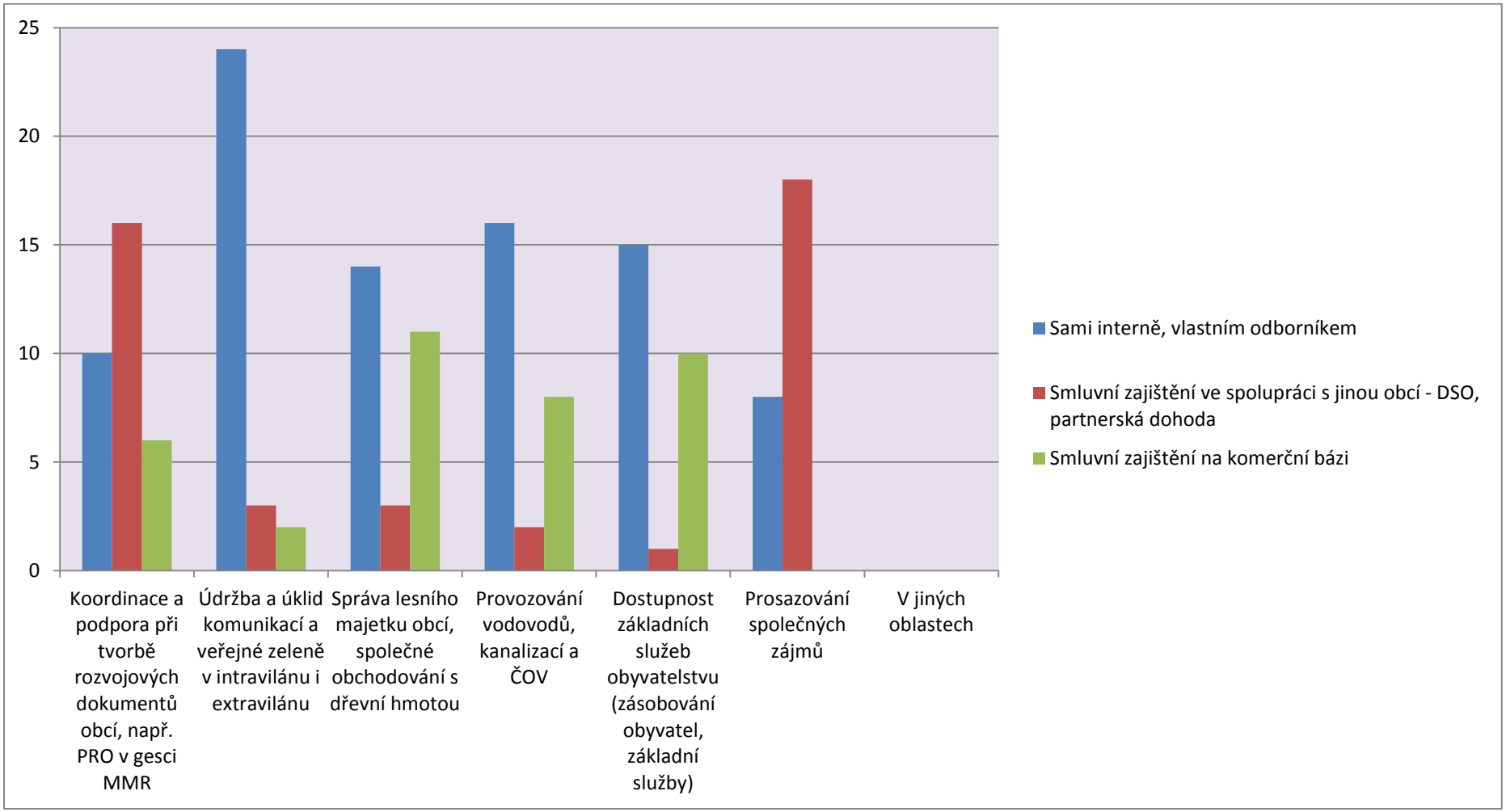

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Vyhodnocení IV. části dotazníkového šetření – preferovaný způsob financování daných okruhů v budoucnosti

V této části byl zjišťován názor představitelů, jak by měly být dané okruhy financovány. Preferovaný způsob financování již nebyl zjišťován za jednotlivé agendy daných okruhů, pouze za okruhy jako celek. Možnosti způsobu financování byly dva a tyto způsoby obsahovaly následující varianty:

1. způsob – Připravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek

Varianty:
- Plná úhrada z vlastních zdrojů obce
- Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)
- Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)

2. způsob – Nastavení jiných forem financování ze strany státu

Varianty:
- Příspěvek z RUD[29] určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek obce
- Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu
- Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu
- Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu

Nechyběla ani kolonka „Jiným způsobem“.

Než co přistoupíme k vyhodnocení získaných výsledků, je nutné zmínit některé skutečnosti.

1) V řadě obcí zaznával názor, že tabulka je nedostatečně vypovídající, zaškrtnutí některých variant si může vyložit jiný člověk úplně jinak, než jak bylo myšleno a celkově k této tabulce převládaly spíše negativní názory.

2) Některé obce ji odmítly vyplnit a ponechaly ji prázdnou.

3) Nejednoznačnost některých nabízených variant byla především důvodem, proč se tabulka nesetkala s přízní. Ačkoliv by se mnohdy jevila jako vhodná varianta příspěvkem či podílem z RUD určeným pro DSO zajišťujícím službu, nebylo specifikováno, ze které oblasti RUD by byly prostředky vzaty, tj. jestli z balíku, který je v současné době rozdělován obcím (což by bylo pro obce nepřijatelné) nebo odjinud.

Vyhodnocení získaných výsledků

Graf 38 znázorňuje preferovaný způsob financování daných okruhů. Nyní již přistoupíme k vyhodnocení jednotlivých okruhů.

Právní podpora

U okruhu „Právní podpora“ byla nejčastěji preferována možnost platba za každý provedený úkon (10x). Ovšem i některé jiné možnosti získaly poměrně dost bodů – plná úhrada z vlastních zdrojů obce, příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek obce, plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu a zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu – všechny tyto možnosti byly jmenovány 5x.

[29] *RUD = rozpočtové určení daní*

Graf 38: Preferovaný způsob financování daných okruhů v budoucnosti

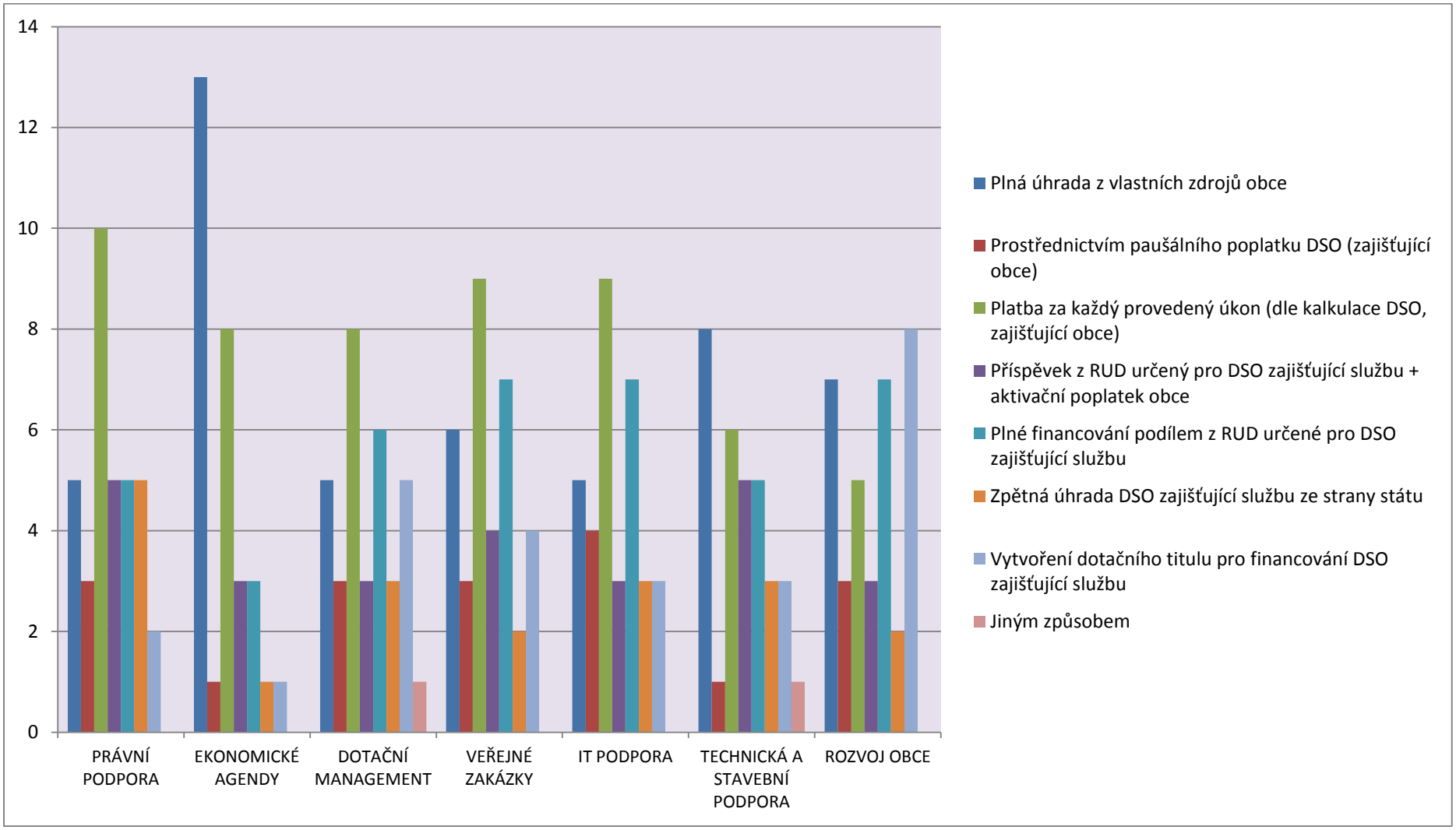

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Ekonomické agendy

U tohoto okruhu byla výrazně preferována možnost plné úhrady z vlastních zdrojů obce (13x), často byla jmenována i možnost platby za každý provedený úkon (8x). Další možnosti získaly zanedbatelný počet bodů.

Dotační management

U tohoto okruhu byly zjištěny poměrně vyrovnané výsledky. Nejvíce obcí preferovalo platbu za každý provedený úkon (8x). I některé jiné možnosti získaly poměrně dost bodů – plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu bylo jmenováno 6x, plná úhrada z vlastních zdrojů obce a vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu byly jmenovány 5x.

Jedenkrát byl jmenován i jiný způsob financování a to formou poskytnuté dotace + příspěvku obce (obec Jívka).

Veřejné zakázky

V případě veřejných zakázek je preferována platba za každý provedený úkon (9x). Častokrát byly jmenovány i možnosti plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu (7x) a plná úhrada z vlastních zdrojů obce (6x).

IT podpora

U oblasti IT byly zjištěny podobné výsledky jako u oblasti veřejných zakázek. Preference platby za každý provedený úkon (9x), plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu (7x) a plná úhrada z vlastních zdrojů obce (5x).

Technická a stavební podpora

V případě technické a stavební podpory je preferována varianta plné úhrady z vlastních zdrojů obce (8x), následovaná variantou platby za každý provedený úkon (6x). Jednou byla jmenována i jiná možnost. Starostka obce Batňovice uvedla variantu, že způsob financování by mohl být ve smyslu, že část by obce zaplatila ze svého rozpočtu, část by byla hrazena z POÚ, který zajišťuje činnost stavebního úřadu pro danou obec.

Rozvoj obce

V případě tohoto okruhu byla nejvíce preferována varianta vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu (8x). 7x byly jmenovány možnosti: plná úhrada z vlastních zdrojů obce a plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu.

Shrnutí

Tabulka 138 shrnuje absolutní počty, kolikrát daná nabízená možnost preferovaného způsobu financování byla zaškrtnuta. Pro přehled je uvedeno i procentuální vyjádření a to jednak procentuální podíl každé možnosti z celku (graficky viz graf 39) a také procentuální podíl možnosti dle formy financování.

V řešeném území byly nejčastěji preferovány varianty platby za každý provedený úkon (23 % z celku) a plná úhrada z vlastních zdrojů (21 %). Když pomineme variantu „jiným způsobem“, nejmenší zájem byl o variantu, že by daná služba měla být financována prostřednictvím paušálního poplatku, případně formou zpětné úhrady DSO zajišťující službu ze strany státu (oboje 8 %).

Tabulka 138: Sumarizace preferovaného způsobu financování v řešeném území

Forma financování	Způsob financování	počet zaškrtnutí (absolutně)	Procentuální podíl zaškrtnutého způsobu financování celkem	Procentuální podíl zaškrtnutého způsobu financování podle formy financování
Připravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	49	21	40
	Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)	18	8	15
	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	55	23	45
Nastavení jiných forem financování ze strany státu	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek obce	26	11	23,5
	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	40	17	36
	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	19	8	17
	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu	26	11	23,5
Jiným způsobem		2	1	100

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 39: Procentuální vyjádření možností způsobu financování z celkového počtu preferencí

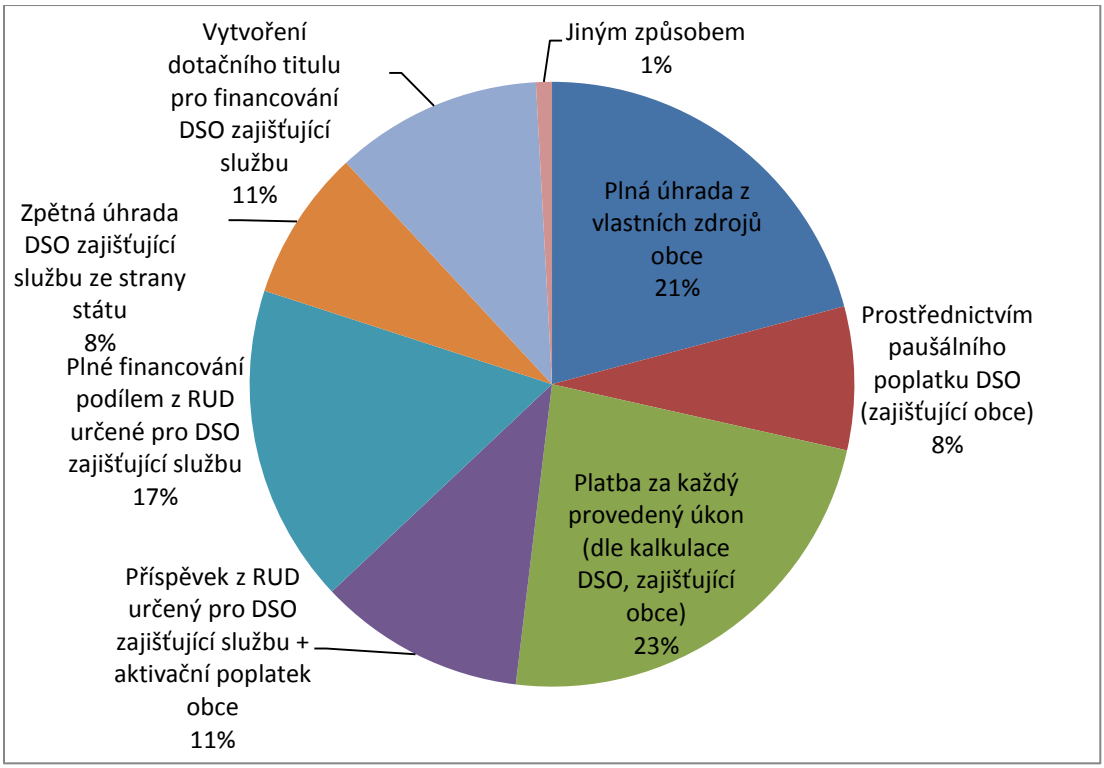

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Zazněl i názor, že by bylo vhodné pomoci začínajícím starostům, co se problematiky legislativy týče. Forma meziobecní spolupráce tkví i při předávání zkušeností mezi představenými jednotlivých obcí. Na druhé straně se hodně představitelů vyjádřilo, že platba formou paušálního poplatku je pro ně nepřijatelná a že není asi spravedlivá. Vyplývá to z faktu, že některá obec by služby využívala více (pro takovou obec by to výhodné bylo), jiná naopak méně (taková obec by platila paušální částky, přestože by nepotřebovala služby servisního centra tak často).

Dále se jeví problematické varianty, které se týkají financování určitým podílem z RUD. Tyto varianty jsou velmi málo pravděpodobné, neboť otázka nějakých změn RUD je velmi citlivé téma a je velmi reálné, že v nejbližších letech k těmto změnám nedojde.

Vyhodnocení V. části dotazníkového šetření – Různé

Dotazník zpracovaný ze strany SMO obsahoval celkem čtyři části. Na základě diskuze mezi členy týmu v ORP Trutnov i členy z okolních ORP (Dvůr Králové nad Labem, Náchod) byla zařazena část „Různé“, která obsahovala některé další otázky, které byly při dotazníkovém šetření zjišťovány (viz dále).

První dvě otázky v této části dotazníkového šetření na starosty zněly:

- Na jakém území by se podle Vás měla agenda řešit, resp. na jak velkém území by mělo servisní centrum tyto služby zajišťovat?

- Kdo by měl podle Vás vybranou agendu, resp. servisní centrum zaštiťovat?

Zjištěné výsledky a odpovědi na tyto otázky shrnuje tabulka 139. Co se týče odpovědí na první otázku, varianty ORP a DSO získaly shodně 10 bodů. Z toho vyplývá, že servisní centrum by podle představených obcí mělo fungovat buď pro celý SO ORP Trutnov nebo na území některého z DSO, kde je obvykle obcí méně. Jednou byla zmíněna i jiná varianta a to, že by servisní centrum mělo fungovat pro obce ve spádovém území (uvedl představený obce Lampertice). Většinou se jedná o několik málo sousedících obcí.

Tabulka 139: Odpovědi na otázky týkající se rozsahu územní působnosti servisního centra a jeho zaštítění

Na jakém území by se podle Vás měla agenda řešit, resp. na jak velkém území by mělo servisní centrum tyto služby zajišťovat?				
ORP	DSO	jiná varianta		
10	10	1		
Kdo by měl podle Vás vybranou agendu, resp. servisní centrum zaštiťovat?				
Královéhradecký kraj	ORP Trutnov	POÚ	DSO	jiná varianta
2	11	2	8	2

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Odpovědi na druhou otázku se již liší. Tato otázka byla koncipována tak, že pokud si představitelé myslí, že by měl servisní centrum nějaký subjekt ještě zaštiťovat, tak aby jej uvedli. Pokud ne, zaškrtla se odpověď jako v předcházející otázce. Většinou převládal názor, že není potřeba, aby ještě nějaký jiný subjekt servisní centrum zaštiťoval, že to ORP či některý z DSO zvládne. V obci Malé Svatoňovice byla zaškrtnuta varianta DSO (že to svazek zvládne) a ORP (pokud by došlo k rozšiřování zajišťované agendy). Pouze v některých případech zaznělo, že by servisní centrum mohl zaštiťovat Královéhradecký kraj (obce Chotěvice a Jívka), případně některý POU (zaškrtnul opět starosta obce Chotěvice, dále obec Lampertice). Dvakrát byla zmíněna jiná varianta a to, že záleží na rozsahu a činností servisního centra, podle toho by bylo toto centrum ještě zaštiťovat či nikoliv (zaškrtnul opět starosta obce Chotěvice, dále obec Vlčice).

Další otázky se zaměřily na to, jaké přínosy a naopak jaká rizika představitelé obcí z pohledu budoucího fungování servisního centra spatřují.

Z přínosů byly jmenovány finanční a časová úspora, usnadnění práce, podpora malým obcím, kvalita a vyšší odbornost zpracování, efektivita, urychlení celého procesu v případě zajišťování některých agend, jednotný postup při výkonu správních agend v rámci území ORP či koordinace rozvojových strategií v rámci území.

Za rizika byla považována snaha vytvářet nové celky, argument pro slučování obcí, obavy, že představy obcí nebudou totožné s realitou, aby servisní centrum neslo za svou práci zodpovědnost, aby nevznikla zbytečná byrokracie, zneužití v neprospěch malých obcí, nevyjasněné financování či riziko lidského faktoru (zvládání práce tak, jak to má být).

Finanční analýza

V rámci řešeného území byly zjišťovány i informace týkající se toho, kam byly obcemi vynakládány finanční prostředky v roce 2013.
Při získávání těchto informací však vyvstala řada následujících problémů:

1) ***Rozklíčování nákladů podle jednotlivých oblastí je nemožné***
Na základě konzultace s účetními i rozhovorů s představenými obcí řešeného území je prakticky nereálné rozdělit náklady do jednotlivých oblastí, protože se mnohdy překrývají. Z tohoto důvodu byly podklady pro finanční analýzu upraveny tak, aby bylo možné získat alespoň nějaká data – tedy investiční a provozní výdaje za obec jako celek.

2) ***Zkreslení způsobené nepravidelností výdajů***
Z rozhovorů s představiteli obcí vyplynulo, že data poskytnutá v rámci finanční analýzy mohou být zavádějící, a to z toho důvodu, že se jedná o finance vynakládané značně nepravidelně. Příkladem budiž situace, kdy obec řeší např. v daném roce kanalizaci, které je velmi nákladná. Výdaje vynaložené na rozvoj obce tak představují v daném roce třeba 50 %. Příští rok již tak tomu není a výdaje vynaložené na rozvoj obce jsou řádově nižší. Z toho vyplývá, že rozdíly mezi jednotlivými lety mohou být obrovské.

3) ***Náročnost zpracování požadovaných údajů a s tím spojená neochota se problematikou zabývat a data poskytnout***

Údaje zjišťované v rámci finanční analýzy jsou časově poměrně náročné a poklady pro finanční analýzu zpracovává účetní, což pro ni představuje časovou zátěž, kterou nejsou všichni starostové ochotni akceptovat.

Údaje týkající se finanční analýzy odevzdalo celkem 15 obcí řešeného území. Návratnost je tak pouhých 47 %.

Vzhledem k výše uvedeným problémům byli jednotliví představitelé obcí řešeného území požádáni o hrubý odhad, kolik procent peněz z celkových výdajů směřovalo v roce 2013 do daných oblastí. Tabulka 140 shrnuje získané údaje. Z této tabulky vyplývá, že ve vynaložených výdajích na jednotlivé oblasti se obce řešeného území značně liší. V případě rozvoje obce se jedná o rozdíl v desítkách procent, u některých dalších agend je rozdíl také značný. Dokládá to tak velikou nepravidelnost výdajů mezi jednotlivými roky. Nejmenší rozdíl byl zjištěn v oblasti právní podpory. Tato oblast vyzněla z pohledu vynaložených výdajů jako nejstabilnější. Pro přehled je graficky znázorněno procentuální zastoupení jednotlivých tematických oblastí z pohledu vynaložených výdajů v řešeném území v roce 2013 (graf 40).

Tabulka 140: Procentuální hrubý odhad vynaložených výdajů na dané tematické oblasti v řešeném území v roce 2013

Tematická oblast	PRÁVNÍ PODPORA	EKONOMICKÉ AGENDY	DOTAČNÍ MANAGEMENT	VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	IT PODPORA	TECHNICKÁ A STAVEBNÍ PODPORA	ROZVOJ OBCE
minimum	0,01	0,4	0,2	0,1	0,1	0,25	0,5
průměrná hodnota	0,98	2,75	2,13	1,83	1,22	5,60	16,57
maximum	3	9,27	5,7	10	5	15	69

Vysvětlivky: minimum = minimální uvedený procentuální hrubý odhad v dané oblasti, průměrná hodnota = průměrná procentuální hodnota ze získaných odpovědí v dané oblasti, maximum = maximální uvedený procentuální hrubý odhad v dané oblasti

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Graf 40: Procentuální zastoupení jednotlivých tematických oblastí z pohledu vynaložených výdajů v řešeném území v roce 2013

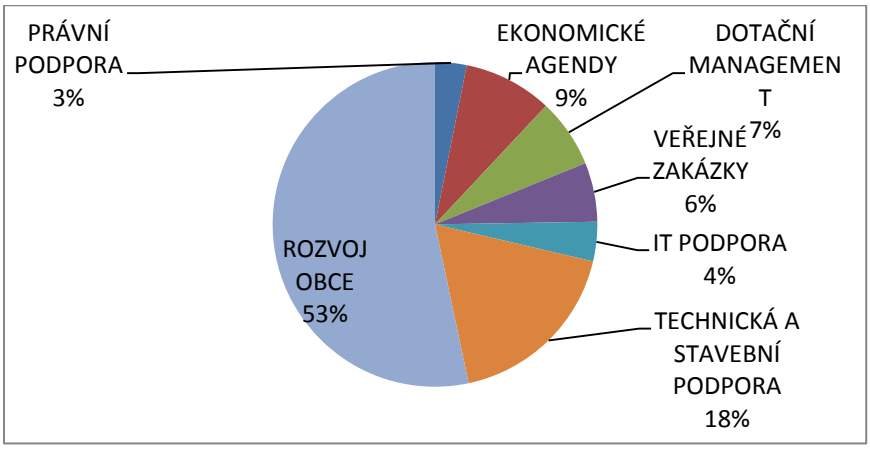

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 141 udává množství vynaložených peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů provozních výdajů v roce 2013. Množství vynaložených peněz na dané druhy provozních výdajů se odvíjí především od populační velikosti obce.

Tabulka 141: Množství vynaložených peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů provozních výdajů v roce 2013

Druh provozního výdaje	platy zaměstnanců v pracovním poměru	ostatní osobní výdaje	povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	knihy, učební pomůcky a tisk	drobný hmotný dlouhodobý majetek
minimum	304 765 (0)	23 347	85 596 (0)	28 100	500 (0)	3 666
průměrná hodnota	1 822 499	205 455	573 968	210 533	33 976	257 219
maximum	6 703 700	472 181	1 879 772	726 986	144 860	1 037 519

Druh provozního výdaje	nákup vody, paliv a energie	nákup služeb	neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím
minimum	121 122	140 000	3 000 (0)	2 466 (0)	5 000 (0)
průměrná hodnota	1 104 299	3 383 246	23 267	291 840	4 160 704
maximum	4 925 799	15 264 586	290 000	2 066 138	36 388 075

Vysvětlivky: Nulová hodnota v závorce u minima u některých provozních výdajů znamená, že některé obce uvedly tuto hodnotu. Pro přehled byla uvedena hodnota, která má nenulovou hodnotu. Minimum = minimální uvedená částka u daného provozního výdaje, průměrná hodnota = průměrná hodnota ze získaných odpovědí u daného provozního výdaje, maximum = maximální uvedená částka u daného provozního výdaje.
Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 142: Množství vynaložených peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů investičních výdajů v roce 2013

druh investičního výdaje	pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	pořízení dlouhodobého hmotného majetku	pozemky	investiční transfery podnikatelským subjektům	investiční transfery neziskovým a podobným organizacím	investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím
minimum	24 200 (0)	10 000 (0)	3 000 (0)	0	0	0
průměrná hodnota	138 267	5 647 196	50 640	29 333	0	207 600
maximum	1 397 061	19 876 000	314 070	440 000	0	3 114 000

Vysvětlivky: Nulová hodnota v závorce u minima u některých investičních výdajů znamená, že některé obce uvedly tuto hodnotu. Pro přehled byla uvedena hodnota, která má nenulovou hodnotu. V případě samostatné hodnoty nula nebyla jiná hodnota u daného investičního výdaje v řešeném území uvedena. Minimum = minimální uvedená částka u daného investičního výdaje, průměrná hodnota = průměrná hodnota ze získaných odpovědí u daného investičního výdaje, maximum = maximální uvedená částka u daného investičního výdaje.
Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

V případě vynaloženého množství peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů investičních výdajů v roce 2013 (tabulka 142) je situace odlišná než v případě provozních výdajů. Neplatí zde přirovnání, že čím populačně větší obec, tím více vynaložených investičních výdajů. Množství vynaložených investičních výdajů se odvíjí od investiční aktivity dané obce v daném roce. V roce 2014 může být situace úplně jiná a např. obec Bernartice, která v roce 2013 pořídila dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě 19,9 mil. Kč, nemusí v roce 2014 pořídit žádný či jen za mnohem nižší cenu, apod.

Na závěr finanční analýzy je nutné konstatovat, že uvedené informace vzhledem k nedostatečné návratnosti údajů týkajících se finanční analýzy nemají velkou vypovídací hodnotu. Přesto je ze získaných dat vidět, že se obce řešeného území vynakládanými prostředky mezi sebou značně liší. Pokud by byla návratnost větší, bylo by možné získané údaje vyhodnotit např. podle velikostních kategorií obcí, z čehož by zřejmě bylo možné získat porovnatelné údaje (populačně podobně početné obce mnohdy hospodaří s podobnými finančními prostředky).

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 143: Analýza cílových skupin v oblasti tématu „Servis samosprávám“

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Představitelé malých obcí	časová úspora finanční úspora usnadnění práce vyšší kvalita zpracování výměna zkušeností naplnění představ obcí o fungování servisního centra i v realitě, a aby z toho nevzniklo úplně něco jiného	malý zájem či nezájem o služby servisního centra přehnané požadavky přehnaná očekávání nedostatečná informovanost obavy ohledně skutečných výstupů projektu, nedůvěra v projekt	osobní návštěva centra telefon email informační letáky	zefektivnění činnosti obcí opatření ke zmenšení byrokracie meziobecní spolupráce
2.	Obyvatelé malých obcí	starosta věnující se aktuálním problémům obce prosperující obec	přehnaná očekávání	obecní rozhlas obecní zpravodaj internet	optimální rozložení zátěže
3.	Představitelé ostatních obcí	usnadnění práce koordinace pracovních činností naplnění představ obcí o fungování servisního centra i v realitě, a aby z toho nevzniklo úplně něco jiného nebýt na periferii zájmu	malý zájem či nezájem o služby servisního centra skepse vůči fungování servisního centra obavy z protěžování pouze malých obcí	osobní návštěva centra Telefon email	opatření ke zmenšení byrokracie meziobecní spolupráce

4.	Představitelé Trutnova	fungující servisní centrum efektivita práce nová pracovní místa	nepodporování služeb typu servisní centrum neochota něco měnit	zprávy a reporty o činnosti servisního centra osobní návštěva	zavedení systému financování servisního centra
5.	Město Trutnov jako představitel ORP	fungující servisní centrum jasně definovaná pravidla fungování servisního centra odpovídající finanční ohodnocení pracovníků servisního centra nepřetěžování pracovníků servisního centra	neochota pracovníků servisního centra dlouhé lhůty vyřizování žádostí nenesení zodpovědnosti za vykonanou práci nedostatečná kvalita zpracovaných materiálů pro obce	telefon email	zavedení pevně daných a jednoznačných stanov týkajících se fungování servisního centra
6.	DSO	fungující servisní centrum nová pracovní místa propracovaný systém financování centra podpora sounáležitosti a spolupráce v území DSO	nedostatečně kvalifikovaná pracovní síla nedostatečná kvalita zpracovaných materiálů pro obce upřednostňování zájmů týkajících se DSO před činnostmi servisního centra	telefon email webové stránky	lepší úroveň komunikace mezi členy DSO lepší úroveň propagace DSO
7.	Královéhradecký kraj	efektivní fungující servisní centrum jasnější rozdělení kompetencí, co kdo bude dělat	slabá podpora fungování servisního centra malý zájem či nezájem o malé obce	telefon email	podpora spolupráce
8.	Svaz měst a obcí	fungující servisní centrum vznik nového DSO	tlak na obce vytvářet nové DSO, ačkoliv o ně není zájem slabá podpora servisního centra	Telefon Email občasná návštěva servisního centra	podpora komunikace s obcemi v území ORP

Tabulka 143 uvádí přehled dotčených skupin v oblasti tématiky servisního centra pro starosty obcí. Představitelé malých obcí očekávají, že servisní centrum bude bezproblémově fungovat a že jeho činnost bude odpovídající kvality, čímž by mělo dojít ke zmenšení administrativní a správní zátěže těchto obcí. Další významnou skupinou je provozovatel tzv. „servisního centra“, ať už to bude ORP, DSO či jiný subjekt. Provozovatel očekává, že práce servisního centra bude řádně oceněna a že lidé pracující v tomto centru budou mít k dispozici odpovídající vybavení. Další významnou skupinou jsou ostatní obce (tj. populačně středně veliké či populačně větší v řešeném území), které možná nebudou mít takovou potřebu využívat služeb servisního centra, nicméně pokud budou potřebovat s něčím pomoct, aby na ně nebylo nahlíženo až na další někde daleko v pořadí. Dalšími skupiny, které by se daly označit jako „pozorovací a monitorovací“ skupiny, lze označit jednak představitelé centra řešeného území, tedy města Trutnov, dále pak Královéhradecký kraj a Svaz měst a obcí České republiky.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 144: Analýza rizik v oblasti tématu „Servis samosprávám“

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na provoz „servisního centra“	3	5	15	Meziobecní spolupráce	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel
		Neochota obcí za služby platit	2	5	10	Kvalitní komunikace	Obce, „servisní centrum“ a jeho provozovatel
2.	Organizační riziko	Nezájem obcí o nabízené služby	2	3	6	Kvalitní komunikace Meziobecní spolupráce	Obce
		Nevyjasněný systém financování „servisního centra“	2	3	6	Jasně daná pravidla, jak bude servisní centrum financováno	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel
		Nedostatečná kapacita „servisního centra“	1	3	3	Kvalitně zpracovaný plán vytíženosti servisního centra	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel, obce
		Špatná dostupnost nabízených služeb	1	2	2	Vhodně zvolené komunikační a distribuční kanály	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel, obce

3.	Právní riziko	Změny legislativy	3	4	12	Pečlivé sledování možných legislativních změn	Servisní centrum, DSO, ORP
		Nenesení odpovědnosti za provedené úkony	2	4	8	Dobře nastavené smluvní podmínky vč. určení odpovědnosti	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel
4.	Technické riziko	Složitost změny systému financování místní správy	5	4	20	Vypracování plánu o reálných možnostech financování	Servisní centrum“ a jeho provozovatel, obce
		Nedostatečné technické vybavení „servisního centra“	1	3	3	Zajištění odpovídajícího vybavení pro bezproblémový chod centra	Servisní centrum“ a jeho provozovatel
5.	Věcné riziko	Nedůvěra v poskytované služby	3	3	9	Kvalitní komunikace	Poskytovatel služeb
		Rozdílné představy o fungování „servisního centra“	3	5	15	Definování jasných podmínek fungování a definice jasných činností centra	Obce, SMO, DSO, ORP
		Nevhodné personální zajištění a riziko lidského faktoru	2	4	8	Důkladný výběr pracovníka/ů	Poskytovatel služeb
		Komunální volby a s nimi spojená možná změna ve vedení obcí	3	2	9	Kvalitní komunikace	Stát

V tabulce 144 jsou shrnuty jednotlivé druhy rizik, které by se mohly projevit. Největší riziko je spatřováno ve složitosti případné změny systému financování místní správy a změny v RUD. Je velmi nepravděpodobné, že by v blízké době mohlo ke změně tohoto systému dojít. Nutno dodat, že toto riziko se týká pouze těch variant financování, které se bezprostředně dotýkají RUD.

Významné riziko je dále spatřováno v nedostatku finančních prostředků na provoz servisního centra. Je vhodné mít k dispozici určitý dlouhodobý finanční plán, který bude nabízet různé varianty, jak toto centrum financovat především v případě, pokud jedna varianta financování selže, např. termín konce čerpání dotačního titulu, apod.

Rozdílné představy o fungování servisního centra představují také významné riziko. Je nutné nastavit podmínky fungování centra tak, aby odpovídalo představám obcí tak, jak si to obce představovaly, neboť toto centrum je zřizováno za účelem pomoci obcím a jejich představitelům. Pokud by servisní centrum nefungovalo, tak jak má a neplnilo svůj účel, znamenalo by to zklamání obcí a jejich představitelů a také zbytečně vynaložené prostředky na zajištění fungování centra.

6.1.4. SWOT analýza oblasti

Tabulka 145: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Zájem většiny obcí o zřízení tzv. „servisního centra“	Velké vytížení starostů většiny obcí v řešeném území
Zájem obcí spolupracovat	Nedostatečné personální zajištění některých obcí v řešeném území
Předpoklad najití vhodného poskytovatele servisního centra (na území ORP existují stabilní a funkční DSO, případně samotné ORP)	Nedostatek finančních prostředků především v případě menších obcí s velkou rozlohou svého území
Příležitosti	**Hrozby**
Zefektivnění práce obcí	Nejasně daná pravidla fungování servisního centra, což by mohlo vést k odklonu jeho role, než za jakým účelem bylo zřizováno
Finanční a časové úspory	Neřešení systému financování centra z dlouhodobého hlediska
Zkvalitnění, vyšší odbornost zpracování a fungování daných agend	Změny legislativy
Jednotný postup při výkonu agend v rámci území, kde bude servisní centrum poskytovat služby	Slabý zájem obcí o služby servisního centra, riziko tzv. „mrtvého centra“
Větší sounáležitost a spolupráce obcí v území, kde bude servisní centrum poskytovat služby	Nedostatek aktivních a akčních lídrů v území

Na základě provedeného dotazníkového šetření, z rozhovorů s představiteli jednotlivých obcí řešeného území a ze samotného zpracování analytické části vyplynuly silné a slabé stránky, které řešené území má a také příležitosti, kterých do budoucna řešené území může využít, resp. hrozby, které můžou hrozit.

Za silné stránky lze považovat zájem většiny obcí řešeného území, aby něco jako servisní centrum vzniklo a fungovalo, což podpoří i vzájemnou spolupráci a zlepšení vztahů mezi obcemi. V území je dobrý předpoklad najít vhodného poskytovatele servisního centra – město Trutnov disponuje prostory a vesměs i zaměstnanci, kteří by mohli v servisním centru pracovat; v území existují stabilní a funkční DSO, což je dobrý předpoklad pro bezproblémové fungování servisního centra, navíc se nabízí nové pracovní příležitosti.

Za slabé stránky lze považovat velké vytížení starostů a starostek jednotlivých obcí s čímž souvisí i nedostatečné personální zajištění některých, především těch populačně menších, obcí v území. V řadě obcí zajišťuje správu obce v podstatě pouze starosta, který mívá k dispozici účetní, která je někdy zaměstnána na plný úvazek, někdy pouze na částečný. Za slabou stránku lze dále uvést nedostatek finančních prostředků, především populačně menších obcí s velkou rozlohou území, což vyplývá ze současného nastavení systému financování místní správy, neboť kritérium rozlohy má velmi malou váhu.

Příležitostí je hned několik. V případě fungujícího servisního centra by to pro obce znamenalo finanční a časové úspory, což by v důsledku vedlo ke zvýšení efektivity práce v jednotlivých obcích. Příležitostí je i zkvalitnění a vyšší odbornost zpracování materiálů týkajících se agend, které by centrum zajišťovalo, pokud zde budou pracovat lidé erudovaní a v dané problematice znalí. Další příleži-

tost představuje jednotný postup při výkonu agend v rámci spádového území fungujícího servisního centra, což by mělo přinést přehlednost a srozumitelnost. Dále by se obce mohly díky fungování servisního centra a díky vzájemné spolupráci a výměně zkušeností více sblížit, což by v konečném důsledku vedlo k vzájemnému obohacení a rozvoji.

Za hrozbu lze považovat, pokud nebudou jasně daná pravidla fungování servisního centra, mohlo by to vést k odklonu role tohoto centra, než za jakým účelem bylo zřizováno, což by pro obce nebylo prospěšné. Hrozbu představuje i neřešení financování servisního centra z dlouhodobého hlediska, díky čemuž by mohlo dojít k situaci, kdy centrum bude sice nějakou dobu fungovat, po několika letech z důvodu nedostatku peněz na provoz zanikne. Jistý problém můžou představovat i nevhodné změny legislativy, které by se dotkly činnosti a fungování centra. Rizikem je i malý zájem obcí o využívání služeb centra, čímž by nebylo centrum adekvátně vytíženo a bylo by spíše finanční zátěží, než prostředníkem poskytujícím pomoc, zvyšujícím efektivitu a zlepšujícím kvalitu fungování daných agend. Řešené území bude potřebovat i tzv. lídry a akční osoby, jejich nedostatek představuje také riziko.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Zřízení tzv. „servisního centra“ představuje potenciál, jak jednak ulehčit představeným jednotlivých obcí práci, ale také efektivnější fungování jednotlivých agend. Na 1. Oficiálním setkání představitelů obcí ORP Trutnov vyplynulo, že o téma „Servis samosprávám“ je velký zájem a i městys Černý Důl ze sousedního ORP Vrchlabí projevila zájem být jeho součástí. V podstatě se jedná o první téma, kdy realizace navržených opatření bude přímo prospěšná pro představitele obcí, neboť jim bude pomáhat se zajištěním správy obcí. Řada obcí nedisponuje dostatečným personálním zajištěním úřadu.

V analýze byl zmapován současný stav a preferovaný způsob zajištění agend v sedmi oblastech – právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora, rozvoj obce.

Při porovnání současného stavu a preferovaného způsobu zajištění agend v oblasti právní podpory vyplynulo, že co se týče agend souvisejících s přípravou podkladů a tvorby zápisů ze zastupitelstev obcí, obce si tyto činnosti převážně zajišťují sami a chtějí, aby tomu tak bylo i v budoucnu. I smlouvy pro nakládání s nemovitostmi by většina obcí v budoucnu řešila vlastními silami, u této agendy by již ovšem několik obcí preferovalo určitou změnu, ať již formou smlouvy s DSO či s PO a FO. Výběrová řízení na zaměstnance obecních úřadů by obce řešeného území chtěly převážně dělat také samostatně. Výrazné změny oproti současnému stavu zaznamenaly agendy týkající se právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí, informování o změnách legislativy a podpory při vedení správních řízení. Oproti současnému stavu zde výrazně stoupla preference, aby daná služba byla zajišťována prostřednictvím DSO či ORP.

V oblasti ekonomických agend obce téměř jednohlasně uvedly, že agendy týkající se účetnictví a obecního rozpočtu chtějí zajišťovat sami. U koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru zůstává preference, že daná služba bude zajišťována smluvně s PO či FO. U vzdělávání, co se ekonomických agend týče, obce inklinují k názoru, že by mělo být zajištěno formou spolupráce mezi obcemi či skrze DSO.

V oblasti dotačního managementu ve všech uvedených agendách mnoho obcí preferuje, aby tyto agendy byly zajišťovány smluvně formou meziobecní spolupráce či skrze DSO či ORP. Z toho vyplývá, že tato problematika se jeví jako vhodná, kterou by servisní centrum mohlo zajišťovat či nějakým způsobem obcím pomáhat.

V oblasti veřejných zakázek většinu agend obce zajišťují podle složitosti a velikosti zakázky – menší a lehčí si dělají sami, větší a složitější zadávají firmám. Do budoucna zůstává u hodně obcí preference řešit tuto oblast podobným způsobem jako do teď, ovšem řada obcí by přivítala pomoc v této oblasti a servisní centrum by v této oblasti mohlo hrát důležitou roli. S elektronickými dražbami dodávek nemají všechny obce zkušenosti, nicméně do budoucna převládá názor, že tato agenda by se mohla řešit skrze DSO či ORP. U organizace společných nákupů byla uvedena výrazná preference zajišťování této agendy skrze DSO či formou spolupráce několika obcí.

V oblasti IT podpory přetrvává preference, že většinu těchto agend si obce budou zajišťovat samy. Pouze u dvou agend došlo k určitým rozdílům. U správy informačních systémů obce by řada obcí přivítala změnu v tom smyslu, že by tuto činnost nevykonávaly samy, nýbrž na základě smlouvy s PO či FO. U agendy týkající se vzdělávání v oblasti IT je do budoucna výrazná preference zajištění skrze spolupráci mezi obcemi, případně prostřednictvím DSO.

V oblasti technické a stavební podpory v současné době zajištění záleží na složitosti daného projektu. Jednodušší si obce dělají samy, složitější zadávají firmám. Do budoucna by si většina obcí řešeného území chtěla řešit jednodušší projekty samostatně, u složitějších však došlo ke změně, řada obcí by místo zajištění formou smlouvy na komerční bázi uvítala zajištění formou spolupráce s POÚ či ORP.

V oblasti rozvoje obce u agendy týkající se rozvojových dokumentů obce preferují nejvíce variantu skrze spolupráci s DSO či MAS. Údržbu a úklid komunikací by si většina obcí i nadále chtěla zajišťovat sama. U agend týkajících se správy lesního majetku, provozování vodovodů, kanalizace a ČOV a dostupnosti základních služeb obyvatelstvu nedochází v preferencích k výrazným změnám. U prosazování společných zájmů dochází do budoucna k výrazné preferenci zajišťování na bázi spolupráce s jinými obcemi či prostřednictvím DSO.

Co se týče financování daných okruhů a agend, nepanuje zde jednoznačná shoda a řada obcí reagovala na tuto problematiku rezervovaně. Nejvíce byly jmenovány možnosti typu plné financování z vlastních zdrojů, platba za každý provedený úkon či plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu. Platba formou paušálního poplatku by byla pro mnoho obcí nepřijatelná a nevhodná.

Z pohledu územní působnosti servisního centra nepanuje mezi obcemi jednoznačný názor, buď by se mělo jednat o území DSO či území ORP. Většina obcí nepovažuje za nutné, aby nějaký jiný subjekt servisní centrum ještě zaštiťoval.

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

→ podpora a spolupráce především v oblastech dotačního managementu, veřejných zakázek a u některých agend právní podpory

→ meziobecní spolupráce v případě společných zájmů typu společné nákupy či vzdělávání

→ vytvoření dlouhodobého finančního plánu, jak bude provoz servisního centra financován

→ spolupráce v oblasti definování jednoznačných stanov, jak by mělo servisní centrum fungovat

→ zpracovat plán vytíženosti servisního centra

→ průběžný monitoring servisního centra, zda splňuje svůj účel či nikoliv

Nástin variantních opatření

VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE:

I. Zajištění fungování tzv. servisního centra pro starosty

I.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Obce řešeného území v dnešní době mají na starost značné množství agend. Některé agendy si většina obcí v současné době zajišťuje sama (např. účetnictví, rozpočet obce, podklady pro jednání zastupitelstva, atd.). Z analýzy současného stavu bylo dále zjištěno, že v případě některých agend obce potřebují metodickou podporu či problematiku některých agend průběžně konzultují. U některých agend vyžadují kompletní zajištění od externího subjektu (nejčastěji právnická či fyzická osoba). V řadě obcí, především těch populačně menších, je výkon samosprávné činnosti obce pouze na uvolněném starostovi. V některých případech není uvolněn ani starosta. Pro představené obcí tak vzniká velká zátěž, jak časová, tak psychická, což vede k jejich přetíženosti.

Návrh řešení:

1. Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti

2. Vytvoření dlouhodobého finančního plánu, jak bude provoz servisního centra financován

I.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Finanční a časová úspora	Skepse k funkčnosti servisního centra
Zefektivnění práce obcí	Náklady na provoz a platy zaměstnanců servisního centra
Větší sounáležitost a spolupráce obcí	

I.3 Finanční dopady

Na zajištění fungování a provozu servisního centra budou potřeba určité finanční prostředky. Je proto nutné najít vhodný způsob, jak by měla být činnost servisního centra financována.

I.4 Příklady dobré praxe

Za příklad dobré praxe lze jmenovat fungování mikroregionu Stražiště[30], který se rozkládá na většině území ORP Pacov. V rámci tohoto mikroregionu funguje profesionální aparát zaměstnanců, kteří zajišťují řadu činností pro členské obce, např. přípravu žádostí o různorodé dotace, organizování vzdělávacích kurzů, apod. Dalším příkladem je zřízení technologického centra ve Šternberku[31], jehož služeb využívá vyjma samotného města dalších devět obcí. Jedná se o servisní centrum v rámci oblasti IT podpory.

[30] *Internetové stránky mikroregionu Stražiště* http://www.straziste.cz/

[31] *Příspěvek příkladu dobré praxe v ORP Šternberk* http://www.obcesobe.cz/news/jednotne-technologicke-prostredi-setri-obcim-orp-sterberk-cas-a-zefektivnuje-komunikaci-s-obcany/

VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE:

II. Zpracování plánu vytíženosti servisního centra a jeho průběžný monitoring

II.1 Popis stávající situace

Popis stávající situace souvisí s předchozí variantou. Servisní centrum pro starosty obcí v současné době v řešeném území nefunguje. Vzhledem k výše uvedené přetíženosti starostů hrozí, že až servisní centrum bude fungovat, navalí se na něj velké množství požadavků o pomoc při výkonu některých agend, čímž by mohlo dojít k jeho zahlcení.

Návrh řešení:

1. Zpracovat plán vytíženosti servisního centra

2. Průběžné monitorování činnosti centra

II.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Pružné reagování na poptávku služeb od servisního centra	Náklady na zpracování plánu vytíženosti
Zajištění účelového fungování servisního centra	Monitoring může být v mnoha případech náročný

II.3 Finanční dopady

Zpracování plánu vytíženosti i monitoring činnosti servisního centra se neobejde bez finančních prostředků. Bylo by vhodné zajistit finanční prostředky na tyto aktivity např. z krajského úřadu Královéhradeckého kraje, případně formou určitého příspěvku ze strany státu.

II.4 Příklady dobré praxe

Za příklad dobré praxe lze uvést audit kapacitní vytíženosti pracovníků[32]. V níže uvedeném odkazu je popsané, jak takový audit funguje. V podstatě se analyzuje využití pracovních sil např. ve výrobě, v podpůrných činnostech i v administrativě. Audit kapacitní vytíženosti pracovníků lze aplikovat i na servisní centrum.

[32] *Internetové stránky agentury Silné pracoviště* http://www.silnepracoviste.cz/audit-kapacitni-vytizenosti-pracovniku/

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Servis samosprávám“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti tématu „Servis samosprávám“.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma „Servis samosprávám“.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z řešeného území a ze zainteresovaných subjektů z území ORP Trutnov. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma „Servis samosprávám“.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma „Servis samosprávám“. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

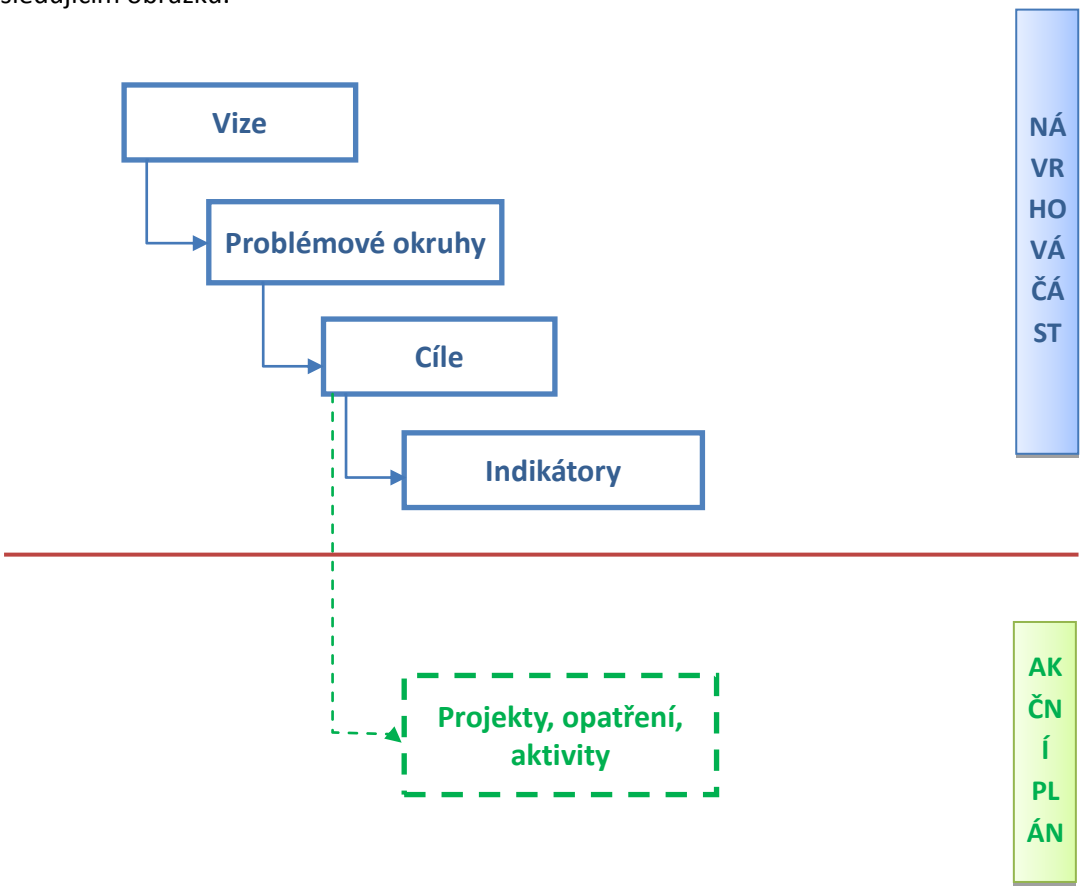

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Servis samosprávám“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

<table>
<tr><th colspan="3">VIZE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE
Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Servis samosprávám</td><td colspan="2">Problémová oblast 1: Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti</td></tr>
<tr><td>Cíl 1.1
Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti</td><td>Cíl 1.2
Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti</td></tr>
</table>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE:

Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a ***moderně řízenou efektivní veřejnou správou.***

Problémové okruhy

V analýze byl zmapován současný stav a preferovaný způsob zajištění agend v sedmi oblastech: právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora, rozvoj obce.

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétního tematického celku – problémového okruhu, byla zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza a také dokument Nástin variantních opatření.

Při definici problémového okruhu jsou v následujícím textu jasně zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Pro formulaci problémových okruhů byly využity nejenom analytické podklady (kvantitativní údaje), ale byly využity i názory odborníků na danou oblast (kvalitativní údaje) v tzv. fokusní skupině.

1. Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti

V rámci daných oblastí bylo zjištěno, které agendy si většina obcí v současné době zajišťuje sama a aby tomu tak bylo i v budoucnu (např. účetnictví, rozpočet obce, podklady pro jednání zastupitelstva, atd.). Z analýzy současného stavu bylo dále zjištěno, že v případě některých agend obce potřebují metodickou podporu, problematiku některých agend průběžně konzultují nebo vyžadují kompletní zajištění od externího subjektu (nejčastěji právnická či fyzická osoba).

V případě preferovaného způsobu zajištění v budoucnu byly zjištěny agendy, u kterých by řada obcí přivítala pomoc s jejich zajištěním na bázi smlouvy s DSO, ORP či skupinou obcí. V oblasti právní podpory se jedná o agendy „Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí“, „Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí“ a „Podpora při vedení správních řízení“. V oblasti ekonomických agend se jedná o „Vzdělávání pro správu ekonomických agend“. V případě dotačního managementu, zadávání veřejných zakázek a technické a stavební podpory je situace taková, že menší zakázky by si obce chtěly nadále dělat samy, v případě větších a složitějších by přivítaly pomoc. V oblasti IT podpory by obce přivítaly pomoc v oblasti vzdělávání. V oblasti rozvoje by řada obcí přivítala pomoc s rozvojovými dokumenty. Většina obcí by dále ráda řešila společně nákupy a prosazování zájmů.

Příčina přetíženosti populačně menších obcí při výkonu různorodých agend tkví v nedostatečném personálním zajištění obecního úřadu. V několika případech mají obce neuvolněné všechny členy zastupitelstva, ve většině obcí je pro výkon své funkce uvolněn pouze starosta. Obce by mohly tuto přetíženost vyřešit najmutím dalších zaměstnanců OÚ, problémem však je nedostatek finančních prostředků.

V případě neřešení problému přetíženosti populačně menších obcí může nastat situace, že obce nebudou stíhat zajistit všechny potřebné agendy, což povede k nutnosti najmutí komerční externí osoby, která daný problém vyřeší. Bohužel však za mnohonásobně vyšší cenu, než pokud by to řešeno určitou formou meziobecní spolupráce. V důsledku toho by docházelo ke stále většímu zadlužování těchto obcí, což je problém.

V souvislosti s fungováním servisního centra je nutné řešit i otázku jeho financování. Je nutné zajistit vytvoření dlouhodobého finančního plánu, aby nedošlo k situaci, že za pár let nebudou finanční prostředky na provoz a platy zaměstnanců, čímž by se dobrý nápad minul účinkem.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

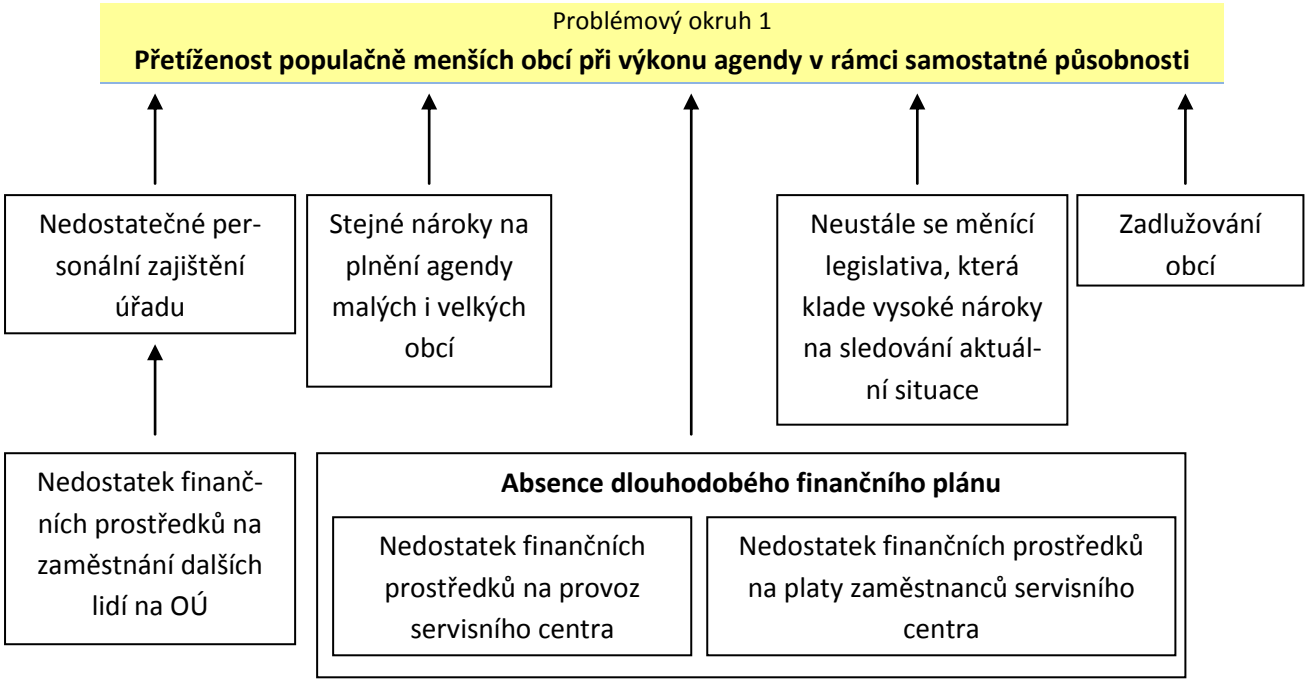

6.2.3. Popis cílů v oblasti tématu Servis samosprávám

Definování a popis jednotlivých cílů představuje stěžejní část celého Souhrnného dokumentu. Na základě zpracovaných předcházejících částí, týkajících se problematiky zajišťování agend v jednotlivých obcích, je potřeba definovat konkrétní cíle, které povedou k řešení identifikovaného problémového okruhu.

Jednotlivé cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně formulovat opatření, prostřednictvím jejichž realizace bude docházet k naplňování každého specifického cíle. Jednotlivé cíle mají pro přehlednost číselné označení v rámci dané oblasti. Při definování cílů bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Jednotlivé cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci obcí z jednotlivých DSO i odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byly jednotlivé cíle popsány a každému cíli byl přiřazen gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka 146: Přehled jednotlivých cílů v oblasti tématu „Servis samosprávám“

Problémový okruh 1	**Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti**
Cíl 1.1	*Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti*
Cíl 1.2	*Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti*

Problémový okruh 1	Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti
Cíl 1.1	Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti
Popis cíle	Obce řešeného území v dnešní době mají na starost značné množství agend. Některé agendy si většina obcí v současné době zajišťuje sama (např. účetnictví, rozpočet obce, podklady pro jednání zastupitelstva, atd.). Z analýzy současného stavu bylo dále zjištěno, že v případě některých agend obce potřebují metodickou podporu či problematiku některých agend průběžně konzultují. U některých agend vyžadují kompletní zajištění od externího subjektu (nejčastěji právnická či fyzická osoba). V řadě obcí, především těch populačně menších, je výkon samosprávné činnosti obce pouze na uvolněném starostovi. V některých případech není uvolněn ani starosta. Pro představené obcí tak vzniká velká zátěž, jak časová, tak psychická, což vede k jejich přetíženosti. Vytvořením servisního centra, které by bylo nápomocno obcím při výkonu různorodých činností, by došlo ke zmírnění této zátěže. Servisní centrum by fungovalo buď na území ORP nebo na úrovni DSO.
Hlavní opatření	**Právní analýza** Připravit dokumentaci pro zřízení servisního centra **Finanční analýza** Definování a nastavení jasných podmínek, jak má být servisní centrum financováno (např. zajistit finanční prostředky na interní vybavení servisního centra, zajistit finanční prostředky na platy pracovníků servisního centra) **Věcná analýza** Zajistit optimální personální zajištění chodu servisního centra
Název indikátorů k hodnocení cíle	Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: MAS KJH, o.p.s.*

Problémový okruh 1	**Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti**
Cíl 1.2	**Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti**
Popis cíle	Představitelé obcí jednotlivých DSO se pravidelně scházejí. Představitelé obcí se téměř denně při výkonu své činnosti setkávají s řadou problémů. Prostřednictvím zavedení tématiky předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti na jednáních jednotlivých DSO, která pravidelně probíhají, si představitelé obcí vymění informace a zkušenosti mezi sebou, což jim může následně pomoci ušetřit čas při výkonu činnosti (díky získaným informacím a předaným zkušenostem co se výkonu daných agend týče). Jelikož do funkce nyní nastoupí několik nových starostů či starostek, je potřeba zavedení této tématiky o to větší.
Hlavní opatření	Prosadit tuto tématiku do programu jednání jednotlivých DSO
Název indikátorů k hodnocení cíle	Zavedená tématika předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti ANO/NE
Správce cíle	*Předpoklad: předseda či kancelář jednotlivých DSO*

6.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh	***Přetíženost populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti***		
Číslo indikátoru	*1.a*		
Název indikátoru	Počet zpracovaných zakázek pro obce prostřednictvím servisního centra		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: představitelé jednotlivých DSO*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 0*	*Návrh: 10*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor nám umožní sledovat, zdali se podařilo zajistit snížení přetíženosti populačně menších obcí formou pomoci servisního centra.*		
Metodika a výpočet:	*Dokumentace a výkazy servisního centra*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky jednotlivých DSO*		

Cíl 1.1	***Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti***		
Číslo indikátoru	*1.1.1*		
Název indikátoru	Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí ANO/NE		
Měrná jednotka	*ANO/NE*		
Správce měřítka	*Předpoklad: představitelé jednotlivých DSO*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 0*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Tento indikátor umožňuje sledovat, zdali v území SO ORP Trutnov funguje servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí nebo ne.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=funguje*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky jednotlivých DSO*		

Cíl 1.2	***Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti***		
Číslo indikátoru	*1.2.1*		
Název indikátoru	Zavedená tématika předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti ANO/NE		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*Předpoklad: představitelé jednotlivých DSO či ORP skrze DSO, MAS*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Díky tomuto indikátoru budeme schopni zjistit, zda tato tématika byla na těchto setkáních zavedena nebo ne.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=zavedeno*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky jednotlivých DSO*		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1	*Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti*	*MAS KJH, o.p.s.*
1.2	*Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti*	*předseda či kancelář jednotlivých DSO*

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
1.a	**Počet zpracovaných zakázek pro obce prostřednictvím servisního centra**	***představitelé jednotlivých DSO***
1.1.1	Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí ANO/NE	*představitelé jednotlivých DSO*
1.2.1	Zavedená tématika předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti ANO/NE	*představitelé jednotlivých DSO či ORP skrze DSO, MAS*

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.
V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projek-tu	Náklady	Zdroj financo-vání	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec,

která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

V návrhové části volitelného tématu „Servis samosprávám“ byl definován jeden problémový okruh, který se týká **přetíženosti populačně menších obcí při výkonu agendy v rámci samostatné působnosti**. Pro tento problémový okruh byly definovány dva cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění identifikovaného problémového okruhu. Cíle byly definovány následovně: „*Vytvoření servisního centra, které bude obcím nápomocno při výkonu jejich činnosti*“ a „*Zavést v rámci pravidelných setkávání obcí ORP Trutnov ve spádových mikroregionech tématiku předávání zkušeností v oblasti výkonu agend v rámci samostatné působnosti*“.

Problémový okruh má stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/opatření/aktivit. Každý cíl má svého správce a dále má stanoven jeden indikátor výstupu. Prostřednictvím indikátorů sledujeme, zda se daří cíle naplňovat či nikoliv.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Následující řádky rekapitulují, jak strategie vznikala. Volitelné téma „Servis samosprávám“ se začalo zpracovávat počátkem června 2014. V průběhu celého procesu zpracování (červen 2014 – prosinec 2014) probíhala setkání jednotlivých týmů ORP, které si vybraly toto volitelné téma, s představiteli SMO. Na těchto setkáních docházelo k upřesňování informací k tomuto tématu. Do konce září 2014 probíhalo zpracování analytické části včetně časově náročného dotazníkového šetření. Následně byla analytická část předána odbornému týmu SMO pro oblast volitelného tématu. Odborný tým definoval připomínky a doporučení. Zpracovatelský tým ORP Trutnov obdržel připomínky odborného týmu SMO a tyto připomínky zapracoval do dokumentu. Tematický expert následně navrhl problémové okruhy a cíle (září, říjen 2014). Jejich znění a obsah byly konzultovány nejprve v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byly projednávány v rámci tzv. fokusní skupiny, která byla tvořena zástupcem odboru správního města Trutnov, zástupcem právního oddělení Státního zemědělského intervenčního fondu a představiteli některých obcí. Na základě informací z fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle poupraveny. K problémovému okruhu byl zvolen a definován indikátor výsledku, k cílům indikátory výstupu (listopad 2014). Celá návrhová část byla poté konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov a následně byla odsouhlasena její finální podoba.

6.5. Přílohy

Tabulka 147: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti právní podpory – současný stav

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty				Procentuální vyjádření hodnot			
1. Právní podpora	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	30	3	2	0	85	9	6	0
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	22	6	5	2	63	17	14	6
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	30	0	1	0	97	0	3	0
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	10	9	11	6	28	25	30	17
Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	21	8	2	1	66	25	6	3
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	14	13	11	0	37	34	29	0
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	13	10	10	3	36	28	28	8
Podpora při vedení správních řízení	15	13	13	3	34	29,5	29,5	7
V jiných oblastech	2	1	1	0	50	25	25	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 148: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti ekonomických agend a dotačního managementu – současný stav

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty				Procentuální vyjádření hodnot			
2. Ekonomické agendy	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	29	0	1	1	94	0	3	3
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	28	0	2	0	93	0	7	0
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	28	2	2	0	88	6	6	0
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	7	2	1	18	25	7	4	64
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	6	5	7	9	22	19	26	33
V jiných oblastech	1	1	1	2	20	20	20	40
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**				**Procentuální vyjádření hodnot**			
3. Dotační management	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	15	4	11	12	36	9	26	29
Příprava žádosti o dotaci	16	8	5	20	33	16	10	41
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu	13	8	4	22	28	17	8	47
Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	15	7	5	19	33	15	11	41
Řízení udržitelnosti projektu	15	6	5	15	36,5	15	12	36,5
V jiných oblastech	1	0	0	0	100	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 149: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti veřejných zakázek a IT podpory – současný stav

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty				Procentuální vyjádření hodnot			
4. Veřejné zakázky	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	18	6	3	18	40	13	7	40
Rozeslání výzev na podání nabídek	18	4	3	20	40	9	7	44
Organizace a zajištění práce výběrových komisí	17	7	3	19	37	15	7	41
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a dalších souvisejících úkonů	14	5	2	13	41	15	6	38
Elektronické dražby dodávek	1	1	1	11	7	7	7	79
Organizace společných nákupů	0	1	2	11	0	7	14	79
V jiných oblastech	1	0	1	0	50	0	50	0
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**				**Procentuální vyjádření hodnot**			
5. IT podpora	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompletní zajištění služby**
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	17	4	2	7	57	13	7	23
Práce s datovými schránkami	26	5	1	0	81	16	3	0
Vedení spisové služby	24	4	2	0	80	13	7	0
Přístup k základním registrům	21	4	3	2	70	13	10	7
Funkčnost pracoviště CzechPoint	24	4	3	0	77	13	10	0
Zajištění systému vzdělávání	6	5	2	14	22	19	7	52
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	27	3	1	3	79	9	3	9
V jiných oblastech	2	0	0	0	100	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 150: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti technické a stavební podpory a rozvoje obce – současný stav

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty				Procentuální vyjádření hodnot			
6. Technická a stavební podpora	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompl. zaj. služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompl. zaj. služby**
Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	17	3	4	9	52	9	12	27
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	17	5	5	8	49	14	14	23
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	14	4	5	9	44	12,5	15,5	28
Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	14	5	4	16	36	13	10	41
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	17	6	2	7	53	19	6	22
V jiných oblastech	1	0	0	0	100	0	0	0
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**				**Procentuální vyjádření hodnot**			
7. Rozvoj obce	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompl. zaj. služby**	**Zajišťují si sami, nepotřebují řešit**	**Metodická podpora**	**Průběžná konzultace**	**Vyžadují kompl. zaj. služby**
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	13	10	5	8	36	28	14	22
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	24	3	1	2	80	10	3	7
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	16	1	2	8	59	4	7	30
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	18	2	3	10	55	6	9	30
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	8	3	3	7	38	14,5	14,5	33
Prosazování společných zájmů	6	3	5	5	32	16	26	26
V jiných oblastech	1	0	0	0	100	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 151: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti právní podpory – preferovaný způsob zajištění

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty			Procentuální vyjádření hodnot		
1. Právní podpora	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	27	0	0	100	0	0
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	19	6	7	59	19	22
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	26	1	0	96	4	0
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	2	16	13	6	52	42
Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	21	7	1	72,5	24	3,5
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	13	11	4	47	39	14
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	7	18	3	25	64	11
Podpora při vedení správních řízení	5	18	6	17	62	21
V jiných oblastech	0	0	0	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 152: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti ekonomických agend a dotačního managementu – preferovaný způsob zajištění

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty			Procentuální vyjádření hodnot		
2. Ekonomické agendy	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	27	0	0	100	0	0
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	27	0	0	100	0	0
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	27	0	0	100	0	0
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	5	8	18	16	26	58
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	6	15	7	21	54	25
V jiných oblastech	0	0	2	0	0	100
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**			**Procentuální vyjádření hodnot**		
3. Dotační management	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	7	20	3	23	67	10
Příprava žádosti o dotaci	12	15	12	31	38	31
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu	9	15	14	24	39	37
Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	11	17	13	27	41	32
Řízení udržitelnosti projektu	12	14	10	33	39	28
V jiných oblastech	0	1	0	0	100	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 153: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti veřejných zakázek a IT podpory – preferovaný způsob zajištění

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty			Procentuální vyjádření hodnot		
4. Veřejné zakázky	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	15	8	11	44	24	32
Rozeslání výzev na podání nabídek	13	9	11	39,5	27	33,5
Organizace a zajištění práce výběrových komisí	13	8	11	41	25	34
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a dalších souvisejících úkonů	14	8	11	42,5	24	33,5
Elektronické dražby dodávek	4	11	6	19	52	29
Organizace společných nákupů	2	14	2	11	78	11
V jiných oblastech	0	0	0	0	0	0
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**			**Procentuální vyjádření hodnot**		
5. IT podpora	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	19	3	1	83	13	4
Práce s datovými schránkami	26	0	0	100	0	0
Vedení spisové služby	24	2	0	92	8	0
Přístup k základním registrům	22	3	0	88	12	0
Funkčnost pracoviště CzechPoint	25	3	1	86	10,5	3,5
Zajištění systému vzdělávání	4	16	4	16,5	66,5	17
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	20	2	10	63	6	31
V jiných oblastech	0	0	0	0	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

Tabulka 154: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti technické a stavební podpory a rozvoje obce – preferovaný způsob zajištění

Tematická oblast a agendy z této oblasti	Absolutní hodnoty			Procentuální vyjádření hodnot		
6. Technická a stavební podpora	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	19	9	2	63	30	7
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	16	10	4	53,5	33,5	13
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	15	8	5	53,5	28,5	18
Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	13	7	10	43,5	23,5	33
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	22	5	4	71	16	13
V jiných oblastech	0	1	0	0	100	0
Tematická oblast a agendy z této oblasti	**Absolutní hodnoty**			**Procentuální vyjádření hodnot**		
7. Rozvoj obce	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**	**Sami interně, vlastním odborníkem**	**Smluvní zaj. ve spolupráci s jinou obcí - DSO, partnerská dohoda**	**Smluvní zajištění na komerční bázi**
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	10	16	6	31	50	19
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	24	3	2	83	10	7
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	14	3	11	50	11	39
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	16	2	8	61,5	7,5	31
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	15	1	10	58	4	38
Prosazování společných zájmů	8	18	0	31	69	0
V jiných oblastech	0	0	0			

Zdroj: dotazníkové šetření s představiteli jednotlivých obcí řešeného území

7. Téma 5: Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „KRAJ POD SNĚŽKOU“

Obrázek 2: Ilustrativní fotografie Sněžky[33]

7.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

7.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

V rámci území ORP Trutnov byl tradičně v minulosti nejdůležitějším hospodářským odvětvím textilní průmysl a těžba černého uhlí. Od 90. let a po sametové revoluci docházelo k postupnému útlumu obou těchto průmyslových odvětví a k přenastavení hospodářského sektoru v celém regionu. Díky tomuto ekonomickému vývoji je v současnosti jedním z nejvýznamnějších faktorů, který ovlivňuje celospolečenské dění v ORP cestovní ruch, vzhledem k přítomnosti nejvyššího pohoří ČR Krkonoš s nejvyšší horou Sněžkou a malebným Podkrkonoším.

Prvotní myšlenkou při zahájení projektu MOS v ORP Trutnov bylo zaměření „volitelného tématu“ na cestovní ruch. Toto téma bylo velmi diskutováno při řízených rozhovorech se starosty jednotlivých obcí území v rámci obou „Dotazníků.“ Postupem času ovšem začalo získávat na důležitosti jiné téma, a to možnost zřízení „sdílených služeb“ pro starosty, díky jejich mnohdy nedostačujícímu podpůrnému personálnímu aparátu.

Mezitím vyvstala nutnost řešit výběr aglomeračního tématu a realizační tým došel po schůzce s představiteli jádrového města Trutnov a vedoucími pracovníky odboru rozvoje k poznání, že s terminologií aglomerace se doposud vůbec nepracovalo a tudíž zde není žádné území z pohledu aglomerace definováno. Dále vyplynulo, že území, které by se dalo za přirozenou spádovou aglomeraci logicky považovat, již bylo v minulých letech k jádrovému Trutnovu připojeno, a v současné době je součástí města jako takového. Díky tomu opadla možnost zacílit na doporučovaná témata typu:

[33] *Zdroj: http://www.horyvkapse.cz*

doprava, zaměstnanost apod. Nastala tedy potřeba definovat území aglomerace podle jiného klíče, než spádovosti na jádrové město. Začali jsme proto hledat území, které tvoří logický a funkční celek pro konkrétní téma. Vycházeli jsme ze skutečnosti, že jádrové město Trutnov je přirozeným centrem a zároveň vstupní branou do nejnavštěvovanější oblasti východních Krkonoš, kdy s jednotlivými obcemi podél toku řeky Úpy a hlavního tahu do hor, úzce spolupracuje v rámci působení ve Svazku obcí Východní Krkonoše. Dle klasifikace agentury CzechTourism patří toto území do turistického regionu Krkonoše, konkrétně do oblasti východní Krkonoše, zároveň se na tomto území rozprostírá Krkonošský národní park (KRNAP) a území se dále nachází v přímém sousedství s Polskem, s nímž úzce spolupracuje v rámci cestovního ruchu. Právě turisté z Polska tvoří významnou skupinu zahraničních návštěvníků východních Krkonoš. Z tohoto pohledu hrají významnou roli dva hlavní silniční tahy z Polska do Krkonoš, a to přes obce Malá Úpa a Královec (kde se do budoucna počítá s napojením na středoevropský dopravní koridor E65). Proto jsme při vymezování aglomerace nemohli opomenout obce při tahu přes Královec, které jsou mimo území SOVK. Jedná se o obce: Lampertice, Bernartice, Zlatá Olešnice a Královec. Takto vymezené aglomerační území z pohledu realizačního týmu jsme následně zkonzultovali s odbornicí na regionální rozvoj, s RNDr. Zitou Kučerovou, Ph.D., zástupkyní ředitele, vedoucí Centra rozvoje a inovací Regionální rozvojové agentury CIRI Hradec Králové.

Vzhledem k tomu, že při terénních diskuzích se stále skloňovalo téma cestovního ruchu, a to jednotně i na území Svazku obcí Východní Krkonoše, který je nositelem projektu MOS v regionu, došlo ke shodě, že toto téma se stane tématem pro území aglomerace.

Mapa 8: Vymezení území aglomerace v Kraji pod Sněžkou

Zdroj: vlastní šetření, vlastní úprava, zdroj: http://www.uur.cz/default.asp?ID=1847

7.1.2. Popis situace ve vymezeném aglomeračním území (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Poloha

Turistická oblast „Kraj pod Sněžkou“ je součástí turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší a patří do Královéhradeckého kraje. Její území zahrnuje nejen oblast východních Krkonoš, ale i jejich podhůří. Nachází se v severovýchodní části ČR při hranicích s Polskem. Region se může pochlubit nejen jedinečnou přírodou, ale i bohatou historií a hlavně nejvyšší horou ČR Sněžkou, která je jasnou dominantou a největším turistickým lákadlem.

Co se týče dostupnosti, je destinace optimálně dostupná ze všech směrů naší republiky, i ze zahraničí. Směrem ze Slezska a Moravy vede cesta přes krajské město Hradec Králové, která pokračuje po silnici I. třídy do Jaroměře a dále po silnici I. třídy č. 37 do Trutnova. Alternativní trasou může být cesta přes Náchod do Trutnova. Ze západní části republiky je více možností. Vedle již zmíněné trasy přes HK se nabízí cesta přes Mladou Boleslav a Jičín. Ze severní části republiky se jedná o příjezd přes Vrchlabí až do Trutnova. Turisté z Polska přijíždí přes hraniční přechody Královec, Harrachov nebo Malá Úpa. Do budoucna se navíc počítá s napojením na středoevropský dopravní koridor E65, který povede ze Švédska (z Mälmo) přes Polsko, dále přes Královec, Hradec Králové až do jižní Evropy. Díky tomu by se měl zvýšit potenciál destinace v rámci cestovního ruchu.

Jádrové město aglomerace Trutnov je právem nazýváno „Bránou Krkonoš“ již z toho důvodu, že z Krakonošova náměstí je vidět Sněžka i Černá hora a tento pohled přímo vyzývá k návštěvě Krkonoš.

Vymezení území „Kraj pod Sněžkou“ – aglomerace na území 13 obcí

- Obce sdružené v rámci Svazku obcí Východní Krkonoše (Trutnov, Svoboda nad Úpou, Žacléř, Janské Lázně, Pec pod Sněžkou, Horní Maršov, Mladé Buky, Malá Úpa, Černý Důl) a obce na Žacléřsku (Lampertice, Bernartice, Zlatá Olešnice, Královec), které spolu tvoří kompaktní území tzv. aglomeraci se zvýšenou koncentrací turistů směřujících do Krkonoš.
- Toto území je kromě městyse Černý Důl (ORP Vrchlabí) situováno v územně správním obvodu ORP Trutnov.
- Celé území je součástí turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší, konkrétně jejich turistické oblasti východní Krkonoše.
- Jedná se o území převážně horských středisek a přilehlých obcí podél silničních tahů východní části našich nejvyšších hor (z východních Čech přes Trutnov a z Polska přes hraniční přechody – Malá Úpa, Královec, příp. Náchod).
- Z hlediska hlavních dopravních tahů jde o území ORP Trutnov podél silničních tahů z Trutnova do Krkonoš a z Polska do Krkonoš.
    - podél silnice II. tř. č. 296 (Trutnov- Pec pod Sněžkou a navazující silnice II. tř. č. 252 na Horní Malou Úpu a PL a silnice II. tř. č. 297 přes Černý Důl a Janské Lázně)
    - podél silnice II. tř. č. 300 (Trutnov – Žacléř)
    - podél silnice I. tř. č. 16 (Trutnov – Královec – PL)

Zároveň je to území podél významného toku řeky Úpy.

Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“[34]

Během posledních let dochází k postupné změně struktury návštěvníků. Dochází k výraznému posilování domácího cestovního ruchu na úkor zahraniční klientely (s výjimkou polských turistů, kde naopak dochází k výraznějšímu nárůstu zájmu o tuto destinaci). V souvislosti s ekonomickým vývojem posledních let (celosvětová hospodářská krize, nárůst nezaměstnanosti) čeští turisté více šetří a dávají přednost dovolené v tuzemsku, kdy ke slovu přicházejí atraktivní destinace, jakou právě oblast východních Krkonoš bezesporu je. Zvyšuje se zájem cílové skupiny rodiny s dětmi a tomu se přizpůsobuje i nabídka jednotlivých turistických středisek.

Krkonoše jako celek jsou v zimním období pro návštěvníky z ČR nejatraktivnější mezi všemi turistickými regiony v Česku (dle údajů agentury CzechTourism), v letních měsících až sedmým. Zahraniční návštěvníci vnímají Krkonoše celoročně jako čtvrtý nejatraktivnější region (po Praze, západočeských lázních a jižních Čechách).

Charakteristika letní turistické sezóny:

- do regionu Krkonoše a Podkrkonoší cestují návštěvníci i ze vzdálených oblastí, polovina ze vzdálenosti delší než 100 km
- většina přijíždí s partnerem nebo přáteli, jedna pětina návštěvníků přijíždí s malými dětmi
- více než polovina směřuje do Krkonoš na delší pobyt (3–7 dnů), třetina však pouze na jednodenní výlet bez přespání
- návštěvníci nejčastěji přenocují v místních penzionech nebo hotelích***, u známých nebo na vlastní chatě nebo chalupě
- většina návštěvníků přijíždí autem
- stravovací zařízení využívá alespoň 79 % návštěvníků
- průměrná denní útrata obvykle nepřekročí 1 000 Kč
- největším lákadlem regionu je možnost turistiky (především pěší), poznávání přírody, sportovní využití či relaxace
- téměř 80 % návštěvníků přijíždí do regionu opakovaně a většina se plánuje v budoucnu vrátit

Charakteristika zimní turistické sezóny:

- polovina návštěvníků přijela do Krkonoš a Podkrkonoší ze vzdálenosti větší než 100 km
- většina dorazila autem s doprovodem partnera/partnerky či přátel
- dvě pětiny návštěvníků strávily v regionu 3–7 dní, 37 % pouze jeden den bez noclehu
- téměř 90 % se alespoň částečně stravovalo v restauračních zařízeních, více než polovina utratila minimálně 500 Kč na osobu/den
- nejčastější způsob ubytování bylo přenocování v penzionech nebo hotelech***
- nejvíce návštěvníků přijelo za turistikou a sportem (hlavními lákadly bylo lyžování a další zimní sporty), ale 10 % jich přicestovalo také za relaxací a ozdravnými pobyty
- většina návštěvníků byla v Krkonoších více než třikrát

[34] *Zdroj: CzechTourism, Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch, léto 2013; Krkonoše-svazek měst a obcí „Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše: A. Situační analýza,“ rok 2013 (monitoring CzechTourism)*

Charakteristika vedlejších sezón (jaro, podzim)

Tato období jsou bohužel stále nedoceněná a nedostatečně využívaná, proto se jeví jako zdroj potenciálního rozvoje cestovního ruchu a marketingového zacílení do budoucna.

Charakteristika impulsů pro podniknutí výletů

Hlavním impulsem pro návštěvu určitého turistického regionu ČR bývá podle šetření agentury CzechTourism z léta roku 2013 předchozí dobrá zkušenost v 49 % nebo doporučení přátel a blízkých – v 22 % případů. V případě turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou" hraje klíčovou roli vynikající nabídka destinace zahrnující top přírodní atraktivity a krásy ČR. K nejčastějším důvodům pro cestu do oblasti Krkonoš a Podkrkonoší patří výlety za relaxací – 43,7 % dotázaných, dále turistika a sportovní vyžití – 21 %, a cesty za poznáním – 8,5 %. Co se týče aktivit, které turisty nejvíce lákají, jsou to: pěší turistika (52,7 %), poznávací turistika (36,8 %), horská a cykloturistika (21,7 %), a také koupání a vodní sporty (21 %).

Využití jednotlivých informačních zdrojů pro volbu destinace[35]

Návštěvníci turistické oblasti Krkonoše a Podkrkonoší zaznamenali propagaci regionu nejčastěji formou venkovní reklam a reklamy – ve 24 %. Informace získávají turisté opět nejčastěji na internetu, zejména při použití vyhledávačů. Využívání internetu se však stejně jako využívání dalších informačních zdrojů v porovnání s létem roku 2012 snížilo. Turisté si nejčastěji všímali reklamy na východní Krkonoše na venkovních poutačích. K orientaci jsou výletníky nejčastěji využívány informační tabule (32 %), GPS navigace (31 %) a tištěné mapy (30 %).

7.1.3. Analýza předpokladů rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou"

Aglomerační oblast „Kraj pod Sněžkou" se díky své poloze v oblasti našich nejvyšších hor a jejich přilehlých částech pyšní vysokou atraktivitou pro účastníky cestovního ruchu. Vymezená oblast počínaje Trutnovem až po přidruženou oblast Žacléřska disponuje rozsáhlým přírodním, historickým i kulturním bohatstvím v různých formách a celoročně poskytuje širokou škálu příležitostí a možností, jak trávit volný čas.

Z hlediska zhodnocení rozhodujících aspektů ovlivňujících potenciál cestovního ruchu (atraktivita území, rekreační potenciál, dostupnost území, atd.) ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v ČR, patří ORP Trutnov a tím i „Kraj pod Sněžkou" mezi nejpřednější aglomerační území v České republice[36].

Přírodní předpoklady

Mezi základní přírodní faktory patří podnebí, hydrologické poměry, reliéf krajiny, geologie, flora a fauna. Přírodní faktory se uplatňují zejména v plošně rozsáhlých areálech, kterými vymezená aglomerace „Kraj pod Sněžkou" bezesporu disponuje, a jejich stacionární charakter vytváří stabilně příznivé předpoklady pro čile využívaný cestovní ruch.

[35] *Zdroj: CzechTourism, Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch, léto 2013*

[36] *Zdroj: Ústav územního rozvoje ČR „Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR"*

Podnebí

Destinace „Kraj pod Sněžkou“ leží z pohledu klimatologie v mírném pásu s typickým střídáním ročních období. Zdejší podnebí je výrazně ovlivněno reliéfem. Samotné hřebeny Krkonoš jsou vystaveny vyšším srážkám a navíc zde panují nižší průměrné teploty – průměrná roční teplota se zde pohybuje v rozmezí 0 až 6 °C. S tím souvisí i délka sněhové pokrývky, která se drží ve vyšších partiích Krkonoš průměrně sedm měsíců v roce, a to přibližně od poloviny října do poloviny května. Destinace tak nabízí ideální podmínky pro zimní sporty.

Hydrologické poměry

Území aglomerace je protkané řekou Úpou, která tvoří přirozený kolorit u převážné většiny obcí zahrnutých do aglomeračního území. Vedle turistických aspektů nabízí také řadu možností pro vodáctví. Díky hydrologickému bohatství je destinace významná také z hlediska lázeňství. Významným turistickým a lázeňským střediskem jsou Janské Lázně. Většina zdejších léčebných procedur je založena na využití přírodní termální vody, čerpané z pramenů Janov a Černý pramen, které vyvěrají přímo pod budovou lázní. Pro rekreační využití se nabízí také soustava rybníků v Dolcích u Trutnova, kde funguje kemp s dlouholetou tradicí. Dalším významným vodním tokem ovlivňujícím destinaci je Sejfský potok, který protéká obcí Mladé Buky a je využíván k provozování přírodní plovárny Sejfy, která tak nabízí možnost relaxace v přírodě.

Fauna a flóra

Region východních Krkonoš se pyšní celou řadou rozmanitých přírodních krás a atraktivit. Krkonoše jsou nazývány ostrovem tundry uprostřed Evropy, kdy představují unikátní mozaiku horských ekosystémů. Díky své výjimečnosti a krajinné hodnotě byly Krkonoše v roce 1963 vyhlášeny národním parkem pod názvem Krkonošský národní park (KRNAP). Správou území je pověřena Správa Krkonošského národního parku sídlící ve Vrchlabí. V roce 1992 byl navíc KRNAP vyhlášen biosférickou rezervací v rámci UNESCO. V Krkonoších se nachází na 1 300 druhů kvetoucích rostlin a žije tu na 240 druhů obratlovců (z toho 57 druhů savců a 165 druhů ptáků). Symbolem KRNAPu je chráněná rostlina hořec tolitový (Gentiana asclepiadea) s typickými fialkovými květy.

Geomorfologické předpoklady

Nejvýznamnějším činitelem v rámci aglomerace je logicky pohoří Krkonoš, které je nejvyšším a nejznámějším pohořím ČR, s nejvyšší horou Sněžkou (1602 m n. m.). Jde o velmi staré pohoří z období prvohor. Dnešní podobu a velikost získalo horotvornými a tektonickými pohyby v období mladších třetihor a nejstarších čtvrtohor.

Kulturně společenské předpoklady

Bohatství regionu východních Krkonoš spočívá v komplexnosti nabídky aktivit. Vedle nezaměnitelného přírodního bohatství se aglomerační území pyšní pestrou škálou kulturního i společenského zázemí, které pojme všechny oblasti. V regionu „Kraj pod Sněžkou“ najdeme historické kulturní dědictví v podobě velkého počtu kostelů, kapliček, muzeí, skanzenů, pevností i pietních míst. Ze současného kulturně – společenského dění nechybí kulturní stánky, jako kina, městská kulturní zařízení či galerie. V samotném aglomeračním srdci – v Trutnově, najdeme významné Společenské centrum Trutnovska pro kulturu a volný čas UFFO (http://www.uffo.cz/), které je multifunkčním zařízením pro široké spektrum uměleckých směrů a podob. Pořádají se zde různé festivaly, koncerty, výstavy, divadelní představení, workshopy, programy pro školy, literární večery, zábavné soutěžní pořady apod. Kultur-

ní stánek UFFO si během tří let svého působení vybudoval jedinečné postavení v rámci regionu v oblasti společenského a kulturního vyžití a střetávání obyvatel i návštěvníků krkonošského regionu.

7.1.4. Analýza současných trendů v cestovním ruchu a jejich očekávaný dopad na cestovní ruch

Současným trendem je přechod od marketingu formou papírových propagačních materiálů směrem k využívání mobilních aplikací.

- využití mobilních telefonů, iPodů, iPhonů a tabletů (navigace, mobilní geolokační hry)
- aplikace GPS
- využití QR kódů (mapy, turistické značky a ukazatele, patníky, propagační materiály)
- webové prezentace (videoreportáže, soutěže, ankety, fotogalerie, fotosoutěže)
- využití sociálních sítí (Facebook, Twitter)
- propagace přes Google+

Využíváním těchto mobilních aplikací má dojít k prohlubování sdílení informací, zážitků a referencí v rámci cestování. Moderní pojetí marketingové propagace slouží také ke zvyšování motivace z řad mladší generace.

Pro zajímavost: S myšlenkou definice pojmu „nový turista“ přicházejí v roce 2006 pánové G. Wall a A. Mathieson. V jejich pojetí je „nový turista“ zásadně odlišný od masového turisty a jeho hnací silou je alternativní způsob cestování a poznávání (viz obrázek 1).

Obrázek 3: Charakteristika nového turisty[37]

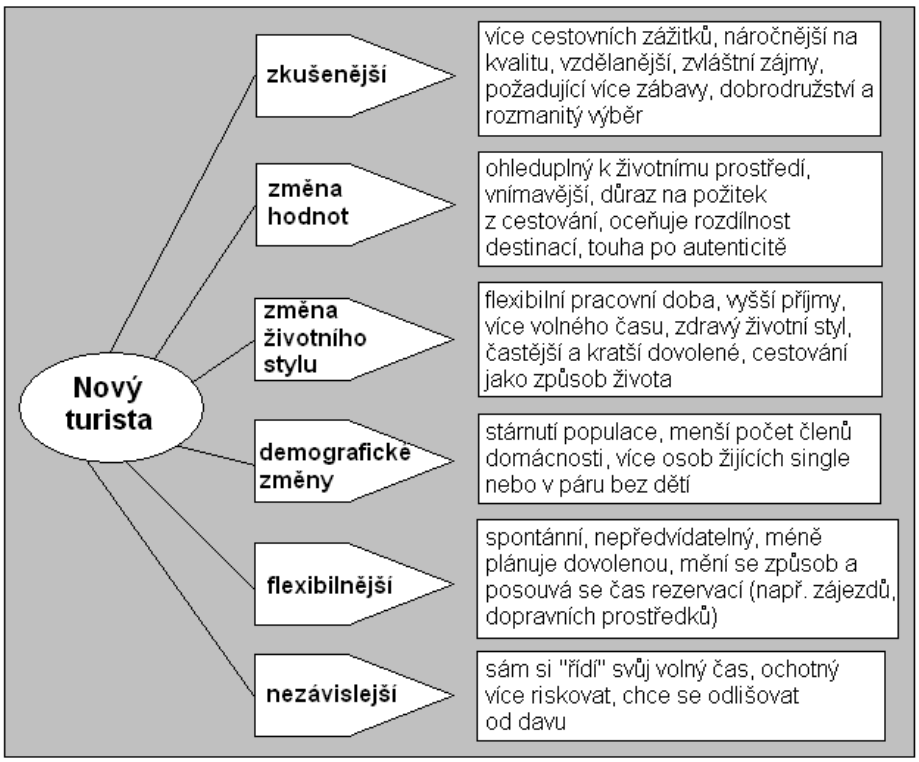

[37] *Zdroj: Wall, G., Mathieson, A. (2006)*

7.1.5. Analýza faktorů ovlivňujících návštěvnost turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“

Neodmyslitelnou součástí současného moderního stylu života je bezesporu cestování za poznáním či relaxací. Předpoklady ovlivňující existenci a rozvoj cestovního ruchu se obvykle člení do těchto oblastí:

Sezónnost

Jeden z hlavních faktorů ovlivňujících návštěvnost turistické oblasti. Z pohledu sezónnosti je „Kraj pod Sněžkou“ nejvíce navštěvovaným v zimním období, především díky svému obřímu potenciálu pro vyžití v rámci zimních sportů a zimní rekreace. Je tu hustá síť lyžařských středisek poskytujících dostatečné zázemí pro sjezdové, běžkařské i snowboardové sportování, kdy v rámci zimy panují tradičně dobré sněhové podmínky.

V ostatních sezónách není návštěvnost východních Krkonoš naplněna a má stále velké rezervy. Právě v podpoře návštěvnosti mimo hlavní zimní sezónu spatřujeme největší potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu v této oblasti.

Pestrost nabídky

Pestrost a široký okruh nabídky trávení volného času také hraje významnou roli pro volbu turistické oblasti. V tomto směru dochází v posledních letech k velkému posunu ze strany měst a obcí i samotných podnikateů v cestovním ruchu, kteří se snaží reflektovat poptávku turistů a rekreantů po bohatém záběru nabídky kvalitního trávení volného času pro všechny generace s ohledem na rozdílné preference dle jednotlivých skupin návštěvníků. Jde jak o poznávání regionu, jeho přírodní a technické pamětihodnosti, ale i pořádání nejrůznějších kulturně společenských akcí, jarmarků, hudebních festivalů apod. Součástí nabídky se tak stávají balíčky služeb a atrakcí cílené na rodiny s dětmi, sportovně orientovanou mladou generaci, na seniory apod., přičemž dochází k budování patřičného zázemí.

Relaxace a wellness

Oblast, která se dostává na špičku v popředí zájmu a poptávky ze strany uživatelů cestovního ruchu. Jedná se o logické vyústění potřeby vyrovnávat hektičtější životní tempo posledních let. Nabídka služeb wellness se tak stává významnou a přirozenou součástí spektra služeb a lákadel jednotlivých oblastí.

Sportovní a pohybové vyžití

Důležitý faktor v celkovém spektru turistických atraktivit. K nejoblíbenějším sportovním aktivitám se řadí cykloturistika, turistika, lanové parky, bobové dráhy, golf, koloběžky, modernější nordic walking či vodní sporty, sjezdové i běžecké lyžování, skialpinismus.

Trend zdravého životního stylu

Trend new age 20. a 21. století a poptávka po harmonizaci všech oblastí života se odráží i v rámci prosazování zdravého životního stylu. Pro oblast cestovního ruchu se tak otevírá bohaté spektrum pro promítnutí tohoto trendu do nabídky turistům a návštěvníkům, např. v podobě zdravého či bio stravování, speciálních procedur, kompletních nabídek rodinných farem, ekoturistiky, hipoturistiky, prosazování tradičních krkonošských značek výrobků, exkurzí do skanzenů, apod.

7.1.6. Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“

Přírodní atraktivity

NEJVYŠŠÍ HORA SNĚŽKA

Zásadní atraktivitou destinace je bezesporu nejvyšší hora ČR Sněžka (1 602 m n. m.). Přibližně přes vrchol Sněžky prochází česko-polská hranice, kdy polská strana spadá do údolí řeky Lomničky, západní strana do Úpské rašeliny, jihozápadní část do Obřího dolu, jihovýchodní do údolí Jeleního potoka a východní části přecházejí v Obří hřeben. Vrchol Sněžky poskytuje úžasné panoramatické rozhledy a sama hora je tak nejvyhledávanější atraktivitou nejen v regionu, ale i v rámci celé České republiky. K dosažení vrcholu Sněžky je možné využít celé řady turistických pěších, cyklistických i běžeckých tras, či přepravu kabinovou lanovkou. Vedle úžasných výhledů je hlavní atrakcí výletu na Sněžku také nová budova České poštovny, která slouží návštěvníkům od roku 2006, a která je zároveň nejvyšším místem ČR, kde lze získat poštovní razítko. Nejstarší stavbou na Sněžce je 14 metrů vysoká kaple svatého Vavřince nacházející se na polské straně. Stavba kaple proběhla v letech 1665 až 1681. K dalším architektonickým památkám patří také Polská bouda z roku 1850.

OBŘÍ DŮL

Velkým magnetem pro návštěvníky regionu, co se přírodních krás týče, je Obří důl, který představuje dokonale vyvinuté ledovcové údolí. Obří důl se rozkládá mezi Pecí pod Sněžkou a úpatím hory Sněžky a prochází jím značená turistická stezka z Pece pod Sněžkou do Obřího sedla. V letních měsících je místo využíváno k zajímavému výstupu na Sněžku.

ÚDOLÍ BÍLÉHO LABE

Fascinující přírodní scenérii s řadou peřejí a malých vodopádů předvádí tok řeky Bílé Labe, pramenící zhruba jeden kilometr od Luční boudy, v katastrálním území Pece pod Sněžkou. Podél celého toku Bílého Labe vede modře značená turistická trasa, která je známá jako Weberova cesta a patří k nejstarším turistickým cestám v zemi. Trasa podél Bílého Labe není příliš náročná a pouze v zimním období bývá údolí uzavřeno z důvodu možného lavinového nebezpečí.

LUČNÍ BOUDA

Jedním z nejvzácnějších míst Krkonošského národního parku je plošina pod Luční a Studniční horou, kde se ve výšce 1 410 m n. m. nachází Luční bouda, která je tak jednou z nejvýše položených horských chat ve střední Evropě. Na svém místě stojí Luční bouda již od poloviny 17. století, kdy byla především zemědělskou usedlostí. Od 19. století sloužila jako shromaždiště pro nejrůznější oslavy obyvatel hor, od roku 1914 sloužila chata díky přestavbě i jako noclehárna. V roce 1938 chata vyhořela a v roce 1940 ji pak pro své potřeby opravila německá armáda. V současnosti vlastní Luční boudu soukromá společnost, která se snaží obnovit zašlou slávu tohoto tradičního místa a to s citlivým ohledem na zdejší unikátní prostředí. Na Luční boudě je také umístěna důležitá meteorologická stanice Českého hydrometeorologického ústavu.

ÚPSKÉ RAŠELINIŠTĚ

V I. zóně národního parku mezi Luční boudou, Obří boudou a Studniční horou v nadmořské výšce 1 400–1 425 m n. m. se rozprostírá nejrozsáhlejší krkonošské rašeliniště. Hloubka rašeliniště je 0,4–

1,20 m, roste tu kleč, vzácná květena, a pramení zde říčky Bílé Labe a Úpa. Po novém povalovém chodníku prochází modrá turistická značka.

VÝROVKA

Horské sedlo (1 365 m n. m.) mezi Pecí pod Sněžkou a Špindlerovým Mlýnem. Jedno z nejvyhledávanějších krkonošských míst s nádherným výhledem, křižovatka turistických i cykloturistických tras.

RÝCHORY

Nejvýchodnější část Krkonoš mezi Svobodou nad Úpou, Horním Maršovem a Žacléřem, ležící mimo hlavní a frekventované turistické trasy. Tvoří ji pás širokých zalesněných hřbetů, táhnoucí se od Horních Lysečin přes Mravenčí vrch, Kutnou a Dvorský les ke Sklenářovickému vrchu. Zdejší horniny obsahují zlatou a stříbrnou rudu, která se tu v 16.–18. století těžila. Ve vyšších partiích se dochoval bukový prales a vzácné lokality s původní květenou. Nejcennější partie tvoří I. a II. zónu KRNAPu.

STUDNIČNÍ HORA

Třetí nejvyšší hora Krkonoš (1 554 m n. m.) je součástí Českého hřebenu, její východní a jižní srázy prudce spadají do Obřího a Modrého dolu, na severní straně mírný svah přechází do Bílé louky a Úpské rašeliny. Plochý a oblý vrchol je porostlý klečí, není přístupný. Na vrcholové plošině je geodetický bod a solární meteorologická stanice.

LÁZEŇSTVÍ

Neodmyslitelnou součástí bohatého přírodního spektra nabídky východních Krkonoš je lázeňská nabídka Státních léčebných lázní ve městě Janské Lázně. Své jméno získaly Janské Lázně díky léčivému termálnímu pramenu objevenému podle pověsti zbrojnošem Janem z Hockova již v roce 1006. Zakladatelem lázní, které patří k nejstarším v Čechách, byl pak v 17. století Jan Adolf Schwarzenberg, a světovou proslulost získaly lázně v 1. polovině 20. století díky úspěšné léčbě následků dětské obrny.
Město Janské Lázně leží v údolí Janského potoka na úpatí Černé hory v Krkonošském národním parku a vyznačuje se jedinečnou atmosférou lázeňského města, lemovanou koloritem horského střediska. Jedinečná kombinace světoznámých lázní a špičkového sportovního střediska zde vytváří široké spektrum možností pro obyvatele i návštěvníky.

Léčivým zdrojem je termální prostá minerální voda hydro-uhličitano-vápenato-sodného typu o teplotě 27,5°C, vyvěrající zde jako Janův a Černý pramen. Léčivé prameny zásobují vodoléčebné procedury a bazény, a to včetně nového rehabilitačního bazénu s vodní plochou 230 m^2 a hloubkou 1,2 až 1,5 m, který je součástí aquacentra.

Ve Státních léčebných lázních se léčí široké spektrum chorob, jakými jsou onemocnění svalů, nervů, respirační choroby, i metabolická a ortopedická onemocnění. Specificky výjimečné postavení má dětská léčebna VESNA, kde se léčí dětští pacienti do věku 18 let s diagnózami onkologického onemocnění, nervového onemocnění a nemocemi dýchacího a pohybového ústrojí.

Kulturní a historické zajímavosti

Z hlediska historicko-kulturního dědictví má aglomerační destinace velký potenciál v oblasti cestovního ruchu. Na území každé obce se nachází minimálně jedna pamětihodnost, nechybí tu muzea, galerie, vojenské pevnosti i historické doly. Samotné jádrové město aglomerace Trutnov je ceněno mimo jiné i pro nově vybudované Společenské centrum UFFO, které se stalo vyhledávaným kulturně-společenským stánkem nejen pro obyvatele města, ale i pro návštěvníky oblasti Krkonoš. Trutnovské Společenské centrum UFFO bylo navíc v roce 2011 oceněno v 19. ročníku prestižní soutěže jako Stavba roku 2011.

Krkonoše – originální produkt[38]

Tradici regionu také vhodným způsobem podporuje značení místních výrobků speciálním logem „Krkonoše – originální produkt“. Tato značka garantuje, že výrobky prošly přísným procesem certifikace, a jejich skutečný původ je v Krkonoších. Značené výrobky musí navíc přispívat také k dobrému jménu regionu, musí být dostatečně kvalitní, šetrné vůči životnímu prostředí, musí být vyrobené tradiční technologií, ručně anebo z místních surovin. Značka „Krkonoše – originální produkt“ je udělována řemeslným, zemědělským a přírodním produktům. Hlavním cílem značení zdejších výrobků je zviditelnění turistického regionu a také pomoc zdejším výrobcům.

Propagace značky a značených výrobků probíhá jednak formou reklamních tiskovin (katalog výrobků, plakáty, letáky, apod.), dále pak prostřednictvím médií (webové stránky, tisk) a na společných akcích a prezentacích (trhy, jarmarky, veletrhy).

V současnosti je značkou „Krkonoše – originální produkt“ certifikováno celkem 17 výrobků v oblasti celých Krkonoš, z toho 4 výrobky reprezentují východní Krkonoše[39].

Následující tabulka obsahuje různé druhy kulturních a historických zajímavostí:[40]

Tabulka 155: Přehled pamětihodností, kulturních zařízení a historických dolů v turistickém regionu „Kraj pod Sněžkou“

Kostely, hrady	Obec či místní část
kostel Nejsvětější Trojice	Fořt
hrádek Aichelburg	Horní Maršov
zámek Horní Maršov	Horní Maršov
kostel Nanebevzetí Panny Marie	Horní Maršov
kostel svatého Jana Křtitele	Janské Lázně
kostel svatého Jana Nepomuckého	Královec
kostel svatého Petra a Pavla	Malá Úpa
zřícenina hradu Břečštejn (Silberstein)	Mladé Buky
kostel svaté Kateřiny Alexandrijské	Mladé Buky
kostel svatého Jana Nepomuckého	Svoboda nad Úpou
městské hradby	Trutnov
kostel Narození Panny Marie	Trutnov
kostel svatého Petra	Trutnov

[38] *Zdroj: http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/*
[39] *Seznam certifikovaných výrobků je na stránkách: http://www.mas-krkonose.cz/znaceni-mistnich-vyrobků.*
[40] *Zdroj: vlastní terénní šetření květen/červen roku 2014*

Kostely, hrady	Obec či místní část
kostel svatého Václava	Trutnov
kostel svaté Kateřiny	Zlatá Olešnice
zámek v Žacléři	Žacléř
kostel Nejsvětější Trojice	Žacléř
Muzea, galerie	Obec či místní část
Muzeum Vápenka	Albeřice
DOTEK	Horní Maršov
Galerie Malá Úpa	Malá Úpa
Galerie Veselý výlet	Pec pod Sněžkou
Vojenské muzeum československého opevnění Stachelberg	Žacléř
Pohádkové Krkonoše	Svoboda nad Úpou
Galerie Veselý výlet	Temný Důl
Muzeum Podkrkonoší	Trutnov
Galerie města Trutnova	Trutnov
Galerie draka	Trutnov
Dům pod jasanem	Voletiny
Městské muzeum	Žacléř
Muzeum Podzemí Krkonoš	Žacléř
Divadla a kina	Obec
Kino v Bernarticích	Bernartice
Kino Vlast	Janské Lázně
Společenské centrum UFFO	Trutnov
Kino Vesmír	Trutnov
Letní kino	Trutnov
Vojenské pevnosti, historické doly	Obec
Důl Kovárna	Pec pod Sněžkou
vojenské muzeum, pevnost Stachelberg	Žacléř
Hornický skanzen	Žacléř
těžní věž jámy Jiří	Žacléř

Horská střediska zimních sportů

Hlavní devizou turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“ jsou zimní střediska s jejich bohatou nabídkou veškerého sportovního vyžití, zahrnujícího sjezdové lyžování, upravované běžecké tratě a veškerý doplňkový servis. V každém lyžařském středisku je fungující zázemí v podobě lyžařských škol včetně zaměření na zahraniční klientelu, půjčoven lyžařského vybavení, občerstvovacích zařízení a pestré nabídky dalšího společenského a sportovního vyžití v případě nepříznivého počasí. Nechybí tu wellness centra, sportovní areály, kulturní stánky i veškeré služby občanské vybavenosti. Bonusem je navíc spolupráce a propojení areálů a jejich provázanost s místními podnikateli a jejich službami – výsledkem jsou zvýhodněné nabídky v podobě balíčků služeb, Karty Hosta (čerpání různých výhod a slev, možnost lyžování ve více areálech v rámci jedné jízdenky), apod.

Tabulka 156: Přehled horských středisek zimních sportů a nabídku lanovek a vleků[41]

Horská střediska zimních sportů	Lanovky a vleky	Obec
SKIPARK Mladé Buky	Buky	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	KID Park	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Mezírka	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Pekelský vrch	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Rozárka	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Slalomový svah	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Snowpark	Mladé Buky
SKIPARK Mladé Buky	Šmejkalka	Mladé Buky
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Anděl	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Černohorský expres	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Formánek 1,2,3	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Hofmanky (projekt 2014)	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Idyla	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Košťálka 1,2	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Protěž	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Sport 1,2	Janské Lázně
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Eso	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Hnědý vrch	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Javor 1,2	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Klondike	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Mulda	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Přibližovák	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Vysoký svah	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora - Pec	Zahrádky 1,2,3	Pec pod Sněžkou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Duncan	Svoboda nad Úpou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	U lesa 1,2	Svoboda nad Úpou
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Babylift	Velká Úpa
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Hofer	Velká Úpa
SKIRESORT Černá Hora - Pec	Modřín	Velká Úpa
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Portášky	Velká Úpa
SKIRESORT Černá Hora – Pec	Sagasserovy boudy	Velká Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	Černá Voda	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	Hybnerka	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	Pomezky	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	SKiMU Park Dětský vlek	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	U Kostela 1000	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	U Kostela 300	Malá Úpa
SKIAREÁL Malá Úpa	U Kostela 400	Malá Úpa
BRET – Prkenný Důl a Žacléř	Druhá sjezdovka	Prkenný Důl a Žacléř
BRET – Prkenný Důl a Žacléř	Hlavní sjezdovka	Prkenný Důl a Žacléř
BRET – Prkenný Důl a Žacléř	Ski cross	Prkenný Důl a Žacléř
BRET – Prkenný Důl a Žacléř	Snow tubing	Prkenný Důl a Žacléř

[41] *Zdroj: vlastní terénní šetření květen/červen roku 2014*

Horská střediska zimních sportů	Lanovky a vleky	Obec
Arrakis Žacléř – Prkenný Důl	7x sjezdovka	Prkenný Důl a Žacléř
SKIAREÁL Černý Důl	Ford Špičák	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	Alpine Pro	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	Skalka	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	U Brožů	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	Bönischovy Boudy	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	Holandská	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	Veronika	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	KID Park	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	U Hřbitova 1	Černý Důl
SKIAREÁL Černý Důl	U Hřbitova 2	Černý Důl

SKIRESORT ČERNÁ HORA – PEC

SkiResort ČERNÁ HORA – Pec je lyžařským regionem s platností společné jízdenky, který vznikl spojením lyžařských areálů v Janských Lázních, Peci pod Sněžkou, Velké Úpě, Černém Dole, Svobodě nad Úpou a částečně i Malé Úpě. Vlastníkem tohoto seskupení je společnost MEGA PLUS s.r.o., která je tak nejvýznamnějším provozovatelem v regionu.

SkiResort ČERNÁ HORA – PEC nabízí návštěvníkům rozmanité lyžařské terény s celkovou délkou sjezdovek 37 km (65 % vybaveno technickým sněhem). Je vybaven 1 kabinkovou lanovkou, 5 sedačkovými lanovkami, 31 lyžařskými vleky a 3 pojezdovými pásy. Ve třech z pěti areálů mohou lyžaři vyzkoušet trať obřího slalomu s časomírou. Večerní lyžování je v provozu ve čtyřech z pěti areálů SkiResortu. Pro výuku dětí je ideální areál Černý Důl s moderně vybaveným KIDparkem. SkiResort ČERNÁ HORA rovněž věnuje pozornost pravidelné úpravě běžeckých tratí v délce až 90 km.

Novinkou ze zimní sezóny 2013/2014 je SkiTour – lyžařské propojení areálů Černá hora – Janské Lázně a Pece pod Sněžkou. Návštěvníci většinu z tříkilometrové trasy překonávají na lyžích, na úsecích s mírným stoupáním je pak zdarma svezou rolby. Díky této novince je možné dopoledne lyžovat na Černé hoře, odpoledne v Peci pod Sněžkou a zase obráceně. Na cestě z Pece pod Sněžkou do Janských Lázní je možné využít červenou páteřní linku skibusu.

Doprava lyžařů mezi jednotlivými areály SkiResortu ČERNÁ HORA – PEC je v období hlavní sezóny zajištěna skibusy na 3 páteřních linkách, doplněná o síť CITY busů v Janských Lázních, Peci pod Sněžkou a v Černém Dole. Dopravu lyžařů k večernímu lyžování zajišťují tři linky skibusů.

***Mapa 9: SkiResort ČERNÁ HORA – PEC*[42]**

SKIPARK MLADÉ BUKY

Městys Mladé Buky najdeme jen několik kilometrů za Trutnovem při cestě do Krkonoš. Díky své dostupnosti a vybavenosti je oblíbeným místem pro lyžařské vyžití obyvatel Trutnova a okolí. V lyžařském areálu je k dispozici několik vleků i lanovek různé obtížnosti a samotné středisko je ideální pro rodinné vyžití a je vyhledávaným místem pro výuku začínajících nejmenších lyžařů. Středisko je jen 10 minut jízdy osobním vozem z Trutnova. Lyžaři zde najdou kvalitní sportovní zázemí včetně oblíbeného večerního lyžování.

SKIAREÁL PEC POD SNĚŽKOU

Moderní středisko hojně vyhledávané vyznavači zimních sportů všech věkových kategorií. Velké oblibě se těší také mezi nejmladší generací díky své široké nabídce volno-časových aktivit cílených na mladé.

Skiareál Pec pod Sněžkou je vybaven 4sedačkovou lanovkou, 9 vleky a 1 pojezdovým pásem. Lyžaři tu mají k dispozici celkem 12 km sjezdových tratí různých obtížností. Lyžařské terény jsou oblíbeny zvláště rodinami s dětmi, protože je možné vybrat si od cvičných luk až po náročné sjezdové tratě. Večerní lyžování je zajištěno na třech osvětlených sjezdovkách Javor 1, 2 a na sjezdovce Zahrádky 3. Pro vyznavače snowboardingu je v provozu funpark v horní části sjezdovky Javor 2, pro běžkaře se průběžně upravují běžecké tratě.

[42] *Zdroj: www.cerna-hora.cz*

SKIAREÁL ČERNÁ HORA – JANSKÉ LÁZNĚ

Významné lyžařské středisko, které uspokojí i ty nejnáročnější lyžaře, zároveň je i rájem běžkařů. Zdejší dominanta Černá Hora se dá sjíždět také na sáňkách a bobech. Hlavním lákadlem je supermoderní osmimístná kabinová lanovka Černohorský express, která pojme a přepraví na 1 400 osob za den, a je jedinou svého druhu v ČR. Zdejší sjezdové tratě nabízejí všechny druhy obtížnosti a patří k nejdelším v Čechách (délka až 3 km). Pro běžkaře je pravidelně upravováno přes 50 km běžeckých tratí, sáňkaři mohou využít jedinečné 3,5 km dlouhé Černohorské sáňkařské cesty. Pro večerní lyžování je otevřena sjezdovka Protěž (1600 m). Novinkou ze zimní sezóny 2013/2014 jsou na Černé hoře dvě nové sjezdovky, na kterých se lyžuje na přírodním sněhu.

SKIAREÁL SVOBODA NAD ÚPOU

Menší lyžařské středisko zacílené především pro začátečníky a rodiny s dětmi. Disponuje 3 lyžařskými vleky a sjezdovými tratěmi v délce do 350 m. Areál nabízí návštěvníkům zdarma trať obřího slalomu s časomírou, a nechybí tu atraktivní večerní lyžování za umělého osvětlení.

SKIAREÁL MALÁ ÚPA

Malebná horská víska Malá Úpa láká především milovníky klidnější relaxace v srdci přírody. Zdejší drsnější prostředí nabízí krásné terénní lyžování s překrásnými výhledy na dominanty Sněžku i Černou horu. Malá Úpa je také rájem běžkařů a na své si přijdou i rodiny s dětmi, pro které zde nechybí cvičné kopce s dětskými vleky. Areál nabízí celkem 3600 m lyžařských tratí, a to ve dvou střediscích – Pomezky a U Kostela. Pro milovníky běžeckého lyžování je k dispozici 10 km běžeckých tras.

SKIAREÁL ČERNÝ DŮL

Lyžařské středisko Černý Důl je součástí SkiResortu Černá Hora – Pec pod Sněžkou a vyznačuje se širokými sjezdovkami či moderně vybaveným KIDparkem pro výuku dětského lyžování. V hlavní sezóně je přeprava lyžařů mezi areály SkiResortu zajištěna skibusy a parkování je zde pro návštěvníky zdarma. Areál disponuje sjezdovými tratěmi v délce do 1400 m, 2 lanovkami, 6 lyžařskými vleky a moderně vybaveným KIDparkem pro výuku lyžování s pojezdovým pásem.

SKIAREÁL ARRAKIS ŽACLÉŘ – PRKENNÝ DŮL

Menší středisko zimních sportů hojně navštěvované rodinami s dětmi. Ideální pro vyznavače běžek s napojením na běžecké trasy v Polsku. Celkem 5 km sjezdovek obsluhují 3 vleky o délce 2x 1000 m a 1x 480 m. Pro snowboardisty je připraven nový snowpark.

Ostatní atraktivity

Tabulka 157: Přehled ostatních atraktivit v turistickém regionu „Kraj pod Sněžkou“[43]

Dětské areály	Mladé Buky Janské Lázně Pec pod Sněžkou	
Koupaliště	Autocamp Dolce u Trutnova Autocamp Slunečná, Čistá u Černého Dolu Lesní plovárna Mladé Buky Letní koupaliště Trutnov	
Lanové parky	Areál Mladé Buky Lanový park Janské Lázně Monkey Park Pec pod Sněžkou	
Lanovky	Černohorský expres Lanovka na Hnědý vrch Lanovka na Portášky Lanovka na Sněžku	
Naučné stezky	Den bitvy u Trutnova Hornická stezka Berghaus Lázeňská naučná stezka Naučná stezka Černohorské rašeliniště Naučná stezka Malá Úpa Naučná stezka Opevněné Trutnovsko Naučná stezka Vlčí jáma Okolo Pece Okolo pekelského vrchu Po stopách J. A. Komenského Pohádková stezka Rýchory Školní geologická naučná stezka Via piette Vyhlídková trasa Aichelburg	Trutnov Černý Důl Janské Lázně Janské Lázně Malá Úpa Trutnovsko Pec pod Sněžkou Pec pod Sněžkou Mladé Buky Žacléř Malá Úpa Horní Maršov Žacléř Svoboda nad Úpou Horní Maršov
Rozhledny	Rozhledna Černá hora Rozhledna Hnědý vrch	Janské Lázně Pec pod Sněžkou

LANOVKY

Lanovka na Sněžku

Hlavním lákadlem současné nabídky cestovního ruchu v regionu je kabinová lanová dráha vedoucí na nejvyšší český vrchol Sněžku. Lanovka prošla v letech 2011 až 2013 náročnou rekonstrukcí a její znovuobnovený provoz byl slavnostně spuštěn 21. prosince 2013. Lanová dráha z Pece pod Sněžkou přes Růžovou horu na Sněžku je de facto dvojúsekovou lanovkou s mezistanicí na Růžové hoře, v níž však cestující nemusejí přestupovat. Současná supermoderní kabinová lanová dráha byla postavena v trase původní sedačkové lanovky, sloužící turistům již od roku 1949. Díky nové kabinové lanovce se Sněžka stala přístupnou i pro imobilní či jinak handicapované turisty.

[43] *Zdroj: vlastní terénní šetření květen/červen roku 2014*

Černohorský express

V roce 2006 byla uvedena do provozu nová osmimístná kabinová lanová dráha z Janských Lázní na Černou horu s názvem „ČERNOHORSKÝ EXPRESS“. Tato lanová dráha překonává převýšení 566 m n. m. Do kabinky tohoto expressu se pohodlně vejdou jak cestující, tak i kola, a lanovka pohodlně zajišťuje i přepravu lyží. Z vrcholu Černé hory je možné navštívit unikátní Černohorské rašeliniště nebo sejít do Pece pod Sněžkou. Lanovka je v provozu po celý rok.

Lanovka na Hnědý vrch

Čtyřsedačková lanová dráha dlouhá 1 200 m z Pece pod Sněžkou na Hnědý vrch bez námahy dostane turisty i s kolem nebo kočárkem do vrcholových partií Krkonoš. Zde se nabízí možnost vystoupat na rozhlednu vysokou 30,8 m. Cestou zpět do Pece pod Sněžkou lze navštívit Vlčí Jámy, což je unikátní ledovcový kar.

Lanovka na Portášky

Sedačková lanovka dlouhá 1 464 m spojuje Velkou Úpu a Portášovy boudy. Překonává převýšení 350 m a návštěvníky dopraví do nadmořské výšky 1 062 m n. m. Odtud lze vystoupat na „Růžohorky“ a poté i na nejvyšší českou horu Sněžku.

DĚTSKÉ AREÁLY

Součástí téměř každého zimního lyžařského střediska jsou dětské areály. V poslední době se navíc stává módním trendem budování dětských areálů s celoročním provozem. Ukázkou je například areál v Mladých Bukách, kde funguje bobová dráha s celoročním provozem. Od jarní až do podzimní turistické sezóny je tu navíc k dispozici i Bertin KID park s atrakcemi v podobě trampolín, nafukovacích hradů, houpaček a dalších aktivit. Další podobné dětské areály se nachází také v Janských Lázních a v Peci pod Sněžkou.

CYKLOTRASY[44]

Celá oblast aglomerace je hustě protkána dobře značenou sítí cyklotras, které jsou navíc napojeny na polskou stranu. K nejvyhledávanějším cílům cykloturistiky patří oblast Žacléřska, která je specifická právě svojí provázaností na Polsko. Ze Žacléře je možnost vybrat si hned z několika směrů cyklistických cílů: směr Rýchory, směr Vraní hory, směr polská strana Krkonoš, směr přilehlé obce Lampertice, Bernartice, Zlatá Olešnice.

Právě cykloturistika se stává v posledních letech velmi vyhledávaným typem aktivního trávení volného času i v rámci dovolených a cestování. Je tak velkým potenciálem pro další rozvoj nabídky cestovního ruchu do budoucna.

Projekt „Krkonoše ze sedla kola“

Na podporu cykloturistiky slouží celokrkonošský projekt „Krkonoše ze sedla kola,“ s cílem podstatným způsobem zlepšovat v horských i podhorských oblastech Krkonoš podmínky pro tento druh sportovního vyžití. Projekt zahrnuje na 200 km cyklotras vedených Krkonošským národním parkem, páteřní cyklotrasu č. 22 vedoucí z Jizerských hor přes Krkonoše do Jeseníků, a dále více jak 200 km dalších cyklotras v podhorské části regionu převážně nenáročné obtížnosti. Trasy jsou dobře vyznačeny a

[44] *Zdroj: www.krkonose.eu*

vybaveny orientačními mapami a odpočinkovými místy s krásnými rozhledy, jak na centrální krkonošské hřebeny, tak i do podhůří. Možnosti cyklovýletů krkonošským regionem jsou popsány v řadě informačních materiálů, které jsou k dispozici v turistických informačních centrech, v ubytovacích zařízeních a také na stránkách www.krkonose.eu.

Mapa 10: Cyklotrasy v Královéhradeckém kraji[45]

[45] *Zdroj: http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/cestovni-ruch/dokumenty-koncepce/pasport_legenda_1.gif*

Cykloturistika je dnes symbolem aktivně prožité dovolené. Cyklotrasy jsou cesty pro cyklisty označené dopravním značením. Oproti tomu cykloturistické trasy vedou často terénem, po nezpevněných cestách a stezkách. Kopcovitá krajina s občasnými stoupáními a dlouhými sjezdy, nezapomenutelnými výhledy a krásnou přírodou, to jsou Krkonoše a jejich cyklotrasy. Cyklotrasy – www.hory-krkonose.cz/cyklotrasy/cyklo-trasy.html.

Pro horskou cykloturistiku je v celých Krkonoších vytyčeno 27 cyklotras a cyklostezek v terénu označených piktogramem s číslem podle cykloturistické mapy Krkonoš (SHOCart ve spolupráci se Správou KRNAP). Hlavní cyklotrasa 1A spojuje Harrachov a Žacléř (71 km), ostatní tvoří systém okružních i cílových cyklotras vedoucích na zajímavá místa v Krkonoších. Využívají převážnou většinu sjízdných lesních cest a svážnic III. zóny národního parku Krkonoše. Do II. nebo I. zóny zasahují jen zcela výjimečně. Celá síť cyklotras je v Harrachově napojena na dálkovou silniční cykloturistickou trasu systému KČT č. 55.

Na území Krkonoš funguje i několik linek krkonošských cyklobusů (mapa 11). Obvykle bývají turistům k dispozici v době od závěru května až do měsíce září. V červnu jezdí cyklobusy zpravidla každou sobotu a neděli, během prázdnin pak denně, a v měsíci září jezdívají ve čtvrtek, v sobotu, neděli a ve svátek. Aktuální informace jsou zveřejněny vždy na webovém portále: www.krkonose.eu.

Mapa 11: Trasy cyklobusů[46]

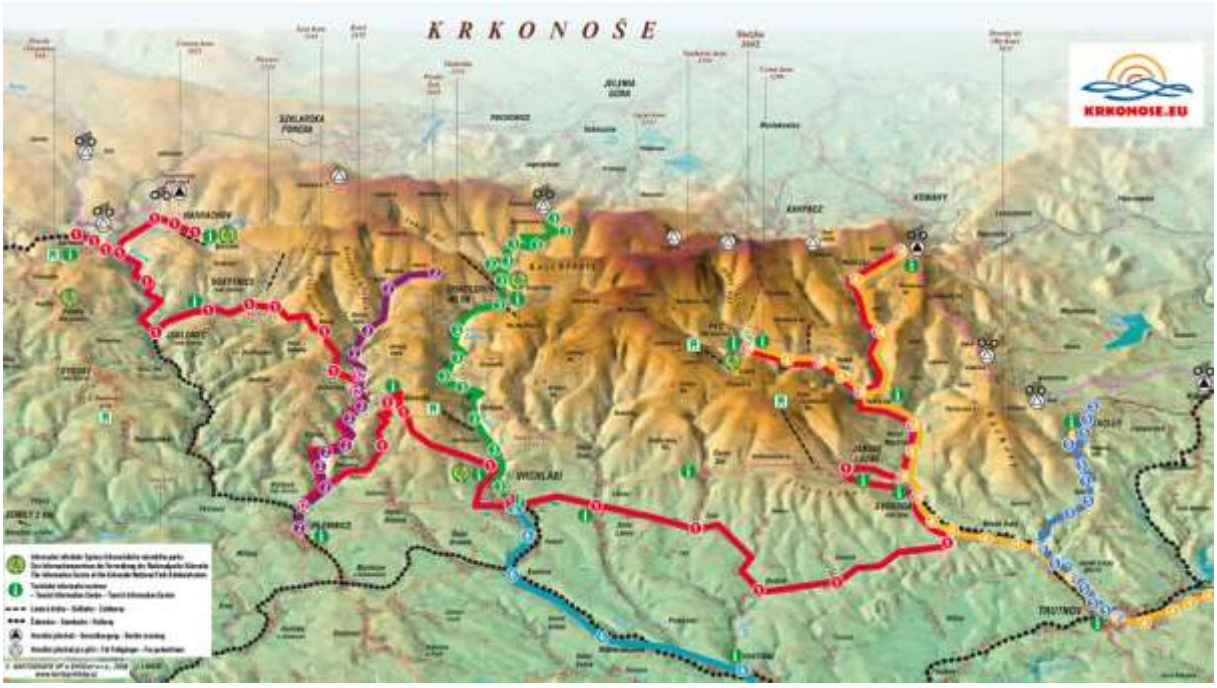

Harrachov <-- --> Pomezní Boudy 118 km
Jilemnice <-- --> Horní Mísečky 22 km
Vrchlabí <-- --> Špindlerova bouda 26 km
Úpice <- ---> Pomezní Boudy 30 km
Žacléř <-- --> Trutnov 22 km
Hradec Králové <-> Vrchlabí 75 km

[46] *Zdroj: www.krkonose.eu*

Ubytovací a stravovací zařízení[47]

Tabulka 158: Souhrn ubytovacích a stravovacích zařízení v řešeném území dle provedeného terénního šetření v období květen/červen roku 2014

	Bernartice	Černý Důl	Horní Maršov	Janské Lázně	Malá Úpa	Mladé Buky	Pec pod Sněžkou	Svoboda nad Úpou	Zlatá Olešnice	Žacléř
Pension	4	14	24	17	15	9	16	11		11
Apartmán		13	11	5	2	12	3	17		
Hotel		3		6		1	8	1		
Chalupa, chata	3	14	12	5	13		3	9	1	9
Restaurace, hostinec, bar		7	8		7	2	2	7		
Bistro		1								
Ubytovna								1		
Bar			1							
Bowling								1		
Vinotéka			1							
Pizzerie			1							
Smíšené zboží			1			1				
Rekreační středisko							1			
Ubytování v soukromí							1			
Vila										1

	Trutnov
Bary	4
Bistro	2
Cukrárny	3
Camp	1
Hospody	5
Hotely	6
Kavárny	9
Motorest	1
Penziony	7
Pivovar	1
Pizzerie	1
Ranč	1
Restaurace	34
Ubytovna	1

[47] *Zdroj: vlastní terénní šetření květen/červen roku 2014*

7.1.7. Analýza subjektů cestovního ruchu působících v rámci destinace

Destinační společnosti

Vzhledem ke zkušenostem ze zahraničí, které ukazují potřebu koordinace činností subjektů cestovního ruchu v jednotlivých územních celcích (destinacích), stoupá v současné době význam destinačních společností. Ty se snaží aplikovat principy destinačního managementu za účelem rozvoje cestovního ruchu. Základním předpokladem destinačního managementu je, aby se jednotlivé subjekty destinace vnímaly jako kooperující partneři a ne jako konkurenti. K tomu je nezbytná vysoká míra vzájemné důvěry mezi zainteresovanými subjekty.

Klíčovými destinačními společnostmi pro území aglomerace je v první řadě **Destinační společnost Krkonoše – Svazek měst a obcí** se sídlem ve Vrchlabí a sousední **Destinační společnost Branka, o.p.s.**, která pečuje o rozvoj cestovního ruchu v turistické oblasti Kladského Pomezí. Do budoucna by z našeho pohledu mělo dojít mezi vymezeným územím aglomerace a oběma společnostmi k prohloubení vzájemné spolupráce, a to především ve vzájemné propagaci činnosti a podpoře projektů realizovaných v oblasti cestovního ruchu.

Destinační společnost Krkonoše – Svazek měst a obcí

Krkonoše – svazek měst a obcí od roku 2000 sdružuje 40 měst a obcí v turistickém regionu a aktivně jej podporují desítky podnikatelských subjektů a dalších partnerů. Rozkládá se na území větším než 80 000 ha a má více jak 60 000 stálých obyvatel. Je součástí Královéhradeckého a Libereckého kraje (od Kořenova na západě až po Žacléř na východě) a každoročně jej navštíví několik milionů turistů z České republiky a zahraničí.

Ve své činnosti se Krkonoše – svazek měst a obcí zaměřuje především na:

- budování prestižní značky „Krkonoše“ doma i v zahraničí (viz logo Krkonoš)
- organizaci a finanční zajištění realizace celokrkonošských projektů na podporu cestovního ruchu v krkonošském regionu
- podporu konkrétních záměrů obcí a podnikatelů v cestovním ruchu, především pak těm, kteří svým příspěvkem do Fondu cestovního ruchu Krkonoš napomáhají realizaci celokrkonošských projektů a marketingu Krkonoš jako celku
- podporu místních iniciativ a aktivit (místní sdružení ČR, mikroregiony, místní akční skupiny, výroba a prodej regionálních výrobků)
- spolupráci především se sousedními turistickými regiony Podzvičinskem a Českým rájem při prosazování společných potřeb vůči krajům a republikovým institucím
- prosazování potřeb krkonošského regionu v grantových programech Libereckého a Královéhradeckého kraje, CzechTourismu, MMR, MŽP a dalších důležitých institucí
- poskytování aktuálních informací subjektům, které spolupracují se Svazkem o podmínkách grantové politiky a o možnostech podpory z programů: ČR, strukturálních fondů EU, grantových programů Královéhradeckého a Libereckého kraje, MMR, SFŽP, SFDI, MZE, CzechTourismu, Nadace ČEZ, Asociace hotelů a restaurací, Pojišťovny UNIQA, záměrů Správy KRNAP, Klubu českých turistů, Horské služby a dalších
- aktivní příhraniční spolupráci s Polskem (Zwiazek Gmin Karkonoskich, euroregiony Nisa a Glacensis, OP ČR-PL, atd.)

Hlavní činnost a projekty svazku Krkonoše – svazek měst a obcí:

- společná propagace a prezentace Krkonoš
- účast na výstavách a veletrzích
- internetová prezentace na oficiálních webových stránkách www.krkonose.eu, mobilní aplikace, facebook
- mediální servis jako součást marketingového mixu prezentace Krkonoš doma i do zahraničí (komunikace se sdělovacími prostředky, tiskové zprávy pro regionální i celostátní média, Fam a Press tripy apod.)
- realizace celokrkonošské marketingové kampaně Krkonoše – nová šance pro ČR podpořené Regionálním operačním programem
- akce Svazku (poznávací cesty pro starosty českých a polských obcí, pracovníky infocenter)
- fóra cestovního ruchu zaměřená na širokou škálu témat podporujících turistický ruch v regionu Krkonoše
- Fond cestovního ruchu, jehož cílem je využít získané prostředky od jeho přispěvovatelů na propagaci krkonošského regionu, podporu realizace celokrkonošských projektů

Projekt „Pohádkové Krkonoše a Podkrkonoší“[48]

Krkonoše svazek měst a obcí připravil k podpoře vyšší návštěvnosti a zatraktivnění regionu moderní projekt s názvem „Pohádkové Krkonoše a Podkrkonoší,“ který byl zahájen v květnu 2014.

V rámci kampaně „Pohádkové Krkonoše a Podkrkonoší“ půjde o ucelenou škálu atraktivit a možných nabídek, z nichž si budou moci návštěvníci vybírat kombinace aktivit dle vlastního zájmu. Jednotlivé produkty byly zvoleny pro využití cílovými skupinami (rodiny s dětmi, mladí lidé, sportovci, zahraniční turisté).

Kampaň volně naváže na známé „Krkonošské pohádky.“ Budou sestaveny příběhy Krakonoše a dalších postav, vydána razítkovací hra „Pohádkové Krkonoše“ a „Pohádkové Podkrkonoší“, vyrobeny velkoformátové postavy Krakonoše, realizovány vědomostní soutěže, questy „Putování Krakonoše“, geolokační hry, geocaching. V rámci marketingové kampaně budou vyrobeny videospoty, v rozhlase proběhnou „Rozhovory s Krakonošem,“ bude vytvořena internetová prezentace, soutěže pro fanoušky profilů.

Svazek Krkonoše do projektu zahrnul i přípravu potřebných strategických dokumentů: „Program rozvoje cestovního ruchu Krkonoš,“ „Akční plán Krkonoš,“ „Akční plán Podkrkonoší.“ Vydány budou propagačních desky Krkonoš a Podkrkonoší i vyrobeny propagační tašky.

Partnery projektu jsou Sdružení Podzvičinsko, Revitalizace Kuks o.p.s. a ZOO Dvůr Králové a.s.

Ačkoliv z dobrého záměru a z náplně činnosti destinační společnosti Krkonoše vyplývá zajišťování komplexní marketingové kampaně celých Krkonoš, ve skutečnosti je tento cíl obtížně realizovatelný bez aktivního zapojení mezičlánku v podobě dalších partnerů činných v cestovním ruchu. Proto se doposud některých částem východních Krkonoš nedostávalo patřičného prostoru v rámci propagace navenek. Z důvodu limitovaných možností je např. v celkových propagačních materiálech, v sezónních tiskovinách, v mediálním obrazu, zviditelňován výběr TOP akcí a atraktivit, čímž se nedostává rovnocenné pozornosti celé oblasti. Vzniká tak potřeba a prostor pro přenastavení systému komunikace a propagace, aby byl naplněn smysl a hlavní činnost destinační společnosti.

[48] *K propagaci Krkonoš používá webový portál: http://www.krkonose.eu/cs a https://www.facebook.com/Krkonose.eu*

***Mapa 12: Vymezení turistické oblasti Krkonoše a Podkrkonoší*[49]**

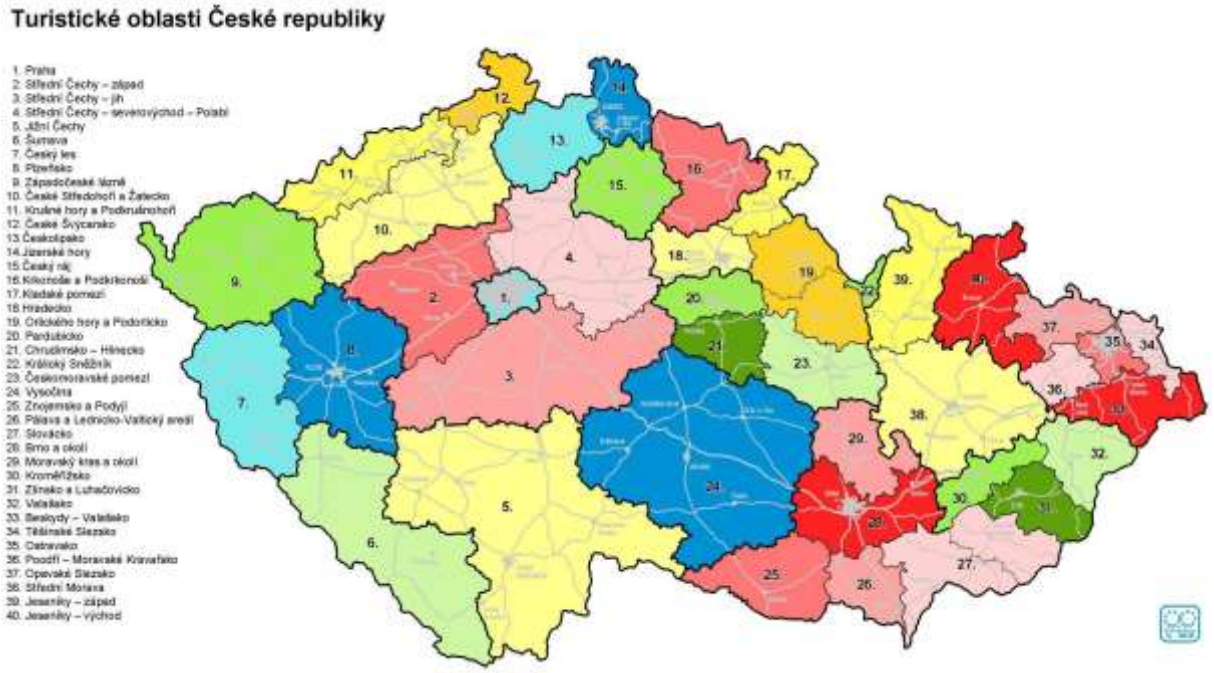

Destinační společnost Branka, o.p.s.

Posláním obecně prospěšné společnosti Branka je rozvoj cestovního ruchu v turisticky významném území (TVÚ) Kladské pomezí. Branka o.p.s. byla založena v roce 1997.

Je to nezisková organizace podporující trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu na území regionu Kladské pomezí. Branka, o.p.s. jako organizace cestovního ruchu vyvíjí činnost na celém území Kladského pomezí, zastává funkci společnosti destinačního managementu pro TVÚ Kladské pomezí a věnuje se dalším aktivitám zaměřeným na cestovní ruch a jeho rozvoj v daném území. Členy je 22 měst, obcí, svazků a 22 podnikatelů.

TURISTICKÁ OBLAST
KLADSKÉ POMEZÍ

Hlavní činnost a projekty:

- zajišťování cyklobusů
- úprava zimních běžeckých tras
- vydávaní informačních novin 2x ročně – Turistické noviny z česko-polského pohraničí, Kladského pomezí
- „Toulavý baťoh“ – projekt zaměřený na rodiny s dětmi
- „Kladské pomezí - Místo pro náš příběh“ – projekt zaměřený na propagaci území
- vydávání propagačních materiálů (mapy, Stezky za poznáním, Toulky Kladským pomezím, výlety s dětmi, Aktivní dovolená, Kladské pomezí – krajina příběhů)
- tvorba rozvojové strategie cestovního ruchu Kladského pomezí

[49] *Zdroj: www.czechtourism.cz*

Projekt „Toulavý baťoh“

Projekt „Toulavý baťoh“ byl zahájen na jaře 2014 s cílem zkvalitnění, rozšíření a propagace nabídky sociální turistiky zaměřené na děti, mládež a rodiny s dětmi. Důvodem pro vznik projektu byl nedostatek a nekomplexnost nabídky možností trávení volného času v přírodě pro tuto cílovou skupinu. Rovněž absence propagačních tiskovin a webových stránek, zaměřených na děti a mládež, byla rezervou v marketingu Kladského pomezí. Realizovaný projekt bude mít dopad také na posílení partnerství a spolupráce v daných regionech. Projekt „Toulavý baťoh” vytvořila destinační společnost Branka, o.p.s. ve spolupráci s jednotlivými turistickými informačními centry v regionu – jedná se o celkem 12 turistických informačních center na české straně Kladského pomezí, a o 4 informační centra na polské straně. „Toulavý baťoh” je v principu zábavnou cestovatelskou akční hrou pro celou rodinu, která umožní poutavou formou poznávání regionu.

Rodiny s dětmi se na cestu po regionu vybaví ilustrovanou mapou celé oblasti, kterou získají v turistických informačních centrech, a do mapy pak mohou sbírat nálepky z jednotlivých navštívených míst a soutěžit o drobné ceny. Poučný i zábavný je i pracovní sešit, který obsahuje řadu zajímavých informací o jednotlivých místech Kladského pomezí, ale i několik hádanek a kvízů pro děti. Při samotné návštěvě turistického informačního centra si návštěvníci u interaktivní magnetické mapy celého Kladského pomezí mohou vyzkoušet své znalosti místní krajiny a třeba se i touto cestou dozvědět něco nového a zajímavého.

Na podporu projektu byly vytvořeny i samostatné webové stránky www.kladskepomezidetem.cz, jako další inspirace pro turistiku a aktivní trávení volného času.

Projekt „Kladské pomezí – Místo pro náš příběh“

Cílem projektu je zaměřit se na propagaci a osvětu rozvoje cestovního ruchu a propagaci značky „Kladské pomezí“ mezi místními obyvateli. Jako nástroje k jeho dosažení budou sloužit propagační stany, které budou na tradičních regionálních akcích. Dále vlajky a bannery s logem „Kladského pomezí“ a propagací činnosti destinačního managementu, které budou sloužit k užívání městům a obcím v rámci jimi pořádaných akcí. Konference specializovaná na historii a původ Kladského pomezí, na níž bude navazovat poznávací cesta, přispěje k poznání atraktivit a historie území a vzájemnému vytvoření vazeb mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu (městská samospráva, podnikatelé v cestovním ruchu, zástupci IC, odborníci). Fotobanka a mapové podklady budou sloužit jako zásobárna zdrojů pro další propagaci území. Pro propagaci cestovního ruchu ji budou moci používat také města a obce Kladského pomezí. Tištěné propagační materiály budou k dispozici pro návštěvníky konference, města, obce, provozovatele služeb cestovního ruchu a informační centra. Strategie rozvoje a marketingová strategie včetně plánu budou analyzovat stávající situaci a určí směr dalšího vývoje. Do jejich tvorby budou zapojena města a obce v území Kladského pomezí.

Priority dle stávající strategie rozvoje KP:

- podpora pravidelně se opakujících akcí
- podpora spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- regionální marketing

Projekt volně navazuje na projekt „Kladské pomezí – Krajina příběhů,“ jehož realizace byla ukončena v březnu roku 2013.

V rámci projektu budou realizovány následující výstupy:

- fotobanka
- zakoupení mapového podkladu Kladského pomezí
- uspořádání konference
- realizace poznávací cesty zaměřené na historii regionu
- zakoupení propagačního stanu, bannerů, vlajek
- vytvoření tematických letáků
- vytvoření image materiálů

K propagaci Kladského pomezí slouží webový portál: http://www.kladskepomezi.cz/ a facebook: https://www.facebook.com/kladskepomezi

Destinační společnost naplňuje výše uvedené aktivity pouze na svém území. Proto se zde vzhledem ke geografické blízkosti logicky nabízí navázání spolupráce s DS Krkonoše. Z pohledu „turisty" je totiž naprosto jedno, na jakém území se jím navštívené místo nachází, jeho cílem je získat co nejvíce informací o možnostech plnohodnotného strávení volného času v okolí. Při vzájemné spolupráci obou destinačních společností tak nedochází ke konkurenci, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale naopak díky synergickému a multiplikačnímu efektu, profitují z dané podpory obě turistické oblasti.

Mapa 13: Vymezení území turistické oblasti Kladské pomezí[50]

Informační centrum Adršpach, Dolní Adršpach, čp. 26, 549 57 Adršpach
tel.: 491 586 012, e-mail: info@skalyadrspach.cz
www.adrspach.cz, www.skalyadrspach.cz

Informační centrum Broumovska, Mírové náměstí 56, 550 01 Broumov
tel.: 491 524 168, e-mail: info@broumov.net, www.info.broumovsko.cz, www.broumovsko.cz

Neumann reisen Broumov, Opočenského 70, 550 01 Broumov
tel.: 491 524 635, www.neumannreisen.info

Regionální informační centrum Česká Skalice, Třída T. G. M. 33, 552 03 Česká Skalice
tel.: 491 453 870, e-mail: infocentrum@ceskaskalice.cz
www.ceskaskalice.cz, www.centrumrozvoje.eu

Cestovní a informační centrum Červený Kostelec, ulice 5. května 603, 549 41 Červený Kostelec
tel.: 498 100 657, www.cervenokostelecko.cz, info@casur.cz

Infocentrum Hronov, náměstí Čs. armády 500, 549 31 Hronov
tel.: 491 483 646, e-mail: info@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

Informační centrum Jaroměř, náměstí Čs. armády 16, 551 01 Jaroměř
tel.: 491 847 220, e-mail: info@jaromer-josefov.cz, www.jaromer-josefov.cz

Informační centrum Malé Svatoňovice, náměstí Karla Čapka 147, 542 34 Malé Svatoňovice
tel.: 499 886 295, e-mail: muzeum@malesvatonovice.cz, www.jestrebihory.net

Informační a cestovní centrum Náchod, Kamenice 144, 547 01 Náchod
tel.: 491 420 420, e-mail: info@icnachod.cz, www.icnachod.cz, www.mestonachod.cz

Informační centrum a muzeum Nové Město nad Metují
Na Zadomí 1226, 549 01 Nové Město nad Metují
tel.: 491 472 119, e-mail: info@muzeum-nmnm.cz, www.novemestonm.cz

Infocentrum Police nad Metují, Masarykovo náměstí 75, 549 54 Police nad Metují
tel.: 491 421 501, e-mail: infocentrum@policko.cz, www.policko.cz

Informační centrum Teplice nad Metují, Horní 13, 549 57 Teplice nad Metují
tel./fax: 491 581 197, e-mail: info@teplickeskaly.com
www.teplickeskaly.com, www.teplicenadmetuji.cz

Informační centrum Úpice, Dr. A. Hejny 133, 542 32 Úpice
tel.: 733 739 824, e-mail: info@icupice.cz
www.jestrebihory.net, www.upice.cz

[50] *Zdroj: www.kladskepomezi.cz, vlastní úprava*

DSO

Na území ORP Trutnov se nachází celkem 5 funkčních DSO, přičemž tři z nich mají převažující území na Trutnovsku. Hlavním cílem těchto DSO je především společná propagace v oblasti cestovního ruchu, dále spolupráce v oblasti kultury a protipovodňových opatření.

Mapa 14: DSO na území ORP Trutnov [51]

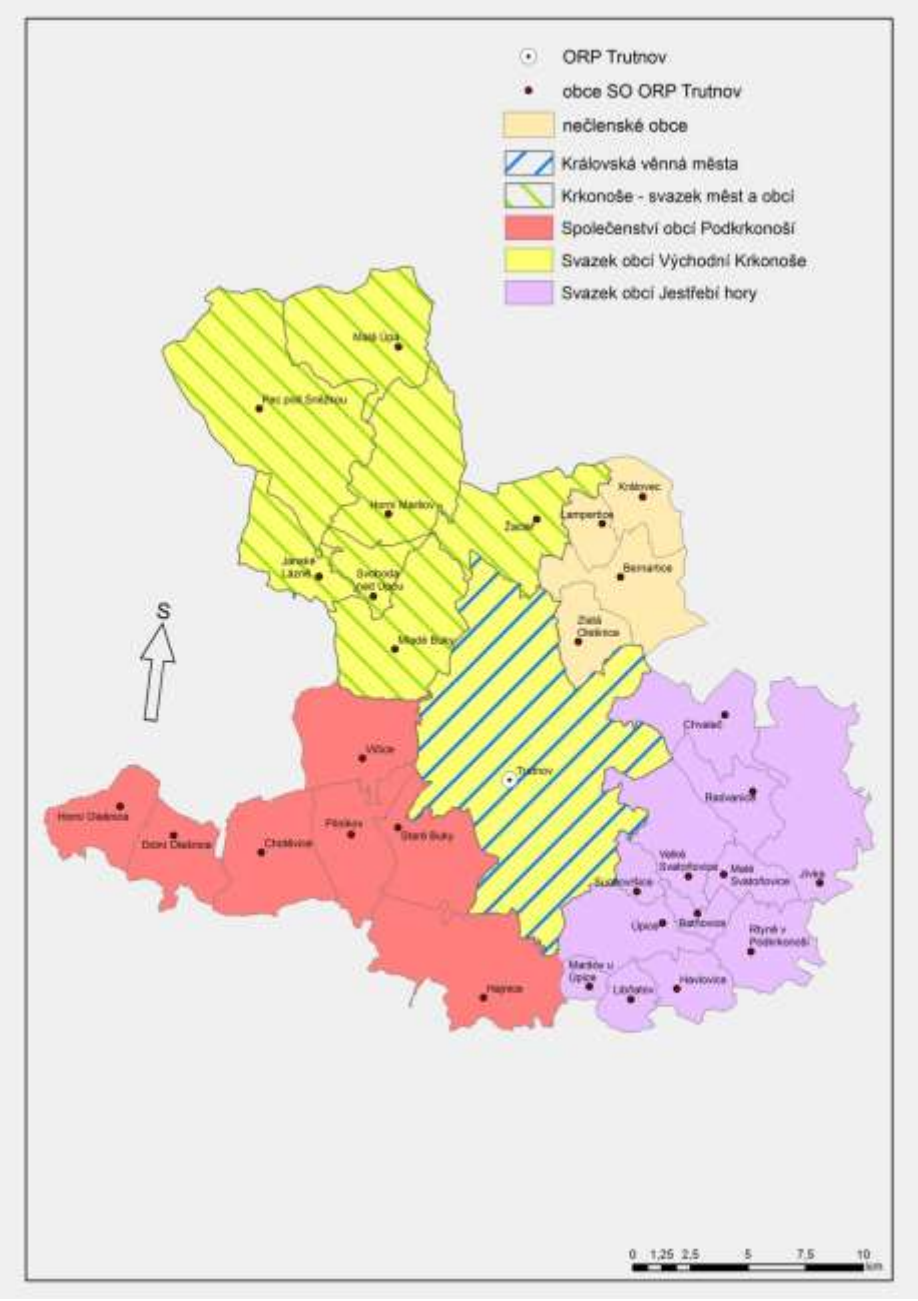

Pozn. Chybí Horní Labe

[51] *Zdroj: analýza SMO*

Přehled DSO v ORP Trutnov:

DSO SOJH – Svazek obcí Jestřebí hory
DSO SOP – Společenství obcí Podkrkonoší
DSO SOVK – Svazek obcí Východní Krkonoše
DSO SOHL – Svazek obcí Horní Labe
DSOK SMO – Krkonoše - Svazek měst a obcí

Svazek obcí Východní Krkonoše (SOVK)

Svazek obcí Východní Krkonoše (SOVK) sdružuje 9 měst a obcí podél toku řeky Úpy v kraji pod nejvyšší horou ČR Sněžkou. Svazek vznikl v roce 2004.

Tabulka 159: Seznam členů Svazku obcí Východní Krkonoše

Název obce	ORP
Trutnov	Trutnov
Mladé Buky	Trutnov
Svoboda nad Úpou	Trutnov
Janské Lázně	Trutnov
Černý Důl	Vrchlabí
Horní Maršov	Trutnov
Pec pod Sněžkou	Trutnov
Malá Úpa	Trutnov
Žacléř	Trutnov

Hlavním posláním svazku je partnerská spolupráce mezi jednotlivými obcemi s cílem co nejlepší propagace turistického regionu východních Krkonoš v rámci cestovního ruchu.

Jedním ze stěžejních projektů svazku je „Krakonošovo Království," zacílené především na rodiny s dětmi. K dalším aktivitám SOVK patří také účast na veletrzích cestovního ruchu, společně se zástupci infocenter, Královéhradeckého kraje, Svazu měst a obcí Krkonoše. SOVK se dále aktivně zapojuje do akcí pořádaných jednotlivými členskými obcemi.

Prezentuje se prostřednictvím webových stránek: http://www.vychodnikrkonose.cz

Projekt „Krakonošovo království"

„Krakonošovo království" je název marketingového turistického produktu pro oblast východní části Krkonoš přímo pod nejvyšší horou Sněžkou, která v tomto projektu zahrnuje obce a města: Trutnov, Mladé Buky, Svoboda nad Úpou, Janské Lázně, Černý Důl, Horní Maršov, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou a Žacléř. Partnerem projektu je polské město Kowary.

Stěžejní aktivitou projektu je cílená propagace „Krakonošova království" s možností zapojení se do celoroční turistické soutěže, která má za cíl zvýšit návštěvnost turistických cílů regionu a moti-

vovat k opětovné návštěvě. Pro tuto potřebu byly vydány Krakonošovy glejty (turistické pasy království). Do těchto jednotných pasů dospělí turisté i děti sbírají razítka. Místa, která jsou do akce zapojena, jsou řádně označena, aby bylo patrné, že lze na tomto místě razítko získat. Jedná se o turisticky zajímavá místa, jako jsou muzea, galerie, sportovní střediska a další navštěvovaná místa na české i polské straně „Krakonošova království.“ Po nasbírání potřebného počtu razítek každý účastník této turistické hry obdrží motivační cenu (sportovní batůžek, magnetku s Krakonošem, apod.).

Veškeré informace k projektu „Krakonošovo království“ poskytují turistická informační centra na území Svazku obcí Východní Krkonoše. V rámci projektu vznikly také webové stránky www.krakonosovokralovstvi.cz**.**

Společenství obcí Podkrkonoší (SOP)

Společenství obcí Podkrkonoší je aktivní, polyfunkční svazek zaměřený především na hospodářský, sociální a kulturní rozvoj venkovského prostoru, s ohledem na zachování kulturního a přírodního dědictví zájmového území Společenství. Sdružuje celkem 12 obcí, z nichž však pouze sedm náleží do ORP Trutnov (viz následující rámeček).

Tabulka 160: Přehled členů SOP patřících do ORP Trutnov

Název	ORP
Čermná	Vrchlabí
Dolní Olešnice	Trutnov
Hajnice	Trutnov
Horní Olešnice	Trutnov
Chotěvice	Trutnov
Kohoutov	Dvůr Králové nad Labem
Pilníkov	Trutnov
Vlčice	Trutnov
Kocbeře	Dvůr Králové nad Labem
Staré Buky	Trutnov
Vítězná	Dvůr Králové nad Labem
Vlčkovice v Podkrkonoší	Dvůr Králové nad Labem

SOP realizuje na svém území menší projekty především na podporu kulturních, sportovních a společenských aktivit. Dále vydal sadu propagačních materiálů svého území. Prezentuje se prostřednictvím webových stránek: http://www.podkrkonosi.info/index

Svazek obcí Jestřebí hory (SOJH)

Svazek obcí Jestřebí hory je činným, ale nerozšiřujícím se polyfunkčním svazkem, který sdružuje 11 obcí, jež všechny náleží do ORP Trutnov (viz následující rámeček). Mezi oblast hlavních aktivit patří především společná propagace v oblasti cestovního ruchu.

Tabulka 161: Členové SOJH

Název	ORP
Batňovice	Trutnov
Havlovice	Trutnov
Chvaleč	Trutnov
Jívka	Trutnov
Libňatov	Trutnov
Malé Svatoňovice	Trutnov
Maršov u Úpice	Trutnov
Radvanice	Trutnov
Rtyně v Podkrkonoší	Trutnov
Suchovršice	Trutnov
Velké Svatoňovice	Trutnov

Realizuje na svém území menší projekty především na podporu kulturních, sportovních a společenských aktivit. Vydal sady propagačních materiálů svého území. Prezentuje se prostřednictvím webových stránek: http://www.jestrebihory.net/

Svazek obcí Horní Labe (SOHL)

Impulsem pro jeho vznik bylo společné prosazování zájmů členských obcí, zejména pak budování infrastruktury, rozvíjení cestovního ruchu, cykloturistiky, podnikání, řešení úkolů z oblasti školství, zdravotnictví, kultury, veřejné zeleně a veřejného osvětlení, zlepšování dopravní obslužnosti daného území, dále také zahraniční spolupráce a především realizace společných projektů obcí podél řeky Labe.

Tabulka 162: Členové SOHL

Název	ORP
Čermná	Vrchlabí
Dolní Branná	Vrchlabí
Dolní Dvůr	Vrchlabí

Název	ORP
Dolní Kalná	Vrchlabí
Dolní Lánov	Vrchlabí
Dolní Olešnice	Trutnov
Horní Kalná	Vrchlabí
Horní Olešnice	Trutnov
Hostinné	Vrchlabí
Chotěvice	Trutnov
Klášterská Lhota	Vrchlabí
Kunčice nad Labem	Vrchlabí

Tento svazek pečuje především o údržbu běžecký tras.

Krkonoše – svazek měst a obcí (KSMO)

Krkonoše – svazek měst a obcí je činným, polyfunkčním svazkem, který sdružuje 40 obcí, z nichž 7 obcí spadá do správního obvodu ORP Trutnov, ostatní obce patří do sousedních ORP. Předmětem činnosti tohoto svazku je zejména regionální rozvoj, oblast cestovního ruchu a řešení specifických problémů Krkonoš.

Tabulka 163: Členové KSMO

Název	ORP
Harrachov	Tanvald
Hostinné	Vrchlabí
Jablonec nad Jizerou	Jilemnice
Janské Lázně	Trutnov
Jilemnice	Jilemnice
Pec pod Sněžkou	Trutnov
Rokytnice nad Jizerou	Jilemnice
Svoboda nad Úpou	Trutnov
Špindlerův Mlýn	Vrchlabí
Vrchlabí	Vrchlabí
Vysoké nad Jizerou	Semily
Žacléř	Trutnov
Černý Důl	Vrchlabí

Název	ORP
Mladé Buky	Trutnov
Benecko	Jilemnice
Bukovina u Čisté	Jilemnice
Čermná	Vrchlabí
Dolní Branná	Vrchlabí
Dolní Dvůr	Vrchlabí
Dolní Kalná	Vrchlabí
Dolní Lánov	Vrchlabí
Horní Branná	Vrchlabí
Horní Kalná	Vrchlabí
Horní Maršov	Trutnov
Jestřábí v Krkonoších	Jilemnice
Klášterská Lhota	Vrchlabí
Kořenov	Tanvald
Košťálov	Semily
Kunčice nad Labem	Vrchlabí
Lánov	Vrchlabí
Malá Úpa	Trutnov
Martinice v Krkonoších	Jilemnice
Paseky nad Jizerou	Jilemnice
Poniklá	Jilemnice
Prosečné	Vrchlabí
Roztoky u Jilemnice	Jilemnice
Rudník	Vrchlabí
Studenec	Jilemnice
Strážné	Vrchlabí
Vítězná	Dvůr Králové
Vítkovice	Jilemnice

Místní akční skupina (MAS)

Místní akční skupina je právnická osoba, založená na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jde o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region. Místní akční skupina (MAS) se podílí na realizaci programu obnovy a všestranného rozvoje venkova s cílem zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím setrvalého a integrovaného místního rozvoje.

Metoda LEADER se opírá o přístup „zdola nahoru“ (bottom-up). To znamená, že nejvyšší hodnotu má to, co lidé, kteří v regionu žijí, společně určí jako prioritu a pak také realizují; jsou to lidé z různých pozic, různého věku a postavení, ale spojuje je zájem o dlouhodobý rozvoj místa, kde žijí, a tak vědí, kam nejlépe by měl směřovat jeho rozvoj. Principem je tedy jednak propojení kapacit daného území, společné rozhodování, podpora místního partnerství, spolupráce v regionu a mezi regiony, posílení ekonomického prostředí venkova, ale i zlepšení kvality života v těchto oblastech nebo rozvíjení místní produkce, přírodních a kulturních zdrojů a posílení venkovské komunity. Všeho tohoto se díky členství v místních akčních skupinách mohou účastnit a peníze díky metodě LEADER čerpat jak samosprávy, tak podnikatelé a neziskové organizace.

Kromě administrace projektových žádostí v rámci programu LEADER mají organizace MAS často také jako jeden ze svých cílů podporu a organizování kulturních, sportovních a společenských aktivit. Pečují také o certifikace regionálního značení. V současné době tzv. MASKY připravují své strategie rozvoje na období 2014+ a to tzv. komunitně vedeným místním rozvojem.

MAS Krkonoše

Místní akční skupina Krkonoše, o.s. (MAS Krkonoše) je občanským sdružením, které vzniklo v září v roce 2005. MAS Krkonoše vznikla za účelem všestranné podpory regionu Krkonoše a krkonošského podhůří činnostmi, které budou realizovány ve prospěch obyvatel a návštěvníků, obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů a dalších subjektů, které působí v tomto regionu.

Území MAS se nachází v centrální části turistického regionu Krkonoše. Mezi významná centra oblasti patří města Vrchlabí, Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou a řada dalších měst a obcí. Na území MAS žije kolem 39 tisíc obyvatel.

Územní vymezení: Bernartice, Černý Důl, Dolní Branná, Dolní Dvůr, Dolní Kalná, Dolní Lánov, Horní Kalná, Horní Maršov, Hostinné, Janské Lázně, Klášterská Lhota, Kunčice nad Labem, Lampertice, Lánov, Malá Úpa, Mladé Buky, Pec pod Sněžkou, Prosečné, Rudník, Strážné, Svoboda nad Úpou, Špindlerův Mlýn, Žacléř, Vrchlabí. Velká část území aglomerace spadá do působnosti této MAS (www.mas-krkonose.cz).

MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s.[52]

Obecně prospěšná společnost Místní akční skupina Království – Jestřebí hory vznikla v roce 2007, a to rok po založení Místní akční skupiny v regionu. MAS Království – Jestřebí hory, o.p.s. působí na velké části okresu Trutnov, nachází se na území dvou mikro-regionů: Společenství obcí Podkrkonoší a Svazku obcí Jestřebí hory.

Územní vymezení:

Nejzápadnější obcí je Horní Olešnice, nejvýchodnější pak Jívka. V severo-jižním směru sahá od Vlčic a Chvalče až po Kohoutov a Vlčkovice v Podkrkonoší. Zabírá území těchto obcí: Batňovice, Čermná, Dolní Olešnice, Hajnice, Havlovice, Horní Olešnice, Chotěvice, Chvaleč, Jívka, Kocbeře, Kohoutov, Libňatov, Malé Svatoňovice, Maršov u Úpice, Pilníkov, Radvanice, Rtyně v Podkrkonoší, Staré Buky, Suchovršice, Úpice, Velké Svatoňovice, Vítězná, Vlčice a Vlčkovice v Podkrkonoší. Region sousedí s Polskem.

Turistická informační centra

V téměř každé obci území aglomerace je zastoupeno turistické informační centrum. Ve většině případů se jedná o infocentra provozovaná obcemi.

Základním posláním turistických informačních center (TIC) je poskytování všeobecných turistických informací návštěvníkům osobně, telefonicky, e-mailem či poštou. Jedná se např. o informace z okruhů: aktuální počasí, doprava, příroda, kulturní zajímavosti, sportovní možnosti, turistické trasy, cyklostezky, provoz lyžařských areálů, upravenost tratí, služby veřejnosti, možnosti ubytování, atd.

Další činnosti TIC:

- aktualizace databáze informací
- informace o kulturních a sportovních akcích
- prodej suvenýrů, map, pohledů a originálních krkonošských produktů
- poskytování propagačních materiálů
- vydávání cestovních pasů „Krakonošovo království“
- aktualizace a vkládání informací na web
- informační servis pro obecní úřad
- zajišťování kvalitní propagace regionu
- spolupráce s ostatními subjekty působícími v cestovním ruchu
- vydávání vlastních informačních tiskovin (časopis Veselý Výlet)
- pravidelné příspěvky do obecních listů

Další nadstavbový okruh činností:

- tisk a kopie barevné a černobílé, skenování, laminování, vazba
- v zimě půjčování lyží
- v létě půjčovna kol a koloběžek
- veřejný internet

[52] *Zdroj: http://www.kjh.cz/*

Tabulka 164: Informační centra ve východních Krkonoších[53]

název IC	Adresa	Telefon	e-mail
Turistické informační centrum Černý Důl	Úřad Městyse 48, 543 44 Černý Důl	+420 499 429 618	infocen-trum@cernydul.cz
Městské IC Veselý výlet Horní Maršov	Temný Důl 46, 542 26 Horní Maršov	+420 499 874 298	info@veselyvylet.cz
Informační centrum a CA Janské Lázně	Černohorská 265, 542 25 Janské Lázně	+420 499 875 186	info@janskelazne.cz
Infocentrum Malá Úpa	Horní Malá Úpa 129, 542 27 Malá Úpa	+420 499 891 112	info@malaupa.cz
Infocentrum Turista Pec pod Sněžkou	542 21 Pec pod Sněž-kou 188	+420 499 736 280	turista@turistapec.cz
Městské IC Veselý výlet Pec pod Sněž-kou	542 21 Pec pod Sněž-kou 196	+420 499 874 221	info@veselyvylet.cz
Turistické informační centrum Svoboda nad Úpou	Nám. Svornosti 527, 542 24 Svoboda nad Úpou	+420 499 871 167	info.ets@tiscali.cz
Turistické informační centrum Trutnov	Krakonošovo nám. 72, 541 01 Trutnov	+420 499 818 245	info@ictrutnov.cz
Městské informační centrum Žacléř	Rýchorské nám. 10, 542 01 Žacléř	+420 499 739 225	muzeum@zacler.cz

Zdroj: vlastní šetření, CzechTourism

[53] *Zdroj: www.vychodnikrkonose.cz*

Mapa 15: Turistický region Krkonoše a Podkrkonoší a informační centra na jeho území[54]

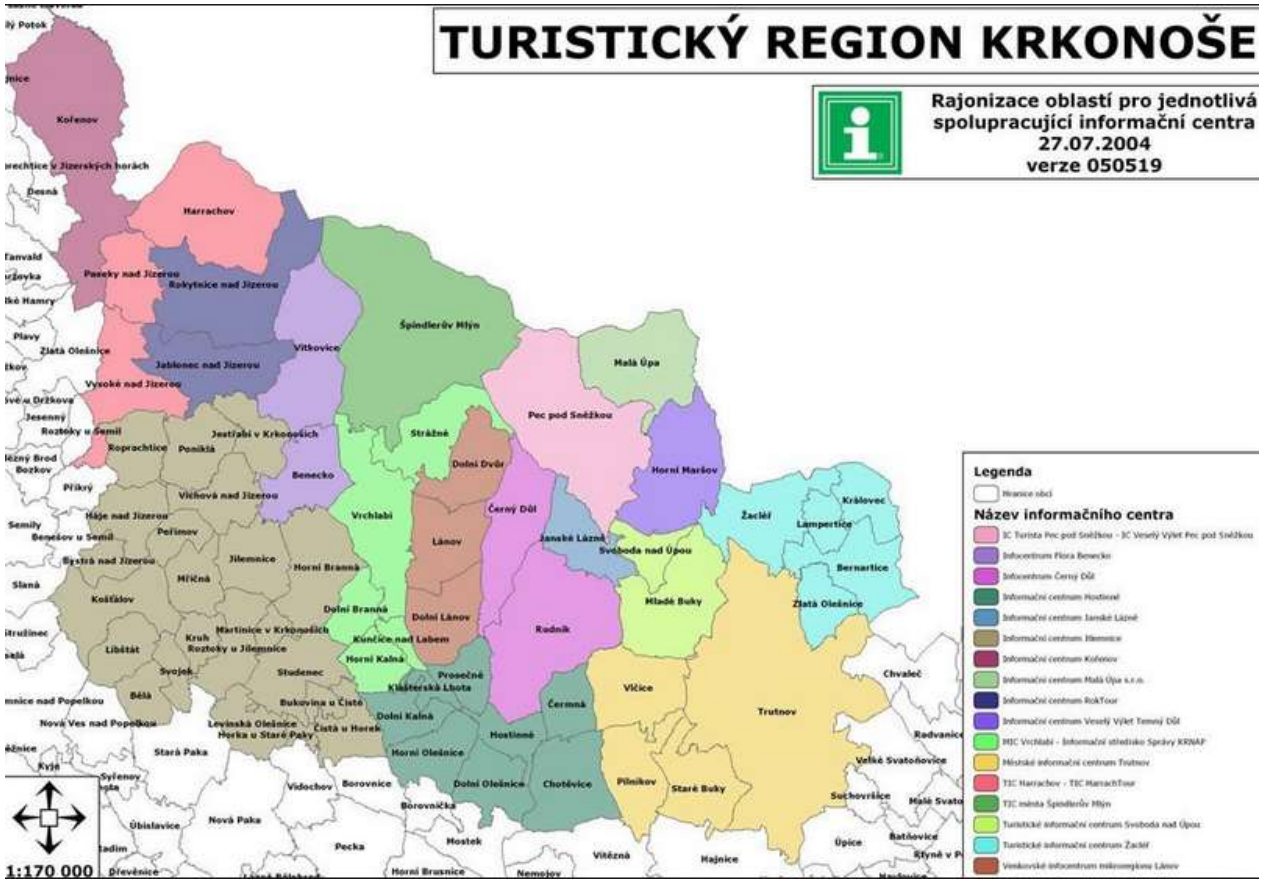

[54] *Zdroj: www.krkonose.eu*

Soukromý sektor

Provozovatelé lyžařských a sportovních areálů
Provozovatelé ubytovacích a stravovacích služeb

Viz informace v rámci předchozích kapitol

Ostatní aktéři

Agentura CzechTourism

Na samotném vrcholu destinačního managementu v ČR stojí agentura CzechTourism, jakožto národní organizace cestovního ruchu. Její kompetence jsou především v oblasti zahraniční a národní propagace státu včetně marketingové podpory. Významnými partnery agentury při této propagaci jsou domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty. Organizace patří pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a od 1. srpna 2003 je její oficiální název Česká centrála cestovního ruchu neboli CzechTourism.

CzechTourism provozuje také oblíbený turistický portál Kudy z nudy (http://www.kudyznudy.cz), který nabízí inspiraci pro plánování výletů napříč celou ČR, a jehož návštěvnost již překonala hranici 1 milionu zhlédnutí za měsíc. Novým bonusem pro návštěvníky portálu je nyní Klub z nudy, nabízející turistům řadu výhod v podobě např. zvýhodněných vstupů, dárků, poukázek apod.

KRNAP

Krkonošský národní park (KRNAP) je chráněná oblast ležící v severní části ČR. Z převážné části se rozkládá na severozápadě okresu Trutnov, a dále zasahuje do okresů Semily a Jablonec nad Nisou. Chráněnou oblastí byl KRNAP vyhlášen v roce 1963. V roce 1992 byl zařazen do sítě biosférických rezervací UNESCO. Severním sousedem parku na polské straně Krkonoš je Karkonoski Park Narodowy. Správa KRNAPu sídlí ve Vrchlabí a terénní služba má sídlo ve Špindlerově Mlýně.

Co se týče geomorfologických poměrů, leží Krkonošský národní park převážně v geomorfologickém celku Krkonoše v Krkonošsko-jesenické soustavě. Nejvyšším bodem parku je zároveň nejvyšší hora ČR Sněžka. KRNAP se dělí na Vrchlabskou vrchovinu a Krkonošské rozsochy na jihu, a na Krkonošské hřbety na severní hranici.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj je rozdělen na destinační oblasti: Český ráj, Hradecko, Kladské pomezí, Krkonoše, Orlické hory a Podorlicko a Podkrkonoší, s nimiž v rámci svého působení v oblasti cestovního ruchu spolupracuje.

Konkrétní informační kanály:

- **webový portál zaměřený na turistiku a volný čas** http://www.kralovehradeckyregion.cz

Možnost pro jednotlivé destinace samostatně si zadávat informace a tím propagovat vlastní akce. Připravuje se i možnost zveřejňovat aktuality (novinky z regionu, tiskové zprávy o akcích, které již proběhly).

- **nabídka spoluúčasti na tuzemských i zahraničních veletrzích**

Možnost společné dopravy, závozu propagačních materiálů, společný veletržní stánek.

- **Komise cestovního ruchu**

Schází se pravidelně jednou za 6 týdnů za účasti zástupců významných provozovatelů v oblasti cestovního ruchu a představitelů jednotlivých destinačních oblastí. Výměna informací o připravovaných akcích (tiskové konference, akce pro veřejnost, akce s novináři), nabídky společné prezentace pod hlavičkou Královéhradeckého kraje.

- **dotační programy na podporu cestovního ruchu**
- **slevové karty pro návštěvníky turistických objektů, Rodinné pasy**

Horská služba

Obecně prospěšná společnost Horská služba ČR provozuje v oblasti Krkonoš své pobočky v obcích a jejích oblastech: Černý Důl, Janské Lázně, Pec pod Sněžkou, Žacléř, Pomezní Boudy, Velká Úpa.

- organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu
- poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných
- vytváří podmínky pro bezpečnost návštěvníků hor
- provádí instalaci a údržbu výstražných a informačních zařízení
- spolupracuje při vydávání a rozšiřování preventivně-bezpečnostních materiálů
- informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách na horách
- spolupracuje s orgány veřejné správy, ochrany přírody a životního prostředí a jinými organizacemi
- sleduje úrazovost a provádí rozbor příčin úrazů na horách

Euroregion Glacensis

Euroregiony jsou nadnárodním typem svazků či sdružení obcí a měst. Cílem euroregionu – mezinárodního sdružení měst a obcí je především podpora a realizace projektů odrážejících všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami. Hlavním motivem sdružených měst a obcí, které jsou zde zastoupeny svými místními představiteli veřejné správy, je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice, vedoucí k postupnému vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje. Spolupráce přesahující hranice napomáhá zmírňovat nevýhody, které s sebou hranice v území nesou. Překonává národní okrajové polohy pohraničních oblastí a zlepšuje životní podmínky obyvatelstva zde žijícího. Má zasahovat do všech kulturních, sociálních, hospodářských a infrastrukturních oblastí života občanů.

Euroregion Glacensis je nadnárodní dobrovolné zájmové sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území okresů **Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk** na české straně a sdružení měst a obcí okresů **Kłodzko, Ząbkowice, Wałbrzych, Strzeliń a Dzierżoniow** na polské straně. Jeho hlavním úkolem je

podpora česko-polské přeshraniční spolupráce a rozvoje příhraničního území, která jsou spjata úzkými geografickými a historicko-politickými vazbami.

Euroregion byl založen podpisem smlouvy o vytvoření **česko-polského Euroregionu Glacensis 5. 12. 1996 v Hradci Králové**. Sídlo sdružení je v Rychnově n. K., kde také působí sekretariát české části euroregionu. Sídlem polského sdružení, a tím i sekretariátu polské části **Euroregionu Glacensis,** je Kłodzko.

Podpora rozvoje zejména v těchto oblastech činnosti:

- územní plánování
- spolupráce v oblasti hospodářství a obchodu
- zachování a zlepšování životního prostředí
- výstavba a přizpůsobení infrastruktur přesahující státní hranice
- spolupráce při předcházení vzniku, průběhu a odstraňování důsledků přírodních katastrof a živelných pohrom
- rozvoj turistiky a zřizování nových hraničních přechodů
- spolupráce v oblasti školství, kultury a sportu
- spolupráce v humanitární a sociální oblasti

***Mapa 16: Působnost Euroregionu Glacensis*[55]**

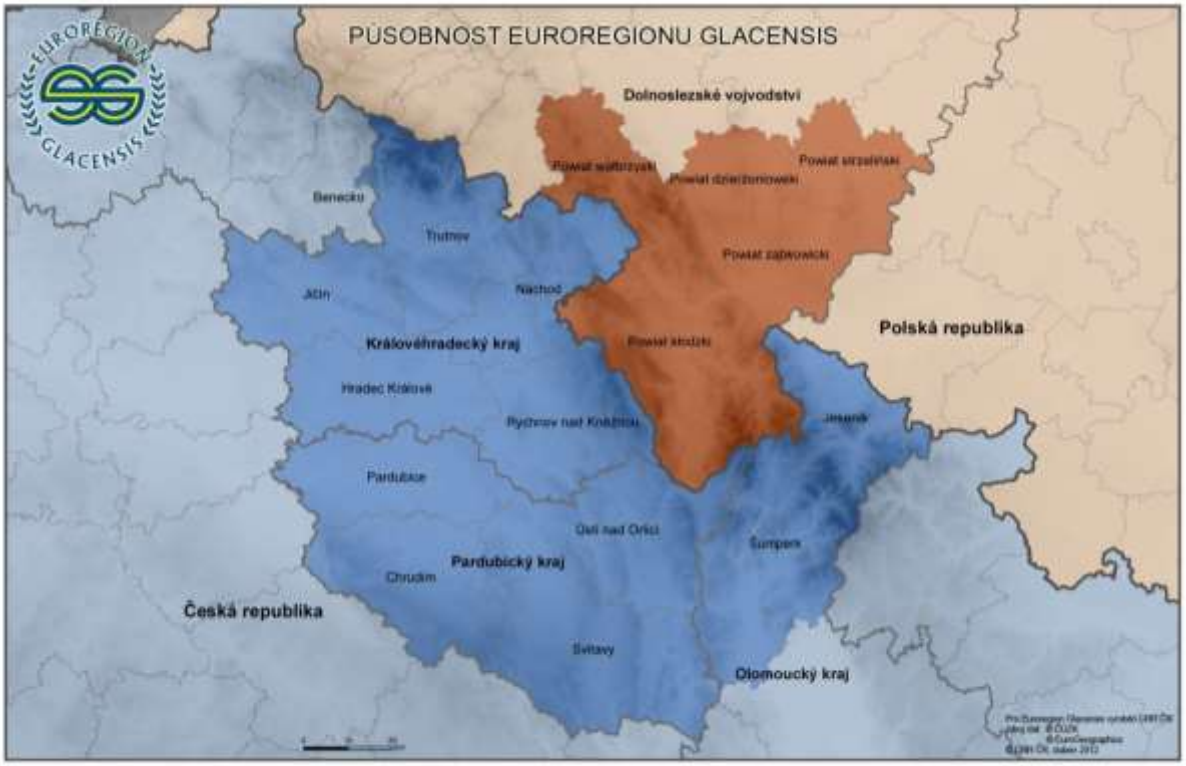

[55] *Zdroj: http://www.euro-glacensis.cz/*

Členské obce z území aglomerace jsou následující:

- Bernartice
- Žacléř
- Černý Důl
- Trutnov

Webové stránky: http://www.euro-glacensis.cz/ceska-cast.html

7.1.8. Analýza komunikace, spolupráce a PR v regionu

Současná image regionu

Nezapomenutelný, jedinečný pohled na východ a západ slunce z nejvyšší české hory Sněžky, kontakt se zbytky opravdové přírody, jako je Rýchorský prales, Černohorské rašeliniště. Malebné horské vesničky, se svojí romantickou architekturou, kde jako by se zastavil čas, kolem rozkvetlé, neposečené louky. Nejen velká horská moderní střediska, ale především nádherná zákoutí, kde při procházkách nebo výletech na kolech či běžkách nepotkáte živou duši. To vše tvoří image regionu – image východních Krkonoš.

Neodmyslitelnou součástí regionu pod Sněžkou je postava Krakonoše, který zosobňuje veškerou sílu, moudrost, spravedlnost, krásu, ale i drsnost hor a samotného života v nich. Vládce hor Krakonoš je hlavní propagační značkou zdejších tradičních krkonošských výrobků a také spolků a subjektů působících ve východních Krkonoších. Vousatý symbol našich nejvyšších hor je také hlavní záštitou Svazku obcí Východních Krkonoš, kde „bdí“ nad produktem „Krakonošovo království,“ který je určen především pro pohádkové putování rodin s dětmi regionem.

Systém propagace

K důležitým prostředkům propagace patří v současnosti média. S ohledem na současný moderní trend co nejdostupnějšího a nejpřímějšího přístupu k informacím, zahájil Svazek obcí Východní Krkonoše spolupráci s internetovou trutnovskou televizí Drak: http://www.tvdrak.cz. Vysílání televize je aktuálně šířeno webovým portálem a terestrickou distribucí. Trutnovská televize Drak přináší aktuální dění z Trutnovska a okolí, kdy byl jako základ použit model amerických lokálních televizí.

Do budoucna se uvažuje o zřízení tzv. „Krakonošovy televize,“ která by přinášela návštěvníkům horského regionu ucelené lokální zpravodajství, informovala by o jednotlivých akcích a zahrnovala by veškerý turistický servis: informace o počasí, sněhovou situaci, akce na sjezdovkách, pozvánky na zábavné akce, představení jednotlivých atrakcí, prezentaci turistických lákadel. Jako model slouží turistické televize, které se těší velké popularitě v evropských horských střediscích.

Zmapování současné spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu, zastoupení informačních kanálů a jejich využití

Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu v „Kraji pod Sněžkou“ využívají v rámci publicity a informačních kanálů standardní prostředky, jakými jsou webové stránky, informační letáky, brožury, plakáty, sociální sítě apod. Co se týče samotné spolupráce v regionu, tak ta funguje na bázi pravidelných společných schůzek, sdílení propagačních materiálů, společné propagaci zásadních akcí v regionu.

Výstup MOS v rámci aglomerace

Důležitým prvním hmatatelným výstupem projektu meziobecní spolupráce v území aglomerace je podpis Dohody o vzájemné spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Svazkem obcí Východní Krkonoše a společností MEGA PLUS, s.r.o., k němuž došlo v červnuroku 2014 v Trutnově. Jedná se o první deklaraci spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem. Svazek obcí Východní Krkonoše je důležitým představitelem DSO v regionu a zároveň nositelem projektu MOS. Společnost MEGA PLUS Janské Lázně patří ke klíčovým provozovatelům turistických atrakcí a lyžařských vleků ve východních Krkonoších – provozovatel TourResortu ČERNÁ HORA – SNĚŽKA a SkiResortu ČERNÁ HORA – PEC.

Cílem Dohody je vytvořit podmínky pro spolupráci měst a obcí v regionu východních Krkonoš a hlavního poskytovatele služeb v oblasti cestovního ruchu. Smyslem spolupráce bude rozvíjet a prohlubovat komunikaci napříč celým územím východních Krkonoš a řešit společná nosná témata pro budoucí rozvoj. Jako dobrý příklad poslouží modely meziobecní spolupráce ze zahraničí. Samotná Dohoda je pak vnímána také jako impuls, jehož snahou je vtáhnout do dění i další subjekty a podnikatele v regionu, kteří fungují v oblasti cestovního ruchu.

Důkazem zahájení úzké spolupráce v regionu je letní společná jízdenka TourPAS, na jejímž vzniku se podílely Svazek obcí Východní Krkonoše a MEGA PLUS s.r.o. TourPAS je určen pro návštěvníky regionu a funguje jako společná zvýhodněná jízdenka na lanovky, koupaliště, bobové dráhy, rozhledny i autobusovou přepravu, a zároveň slouží i jako slevová karta na 20 atrakcí v regionu včetně ZOO. TourPAS tak představuje návštěvníkům to nejzajímavější, co region východní Krkonoše nabízí.

Krkonošský národní park (KRNAP)

KRNAP využívá pro komunikaci s veřejností veškeré možné prostředky, včetně obsáhlých vlastních webových stránek.

- **muzea:** Správa KRNAPu provozuje síť muzeí, jejichž posláním je dokumentace minulosti i současnosti horského regionu, a jejich zpřístupnění co nejširší veřejnosti
- **informační centra (stálá/sezónní)**: podávají návštěvníkům komplexní informace o KRNAPu, seznamují s pozoruhodnostmi horského regionu, informují o možnostech turistických výprav, v rámci miniexpozic ukazují zajímavosti o přírodě a historii Krkonoš. Promítají se filmy s ekologickou tematikou, pořádají se přednášky
- **měsíčník Krkonoše – Jizerské hory:** barevný časopis nabízí 52 stránek věnovaných přírodě, ochraně životního prostředí, historii hor, rozhovorům s osobnostmi i aktuálním zprávám. Nechybí ani informace Horské služby
- **odborný časopis Opera Corcontica:** vychází jednou ročně nepřetržitě již od roku 1964.
- **Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání „Krtek“:** nové zařízení fungující od roku 2014 ve Vrchlabí. Nabízí přednášky, exkurze, tematické programy v přírodě, akce pro děti, akce pro školy i školky, praktické workshopy.

Informační centra

Informační centra jsou v regionu důležitým mezičlánkem a zároveň spojnicí mezi jednotlivými aktéry ze soukromého i veřejného sektoru, s nimiž velmi úzce spolupracují. Účastní se pravidelných setkání s DSO i destinačními společnostmi, pomáhají s propagací na veletrzích, zajišťují distribuci propagačních materiálů.

Svazek měst a obcí Krkonoše

Zásadní destinační společnost regionu komunikuje s ostatními aktéry přes veškeré dostupné komunikační prostředky.

- **jednou měsíčně společná schůzka s informačními centry a zástupci DSO:** slouží ke vzájemné informovanosti o aktualitách i připravovaných akcích, vzájemné výměně propagačních materiálů, přípravě strategických záměrů do budoucnosti
- **vydávání propagačních materiálů:** cyklomapy, turistické mapy, průvodce, kalendáře událostí a akcí Krkonoš
- **webové stránky** http://www.krkonose.eu: popis jednotlivých horských středisek, sezónní nabídky a atraktivity, informace o provozu cyklobusů a skibusů, jednotlivé turistické okruhy a trasy, celoroční kalendář akcí, provoz lanovek
- **Krkonošská sezona:** turistické noviny vycházející 2 x ročně, pro letní a zimní turistickou sezónu. Obsahují tipy na dovolenou v Krkonoších a blízkém okolí, seznamují s historií Krkonoš, připomínají významná jubilea, obsahují mapy, apod. Krkonošská sezona je v tištěné podobě k dostání zdarma na pultech informačních center regionu.

Svazek obcí Východní Krkonoše (SOVK)

- webová propagace akcí a atraktivit regionu http://www.vychodnikrkonose.cz
- úzká spolupráce s informačními centry, se Svazem měst a obcí Krkonoše, se Svazkem obcí Jestřebí hory
- spolupráce s KÚ KHK – odbor cestovního ruchu
- spolupráce s polským partnerským městem Kowary
- spolupráce s mateřskými a základními školami

7.1.9. SWOT analýzy

Tabulka 165: SWOT analýza území

SILNÉ STRÁNKY:	SLABÉ STRÁNKY:
Významné území z hlediska cestovního ruchu: • blízkost Krkonoš s nejvyšší horou Sněžkou • celkem dostatečná infrastruktura ubytovacích a stravovacích zařízení	**Stále nedostačující kvalita služeb a infrastruktury v oblasti cestovního ruchu zaostávající za evropským průměrem, především poměr cena a kvality:** • stravovací zařízení • ubytovací zařízení • vybavení pro rodiny s dětmi • vybavení pro seniory • nevstřícný přístup k návštěvníkům
Atraktivní území se spoustou přírodních zajímavostí: • výjimečná pestrost • značný přírodní potenciál • na území se nachází CHKO a Národní park - KRNAP	**Neochota subjektů v cestovním ruchu spolupracovat především v soukromém sektoru:** • na společných produktech - balíčky • propagace • společná infrastruktura
Uspokojivá úroveň zázemí pro sportovní aktivity: • lyžařské areály • běžkařské tratě • letní sportovní areály (lanová centra, bobové dráhy)	**Zaostalost periferních oblastí:** • bývalé Sudety • odlehlejších horských a příhraničních vesniček
Přítomnost dobře fungujících destinačních společností aktivních v rozvoji cestovního ruchu • DS Branka, o.p.s • DS Krkonoše – Svazek měst a obcí	**Nedostatečná doprovodná infrastruktura a služby jako alternativa k dominantním formám cestovního ruchu**
Dobrá dopravní dostupnost • hlavní silniční i vlakové spojení Praha – Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov • Wroclav (Polsko) – Královec • Kowary (Polsko) – Malá Úpa • Jelení Góra (Polsko) – Trutnov (vlak) • rozvinutý systém cyklobusů a skibusů	**Nekvalitní, stereotypní, málo cílený marketing k domácím návštěvníkům** • nedostatečná informovanost ze strany médií (např. v zimní sezóně zkreslené informace o sněhových podmínkách a o počasí, apod.) • nedostatek statických dat (struktura návštěvníků a jejich požadavků apod.) • roztříštěnost a nekoncepčnost informačních služeb a marketingových aktivit

PŘÍLEŽITOSTI:	HROZBY:
Rozvoj příhraniční spolupráce s polskými partnery: • možnost podpory z EU	**Obecné snižování fyzické zdatnosti a aktivity obyvatelstva**
Rozvoj potenciálu CR • zlepšování kvality služeb (certifikace služeb) • rozšíření nabídky	**Nesystematická podpora cestovního ruchu ze strany státu (legislativa)**
Zlepšení dopravní dostupnosti do regionu: • dobudování rychlostní silnice R11 • budoucí napojení na polskou S3 • budoucí napojení mezinárodní dopravní koridor E65	**Úbytek zahraničních i tuzemských návštěvníků** • z důvodu hledání lepší kvality služeb (poměr cena /kvalita) • klimatické změny – (mírná zima, studené léto)
Spolupráce aktérů turistického ruchu • nastartování spolupráce SOVK a společnosti Mega plus • spolupráce destinačních společností, informačních center, DSO, a Královéhradeckého kraje	**Prohlubování celosvětové ekonomické krize** • nedostatek financí u provozovatelů • nedostatek financí u turistů
Využití moderních IT technologií pro PR • využití mobilních telefonů, iPodů, iPhonů a tabletů • aplikace GPS • využití QR kódů • webové prezentace • využití sociálních sítí	**Nárůst kvality, dostupnosti a konkurenceschopnosti ostatních turistických destinací** • tuzemských • zahraničních

Nejsilnější stránkou území aglomerace je bezesporu přítomnost nejvyššího pohoří ČR Krkonoš s nejvyšší horou Sněžkou, které jsou největšími lákadly regionu. Celá oblast navíc disponuje rozsáhlým přírodním, historickým i kulturním bohatstvím v různých formách a celoročně poskytuje širokou škálu příležitostí a možností, jak trávit volný čas. Důkazem výjimečnosti krajinné hodnoty Krkonoš je skutečnost, že většina území hor spadá pod ochranu Krkonošského národního parku.

Naopak za nejslabší stránku regionu považujeme poměr služba versus kvalita. Hlavní roli zde stále hraje lidský faktor, v podobě mnohdy neochotných, špatně finančně motivovaných či nekvalifikovaných zaměstnanců ve službách (recepce, restaurace, obsluha vleků, apod.). A naproti tomu stojí místy vysoké ceny, které jsou neadekvátní vzhledem k úrovni a kvalitě poskytovaných služeb v porovnání se zahraničím (stravování, ubytování, technická vybavenost…).

Příležitostí pro rozvoj cestovního ruchu na území aglomerace se jeví úzká spolupráce všech zúčastněných subjektů: jednotlivých obcí, podnikatelských subjektů, informačních center, DSO, MAS, Královéhradeckého kraje. První vlaštovkou je podepsání smlouvy o vzájemné spolupráci mezi Svazkem obcí Východní Krkonoše a společností MEGA PLUS Janské Lázně, která je nejvýznamnějším aktérem v oblasti cestovního ruchu v regionu, s datem 23. 6. 2014.

Největší hrozbou je prohlubování nesystematické podpory ze strany státu, která se může v praxi projevit snižováním rozvoje cestovního ruchu v oblasti a tím pádem i konkurenceschopnosti vůči atraktivním zahraničním destinacím, což by v kombinaci s prohlubující se celosvětovou ekono-

mickou krizí mohlo v extrémním případě způsobit kolaps cestovního ruchu se všemi socio-ekonomickými dopady.

Na absenci zákona o cestovním ruchu dlouhodobě upozorňuje partner Svazku obcí Východní Krkonoše – společnost MEGA PLUS Janské Lázně. „*Koncept spolupráce, způsob sdružování finančních prostředků a využití sdružených prostředků na služby neziskového charakteru (úprava běžeckých tratí, financování turistické dopravy, propagace regionu) řeší v zahraničí zákon o cestovním ruchu. A právě ten u nás citelně chybí*," říká ředitel společnosti MEGA PLUS, Mgr. Petr Hynek.

V oblasti východních Krkonoš dosud úpravu zhruba 90 km běžeckých tras a provoz zimních i letních autobusů převážně financovala společnost MEGA PLUS s.r.o. Šlo o výdaje ve výši zhruba 5 milionů korun ročně. To, aby servis služeb, které samy o sobě nejsou výdělečné, pro návštěvníky regionu financoval prakticky jeden podnikatelský subjekt, je podle představitelů MEGA PLUS neudržitelné a v zahraničí nevídané.

Zejména s ohledem na to, že 1 koruna utracená v lyžařském areálu generuje dalších 7 korun utracených v horském středisku za ubytování, stravu, služby a nákupy. Ukázala to nová studie poradenské společnosti KPMG o horských střediscích – „Postavení a význam cestovního ruchu v České republice,", z roku 2013[56]: Z celkového obnosu peněz, které návštěvník horského střediska utratí, jde provozovateli lyžařského areálu cca 12 %, na gastronomii cca 20 %, za ubytování cca 24 %, za služby a obchodní síť shodně cca 10 % útraty.

SWOT analýza organizačních předpokladů pro komunikační strategii

Tato SWOT analýza se zabývá pozitivy a negativy v organizaci cestovního ruchu v oblasti aglomerace. Dobré organizační předpoklady jsou stěžejní pro využití a zlepšení realizačních faktorů a marketingu cestovního ruchu v turistické oblasti. Jsou to totiž právě aktéři na poli cestovního ruchu, jejich aktivity a spolupráce, které povedou k naplnění této strategie.

Tabulka 166: SWOT analýza organizačních předpokladů území

SILNÉ STRÁNKY:	SLABÉ STRÁNKY:
Významní hráči v území v oblasti rozvoje CR • destinační společnost • DSO • turistická informační centra • MAS	**Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru v CR** • spolupráce s provozovateli stravovacích, ubytovacích, sportovních a kulturních zařízení
Dílčí navazování spolupráce mezi subjekty CR – první snahy • SOVK a TIC • SOVK a KÚ KHK • SOVK a obce na Žacléřsku	**Nejednotná a nesystematická propagace území** • sólo propagace bez systematického propojení s ostatními aktéry • absence jednotného vizuálu pro celé území
Projekt SMO nastartoval pozitivní naladění a chuť jednotlivých aktérů v cestovním ruchu k nastavení systému pro dlouhodobou spolupráci	**Nesystematická spolupráce aktérů CR v daném území** • absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území

[56] *Zdroj: http://www.kpmg.com/CZ/cs/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Press-releases/Documents/KPMG-Prinosy-Vydaje-CR-krajske-cleneni-2013.pdf - studie „Postavení a význam cestovního ruchu v ČR," KPMG, 2013*

PŘÍLEŽITOSTI:	HROZBY:
Prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při rozvoji CR	**Názorová odlišnost jednotlivých hráčů, sledování různých cílů**
Prohloubení spolupráce s polskou stranou v oblasti CR a vzájemné propagace atraktivit	**Legislativní překážka – absence zákona o cestovním ruchu (nesystematická finanční podpora destinací)**
Spolupráce se sousedními DSO a destinačními společnostmi – společná propagace	**Zhoršení image Krkonoš vlivem neúčinné spolupráce jednotlivých subjektů cestovního ruchu**

Mezi pozitivní faktory v oblasti organizačních předpokladů patří především fakt, že v oblasti působí významní hráči, jejichž cílem je rozvoj cestovního ruchu na území Krkonoš a v Podkrkonoší. V první řadě je to destinační společnost a významné dobrovolné svazky obcí, a k neméně důležitým hráčům pro rozvoj regionu patří i místní akční skupina a turistická informační centra, jakožto hlavní komunikační spojka mezi aktéry cestovního ruchu a návštěvníky. Již hmatatelným aktuálním přínosem meziobecní spolupráce je nastartování intenzivnější komunikace napříč celým regionem, která se setkává s pozitivním ohlasem na všech úrovních. Doposud totiž spolupráce v regionu spíše stagnovala a byla roztříštěná. Právě proto je projekt SMO Meziobecní spolupráce jedinečnou příležitostí k nastolení efektivní a systematické spolupráce mezi všemi aktéry.

Velkou překážkou je v tuto chvíli především nesystematická finanční podpora destinací vzhledem k prodlevě ve schválení zákona o cestovním ruchu. Do budoucna může být překážkou efektivní spolupráce také názorová různorodost a nejednotnost ve společném cíli.

7.1.10. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Turistická oblast „Kraj pod Sněžkou“, která je součástí turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší, se díky atraktivnosti své bohaté přírodní i celospolečenské nabídky, pyšní doslova obřím potenciálem v rámci cestovního ruchu. Region má všechny předpoklady k tomu, stát se jednou z TOP nejnavštěvovanějších oblastí jak v rámci cestovního ruchu ze strany domácích návštěvníků, tak i zahraničních turistů mířících do ČR.

Velkou mezerou pro celoroční naplnění návštěvnosti i pro plnohodnotné trávení volného času v „Kraji pod Sněžkou“ je však roztříštěná a nesystematická propagace této turistické oblasti od jednotlivých aktérů působících v oblasti cestovního ruchu. Převážná většina zainteresovaných představitelů se snaží propagovat svoji nabídku sólo, bez systematického propojení s ostatními činiteli. Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu v „Kraji pod Sněžkou“ využívají v rámci propagace standardní prostředky, jakými jsou webové prezentace, informační letáky, brožury, plakáty, sociální sítě, účast na veletrzích apod.

Výjimkou na poli celkové propagace aglomeračního území (zahrnujícího oblast východních Krkonoš a Žacléřsko), jsou turistická informační centra, která se snaží shromažďovat informace z regionu a předávat je uceleně návštěvníkům. Reprezentovat ucelenou nabídku turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší, se snaží zajišťovat také destinační společnost Svazek měst a obcí Krkonoše, a Svazek obcí Východní Krkonoše, důležitou roli zde hraje také Královéhradecký kraj.

7.2. Návrhová část pro Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci

7.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v této oblasti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce v aglomeračním území v rámci obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma aglomerace.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Trutnov a zainteresovaných subjektů v oblasti cestovního ruchu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma komunikační strategie.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma aglomerační. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

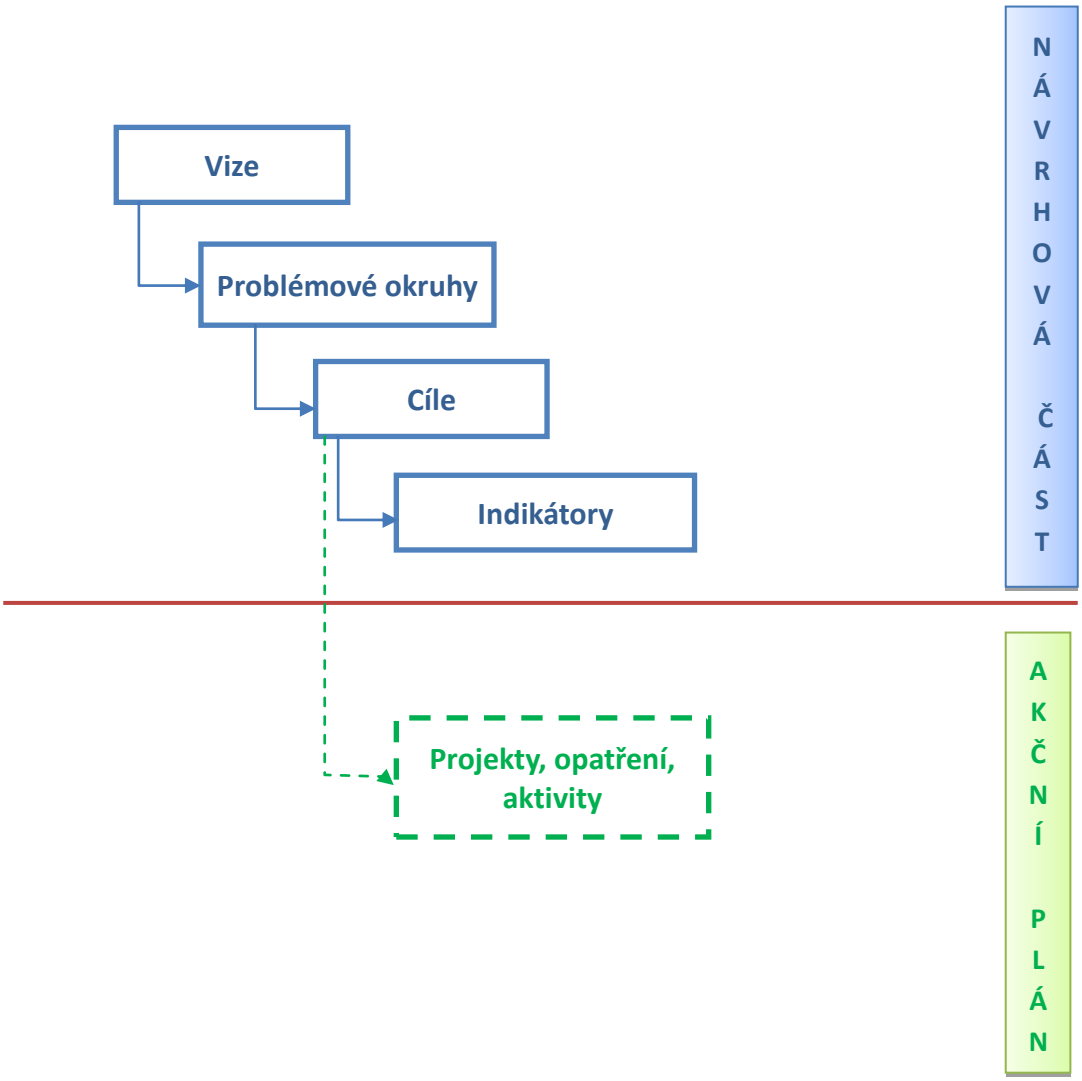

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci“.

VIZE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE	
Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.	
Aglomerace „Kraj pod Sněžkou“	**Problémová oblast 1: Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**
	Cíl 1.1 Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“
	Cíl 1.2 Aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz
	Cíl 1.3 Zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize“
	Problémová oblast 2: Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území
	Cíl 2.1 Nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ a DS: Kladské Pomezí a Krkonoše, DSO Jestřebí hory a dalších aktérů a institucí působících v oblasti cestovního ruchu
	Cíl 2.2 Vzájemná podpora v procesu vyhledávání a získávání finančních příspěvků a zdrojů v oblasti cestovního ruchu

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE

Území ORP Trutnov spolupracující turisticky atraktivní region **bohatý na přírodní krásy a širokou nabídku kvalitních služeb v cestovním ruchu s moderními horskými středisky**, obyvatelům nabízející vysokou kvalitu života založenou na dobrém pokrytí školských zařízení s individuálním přístupem a širokou nabídkou sociálních služeb, s efektivním systémem svozu odpadů v čistém životním prostředí, dostatku pracovních příležitostí a bohatém společenském životě a moderně řízenou efektivní veřejnou správou.

Problémové okruhy

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků – problémových okruhů, byla zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza a také dokument Nástin variantních opatření.

Pro formulaci problémových okruhů byly využity nejenom analytické podklady (kvantitativní údaje), ale byly využity i názory odborníků na danou oblast (kvalitativní údaje) v tzv. fokusní skupině.

1. Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“

Turistická oblast „Kraj pod Sněžkou,“ která je součástí turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší, se díky atraktivnosti své bohaté přírodní i celospolečenské nabídky, pyšní doslova obřím potenciálem v rámci cestovního ruchu. Region má všechny předpoklady k tomu, stát se jednou z TOP nejnavštěvovanějších oblastí, jak v rámci cestovního ruchu ze strany domácích návštěvníků, tak i zahraničních turistů mířících do ČR.

Velkou mezerou pro celoroční naplnění návštěvnosti i pro plnohodnotné trávení volného času v „Kraji pod Sněžkou“ je však **roztříštěná a nesystematická propagace této turistické oblasti od jednotlivých aktérů působících v oblasti cestovního ruchu**. Převážná většina zainteresovaných představitelů se snaží propagovat svoji nabídku sólo, bez systematického propojení s ostatními činiteli. Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu v „Kraji pod Sněžkou“ využívají v rámci propagace standardní prostředky, jakými jsou webové prezentace, informační letáky, brožury, plakáty, sociální sítě, účast na veletrzích apod.

Příčiny problémového okruhu:

- čerpání dotací vždy pouze na konkrétní projekt bez širšího zacílení na celý region
- nahodilost využívání dotačních titulů
- absence zákona o cestovním ruchu a tím i nesystematická a nedostatečná finanční podpora turistického regionu
- lidský faktor: nedostatečná motivovanost ke spolupráci ať už z finančních či osobních důvodů, neochota komunikovat, „omezené“ vnímání bez celkového nadhledu

Výjimkou na poli celkové propagace aglomeračního území (zahrnujícího oblast východních Krkonoš a Žacléřsko), jsou **turistická informační centra**, která se snaží shromažďovat informace z regionu a předávat je uceleně návštěvníkům. Reprezentovat ucelenou nabídku turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší, se snaží zajišťovat také **destinační společnost Svazek měst a obcí Krkonoše**, a **Svazek obcí Východní Krkonoše**, důležitou roli zde hraje také **Královéhradecký kraj**.

Právě nastartování meziobecní spolupráce se jeví jako jedinečná příležitost k definování (nastavení) jednotné image regionu, k propojení a k provázání komunikačních toků napříč celým územím, a k aktualizaci webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz, který by podal ucelenou nabídku veškerých atraktivit, jež region nabízí. Turista by tak získal na jednom místě kompletní přehled, co které místo nabízí počínaje sportem, přes turistické vyžití až po kulturní akce, možnosti ubytování, trasy výletů atd.

Naopak ignorování problému nejednotné image a propagace „Kraje pod Sněžkou“ povede k posilování návštěvnosti „průbojnějších“ regionů a oblastí, které mají marketingovou podporu svých aktivit chytře nastavenou a sdílenou, k úpadku historicky cenných míst, k prohlubování ekonomické recese atd.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

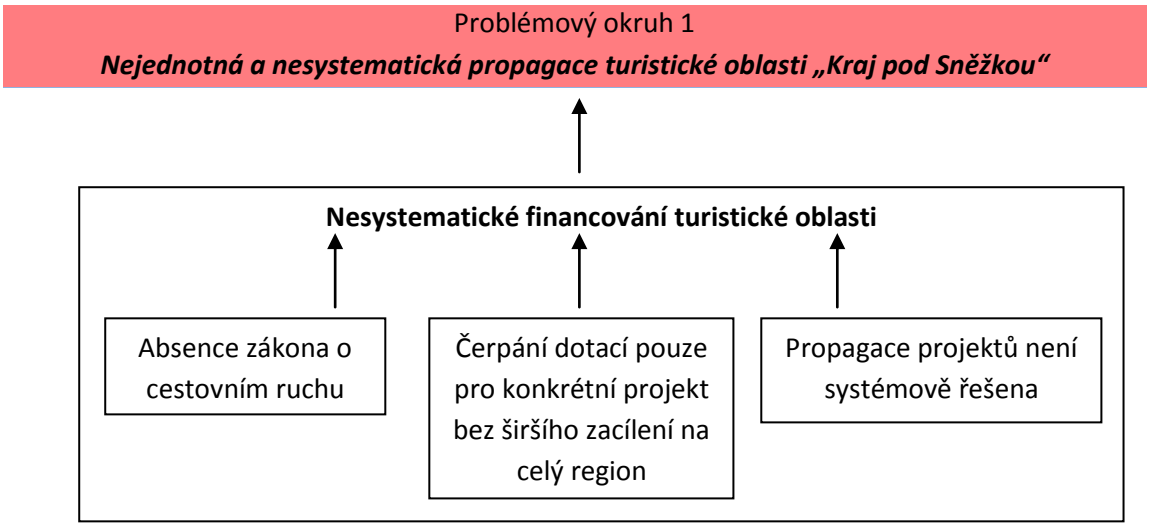

2. Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území

„Ruku v ruce“ s nejednotnou propagací území jde logicky nedostatečná spolupráce jednotlivých aktérů cestovního ruchu. Právě chuť a vůle jednotlivých hráčů na poli cestovního ruchu pro spolupráci bude hrát klíčovou roli pro naplnění meziobecní spolupráce v aglomeračním tématu.

Příčiny problému:

- viz příčiny problému z okruhu č. 1
- + dále následující aspekty:

Brzdou rozvoje cestovního ruchu na území aglomerace se jeví nedostatečná spolupráce všech zúčastněných subjektů:

- jednotlivé obce
- podnikatelské subjekty
- turistická informační centra
- destinační společnosti: Destinační společnost Krkonoše – Svazek měst a obcí, Destinační společnost Branka
- dobrovolné svazky obcí: Krkonoše – Svazek měst a obcí, Svazek obcí Východní Krkonoše, Svazek obcí Jestřebí hory, Společenství obcí Podkrkonoší, Svazek obcí Horní Labe
- MAS
- Královéhradecký kraj

Hlavní projekty, které jsou zatím propagovány samostatně:

- Krakonošovo Království
- Toulavý baťoh
- Kladské pomezí – Místo pro náš příběh
- Pohádkové Krkonoše a Podkrkonoší
- Krkonoše ze sedla kola

První vlaštovkou je podepsání smlouvy o vzájemné spolupráci mezi Svazkem obcí Východní Krkonoše a společností MEGA PLUS Janské Lázně, která je nejvýznamnějším aktérem v oblasti cestovního ruchu v regionu, s datem 23. 6. 2014. Cílem Dohody je vytvořit podmínky pro spolupráci měst a obcí v regionu východních Krkonoš a hlavního poskytovatele služeb v oblasti cestovního ruchu. **Smyslem spolupráce bude rozvíjet a prohlubovat komunikaci napříč celým územím východních Krkonoš a řešit společná nosná témata pro budoucí rozvoj.** Jako dobrý příklad poslouží modely meziobecní spolupráce ze zahraničí. Samotná Dohoda je pak vnímána také jako impuls, jehož snahou je vtáhnout do dění i další subjekty a podnikatele v regionu, kteří fungují v oblasti cestovního ruchu.

V případě neochoty něco změnit a tzv. „vyběhnout" ze zavedených stereotypů a myslet pouze omezeně na „svém poli" opět hrozí, stejně jako při 1. problémovém okruhu, ustrnutí turistické oblasti a stagnace cestovního ruchu se všemi negativními ekonomickými dopady.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

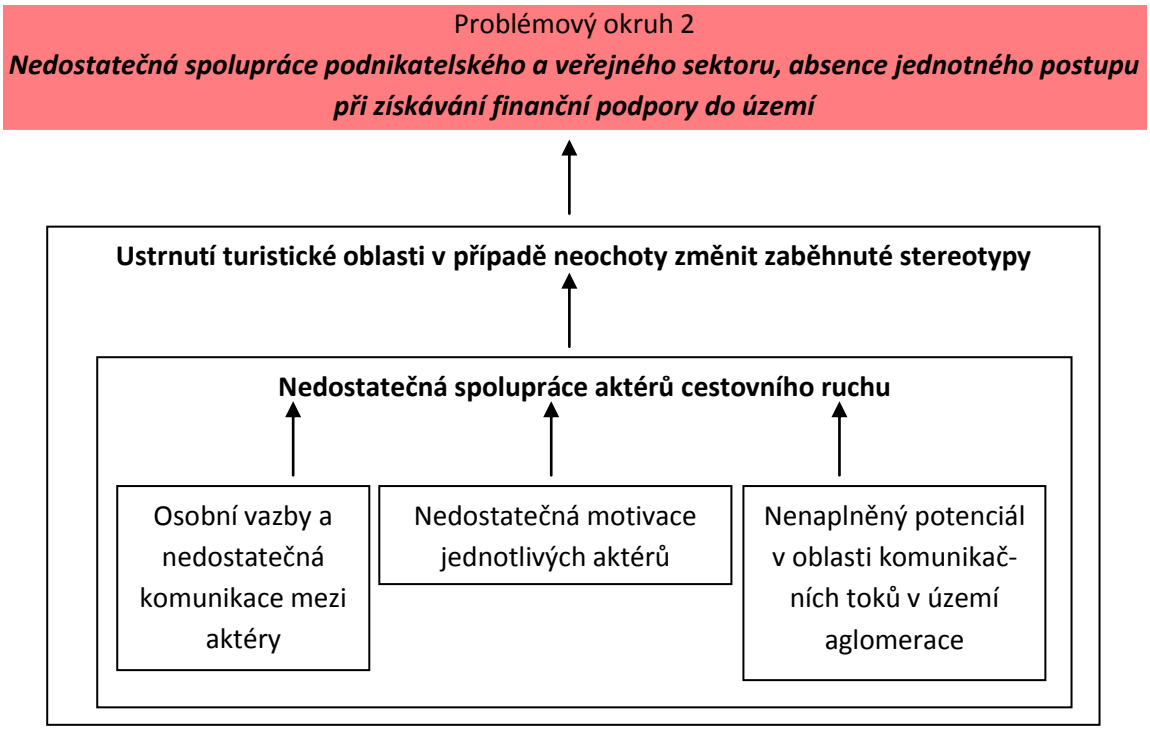

7.2.3. Popis cílů v aglomerační oblasti

Problémový okruh 1	**Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**
Cíl 1.1	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**
Popis cíle	Turisticky velmi atraktivní region „Kraj pod Sněžkou“ má stále velké mezery v dostatečném využití svého potenciálu v oblasti cestovního ruchu. Jedním z hlavních důvodů je roztříštěná a nejednotná propagace turistického území tak, aby potencionální návštěvník jasně věděl, kde se region nachází a jaké veškeré atraktivity nabízí. Řešením je tvorba jednotné image regionu pro marketingové účely, spočívající ve vytvoření a používání jednotné značky regionu, loga, používání společného sloganu a grafického manuálu.
Hlavní opatření	• intenzivní komunikace napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ • sestavení pracovní skupiny • pravidelná setkávání pracovní skupiny
Název indikátorů k hodnocení cíle	Nové logo pro „Kraj pod Sněžkou“ Jednotná marketingová propagace turistické oblasti Jednotná marketingová strategie
Správce cíle	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše (předseda) ve spolupráci s ostatními DS a DSO

Problémový okruh 1	**Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**
Cíl 1.2	**Aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz**
Popis cíle	Internet je v současnosti hlavním zdrojem pro vyhledávání informací a hraje tak klíčovou roli také v oblasti cestovního ruchu. Z tohoto důvodu je vhodná provést aktualizaci stávajíc webového portálu pro turisty, provozovaného Svazkem obcí Východní Krkonoše tak, aby web plně odpovídal moderním trendům a umožnil komplexní informovanost návštěvníků. Aktualizovaný web má obsahovat: • aktuální informace o dění v regionu • kulturní a sportovní akce • atraktivity a pamětní místa • možnosti ubytování a stravování • wellness nabídka • počasí, web kamery • nabídka aktivit pro rodiny s dětmi • pozvánka k sousedům (Polsko, sousední turistické regiony)…
Hlavní opatření	vytipování zdroje pro financování akce výběr dodavatele pro aktualizaci webu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Aktualizovaný webový portál www.vychodnikrkonose.cz
Správce cíle	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Problémový okruh 1	**Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**
Cíl 1.3	**Zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize“**
Popis cíle	Nová internetová televize „*Krakonošova televize*,“ nabídne návštěvníkům horského regionu ucelené lokální zpravodajství, informace o jednotlivých akcích, a pokryje veškerý turistický servis: • informace o počasí • aktuální sněhová situace • akce na sjezdovkách • pozvánky na akce • představení jednotlivých atrakcí • prezentace turistických lákadel Jako model slouží turistické televize, které se těší velké popularitě v evropských horských střediscích a moderním stylem podporují co nejúčelnější propagaci cestovního ruchu.
Hlavní opatření	Vytipování zdroje pro financování záměru Výběr dodavatele Provoz internetové televize
Název indikátorů k hodnocení cíle	Webová adresa nové internetové televize
Správce cíle	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Problémový okruh 2	**Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území**
Cíl 2.1	**Nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ a DS: Kladské Pomezí a Krkonoše, DSO Jestřebí hory a dalších aktérů a institucí působících v oblasti cestovního ruchu**
Popis cíle	Nastavení nového systému předávání informací o dění v cestovním ruchu na území „Kraje pod Sněžkou:“ • jednotlivé subjekty předávají informace spádově svým informačním centrům • informační centra předávají informace Svazku obcí Východní Krkonoše, ten je zveřejní na svém webu a dále předá Svazu měst a obcí Krkonoše • Svazek obcí Východní Krkonoše předává informace krajskému úřadu, sousedním DSO, spolkům, sdružením… Svazek obcí Východní Krkonoše předává zpětnou vazbou informačním centrům
Hlavní opatření	Společná schůzku zainteresovaných aktérů, kde proběhne nastavení a schválení systému pro předávání informací
Název indikátorů k hodnocení cíle	Webové prezentace jednotlivých subjektů cestovního ruchu
Správce cíle	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Problémový okruh 2	**Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území**
Cíl 2.2	**Vzájemná podpora v procesu vyhledávání a získávání finančních příspěvků a zdrojů v oblasti cestovního ruchu**
Popis cíle	Společné žádosti o dotační tituly vhodné pro získání finančních injekcí pro další rozvoj turistického regionu – vyšší vyjednávací síla
Hlavní opatření	Vzájemná informovanost zainteresovaných subjektů v cestovním ruchu dle aktuální potřeby. Pravidelná setkávání u „kulatého stolu.“
Název indikátorů k hodnocení cíle	Získané finanční prostředky z dotací
Správce cíle	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

7.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Karty indikátorů

Problémový okruh	**Nejednotná a nesystematická propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**		
Číslo indikátoru	*1.a*		
Název indikátoru	*Zvýšení návštěvnosti v regionu*		
Měrná jednotka	*Počet návštěvníků*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: o 5%*	*Návrh: o 10%*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Návštěvníci, kteří přijdou do jednotlivých informačních center, zde dostanou kompletní přehled informací, což povede k jejich spokojenosti a motivaci vracet se do regionu*		
Metodika a výpočet:	*Informační centra povedou statistiku návštěvníků*		
Zdroj čerpání dat:	*Informační centra*		

Cíl	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**		
Číslo indikátoru	*1.1.1*		
Název indikátoru	*Nastavení jednotné značky turistické oblasti: jednotný název*		
Měrná jednotka	*ANO/NE*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda se podařilo vymyslet jednotný název vyhovující zainteresovaným aktérům cestovního ruchu*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=vytvořeno*		
Zdroj čerpání dat:	*Marketingová propagace turistické oblasti východní Krkonoše*		

Cíl	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**		
Číslo indikátoru	*1.1.2*		
Název indikátoru	*Vytvoření jednotného loga pro celou turistickou oblast*		
Měrná jednotka	*Splněno ANO/NE*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda se podařilo vytvořit jednotné logo pro celou turistickou oblast východních Krkonoš*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=zpracováno*		
Zdroj čerpání dat:	*Marketingové prezentace jednotlivých aktérů cestovního ruchu ve východních Krkonoších*		

Cíl	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**		
Číslo indikátoru	*1.1.3*		
Název indikátoru	*Počet zapojených subjektů do spolupráce na tvorbě image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“*		
Měrná jednotka	*Počet*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 35*	*Návrh: 45*
Skutečnost	*25*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, jak se prostřednictvím nárůstu skupiny spolupracujících subjektů vyvíjí spolupráce v regionu*		
Metodika a výpočet:	*Součet subjektů zapojených do spolupráce na tvorbě image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“*		
Zdroj čerpání dat:	*Prezenční listiny ze společných jednání zainteresovaných subjektů v oblasti cestovního ruchu*		

Cíl	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**		
Číslo indikátoru	*1.1.4*		
Název indikátoru	*Vytvoření jednotného grafického manuálu*		
Měrná jednotka	*Splněno ANO/ne*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda se podařilo vytvořit společný grafický manuál, který budou moci využívat zainteresovaní aktéři cestovního ruchu v oblasti východních Krkonoš*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=vytvořeno*		
Zdroj čerpání dat:	*Marketingové prezentace jednotlivých aktérů cestovního ruchu ve východních Krkonoších*		

Cíl	**Aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz**		
Číslo indikátoru	*1.2.1*		
Název indikátoru	*Aktualizovaný webový portál*		
Měrná jednotka	*Splněno ANO/NE*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost			
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, jakým způsobem se změnily a naplnily nových obsahem původní webové stránky Svazku obcí Východní Krkonoše.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=zpracováno*		
Zdroj čerpání dat:	*Internetové stránky Svazku obcí Východní Krkonoše: www.vychodnikrkonose.cz.*		

Cíl	**Zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize“**		
Číslo indikátoru	*1.3.1*		
Název indikátoru	*Nová internetová televize „Krakonošova televize“ pro poskytnutí ucelených aktuálních informací o dění v turistickém regionu prostřednictvím moderních technologií*		
Měrná jednotka	*Splněno ANO/NE*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh:*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo ke spuštění a následnému pravidelnému vysílání internetové televize.*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=provozováno*		
Zdroj čerpání dat:	*Nové webové stránky navrhované internetové televize*		

Problémový okruh	**Nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území**		
Číslo indikátoru	*2.a*		
Název indikátoru	*Zvýšení investic do cestovního ruchu v regionu*		
Měrná jednotka	*Kč*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: o 10 %*	*Návrh: o 20 %*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Porovnání investic z předchozích let se současností a s budoucími investicemi*		
Metodika a výpočet:	*Rozdíl mezi minulými a v budoucnu uskutečněnými investicemi*		
Zdroj čerpání dat:	*Klíčový aktéři a podnikatelé v oblasti cestovního ruchu v regionu*		

Cíl	**Nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím Krkonoš**		
Číslo indikátoru	*2.1.1*		
Název indikátoru	*Nastavení nového systému předávání informací o dění v cestovním ruchu na území Krkonoš*		
Měrná jednotka	*Předávání informací PROBÍHÁ/NEPROBÍHÁ*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 1*	*Návrh: 1*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Prostřednictvím tohoto indikátoru zjistíme, zda dochází k přenosu informací mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu. Jedná se o důležité aktuální informace týkající se např. sněhových podmínek, dále o přehled kulturních a sportovních akcí, pozvánek do regionu, turistických informací, tipů na výlet atd. Přenos informací bude probíhat následujícím způsobem:* • *jednotlivé subjekty předávají informace spádově svým informačním centrům* • *informační centra předávají informace Svazku obcí Východní Krkonoše, ten je zveřejní na svém webu a dále předá Svazu měst a obcí Krkonoše* • *Svazek obcí Východní Krkonoše předává informace krajskému úřadu, sousedním DSO, spolkům, sdružením…* *Svazek obcí Východní Krkonoše předává zpětnou vazbou informačním centrům. Hlavním záměrem je co nejefektivnější a kompletní propagace všech atraktivit, které může turistický region svým návštěvníkům nabídnut*		
Metodika a výpočet:	*Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=přenos informací probíhá*		
Zdroj čerpání dat:	*Webové stránky jednotlivých aktérů cestovního ruchu*		

Cíl	**Vzájemná podpora v procesu vyhledávání a získávání finančních příspěvků a zdrojů v oblasti cestovního ruchu**		
Číslo indikátoru	*2.2.1*		
Název indikátoru	*Pravidelné setkávání aktérů cestovního ruchu v rámci fokusní skupiny*		
Měrná jednotka	*Počet: setkání fokusní skupiny 2x ročně*		
Správce měřítka	*DSO: Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda*		
Roky	**2013**	**2017**	**2020**
Plán		*Návrh: 6*	*Návrh: 12*
Skutečnost	*0*		
Popis měřítka:	*Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda dochází k pravidelným schůzkám fokusní skupiny.*		
Metodika a výpočet:	*Součet uskutečněných setkání za kalendářní rok*		
Zdroj čerpání dat:	*Svazek obcí Východní Krkonoše: Zápisy + prezenční listiny z fokusních skupin*		

7.3. Pravidla pro řízení strategie

7.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
1.1	**Společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.2	**Aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.3	**Zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize“**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
2.1	**Nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ a DS: Kladské Pomezí a Krkonoše, DSO Jestřebí hory a dalších aktérů a institucí působících**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Správci cílů		
Číslo cíle	**Název cíle**	**Správce cíle**
	v oblasti cestovního ruchu	
2.2	**Vzájemná podpora v procesu vyhledávání a získávání finančních příspěvků a zdrojů v oblasti cestovního ruchu**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	**Název indikátoru**	**Gestor indikátoru**
1.A	**Zvýšení návštěvnosti v regionu**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.1.1	**Nastavení jednotné značky turistické oblasti: jednotný název**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.1.2	**Vytvoření jednotného loga pro celou turistickou oblast**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.1.3	**Počet zapojených subjektů do spolupráce na tvorbě image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.1.4	**Vytvoření jednotného grafického manuálu**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.2.1	**Aktualizovaný webový portál**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
1.3.1	**Nová internetová televize „Krakonošova televize“ pro poskytnutí ucelených aktuálních informací o dění v turistickém regionu prostřednictvím moderních technologií**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
2.A	**Zvýšení investic do cestovního ruchu v regionu**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
2.1.1	**Nastavení nového systému předávání informací o dění v cestovním ruchu na území Krkonoš**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda
2.2.1	**Pravidelné setkávání aktérů cestovního ruchu v rámci fokusní skupiny**	DSO Svazek obcí Východní Krkonoše – předseda

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhod-

nocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok.

Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.
V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

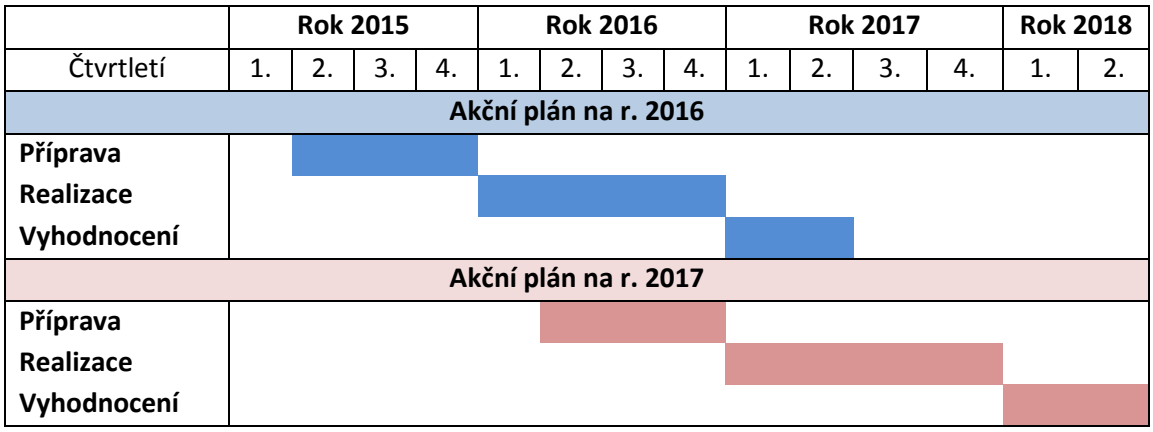

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:
Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže
Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl
Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.
Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam,

kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

7.4. Závěr a postup zpracování

7.4.1. Shrnutí

V návrhové části v oblasti komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „Kraj pod Sněžkou“ byly definovány dva problémové okruhy. První problémový okruh se týká nejednotné a nesystematické propagace turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou.“ Pro odstranění tohoto problému byly vytyčeny tři cíle, a to: společná tvorba image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou,“ aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz, zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize.“ Jako druhý problémový okruh byla definována nedostatečná spolupráce podnikatelského a veřejného sektoru, absence jednotného postupu při získávání finanční podpory do území. Pro odstranění problému byly zvoleny dva cíle: nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ a DS: Kladské Pomezí a Krkonoše, DSO Jestřebí hory a dalších aktérů a institucí působících v oblasti cestovního ruchu jako cíl první, a druhým cílem je vzájemná podpora v procesu vyhledávání a získávání finančních příspěvků a zdrojů v oblasti cestovního ruchu.

Správcem cílů u obou problémových okruhů, stejně tak jako gestorem indikátorů, bude Svazek obcí Východní Krkonoše.

7.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V následujících řádcích bude věnována pozornost postupu při tvorbě strategického dokumentu. Analytická část dokumentu vznikala do konce července 2014, kdy byla zpracována sesbíraná data z oblasti cestovního ruchu. Odborný tým SMO následně definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi v dané oblasti.

Zpracovatelský tým ORP Trutnov obdržel oponentské posudky a připomínky zde uvedené do dokumentu zapracoval. V průběhu srpna, září a října 2014 aglomerační expert formuloval problémové okruhy a cíle. Jejich formulace byla nejprve konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Trutnov. Dále bylo znění problémových oblastí a cílů diskutováno se zástupci odborníků z praxe pro oblast cestovního ruchu v rámci tzv. fokusní skupiny. Názory a připomínky vzniklé z tohoto jednání byly následně zapracovány do strategického dokumentu.

V listopadu a prosinci 2014 byly formulovány indikátory pro jednotlivé problémové oblasti a cíle. Jejich definice, způsob jejich určení a správci byli zapracováni do dokumentu. V závěrečné fázi v prosinci 2014 byl dokument zrevidován a zkompletován do výsledné, finální podoby. V návaznosti na tuto činnost byl dokument poslán k závěrečné oponentuře.

8. Závěr a kontakty na zpracovatele strategie

8.1. Závěr

Strategie území správního obvodu ORP Trutnov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, servisu samosprávám a komunikační strategii v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „Kraj pod Sněžkou“, byla zpracovávána především v průběhu roku 2014 projektovým týmem za účasti tří motivujících starostů, pod metodickým vedením regionální koordinátorky a projektového týmu SMO ČR.

Díky spolupráci starostů tří dobrovolných svazků obcí z ORP Trutnov: Jestřebí hory, Východní Krkonoše a Podkrkonoší bylo možné uskutečnit rozsáhlé dotazníkové šetření, které se dotýkalo všech zmíněných oblastí a probíhalo v několika etapách. Na základě analytických dat získaných z různých zdrojů, databází a z údajů vyplývajících z dotazníků byla zpracována analytická část. Na výsledky analýzy reagovaly možné varianty řešení.

Tyto návrhy řešení resp. definované problémové okruhy a cíle, které zpracoval realizační tým, byly podrobeny zásadní diskuzi a konfrontaci ve fokusních skupinách. Ta byla složena ze širokého spektra zástupců samospráv a odborníků na dané téma. Připomínky vzešlé z těchto jednání u kulatých stolů byly zapracovány a zahrnuty do finálního dokumentu strategie.

Hlavním cílem strategie bylo nejen důkladně zmapovat situaci v daných oblastech, ale především navrhnout taková řešení, která by vedla ke spolupráci obcí, uspořila v konečném důsledku jejich finanční prostředky, zvýšila efektivitu práce a zároveň pozvedla úroveň služeb a pomohla řešit klíčová témata v rámci samosprávných kompetencí na úrovni obcí.

Závěry, které vyplynuly pro jednotlivé oblasti, jsou uvedeny vždy u příslušné kapitoly, jak v analytické, tak v návrhové části, níže jsou tedy jen stručně shrnuty zásadní poznatky:

Předškolní výchova a základního školství

V současné době se každá obec snaží předškolní a školní zařízení udržet na svém území jak se dá, nehledě na nepříznivý demografický vývoj, pro řešení typu svazková škola tzv. neuzrál čas. V tuto chvíli je pokrytí infrastrukturou víceméně dostačující, co ovšem nejvíce chybí, jsou zařízení pro děti do 3 let a dostatek zázemí, dostupnost a možnosti vyžití dětí ve volném čase. Analýza se zaměřovala pouze na tvrdá data, co ovšem analyzováno nebylo, byla témata týkající se úrovně spokojenosti dětí a rodičů s kvalitou zařízení a personální kvality jako takové. Této otázky se výrazně dotkla fokusní skupina, v tomto ohledu je jasným závěrem, aby byla poskytnuta dostatečné podpora neziskovému sektoru, který by mohl určité nedostatky v systému doplnit vhodnou alternativou, dále je třeba podpořit výměnu zkušeností a dobré praxe u školských zařízení, ať už jde o moderní a inovativní přístupy v metodách výuky, tak v prevenci patologických jevů na školách apod.

Sociální služby

Oblast sociálních služeb je palčivým tématem. Stárnutí populace klade na zajištění této oblasti velký tlak. Handicap v současné chvíli shledáváme v nedostatečné koordinace informací za tuto oblast pro celé území a absence komunitního plánu. Proto jako zásadní výchozí bod ke zlepšení a efektivnímu plánování zajištění sociálních služeb shledáváme tvorbu komunitního plánu, jak na úrovni jednotlivých obcí, tak na úrovni větších spádových měst a následně i za celé ORP Trutnov.

Nedostatečné se zdají především terénní služby a odlehčovací služby, sociální bydlení, ale i možnost uplatnění na trhu práce pro sociálně znevýhodněné a ohrožené osoby. Řešení možná v určitém ohledu přinese podpora sociálního podnikání. Je třeba podporovat všechna řešení, která přispějí ke zlepšení situace.

Odpadové hospodářství

V této oblasti je hlavním problémem nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, jehož množství roste ruku v ruce s nárůstem komunálního odpadu, naopak pozitivní je, že narůstá i množství tříděného odpadu a snižuje se množství odpadů, které končí na skládkách.

Řešení se nabízí ve spolupráci obcí v podpoře kompostování a důkladnější osvětě o odpadovém hospodářství směrem k občanům, pokud je není možné motivovat ke třídění a snižování množství odpadů ekonomicky, pak je třeba hledat jiné cesty.

Servis samosprávám

Za současných legislativních podmínek jsou na starosty obcí kladeny velké nároky, ty se nejvíce dotýkají starostů malých obcí, kde si nemohou dovolit zaměstnat tajemníka, nebo výkonnou asistentku či přímo zřídit odbory, kde by příslušnou agendu vykonávali zaměstnanci specializující se na dané téma. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce je pro starosty zatěžující agenda spojená s právními úkony, dotačním managementem a s tím souvisejícími veřejnými zakázkami.

Nabízí se řešení v podobě zřízení funkce tzv. sdíleného neboli „létajícího tajemníka“, který by mohl některé agendy za starosty řešit či koordinovat. Případně by mohlo vzniknout přímo servisní centrum, kde by zmíněné agendy byly řešeny buď přímo zaměstnanci, nebo dle obtížnosti najatými specialisty. Toto servisní centrum, by také mohlo zajišťovat pravidelný informační servis, nebo připravovat vzorové dokumenty apod.

Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „Kraj pod Sněžkou“

Zpracování tohoto tématu si kladlo za cíl zmapovat současné nastavení komunikačních a informačním toků v oblasti cestovního ruchu na území, které je přímo dotčeno turismem zaměřeným na Krkonoše „Kraj pod Sněžkou“ a navrhnout taková řešení, která by vedla k zefektivnění tohoto systému. Důležité je, aby z výsledku měli přínos jak turisté, tak aktéři činní v cestovním ruchu a došlo tak využití značného potenciálu této atraktivní horské oblasti v těsné blízkosti polských hranic.

Z analýzy vyplynulo, že subjektů zabývajících se cestovním ruchem v oblasti a poskytujícím informace je dostatek. Co však pokulhává, je větší systémovost resp. zapojení dalších partnerů do sběru a prezentace informací především z řad podnikatelského sektoru a nejednotná image regionu.

Navržená řešení se tedy týkají společné tvorby image turistické oblasti „Kraj pod Sněžkou“, aktualizace stávajícího webového portálu pro turisty www.vychodnikrkonose.cz a jeho provázanosti s hlavním informačním serverem pro Krkonoše www.krkonose.eu, zřízení nové internetové televize pod značkou „Krakonošova televize“. V neposlední řadě nastavení jasných komunikačních toků napříč celým územím „Kraje pod Sněžkou“ a to mezi podnikatelským, veřejným a neziskovým sektorem, ale i směrem na destinační společnosti, kraj a vazbou na Polsko. Partnerství všech aktérů je třeba utužovat pravidelnými schůzkami u kulatých stolů.

8.2. Zpracovatelé strategie

V tabulce níže jsou uvedeni všichni členové týmu, kteří se podíleli na zpracování tohoto dokumentu, zároveň jsou tam i uvedeny studentky ze střední odborné školy v Úpici, které byly velkým přínosem v oblasti terénního šetření ubytovacích a stravovacích služeb pro aglomerační téma – Komunikační strategie v oblasti cestovního ruchu – MOS v aglomeraci „KRAJ POD SNĚŽKOU“. Jako konzultant pro oblast regionálního rozvoje a spolupráce obcí na úrovni MAS s týmem spolupracoval Mgr. Jan Balcar, Ph.D. Významnou úlohu při konzultacích k návrhové části této strategie měli také motivující starostové Eva Hylmarová, Mgr. Tomáš Hendrych, Alan Tomášek a členové fokusních skupin.

Kontakty na zpracovatele strategie:

JMÉNO	POZICE V PROJEKTU/TÉMA	E-MAIL	TELEFON
Ing. Lada Nevečeřalová, MBA	Koordinátorka projektu aglomerační téma	lada.n@centrum.cz	725632679
Andrea Röszlerová	Koordinátorka projektu, aglomerační expert -školství, aglomerační téma	roszlerova@sovk.cz	720737679
Mgr. Karel Turek	Expert na volitelné téma – odpadové hospodářství, sociální oblast, volitelné téma – servis samosprávám	turek_karel@email.cz	604558002
Ivana Drejslarová	Pracovnice pro analýzy – úvod, základní charakteristika, aglomerace	info@vychodnikrkonose.cz	731183920
Mgr. Zuzana Turková	Asistentka – návrhová část školství	zuzanaturkova@eznam.cz	737939099
Bc. Kateřina Valdová	Asistentka – úvod, základní charakteristika, PR	valdova@kjh.cz	x
Gabriela Drejslarová	Asistentka – aglomerační téma	g.drejslarova@gmail.cz	x
Dita Potůčková	Studentka SOŠ Úpice – aglomerační téma – terénní šetření	ditapotuckova@seznam.cz	x
Ester Ludvíková	Studentka SOŠ Úpice – aglomerační téma – terénní šetření	ludvikova.ester@seznam.cz	x
Kateřina Ježková	Studentka SOŠ Úpice – aglomerační téma – terénní šetření	kata.jezek@email.cz	x
Nikola Vokřálová	Studentka SOŠ Úpice – aglomerační téma – terénní šetření	nika.vokral@centrum.cz	x

9. Přílohy

Přílohy k jednotlivým tematickým oblastem jsou uvedeny na konci příslušného téma, jiné souhrnné přílohy k dokumentu nebyly zpracovány.

9.1. Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní informace o strategii 6
Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí 8
Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty 11
Tabulka 4: Charakteristika území ORP Trutnov 13
Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Trutnov 14
Tabulka 6: Stručná charakteristika školství v území ORP Trutnov 15
Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP Trutnov 16
Tabulka 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP Trutnov 17
Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Trutnov 18
Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání 18
Tabulka 11: Charakteristika domácností v ORP Trutnov 19
Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP Trutnov 19
Tabulka 13: Charakteristika trhu práce v území ORP Trutnov 20
Tabulka 14: Struktura pozemků v ORP Trutnov k 1. 12. 2012 23
Tabulka 15: Územní a strategické plánování 25
Tabulka 16: Popis klíčových aktérů v ORP Trutnov 28
Tabulka 17: SWOT analýza 30
Tabulka 18: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2012/2013 34
Tabulka 19: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2011/2012 35
Tabulka 20: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2010/2011 36
Tabulka 21: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2009/2010 36
Tabulka 22: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2008/2009 37
Tabulka 23: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2007/2008 37
Tabulka 24: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2006/2007 38
Tabulka 25: Definice správního obvodu ORP Trutnov z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006 38
Tabulka 26: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Trutnov 39
Tabulka 27: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 40
Tabulka 28: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2011/2012 41
Tabulka 29: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2010/2011 41
Tabulka 30: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2009/2010 42
Tabulka 31: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2008/2009 42
Tabulka 32: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2007/2008 43
Tabulka 33: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2006/2007 43
Tabulka 34: Pracovníci ve školství v ORP Trutnov ve školním roce 2005/2006 44
Tabulka 35: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2012/2013 45
Tabulka 36: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2011/2012 45

Tabulka 37: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2010/2011 45
Tabulka 38: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2009/2010 46
Tabulka 39: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009 46
Tabulka 40: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2007/2008 46
Tabulka 41: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2006/2007 47
Tabulka 42: Počet ZŠ v ORP Trutnov podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2005/2006 47
Tabulka 43: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Trutnov 47
Tabulka 44: ZŠ zřizované obcemi v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 48
Tabulka 45: ZŠ zřizované krajem v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 48
Tabulka 46: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 48
Tabulka 47: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Trutnov 49
Tabulka 48: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 50
Tabulka 49: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 51
Tabulka 50: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 51
Tabulka 51: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 51
Tabulka 52: Počet absolventů ZŠ v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 52
Tabulka 53: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 53
Tabulka 54: Popis ZŠ v ORP Trutnov za školní rok 2012/2013 53
Tabulka 55: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Trutnov ve sledovaném období 2005/2006 až 2012/2013 55
Tabulka 56: MŠ zřizované obcí v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 56
Tabulka 57: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi a krajem v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 57
Tabulka 58: Popis MŠ v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 57
Tabulka 59: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Trutnov k 31. 12. 2013 58
Tabulka 60: Školní družiny a školní kluby v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013 59
Tabulka 61: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Trutnov 59
Tabulka 62: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Trutnov 60
Tabulka 63: SVČ zřizované obcemi v ORP Trutnov 60
Tabulka 64: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Trutnov 60
Tabulka 65: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Trutnov ve školním roce 2012/2013 61
Tabulka 66: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP 62
Tabulka 67: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Trutnov v Kč 62
Tabulka 68: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Trutnov 63
Tabulka 69: Celkové provozní výdaje v ORP Trutnov na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč) 64
Tabulka 70: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ zřizovaných obcemi v ORP Trutnov v roce 2012 65
Tabulka 71: Analýza dotčených skupin v oblasti školství 66
Tabulka 72: Analýza rizik v oblasti školství 68
Tabulka 73: SWOT analýza 71
Tabulka 74: Přehled problémových okruhů v oblasti školství a předškolního vzdělávání v ORP Trutnov 77

Tabulka 75: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Trutnov k 31. 12. 2013 78
Tabulka 76: SVČ zřizované obcemi v ORP Trutnov 79
Tabulka 77: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Trutnov 100
Tabulka 78: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících a majících sídlo v ORP Trutnov 102
Tabulka 79: Zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Trutnov se sídlem mimo území ORP 103
Tabulka 80: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) dle informací z Registru poskytovatelů sociálních služeb 105
Tabulka 81: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) na základě provedeného vlastního šetření 106
Tabulka 82: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele 107
Tabulka 83: Počet poskytovaných typů sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele 108
Tabulka 84: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012 109
Tabulka 85: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012 110
Tabulka 86: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Trutnov – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012 111
Tabulka 87: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012 112
Tabulka 88: Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v ORP Trutnov v roce 2012 113
Tabulka 89: Analýza dotčených skupin v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov 114
Tabulka 90: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov 116
Tabulka 91: SWOT analýza 118
Tabulka 92: Přehled problémových okruhů v oblasti sociálních služeb v ORP Trutnov 124
Tabulka 93: Přehled jednotlivých cílů v oblasti sociálních služeb 129
Tabulka 94: Sběrné dvory na území ORP Trutnov 166
Tabulka 95: Sběrná místa na území ORP Trutnov 167
Tabulka 96: Výkupny odpadů na území ORP Trutnov 168
Tabulka 97: Třídící linky na území ORP Trutnov 169
Tabulka 98: Třídící linky v blízkosti území ORP Trutnov 169
Tabulka 99: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav 169
Tabulka 100: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Trutnov 170
Tabulka 101: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Trutnov 171
Tabulka 102: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP Trutnov) 171
Tabulka 103: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP Trutnov 172
Tabulka 104: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP Trutnov 172
Tabulka 105: Skládky odpadů provozované na území ORP Trutnov 173
Tabulka 106: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP Trutnov 173
Tabulka 107: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP Trutnov) 173
Tabulka 108: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti území ORP Trutnov 174
Tabulka 109: Schválené objekty ekologických zátěží vyskytujících se na území ORP Trutnov 174
Tabulka 110: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012 176
Tabulka 110a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012 177

Tabulka 111: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008–2012 177
Tabulka 112: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce komunálního odpadu a produkce směsného komunálního odpadu) za období 2008–2012 179
Tab. 112a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012 180
Tabulka 113: Separovaný sběr odpadů na území ORP Trutnov za období 2008–2012 182
Tabulka 113a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012 182
Tabulka 113b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012 183
Tabulka 113c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013 184
Tabulka 114: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012 185
Tabulka 115: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012 185
Tabulka 115a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012 186
Tabulka 116: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012 188
Tabulka 117: Nakládání s KO a se směsným komunálním odpadem na území ORP za období 190
Tabulka 118: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012 191
Tabulka 119: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území ORP za období 2008–2012 192
Tabulka 120: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2012 v území ORP Trutnov (v Kč) . 193
Tabulka 121: Analýza cílových (dotčených) skupin 195
Tabulka 122: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství) 199
Tabulka 123: SWOT analýza 200
Tabulka 124: Přehled problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství v ORP Trutnov 207
Tabulka 125: Přehled jednotlivých cílů v oblasti odpadového hospodářství 210
Tabulka 126: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008–2012 228
Tabulka 127: Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně 230
Tabulka 128: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008–2012 234
Tabulka 129: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012 236
Tabulka 130: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008–2012 podrobně 238
Tabulka 131: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012 244
Tabulka 132: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012 246
Tabulka 133: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008–2012 248
Tabulka 134: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012 250
Tabulka 135: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008–2012 252
Tabulka 136: Základní informace o obcích řešeného území 257

Tabulka 137: Pozice starosty, místostarosty a tajemníka v obcích řešeného území 259
Tabulka 138: Sumarizace preferovaného způsobu financování v řešeném území 288
Tabulka 139: Odpovědi na otázky týkající se rozsahu územní působnosti servisního centra a jeho zaštítění 289
Tabulka 140: Procentuální hrubý odhad vynaložených výdajů na dané tematické oblasti v řešeném území v roce 2013 291
Tabulka 141: Množství vynaložených peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů provozních výdajů v roce 2013 292
Tabulka 142: Množství vynaložených peněz v řešeném území podle jednotlivých druhů investičních výdajů v roce 2013 292
Tabulka 143: Analýza cílových skupin v oblasti tématu „Servis samosprávám“ 294
Tabulka 144: Analýza rizik v oblasti tématu „Servis samosprávám“ 296
Tabulka 145: SWOT analýza 298
Tabulka 146: Přehled jednotlivých cílů v oblasti tématu „Servis samosprávám“ 307
Tabulka 147: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti právní podpory – současný stav 318
Tabulka 148: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti ekonomických agend a dotačního managementu – současný stav 319
Tabulka 149: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti veřejných zakázek a IT podpory – současný stav 320
Tabulka 150: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti technické a stavební podpory a rozvoje obce – současný stav 321
Tabulka 151: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti právní podpory – preferovaný způsob zajištění 322
Tabulka 152: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti ekonomických agend a dotačního managementu – preferovaný způsob zajištění 323
Tabulka 153: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti veřejných zakázek a IT podpory – preferovaný způsob zajištění 324
Tabulka 154: Absolutní hodnoty a procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí v oblasti technické a stavební podpory a rozvoje obce – preferovaný způsob zajištění 325
Tabulka 155: Přehled pamětihodností, kulturních zařízení a historických dolů v turistickém regionu „Kraj pod Sněžkou“ 336
Tabulka 156: Přehled horských středisek zimních sportů a nabídku lanovek a vleků 338
Tabulka 157: Přehled ostatních atraktivit v turistickém regionu „Kraj pod Sněžkou“ 342
Tabulka 158: Souhrn ubytovacích a stravovacích zařízení v řešeném území dle provedeného terénního šetření v období květen/červen roku 2014 346
Tabulka 159: Seznam členů Svazku obcí Východní Krkonoše 354
Tabulka 160: Přehled členů SOP patřících do ORP Trutnov 355
Tabulka 161: Členové SOJH 356
Tabulka 162: Členové SOHL 356
Tabulka 163: Členové KSMO 357
Tabulka 164: Informační centra ve východních Krkonoších 361
Tabulka 165: SWOT analýza území 369
Tabulka 166: SWOT analýza organizačních předpokladů území 371

9.2. Seznam grafů

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012 13
Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v období 2005/2006 až 2012/2013 44
Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Trutnov v období 2005/2006 až 2012/2013... 56
Graf 3a: Procentuální podíl jednotlivých kategorií finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Trutnov v jednotlivých letech 63
Graf 3b: Celkové provozní výdaje v ORP Trutnov na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč) 64
Graf 4: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Trutnov 160
Graf 5: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Trutnov 160
Graf 6: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Trutnov 160
Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Trutnov 161
Graf 8: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele 161
Graf 9: Podíl sociálních služeb v ORP Trutnov dle zřizovatele 161
Graf 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov 162
Graf 11: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Trutnov 162
Graf 12: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP Trutnov 162
Graf 13: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP Trutnov 163
Graf 14: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008–2012 229
Graf 15: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008–2012 235
Graf 16: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012 237
Graf 17 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012 243
Graf 18: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012 245
Graf 19: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění 247
Graf 20: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO 249
Graf 21: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012 251
Graf 22: podíl množství BRKO na množství BRO a skladování BRKO na území ORP za období 2008–2012 253
Graf 23: Procentuální zastoupení obcí řešeného území podle počtu členů zastupitelstva 260
Graf 24: Varianty zajištění agend v oblasti právní podpory – současný stav 263
Graf 25: Varianty zajištění v oblasti ekonomických agend – současný stav 265
Graf 26: Varianty zajištění agend v oblasti dotačního managementu – současný stav 266
Graf 27: Varianty zajištění agend v oblasti veřejných zakázek – současný stav 268
Graf 28: Varianty zajištění agend v oblasti IT podpory – současný stav 269
Graf 29: Varianty zajištění agend v oblasti technické a stavební podpory – současný stav 272
Graf 30: Varianty zajištění agend v oblasti rozvoje obce – současný stav 273
Graf 31: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti právní podpory 275
Graf 32: Preferovaný způsob zajištění v oblasti ekonomických agend 277
Graf 33: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti dotačního managementu 278

Graf 34: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti veřejných zakázek..... 280
Graf 35: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti IT podpory 281
Graf 36: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti technické a stavební podpory 283
Graf 37: Preferovaný způsob zajištění daných agend v oblasti rozvoje obce 284
Graf 38: Preferovaný způsob financování daných okruhů v budoucnosti 286
Graf 39: Procentuální vyjádření možností způsobu financování z celkového počtu preferencí..... 288
Graf 40: Procentuální zastoupení jednotlivých tematických oblastí z pohledu vynaložených výdajů v řešeném území v roce 2013..... 291

9.3. Seznam mapových podkladů

Mapa 1: Administrativní členění správního obvodu 12
Mapa 2: Dopravní infrastruktura v ORP Trutnov 21
Mapa 3: Ochrana přírody a krajiny v ORP Trutnov 23
Mapa 4: Technická infrastruktura v ORP Trutnov 24
Mapa 5: Územně plánovací dokumentace v ORP Trutnov 26
Mapa 6: Dostupnost zařízení sociálních služeb v ORP Trutnov dle údajů z Registru sociálních služeb a dle vlastního šetření (k 31. 8. 2014) 104
Mapa 7: Řešené území pro volitelné téma „Servis samosprávám“ 256
Mapa 8: Vymezení území aglomerace v Kraji pod Sněžkou 327
Mapa 9: SkiResort ČERNÁ HORA – PEC 340
Mapa 10: Cyklotrasy v Královéhradeckém kraji 344
Mapa 11: Trasy cyklobusů 345
Mapa 12: Vymezení turistické oblasti Krkonoše a Podkrkonoší 349
Mapa 13: Vymezení území turistické oblasti Kladské pomezí 352
Mapa 14: DSO na území ORP Trutnov 353
Mapa 15: Turistický region Krkonoše a Podkrkonoší a informační centra na jeho území 362
Mapa 16: Působnost Euroregionu Glacensis 365

9.4. Seznam obrázků

Obrázek 1: Členění obcí řešeného území dle rozsahu výkonu svěřené státní správy 258
Obrázek 2: Ilustrativní fotografie Sněžky 326
Obrázek 3: Charakteristika nového turisty 332